

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesi

WORLD HEALTH ORGANISATION HEALTHY CITIES PROJECT

Denizli Belediyesi Kent Sağlık Profili

DENİZLİ MUNICIPALITY CITY HEALTH PROFILE

Geçmişten Günümüze Sağlıklı Kent, Denizli

Geçmişten günümüze uzanan zaman dilimi içerisinde çalışkanlığı ve üretkenliği ile dünya ticaretine hükmetmiş, şifalı doğal kaynakları ile sağlığın merkezi olmuş, topraklarında kraliyet ailelerini, saray erkanını ağırlamış, eşsiz el sanatları ile hükümdarların kılıcı, sarayların süsü olmuş bir şehirdir Denizli...

Bu güzellikler, Antik Dönem'den bu yana topraklarımız üzerinde kurulan ihtişamlı medeniyetlerin en güzel izleridir aslında. Laodikeia'dan Hierapolis'e, Tabea'dan Tripolis'e kadar Denizli sınırları içerisinde yer alan antik kentler, Denizli'nin Dünya Tarihi'ndeki yerini ve önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bugün yerli ve yabancı milyonlarca insan, bu güzellikleri yerinde görmek ve şifa bulmak amacı ile Denizli'ye gelmektedir.

Bölgesinin vizyon kenti olan Denizli aynı zamanda renkli kültür mozaïği, Avrupa'ya dönük yüzü ve girişimci gücü ile de dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biridir. Tekstil ve mermer ürünlerinin neredeyse tamamını yurtdışına ihraç eden Denizli, bu yönü ile tüm Türkiye'ye örnek bir kenttir.

Günümüz dünyasında kentleşmenin artması ve özellikle ekonomik açıdan gelişmiş kentlerin yoğun göç alması nedeniyle, kent ve kentli sağlığı, dünya gündeminin öncelikli konularından biri haline gelmiştir. Kentlerdeki nüfus yoğunluğunun beraberinde getirdiği yetersizlikler, insanların sağlıklı koşullarda hayatlarını sürdürebilmesi için alınması gereken önlemlerin önemini daha da artırmaktadır. Bu gerçek karşısında harekete geçen Dünya Sağlık Örgütü de Sağlıklı Kentler Projesi ile kentte yaşayanların 'kentlin olanaklarından eşit biçimde yararlanması' nı hedeflemektedir. Hiç kuşkusuz bu konuda biz yerel yöneticilere büyük görevler düşmektedir. Biz de kentimizde yaşayanların ulaşım, barınma, beslenme, eğitim ve sağlık gibi konularda temel gereksinimlerinin yanı sıra, kültür, sanat, spor gibi sosyal alanlarda da ihtiyaçlarının giderilmesinin süreklilik arz etmesi ve yaşam kalitesinin artması için birçok önemli projeyi hayata geçirdik, geçirmeye de devam ediyoruz. Denizli Kent Sağlık Profili'nin oluşmasında bizimle birlikte olan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

NİHAT ZEYBEKÇİ

Denizli Belediye Başkanı | The Mayor of Denizli

From Past to Present Healthy City, Denizli

Denizli... Throughout history, a city that dominated the world trade with its hardworking and productivity, that became a health resort with its healing natural sources, that hosted royal families and royal staff, that became the sword of the emperors and decoration of the palaces with its unique handcrafts...

In fact, these are the most beautiful traces of civilizations that have been founded on our lands since the Ancient Period. The ancient cities, from Laodikeia to Hierapolis, that are in the borders of Denizli clearly demonstrate the place and the importance of the city in the World History. Today, millions of people, foreigners and natives visit Denizli to see these beauties in their places and to find some healing.

Denizli, a city of vision in its region, is also one of the fastest growing economies of the world with its colorful cultural mosaic, its destination to the Europe and enterprising power.

In today's world, the city and its health have become one of the primary subject of world's agenda due to the increase in urbanisation and the vast migration to financially developed cities. The inadequacies resulting from population density in the cities increase the importance of the precautions that have to be taken for people to maintain their life in a healthy environment. World Health Organisation, acting against this fact, aims to provide urban population with equal rights to use the city's facilities with Healthy Cities Project. Without any doubt, we, the local governors, have got big responsibilities. We have established and are still establishing a lot of important projects for people living in our city to have a continuity in meeting their needs in transportation, accommodation, food, education and health as well as in social life like cultural events, arts and sports, and to increase the quality of life. I would like to thank and commend to all associations and institutions that have been with us in the preparation of Denizli City Health Profile.

NİHAT ZEYBEKÇİ

Denizli Belediye Başkanı | The Mayor of Denizli

The Greenest Municipality

En Çevrevi Belediye

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 2009 yılı içerisinde tüm Türkiye genelinde yapılan ve 81 il, ilçe ve belde belediyesinin katıldığı Türkiye'nin En Çevreci Belediyesi Yarışması'nda birincilik ödülüne Denizli Belediyesi layık görüldü.

Belediyelerin çevre alanında hayata geçirdikleri çalışmaların değerlendirildiği yarışmada birinci seçilen Denizli Belediyesi, bu konuda önemli bir 'ilk' e daha imza atmış oldu. Ambalaj atığı toplama ve ayrıştırma tesisleri, katı atık bertaraf tesisleri, düzenli depolama alanı, atık su arıtma tesisi, yeşil alan ve park çalışmaları ile Denizli Belediyesi Türkiye'nin en çevreci belediyesi olurken, bu alanda tüm Türkiye'ye de örnek oldu.

En Çevreci Belediye Ödülü'nü Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun elinden alan Belediye Başkanı Nihat Zeybekci de elde edilen başarının Denizli'nin başarısı olduğunu dikkat çekerek tüm Denizli halkına çevre konusunda gösterdikleri hassasiyet nedeniyle teşekkür etti. Denizli halkının hayata geçirdikleri her projede kendileri ile birlikte olduğunu ifade eden Başkan Nihat Zeybekci, 5 yıldan bu yana çevreci bir belediye olmak için büyük çaba sarfettiklerini söyledi.

Denizli Belediyesi olarak hedeflerinin Avrupa ve dünyada bir numara olmak olduğunu belirten Başkan Nihat Zeybekci, bu önemli ödülü almalarında büyük emeği ve katkısı olan Denizli halkına da teşekkür etti.

Municipality of Denizli was awarded "The Greenest Municipality" in the Greenest Municipality of Turkey Contest which was organised by the Ministry of Environment and Forest in 2009 and participated by 81 cities, towns and districts in Turkey.

Becoming the first in the contest in which environmental projects put into action by municipalities were evaluated, Municipality of Denizli undersigned a "novelty" once again. While Municipality of Denizli was awarded the greenest municipality in Turkey with its package waste collection and decomposition mills, solid waste disposal units, waste storage area, wastewater treatment plant, green areas and parks, it became a model to the whole Turkey.

Taking the Greenest Municipality Prize from Mr. Veysel Eroğlu, Minister of Environment and Forests, Mr. Nihat Zeybekci, the Mayor of Denizli, emphasized that the success achieved belonged to Denizli and thanked the people of Denizli for their awareness about environmental issues. Stating that the people of Denizli always stood by them in the projects put into action, Mayor Mr. Nihat Zeybekci said that they put great effort to become a greener municipality for the last five years.

Stating that their goal was to become number one in Europe and in the world, Mayor Mr. Nihat Zeybekci thanked the people of Denizli who played a huge role in winning the prize.

Contents

İçindekiler

BÖLÜM I ✕ ISSUE ONE

10

GEOGRAPHY **COĞRAFİ KONUM**

SAĞLIK HEALTH

16

BÖLÜM II ✕ ISSUE TWO

BÖLÜM III ✕ ISSUE THREE

54

EDUCATION **EĞİTİM**

ÇEVRE ENVIRONMENT

62

BÖLÜM IV ✕ ISSUE FOUR

BÖLÜM V ✕ ISSUE FIVE

102

FINANCE **EKONOMİ**

GÜVENLİK SECURITY

112

BÖLÜM VI ✕ ISSUE SIX

BÖLÜM VII ✕ ISSUE SEVEN

118

EU PROJECTS **AB PROJELERİ**

ÖZÜRLÜLER DISABLED

124

BÖLÜM VIII ✕ ISSUE EIGHT

BÖLÜM IX ✕ ISSUE NINE

130

SPORT **SPOR**

KENT KONSEYİ CITY COUNCIL

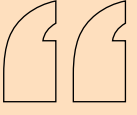
142

BÖLÜM X ✕ ISSUE TEN

BÖLÜM XI ✕ ISSUE ELEVEN

154

CULTURE-TOURISM **KÜLTÜR-TURİZM**

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesi, Avrupa şehirlerindeki politikacıların gündemine sağlık konusunu da dahil etmeyi ve yerel seviyedeki halk sağlığı için güçlü bir lobi oluşturmayı hedefleyen, uzun vadeli bir kalkınma projesidir.

Sağlıklı Kentler Projesi

Sağlıklı Kentler Hareketi

Bugün Avrupa'da ve dünyanın birçok kentinde uygulanan Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesi, Avrupa şehirlerindeki politikacıların gündemine sağlık konusunu da dahil etmeyi ve yerel seviyedeki halk sağlığı için güçlü bir lobi oluşturmayı hedefleyen, uzun vadeli bir kalkınma projesidir. Proje, kentlerde yaşayan ve çalışan insanların fiziki, psikolojik ve çevresel refahlarını geliştirmeyi amaçlar.

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi, Sağlıklı Kentler Projesi'ni 'Herkes için sağlık' prensiplerinin yerel seviyede uygulanmasını sağlayan bir araç olarak tanımlanmaktadır. Herkes için sağlık temeline oturtularak halk sağlığına yeni yaklaşımların uygulama yöntemiyle gösterildiği bu hareket, 1986 yılında Avrupa'da seçilen 11 kent ile başlamış ve kısa sürede kıtanın 29 ülkesinde oluşturulan ulusal ağlar ile 1300 kent ve kasabaya ulaşmıştır. Zaman içerisinde hareket daha da genişlemiş ve küresel bir hareket niteliği kazanmıştır.

Projenin hedefi olarak;

- Kentlerin sağlıklı, temiz ve güvenli bir yerleşim yeri yaratmak üzere deneyimlerini paylaşarak tüm vatandaşların yaşamaktan mutlu olacakları bir çevre yaratmak,
- Eşitlik temelinden yola çıkarak, din, dil, ırk, kültür, sınıf ve düşünce farkı gözetmeksizin eşit ve kaliteli bir yaşam ortamı sağlamak için sağlık, ulaşım, çevre gibi alanlarda ortak projelere geliştirmek olarak sıralanabilir.

Sağlıklı Kentler Ağı

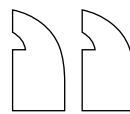
Sağlık reformu alanında 44 yıllık geçmişinde hep öncü rolü üstlenen Dünya Sağlık Örgütü, başından beri sağlığa hastalık temelli bireysel bir yaklaşımdan çok, toplumsal temelli yaklaşımı benimsemiş, sağlığı bedensel, ruhsal ve sosyal yönden bir iyilik hali olarak değerlendirmiştir.

1977'de Cenevre'de yapılan Dünya Sağlık Asamblesi ile uluslararası toplumların herkes için sağlık konusunda mücadeleye davet edilmesinin ardından örgüt, Avrupa'da sağlık politikalarının oluşumunu tekrar incelemeye başlamış ve bu çalışmalar 1984 yılında 38 hedeflik, bölgesel 'herkes için sağlık stratejisi' nin uygulanmaya başlaması ile sonuçlanmıştır.

Sağlıklı Kentler Projesi, yoksulluk, şiddet, sosyal dışlanma, kirlilik, standart dışı barınma koşulları, genç yaştaki insanların karşılanamayan ihtiyaçları, evsiz insanlar ve göçmenler, sağlıksız yerleşim planlaması gibi sorunların çözülebilmesinin yanı sıra eşitsizlik ve az olan toplum katılımı çalışmalarının artırılması gibi konularla sürdürülebilir bir gelişme ortamı sağlanması için bütünsel bir yaklaşımın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Katılımcı kentler, korunmasız grupların gereksinimlerine yönelik konuyla ilgili sektörler arası işbirliğine giderek, toplumsal gelişim inisiyatifleri ve programlarını baz alan, kent sağlık profilleri ve kent sağlık planları ve stratejilerini içeren geniş bir program ve ürün aralığını geliştirmekte ve uygulamaktadır.

World Health Organisation Healthy Cities Project, is a long-term project that aims to put the matter of health into the agenda of the politicians in European cities and to create a strong lobby for people's health at the local level.

Healthy City Project

Healthy Cities Movement

World Health Organisation Healthy Cities Project, practiced in Europe and many cities in the world, is a long-term project that aims to put the matter of health into the agenda of the politicians in European cities and to create a strong lobby for people's health at the local level. The projects aims to improve physical, psychological and environmental welfare of people who live and work in cities.

World Health Organisation Europe Office defines Healthy Cities Project as a means that enables the use of the principles of "Health for everyone" at the local level. This movement, by which new perspectives for public health are shown in practice which are based on health for everyone, started with 11 cities selected in Europe in 1986 and in a short time reached to 1300 cities and towns with the national networks created in 29 cities of the continent. In time, the movement got wider and became a global movement.

The goals of the project:

To create an environment where all the citizens will be happy to live by sharing the experiences among cities to create a healthy, clean and secure settlement area,
To develop joint projects in fields such as health, transportation and environment to create an equal and quality settlement by basing the principle of equality without considering the differences in religion, language, race, culture or class.

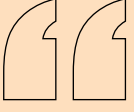
Healthy Cities Network

Having the role of patriot in the field of health reforms in 44 year history, World Health Organisation has adopted a community based approach to health rather than an individual disease based one since its foundation, and has regarded health as a state of wellness in physical, psychological and social terms.

After calling the international communities for fight for health in World Health Assembly in Geneva in 1977, the organisation started revising the health policies in Europe and these operations resulted in the application of regional "health for everyone strategy" with 38 goals in 1984.

Healthy Cities Project shows how important it is to solve the problems of poverty, violence, social isolation, pollution, non-standard living conditions, the needs of young people that cannot be met, homeless people, immigrants and unhealthy settlement planning as well as to have a holistic perspective for creating a sustainable development environment in the areas such as inequality and increasing the low level public participation.

The participant cities develop and apply a wide range of programs and products that includes city health profiles, city health plans and strategies that are based on social development initiations and programs by creating cooperation with concerned sectors for the needs of unprotected groups.

Sağlıklı Kentler Projesi'nin ana hedefi, kentte yaşayan ve çalışan insanların fiziksel, zihinsel, sosyal ve çevresel dirençlerini arttırmaktır. Beşer yıllık dönemlerle gelişen projenin dördüncü evresi 2008 yılında tamamlanarak 2009 yılından itibaren 5. evre başlamıştır (2009-2013).

Sağlıklı Kentler Projesi, Avrupa ölçeğinde sağlığı, karar vericilerin gündeminde ön sıralara yerleştirmeyi ve herkes için sağlık stratejisinin prensipleri ve hedefleri doğrultusunda, sağlıklı ve sürdürülebilir bir kalkınma için kapsamlı yerel stratejiler geliştirmeyi amaçlayan uzun dönemli uluslararası bir gelişim inisiyatifidir.

Sağlıklı Kentler Projesi'nin ana hedefi, kentte yaşayan ve çalışan insanların fiziksel, zihinsel, sosyal ve çevresel dirençlerini arttırmaktır. Beşer yıllık dönemlerle gelişen projenin dördüncü evresi 2008 yılında tamamlanarak 2009 yılından itibaren 5. evre başlamıştır (2009-2013).

Her dönemde 'sağlıklı kent' olmayı hedefleyen kentler, uluslararası bu ağa üye olarak belirlenen ana temalar çerçevesinde sonuç odaklı çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Ağı'na üyelik resmi bir başvuru sürecini takip ederek tamamlanmaktadır. Beş yıllık dilimlere bölünmüş her aşamanın sonunda eski ağ dağıtılmakta ve bir sonraki aşama, oluşturulan yeni bir ağ ile devam etmektedir. Uluslararası Sağlıklı Kentler Ağı'na üye olabilmek için Dünya Sağlık Örgütü'nün ortaya koyduğu şartlar şu şekildedir:

- Politik taahhüt,
- Sağlıklı Kent Proje Ofisi'nin kurulması,
- Kent Sağlık Profili'nin çıkarılması,
- Sağlıklı Kent Göstergeleri'nin belirlenmesi,
- Kent Sağlık Gelişim Planı'nın hazırlanması.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği

Sağlıklı Kentler çalışmaları tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Ağı ve Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği aracılığı ile uluslararası

ve ulusal ölçekte iki koldan devam etmektedir. 3 Şubat 2005 tarihinde kuruluş toplantısını gerçekleştirerek etkinliklerine başlayan Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin amacı, kentlerin bilgi ve deneyimlerini paylaşarak tüm vatandaşların yaşamaktan mutluluk duyacakları sağlıklı kentleri oluşturmaktır.

Sağlıklı Kentler Projesi

• Sağlıklı Kentler Projesi, bir kentin ne olduğu ve sağlıklı kentin ne olması gerektiğinden yola çıkar. Yaklaşımına göre 'kent', yaşayan, nefes alan, büyüyen, sürekli değişen bir iç dinamiğe sahip karmaşık bir organizmaya benzetilebilir.

• Sağlıklı kent, çevresini geliştirebilen ve kaynaklarını genişletebilen bir kenttir.

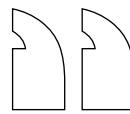
• Sağlıklı kent kavramı bir sonuç değil, aynı zamanda bir yöntemdir.

• Sağlıklı kent sadece belirli bir sağlık düzeyine ulaşmış kent değil, sağlık bilincine sahip ve onu geliştirmek için çaba harcayan kenttir. Nitekim herhangi bir kent varolan sağlık statüsüne bakılmaksızın sağlıklı bir kent olabilir; gerekli olan kararlılık ve başarıyı getirecek bir yapı ve işleyişe sahip olmaktır.

Sağlıklı Kentler Projesi'nin Amaçları

- Sağlıklı toplum politikalarını teşvik etmek,
- Destekleyici toplumsal çevreyi oluşturmak,
- Kaynakların doğru kullanımını sağlamak,
- Toplumun katılımını özendirme ve arttırmak,
- Tüm yerel katılımcıların katkıda bulunduğu kent sağlığı program ve planlarını hazırlamak,
- Ulusal ve uluslararası proje ortaklıkları oluşturmak.

The main goal of Health Cities Project is to increase the physical, mental, social and environmental endurance of people who live and work in cities. The project has evolved over five year phases, and the fourth phase was completed in 2008 and 5th phase started in 2009 (2009-2013).

The Healthy Cities Projects is a development initiative that seeks to put health high on the agenda of Europe and to build strong local strategies for a healthy and sustainable improvement in accordance with the principles and goals of the strategies of health for everyone.

The main goal of Health Cities Project is to increase the physical, mental, social and environmental endurance of people who live and work in cities. The project has evolved over five year phases, and the fourth phase was completed in 2008 and 5th phase started in 2009 (2009-2013).

The cities, aiming to be a “healthy city”, implement outcome-based operations within the main themes by becoming a member of this international network.

The membership to World Health Organisation Healthy Cities Network is completed after an official application process. At the end of every five year phase, the old network is abolished and the next phase is continued with a new network. The conditions for the membership to International Healthy Cities Network set by World Health Organisation are as follows;

Political commitment
Establishing the Healthy City Project Office
Making the City Health Profile
Determining the Healthy City Parameters
Preparing the City Health Development Plan

Turkish Healthy Cities Association

Healthy Cities operations are carried out in Turkey at national and international levels by means of World Health Organisation Healthy Cities Network and Turkish Healthy Cities Association. The goal of Turkish Healthy

Cities Association, which was put into action with the initial meeting in 3 February 2005, is to create healthy cities where people live in peace by enabling the exchange of information and experience among cities.

Healthy Cities Project

- Healthy Cities Project starts out from asking what a city is and what should a health city be. According to the approach; “city” is a complex organism that lives, breathes, grows and has interior dynamic that changes continuously.
- Health City is a city that can develop its environment and sources.
- The concept of Healthy City is not only a result, but also a method.
- Healthy City is not only a city that has reached the certain level of health, but also a city that has conscious of health and strive to improve it. Indeed any city can be a healthy city regardless of its current health status; what is required is a commitment to health and a process and structure to achieve it.

The Goals of Health Cities Project

- To encourage the healthy society policies
- To create the supportive social framework
- To enable the efficient use of sources
- To encourage and increase the social participation
- To prepare city health programs and plans which are contributed by all local participants
- To create national and international project partnerships

G E O G R A P H Y

Türkiye'nin Vizyon Kenti
The Vision City of Turkey

Denizli

Akdag'ın kuzey yamaçları eteklerinde, Büyük Menderes'in kolu olan Aksu Çayı'na kavuşan derelerle hafifçe yarılmış bir plato üzerinde yer alan Denizli, İzmir'den sonra bölgenin en kalabalık ve en büyük kentidir. Türkiye'nin ise 14. büyük kentidir.

11. Yüzyıl'a kadar bugünkü yerinde Tonguzlu ya da Domuzlu denilen bir yerleşme yeri olan Denizli'de, o dönemdeki asıl kent buradan 6-7 kilometre kadar kuzeydeki Laodikeia idi. Savaşlar sonucu yıkıma uğrayan ve özellikle su yolları bozulan Laodikeia, zaman içerisinde terk edilmiş ve yerleşme bol su kaynaklarının bulunduğu Tonguzlu'ya doğru yer değiştirmeye başlamıştır.

Ege kıyılarından iç kesimlere doğru sokulan doğal bir yol üzerinde bulunan Denizli, özellikle 1950'li yıllardan sonra, coğrafi konumunun ve çevresindeki tarım etkinliklerinin gelişmesi ile hızla kalabalıklaşmış ve 1950'de 22.000 olan nüfusu, 60 yıl içinde 20 katından fazla artmıştır.

Coğrafi avantajının da etkisi ile sanayisi ve ticareti çok hızlı gelişen Denizli, ekonomik anlamda Türkiye'nin en hızlı kalkınan kentlerindendir. Özellikle havlu, bornoz, ev tekstili, mermer ve bakırcılıkta ABD ve AB pazarlarında çok iyi bir prestije sahiptir. Turizm açısından da sahip olduğu zenginlikler ile sadece Türkiye'nin değil, dünyanın sayılı kentleri arasında yer alır. Kentte özellikle son dönemde organize sera bölgesi yatırımları dikkat çekmektedir. Kentin Valisi Yavuz Erkmen, Belediye Başkanı ise Nihat Zeybekci'dir.

Located on the northern outskirts of Mount Akdag and on a plateau slightly riven by the streams that meet in the Aksu Cay, a stream of Buyuk Menderes River, Denizli is the most crowded and largest city of the region after Izmir. It is the 14th largest city in Turkey.

Until the 11th century, in Denizli where there was a settlement area, now known as Tonguzlu or Domuzlu, the actual city was Laodikeia which was 6-7 kilometers far in the north. As a result of destruction due to the wars, especially in the water canals, Laodikeia was deserted and the settlement started to move towards Tonguzlu with its abundant water sources.

On a natural pathway going through midlands of Aegean coast, Denizli has been rapidly populated since 1950s due to its geographical location and development in agricultural activities, and in 60 years its population has increased twenty times more than it was in 1950, which was 22,000.

Thanks to its rapid growth in industry and trade with the advantage of its geographical location, Denizli is one of the economically fastest growing cities in Turkey. It has got a prestigious place in the USA and the EU markets specifically with towels, bathrobes, home textile, marble and coppersmith. With its richness in tourism, it is one of the few cities not only in Turkey but also in the world. Recently, especially the investments in the organised greenhouse area have attracted attention in the city. Yavuz Erkmen is the governor of the province and Nihat Zeybekci is the Mayor.

Genel Bilgiler General Information

Coğrafi konumu

Denizli, Anadolu Yarımadası'nın güneybatı, Ege Bölgesi'nin doğusunda yer almaktadır. Ege, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri arasında bir geçit durumundadır. Denizli İli'nin her üç bölge üzerinde de toprakları vardır. Denizli ili 28038' - 30005' doğu meridyenleri (doğu uç noktası; Çivril ilçesi Gümüşsu - Gököl Koyu Dinar sınırında Efekli Tepe, batı uç noktası; Buldan ilçesi Alandız Koyu, Manisa - Sarıgöl sınırında Tezek tepe 38o29' - 38o52' kuzey paralelleri (Kuzey uç noktası; Çivril Çapak Koyu, Afyon sınırında Avgan Damları mezarlığı, güney uç noktası; Çameli - Muğla sınırında Karabayır Koyu) arasında yer alır. Denizli ili doğuda Burdur, Isparta, Afyon; batıda Aydın, Manisa; güneyde Muğla; kuzeyde Uşak illeri ile komşudur. Yüzölçümü 11.868km2, denizden yükseltisi ise 428m'dir.

Geographical Location

Denizli is situated in the southwest of Anatolian peninsula and the east of Aegean Region. It is a gateway between Central Anatolia Region and Mediterranean Region. Denizli has its lands in all three regions. Denizli is situated between 28°38 - 30°05 eastern meridians (the east end: Gumussu-Gokgol Bay in Civril Town, Efekli Hill on the border of Dinar; the west end: Alandiz Bay in Buldan Town, Tezek Hill on the border of Manisa-Sarigol), 38°29 - 38°52 northern parallels (the north end: Civril Capak Bay, Avgan Damlari graveyard on the border of Afyon; the south end: Karabayir Bay on the border of Cameli-Mugla). Denizli neighbors Burdur, Isparta and Afyon in the east; Aydın and Manisa in the west; Mugla in the south; and Usak in the north. It is 11.868km2 and the elevation is 428m.

İklimi

Denizli ili, Ege Bölgesi'nde olmasına rağmen, Ege Bölgesi'nin iklimi tamamen görülmez. Kıyı kesimlerinden iç bölgelere geçit yerinde olduğundan az da olsa iç bölgelerin iklimi hissedilir. Ege Bölgesi ikliminden sıcaklık olarak biraz düşük farklılıklar görülebilir. Denizli'de dağlar genel olarak denize doğru dik olduğundan, denizden gelen rüzgarlara açık bulunmaktadır. Kışlar ilik ve yağışlı geçmektedir.

Climate

Although Denizli is located in the Aegean Region, the climate is not uniformly Aegean throughout the province. A terrestrial climate may be felt throughout the pathway from the seaside to inland areas. The temperature is relatively cooler compared to the general climate of Aegean Region. The land is open to winds coming from the Aegean Sea because the mountains are perpendicular to the sea. Winters are mild and rainy.

Nüfusu

İlin 2008 yılı İl Merkezi nüfusu 479.381, merkeze bağlı Belde ve köylerin nüfusu toplamı 29.489'dur. Toplam Nüfus 508.870'dir.

Population

The population of the city in 2008 is 479.381 and the total population of the towns and villages is 29.489. The total urban population is 508.870.

2008 Yılı Denizli Nüfusu | Population in Denizli in 2008

	Şehir City			Belde/Köyler Towns/Villages			Toplam Total		
2008	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Merkez Center	479.381	240.650	238.731	29.489	14.947	14.542	508.870	255.597	253.273

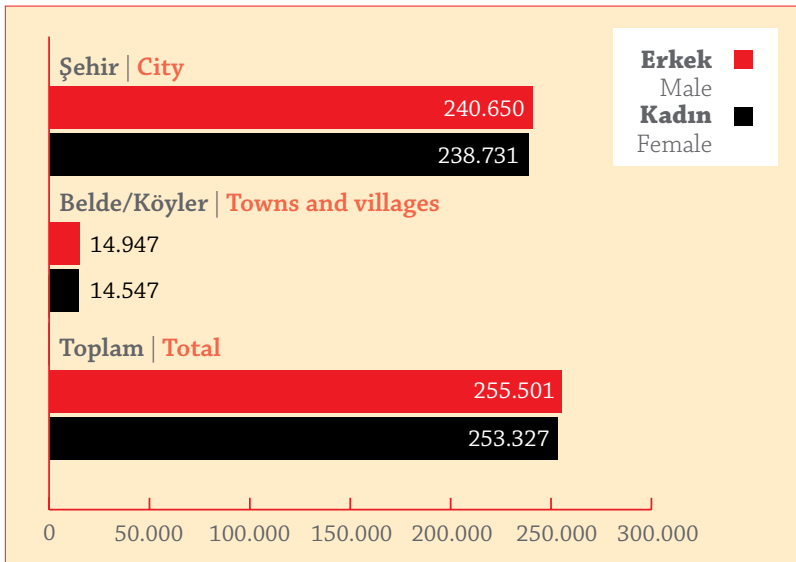
İllerin 1975-2000 yılları arası net göç hızı | Immigration Rate of Provinces between 1975-2000

Büyük­lük Rank/Size	İl Province	1975 - 1980		1980 - 1985		1985 - 1990		1995 - 2000	
		Göç Migrants	Göç Hızı% Im. Rate	Göç Migrants	Göç Hızı% Im. Rate	Göç Migrants	Göç Hızı% Im. Rate	Göç Migrants	Göç Hızı% Im. Rate
1	Tekirdağ	4.849	1,65	3.438	1,03	17.907	4,67	51.335	9,68
2	Muğ­la	1.659	0,43	3.058	0,7	15.998	3,29	42.921	7,02
3	Antalya	17.142	2,65	25.339	3,28	82.737	8,97	90.457	6,43
4	Bilecik	-394	-0,3	1.095	0,79	3.009	1,96	10.105	5,79
5	İstanbul	288.653	7,34	297.598	6,05	656.677	10,76	407.448	4,61
6	Bursa	58.720	6,1	47.434	4,11	83.641	6,16	85.325	4,51
7	İzmir	119.896	7,37	82.173	4,19	146.208	6,38	120.375	3,99
8	Isparta	-2.792	0,93	-5.148	-1,54	-6.495	-1,7	13.869	3,07
9	Çanakkale	-1.408	-0,4	-1.834	-0,49	-2.042	-0,52	11.491	2,74
10	Ankara	49.499	2,06	36.631	1,3	69.511	2,49	90.884	2,56
11	Aydın	9.382	1,67	9.365	1,47	19.077	2,71	21.553	2,55
12	Şırnak	---	---	---	---	-5.165	-2,47	5.950	2,18
13	Denizli	-3.040	-0,57	2.095	0,35	10.570	1,54	15.205	1,99
14	Kırklareli	-3.170	-1,34	-2.252	-0,89	-5.510	-2,07	5.270	1,8
15	Eskişehir	7.759	1,64	8.506	1,6	6.510	1,13	9.582	1,48
16	İçel	40.273	5,75	49.593	5,65	74.717	6,83	18.429	1,24
17	Düzce	---	---	---	---	---	---	2.243	0,8
18	Balıkesir	-6.020	-0,78	3.260	0,39	4.848	0,54	4.804	0,49
19	Yalova	---	---	---	---	---	---	514	0,35
20	Manisa	8.980	1,11	6.499	0,71	20.946	2,06	3.687	0,32

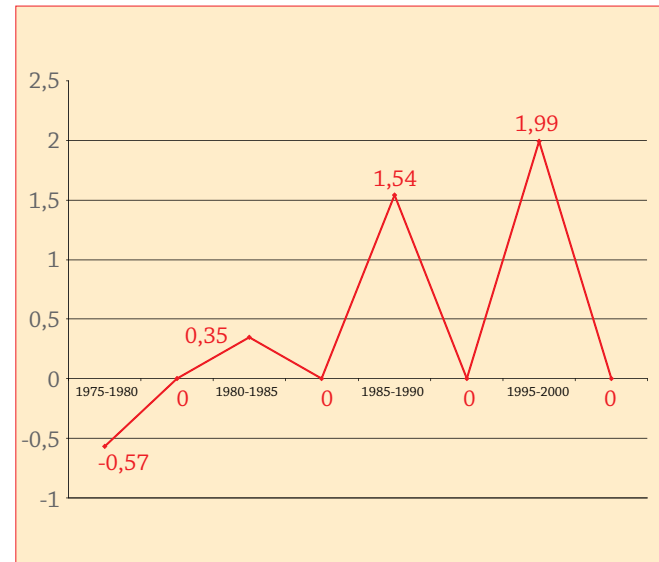
13

GEOGRAPHICAL LOCATION AND POPULATION | COĞRAFİ KONUM VE NÜFUS

2008 Yılı Denizli Nüfusu | Population in Denizli in 2008

Denizli Göç Hızı | Migration Rate in Denizli

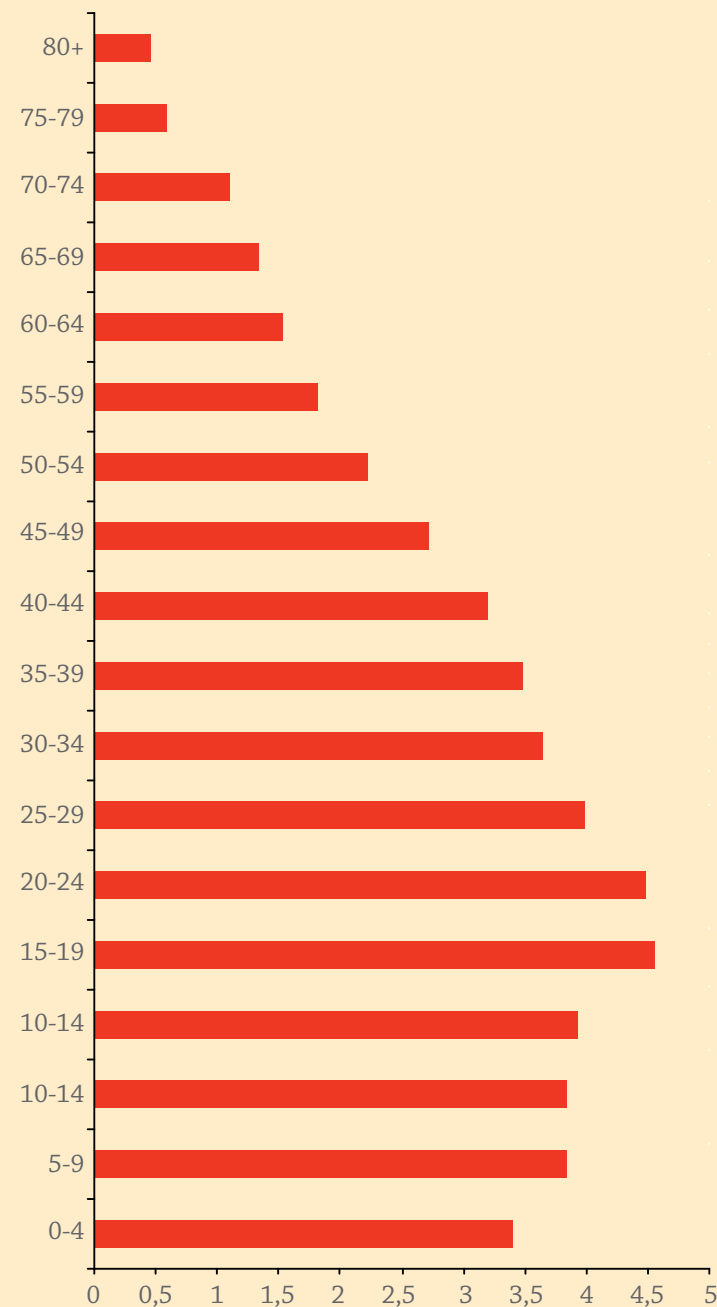
Yaş grupları ve cinsiyete göre nüfus dağılımı (2008) | Distribution of population according to age groups and gender

Yaş Grupları Age groups	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
0 - 4 Yaş Ages	34.630	32.624	67.254
5 - 9 Yaş Ages	35.987	34.224	70.211
10 - 14 Yaş Ages	37.969	36.090	74.059
15 - 19 Yaş Ages	35.839	34.127	69.966
20 - 24 Yaş Ages	35.635	37.502	73.137
25 - 29 Yaş Ages	42.437	40.528	82.965
30 - 34 Yaş Ages	39.405	37.605	77.010
35 - 39 Yaş Ages	36.188	34.748	70.936
40 - 44 Yaş Ages	34.124	33.048	67.172
45 - 49 Yaş Ages	30.995	30.693	61.688
50 - 54 Yaş Ages	26.211	25.509	51.720
55 - 59 Yaş Ages	20.948	20.963	41.911
60 - 64 Yaş Ages	14.983	17.299	32.282
65 - 69 Yaş Ages	11.439	13.748	25.187
70 - 74 Yaş Ages	9.457	11.839	21.296
75 - 79 Yaş Ages	7.765	10.522	18.287
80 - 84 Yaş Ages	3.418	5.681	9.099
85 - 89 Yaş Ages	1.021	1.599	2.620
+90 Yaş Ages	336	700	1.036
Toplam Total	458.787	459.049	917.836

2007-2008 Yılları Arası Denizli Nüfus Hareketleri | Population Movements in Denizli between 2007-2008

	Nüfus Population	Aldığı Göç Migrants (Hosted)	Verdiği göç Migrants (Gone)	Net Göç Net Immigration	Net Göç Hızı Net Immigration
Türkiye	71.517.000	2.273.492	2.273.492	0	0
Denizli	917.836	22.721	22.120	601	0,66

İllerin 1975-2000 yılları arası net göç hızı | Migration rates of the provinces between 1975-2000

Denizli'de 60 yaşına kadar cinsiyet dağılımı dengeliyken, 60 yaşından sonra denge erkekler aleyhine bozulmakta ve erkeklerde ölümler daha fazla görülmektedir. Örneğin; 80 yaş üzeri nüfus kadınlarda yaklaşık 8 bin erkeklerde 4700 dür.

While the distribution of sexes is balanced up to the age of 60, the balance changes to the disadvantage of male population after the age of 60 and the number of death in the male population is higher. For instance, while the female population over the age of 80 is 8000, the male population is 4700.

HEALTH STATISTICS

BÖLÜM 02

section two

SAĞLIK

HEALTH

Denizli'nin sağlık durumu The health report of Denizli

Sağlık

Ekonomik açıdan gelişmiş bir kent olan Denizli, tüm kurum ve kuruluşları ile sağlık alanındaki yatırımlara büyük önem vermektedir. Kentte, 13 devlet hastanesi, 1 göğüs hastanesi, 1 ağız ve diş sağlığı hastanesi, 4 özel hastane, 1 üniversite hastanesi bulunmakta, ayrıca aile hekimliği çerçevesinde; aile sağlığı ve toplum sağlık merkezine dönüştürülen 128 sağlık ocağı ve 260 aile hekimliği hizmet vermektedir. Sağlık hizmeti verecek merkez sayısı açısından kentte herhangi bir sıkıntı yaşanmamaktadır. Ancak şehrin sosyal ve ekonomik potansiyelini göz önünde bulunduran özel sektör temsilcileri, kentteki sağlık yatırımlarına devam etmektedir.

Denizli'de hasta başına düşen yatak sayısı, sağlık merkezi sayısının artmasına paralel olarak her geçen yıl artış göstermektedir. Yine kentte gerçekleşen doğumların neredeyse tamamı hastanelerde gerçekleşmektedir. Bebek ölüm oranları ise her geçen yıl azalmaktadır.

Yaş ve cinsiyete göre ölüm sayılarına baktığımızda ise kentteki ölüm yaşının 65 yaş ve üstünde olduğu görülmektedir. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde ise her yıl ciddi bir artış görülmektedir. Bu artışta Sağlık Bakanlığı'nın özellikle son dönemdeki politikaları ciddi bir rol oynamaktadır.

Türkiye'deki birçok şehirden farklı olarak kentte ciddi salgın hastalık vakasına rastlanılmamaktadır. Bu konuda sadece şehrin merkezinde yaşayan insanlar değil, kırsal bölgelerde yaşayan insanlar da son derece bilinçli durumdadır.

A financially developed city, Denizli is committed to investment in health with all of its associations and institutions. There are thirteen state hospitals, one chest diseases hospital, one oral and dental health hospital four private hospitals and one university hospital in the city. Moreover, there are 128 local health centers and 260 family doctors serve in the family health and community health centers. There are not any problems faced related to the number of health centers in terms of provide service in the city. However, considering the social and financial potential of the city, the private sector representatives continue to do health investments in health.

The number of beds per person in Denizli increases every year in parallel with the increase in the number of the health centers. Also, almost all the births in the city are carried out in the hospitals. Baby death rates are in decrease every year.

When it comes to the death numbers according to age and gender, it is observed that the average death age is 65 and over in the city. A crucial increase in the primary health services is observed on yearly basis. The recent policies of the Ministry of Health have an essential role in this increase.

Different to many cities in Turkey, serious infectious diseases are not encountered in the city. Not only the urban population but also the rural population are well-informed about this matter.

Yataklı Tedavi Kurumları Yıllara Göre Yatak Sayısı ve Yatak İşgal Oranları | Inpatient Hospitals Number of Beds and the Rate of Use According to Years

Kurumlar Institutions	2004		2005		2006	
	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	673	86	651	86.48	727	81.2
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	156	121.3	259	76.7	270	90.51
Acıpayam Devlet Hastanesi Acipayam State Hospital	60	52	60	40.5	60	60.84
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	48	40	33	62.3	33	36.29
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hospital	93	48	93	73.9	93	76.64
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	50	12.2	50	13.8	50	9.95
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	20	0.38	20	0.34	20	0.4
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	0	0	0	0
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	54	23.7	54	20.6	64	13.9
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	30	2.24	30	1.87	30	4.37
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	10	0.63	10	0.3	46	0.07
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	37	35.11	43	38.9	47	36.36
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	0	0	0	0	0	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	50	63.43	50	60.6	50	64.59
Toplam Total	1281	72.5	1353	69.6	1490	68.4
Özeller Private	141	37.9	141	51.5	124	60.6
Üniversite University	237	81.8	292	85.2	310	94.7
İl geneli The Whole City	1659	70.35	1781	70.9	1924	72.15
Kurumlar Institutions	2007		2008		2009	
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	816	69.45	735	70.52	735	69.4
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	320	70.28	304	70.63	304	70.7
Acıpayam Devlet Hastanesi Acipayam State Hospital	63	65.21	50	72.71	50	82.5
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	33	17.03	28	27.21	28	25.7
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hospital	96	71.28	96	78.11	96	87.7
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	50	10.42	33	12	33	6.3
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	25	1.83	25	4.12	25	4.4
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	25	3.67	25	10.8
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	85	12.83	85	16.45	60	16.9
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	30	9.24	30	13.41	30	18.3
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	46	0.04	50	0.66	46	3.8
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	43	26.67	41	23.79	35	20.3
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	25	0	25	3.58	25	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	50	63.59	68	51.54	53	80
Toplam Total	1682	57.6	1595	57.3	1545	60.2
Özeller Private	128	62.4	185	80.7	205	73.6
Üniversite University	376	88.28	376	92.95	352	88.7
İl Geneli The Whole City	2186	63.18	2156	65.56	2102	66.3

Yatan Hasta Sayısı ve Ortalama Kalış süresi | Number of Inpatients and Average Period of Stay

Kurumlar Institutions	2004		2005		2006	
	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	44711	4.73	46592	4.41	46853	4.6
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	12636	5.46	14766	4.91	19102	4.67
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	3695	3.13	3055	2.9	4070	3.27
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	1451	4.83	1336	5.62	813	5.38
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hospital	1362	12.66	1770	14.17	1851	14.05
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	469	4.75	677	3.72	548	3.31
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	22	1.27	25	1	29	1
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	0	0	0	0
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	1432	3.24	1449	2.81	1381	2.35
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	178	1.38	140	1.46	196	2.44
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	23	1	11	1	12	1
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	1422	3.33	1719	3.55	1669	3.74
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	0	0	0	0	0	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	2990	3.87	2942	3.76	3325	3.54
Toplam Total	70391	4.8	74482	4.6	79849	4.7
Özeller Private	8071	2	13486	2	16624	1.6
Üniversite University	12119	5.84	14687	6.19	17447	6.14
İl geneli The Whole City	90581	4.7	102655	4.49	113920	4.45
Kurumlar Institutions	2007		2008		2009	
	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %	Yatak sayısı Number of beds	İşgal oranı % Rate of use %
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	48000	4.31	50478	3.75	39728	3.9
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	17659	4.65	19880	3.84	17966	3.6
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	4558	3.33	4265	3.11	3734	3.4
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	568	3.6	897	3.1	826	2.7
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hospital	1973	13	2223	12.31	2154	11.9
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	646	2.9	743	1.94	336	1.9
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	37	4.5	55	6.84	46	7.3
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	155	2.16	423	1.9
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	1795	2.2	2469	2.07	1351	2.3
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	241	4.2	663	2.21	512	3.3
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	6	1.2	43	2.81	181	2.9
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	1213	3.5	1163	3.06	711	3
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	0	0	326	1	0	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	3648	3.2	4632	2.76	4060	3.2
Sb Toplam Total	80344	4.4	87992	3.8	72028	3.9
Özeller Private	19896	1.5	29175	1.9	27073	1.7
Üniversite University	20859	5.81	24479	5.21	18200	5.2
İl Geneli The Whole City	121099	4.2	141646	3.64	117301	3.6

Toplam Doğum ve Ameliyat Sayıları | Total Number of Births and Surgeries

Kurumlar Institutions	2004		2005		2006	
	Ameliyat Sayısı Surgeries	Doğum sayısı Births	Ameliyat sayısı Surgeries	Doğum sayısı Births	Ameliyat sayısı Surgeries	Doğum sayısı Births
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	24563	4626	28490	5339	26773	4733
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	4575	2377	7686	1918	22229	2365
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	812	652	742	1036	900	1045
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	357	369	424	310	198	125
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hosp.	0	0	0	0	0	0
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	163	44	157	36	191	59
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	0	16	0	25	0	22
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	0	0	0	0
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	833	302	1368	233	1428	172
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	0	3	0	1	0	3
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	0	23	0	11	0	12
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	504	281	512	292	433	392
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	0	0	0	0	0	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	875	509	827	292	1518	623
Toplam Total	32682	9202	40206	9493	53670	9551
Özeller Private	2232	3040	4279	2911	11584	3783
Üniversite University	6586	249	8488	337	10122	359
İl Geneli The Whole City	41500	12491	52973	12741	75376	13693
Kurumlar Institutions	2007		2008		2009	
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	33254	4744	27217	4579	22647	3377
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	18865	2600	10155	2103	9421	1349
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	1312	1238	1098	989	832	751
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	148	4	411	105	352	110
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hosp.	0	0	0	0	0	0
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	142	22	116	10	25	8
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	0	8	0	3	0	5
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	76	1	343	2
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	1033	333	1234	395	572	363
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	0	0	22	3	342	7
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	0	7	0	10	0	7
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	648	151	634	83	428	50
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	0	0	0	0	0	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	1646	705	2090	610	2310	440
Toplam Total	57048	9812	43053	8891	37272	6469
Özeller Private	15343	4163	21149	4985	19891	4422
Üniversite University	11575	465	11413	635	10081	493
İl Geneli The Whole City	83966	14440	75615	14511	67244	11384

Nitelikli Oda ve Yatak Sayıları | Number of Equipped Rooms and Equipped Beds

Kurumlar Institutions	2004		2005		2006	
	Nitelikli Oda Equipped Rooms	Nitelikli Yatak Equipped Beds	Nitelikli Oda Equipped Rooms	Nitelikli Yatak Equipped Beds	Nitelikli Oda Equipped Rooms	Nitelikli Yatak Equipped Beds
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	18	18	75	111	75	111
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	0	0	29	39	29	39
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	1	1	1	1	1	1
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	0	0	0	0	0	0
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hosp.	6	12	6	12	6	12
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	2	2	2	2	2	2
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	3	3	3	3	3	3
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	0	0	0	0
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	5	5	5	5	5	5
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	4	4	4	4	4	4
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	0	0	0	0	2	4
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	1	1	1	1	1	1
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	0	0	0	0	0	0
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	2	2	2	2	2	2
Toplam Total	42	48	128	180	130	184
Özeller Private	72	82	72	82	96	124
Üniversite University	52	69	52	69	52	69
İl Geneli The Whole City	166	199	252	331	278	377
Kurumlar Institutions	2007		2008		2009	
Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	89	139	89	141	89	141
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	23	27	27	35	27	20
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	1	1	2	2	2	2
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	0	0	28	28	28	28
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hosp.	6	12	6	12	6	12
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	2	2	2	3	2	2
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	3	3	3	3	3	3
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	0	0	4	4	4	4
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	5	5	5	5	5	5
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	4	4	4	4	4	4
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	2	4	2	4	2	2
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	1	1	1	1	1	1
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	2	2	2	2	2	2
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	2	2	2	2	2	2
Toplam Total	140	202	177	246	177	228
Özeller Private	107	145	130	168	145	168
Üniversite University	73	96	73	96	73	76
İl Geneli The Whole City	320	443	380	510	395	472

Yoğun Bakım Yatak Sayıları | Number of Intensive Care Beds

Kurumlar Institutions	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Denizli Devlet Hast. Denizli State Hospital	23	36	73	61	57	54
Servegazi Devlet Hast. Servegazi State Hospital	0	0	23	23	23	25
Toplam Total	23	36	96	84	80	79
Özeller Private	14	14	14	14	24	24
Üniversite University	21	21	21	32	32	38
İl Geneli The Whole City	58	71	131	130	136	141

Denizli genelinde son 5 yıl içerisinde hastanede yatan hasta sayısında artış olmasına rağmen, hastaların ortalama kalış süresi düşmüştür. Ortalama kalış süresi en yüksek hastane, Buldan Göğüs Hastalıkları Hastanesi'dir. Bunun nedeni, bu hastanede kronik hastalığı olan hastalara yatış yapılması ve bu hastaların yatış sürelerinin uzun olmasıdır. Yine Pamukkale Üniversitesi Hastanesi, sevk zincirinin en üst noktası olduğu için burada da yatış süresi kamu hastanelerinden daha uzundur.

2007 yılından sonra 24.10.2008 tarih ve 40370 sayılı Genelge ile hastane yatak sayılarında bir düzenlemeye gidilmesi nedeni ile kamu hastanelerindeki yatak sayısı düşmüştür.

Yıllara göre dağılımına baktığımızda, kent merkezindeki kamu hastanelerinin yatak doluluk oranı, ilçe hastanelerine göre her zaman yüksek olmuştur. Bunun nedeni ilçe hastanelerinde yoğun bakım yatağı bulunmaması ve uzman hekim kadrolarının yetersiz olmasıdır. Bu nedenle acil müdahale edilmesi gereken durumlarda hastaların merkez hastanelerine sevkleri yapılmaktadır.

2004 yılındaki ameliyat ve doğum sayıları, kamu hastanelerinde yüksek olup, özel hastanelerde ise düşüktür. Ancak son 5 yıllık dönem içerisinde özel hastanelerdeki yatak sayısındaki artış ile birlikte ameliyat ve doğum sayılarında ciddi bir artış görülmektedir.

Yine 5 yıllık dönem içerisinde kamu hastanelerinde nitelikli oda ve yatak sayısında artış vardır.

Kent genelinde 2004 yılından bu yana yoğun bakım yatak sayısında artış gözlenmektedir. 03.04.2008 tarih ve 11395 - 2008/25 sayılı Genelge ile yoğun bakım üniteleri standartları yeniden belirlenmiş ve seviyelendirme yapılmıştır.

Although there has been an increase in the number of inpatients in the last 5 years, their average period of stay has declined. The longest average period of stay is in Buldan Chest Illnesses Hospital. This is because patients with chronicle illnesses are admitted to stay in this hospital and their period of stay is long. Moreover, because Pamukkale University Hospital is the point of appointment for patients, the period is stay in this hospital is rather longer than other public hospitals.

The number of beds in public hospitals decreased after 2007 due to a regulation about the number of beds in hospitals dated 24.10.2008 and numbered 40370.

According to the annual distributions, the rate of use has always been higher in public hospitals in the city centre than those in the towns. This is because those hospitals in the towns do not have intensive care units and the number of specialised personnel is not adequate. That is why, when there is an emergency situation, the patients are immediately appointed to central hospitals.

The number of surgeries and births are high in public hospitals but low in private hospitals in 2004. However, there has been a significant increase in the number of surgeries and births thanks to the increase in the number beds in private hospitals in the last five years.

Moreover, there has been an increase in the number of equipped beds and rooms in the last five years.

There has been an increase in the number of intensive care units since 2004. The standards of intensive care units were redefined and they were staged according to the Regulation dated 03.04.2008 and numbered 11395-2008/25.

Hemodiyaliz Merkezi | Hemodialysis Center

Hemodiyaliz Merkezi Adı Name of Hemodialysis Center	2004		2005		2006	
	Cihaz Machine	Hasta Patient	Cihaz Machine	Hasta Patient	Cihaz Machine	Hasta Patient
Sağlık Bakanlığı The Ministry of Health	42	143	51	132	51	153
Üniversite University	5	13	5	14	5	14
Özel Private	72	346	95	412	109	453
İl geneli The Whole City	119	502	151	558	165	620
Hemodiyaliz Merkezi Adı Name of Hemodialysis Center	2007		2008		2009	
	Cihaz Machine	Hasta Patient	Cihaz Machine	Hasta Patient	Cihaz Machine	Hasta Patient
Sağlık Bakanlığı The Ministry of Health	51	158	51	162	44	174
Üniversite University	10	16	10	13	10	13
Özel Private	159	469	168	491	168	519
İl geneli The Whole City	220	643	229	666	222	706

Denizli Sağlık Müdürlüğü Personel Durumu | Personnel in Denizli Health Directorate

İlçeler Towns	Tabip Doctor	Uzman Specialised	Hemşire Nurse	Ebe Midwife	Eczacı Pharmacist	Diş hekimi Dentist	Diğer Others	Toplam Total
	2009	2009	2009	2009	2009	2008	2009	2009
Acıpayam	30	10	40	69		1	87	237
Akköy	3		1	8			10	22
Babadağ	3		1	9		1	9	23
Baklan	5		3	7			9	24
Bekilli	5			13			11	29
Beyağaç	4		3	7			12	26
Bozkurt	8		1	8			29	46
Buldan	16	10	51	34	1	1	52	165
Çal	22	6	15	35	1	1	48	128
Çameli	13	1	7	25		1	38	85
Çardak	7		10	16		1	20	54
Çivril	29	8	65	50	1	3	77	233
Güney	4			10			9	23
Honaz	14	2	12	33		1	51	113
Kale	11		15	18			29	73
Merkez	217	258	638	515	12	53	832	2525
Sarayköy	14	8	25	39	1	1	47	135
Serinhisar	10		9	19		1	19	58
Tavas	34	7	35	55	1	3	69	204
Toplam	449	310	931	970	17	68	1458	4203

Sağlık İnsan Gücü | Health Personnel

	Tabip Doctor		Uzman Specialised		Hemşire Nurse		Ebe Midwife	
	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current	Pdc Pdc
Merkez Centre	234	237	269	337	643	644	566	338
İlçe Town	213	212	77	111	289	357	404	270
Toplam Total	447	449	346	448	932	1001	970	608

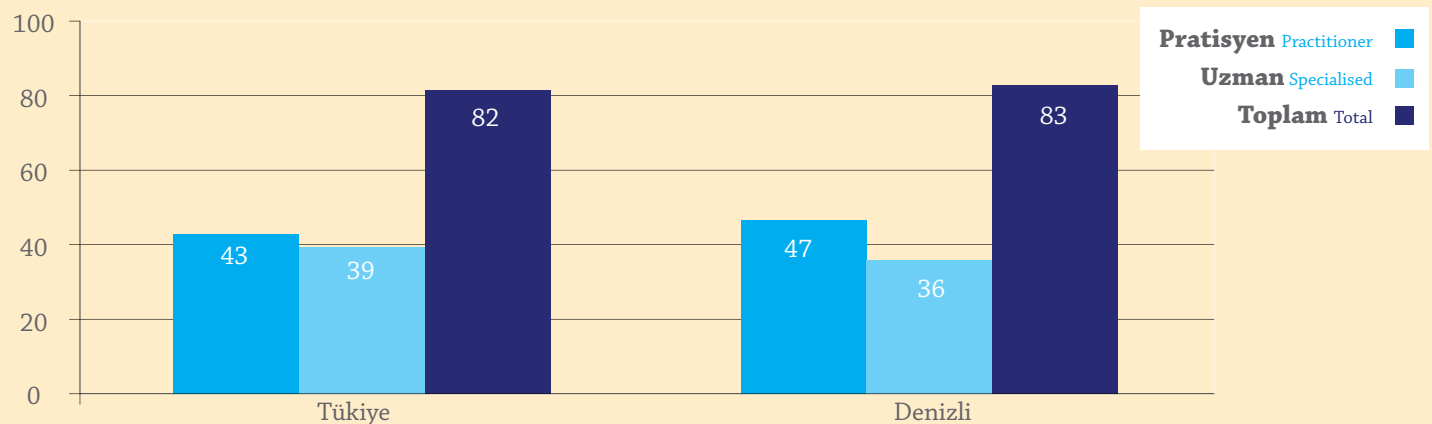
	Sağlık memuru Health Office Staff		Eczacı Pharmacist		Diş tabibi Dentist		Diğer ysp Other Yps		Diğer Other
	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current	Pdc Pdc	Mevcut Current
Merkez Centre	359	571	12	15	54	63	112	102	368
İlçe Town	340	597	4	11	27	33	64	50	214
Toplam Total	699	1168	16	26	81	96	176	152	582

Denizli genelindeki diş tabibi oranına bakıldığında doluluk % 84 olup, Türkiye ortalamasının üstündedir (%81). Hemşire bazında değerlendirildiğinde, doluluk % 93 olup, yine Türkiye ortalamasının üstündedir (%82). Ebe bazında değerlendirildiğinde ise doluluk % 160 olup, Türkiye ortalamasının üstündedir (%84).

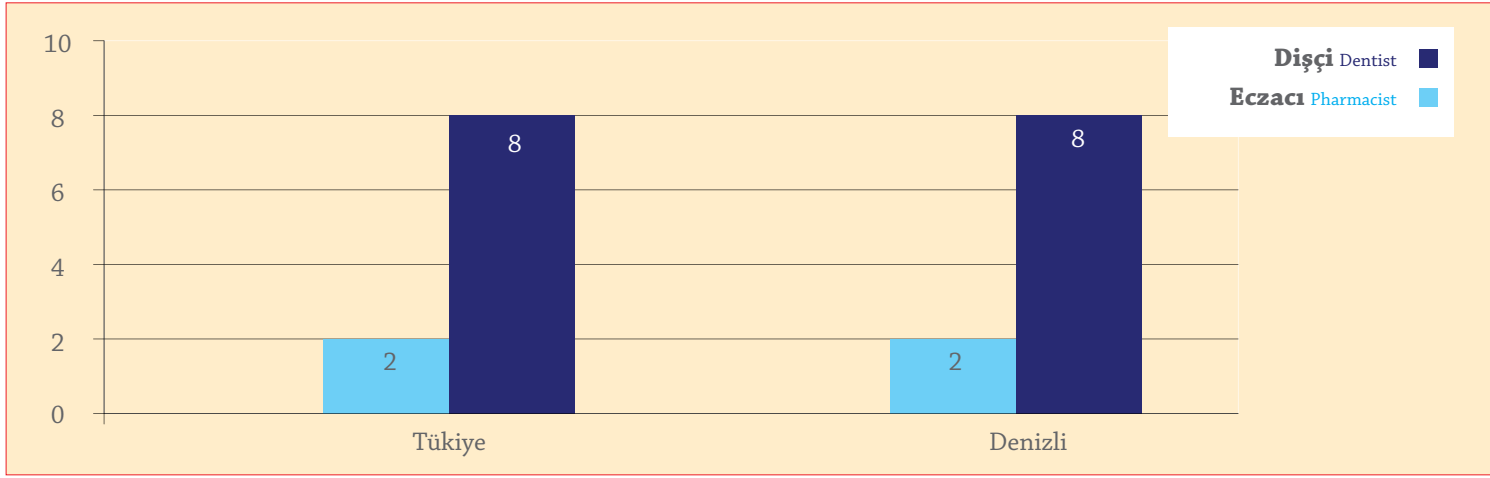
Eczacı bazında değerlendirildiğinde ise doluluk % 62 olup, Türkiye ortalamasının altındadır (%74). Sağlık memuru bazında değerlendirildiğinde ise doluluk % 60 olup, Türkiye ortalamasının üstündedir (%59).

When the rate of dentists is concerned, it is seen that the occupancy rate is 84%, which is higher than Turkey's average (81%). When the rate of nurses is concerned, it is also seen that the occupancy rate is 93%, which is higher than Turkey's average (82%). When the rate of midwives is concerned, it is seen that the occupancy rate is 160%, which is again higher than Turkey's average (84%). When the rate of pharmacists is concerned, it is seen that the occupancy rate is 62%, which is lower than Turkey's average (84%). When the rate of health office staff is concerned, it is seen that the occupancy rate is 60%, which is again higher than Turkey's average (59%).

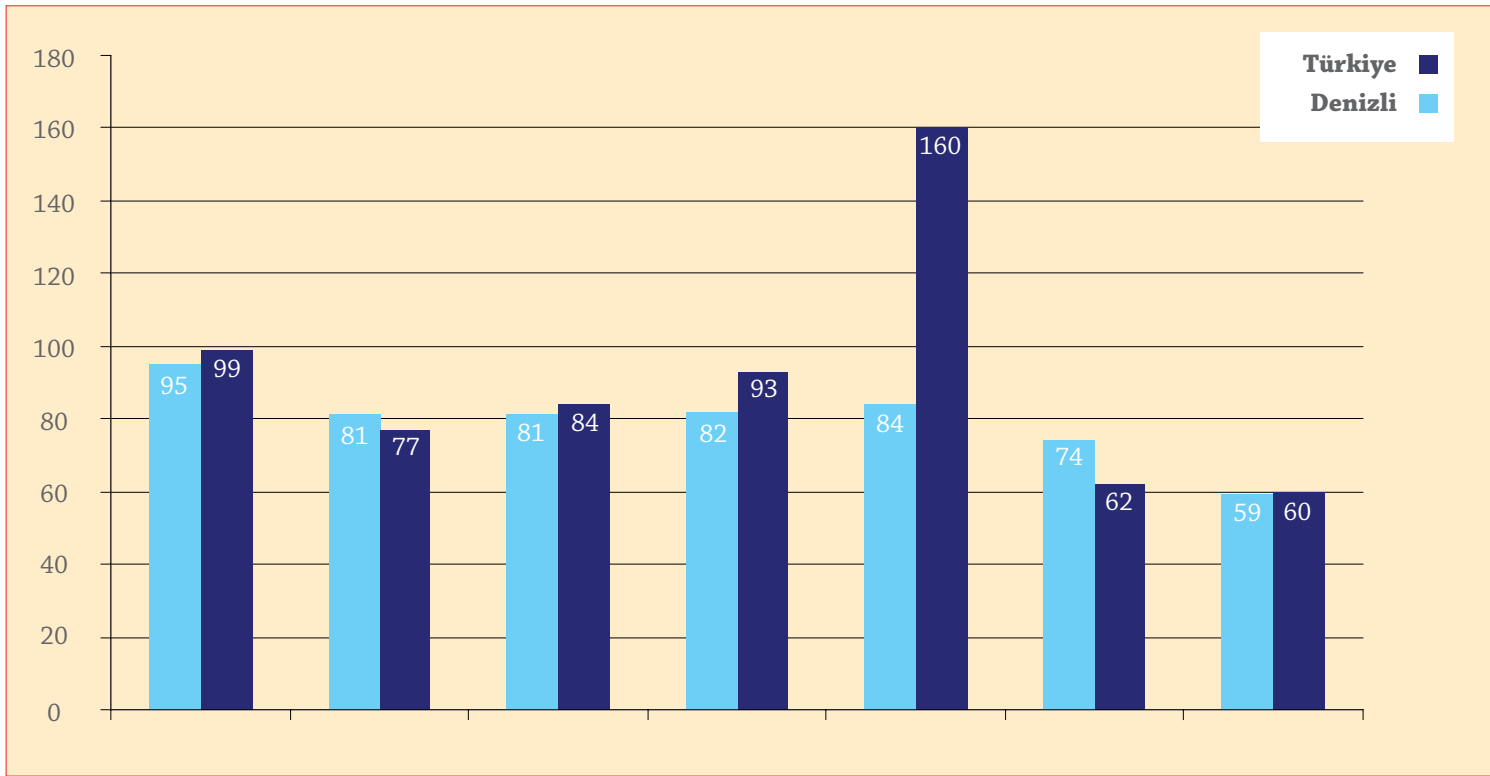
100.000 Kişi Başına Düşen Hekim Sayısı | Number of Doctors per 100.000 People

100.000 Kişi Başına Düşen Personel Durumu | Number of Staff per 100.000 People

Denizli Sağlık Müdürlüğü Personel Durumu | Personnel in Denizli Health Directorate

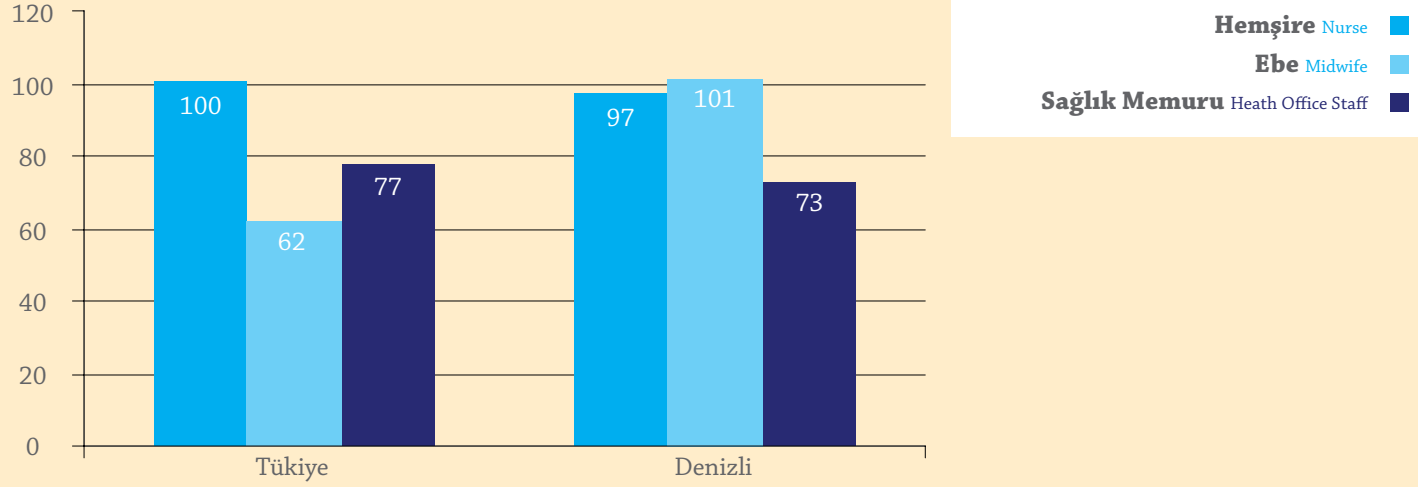
Sağlık Bakanlığı Personel Dağılım Cetveli'ne göre Denizli genelindeki tabip durumu değerlendirildiğinde doluluk oranı %99 olup, Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye ortalaması %95 tir.

Uzman hekim bazında değerlendirildiğinde ise doluluk oranı % 77 olup, bu oran Türkiye ortalamasının altındadır. Türkiye ortalaması %81'dir.

When doctors are concerned in the whole Denizli according to the Distributional Figures of the Ministry of Health, the occupancy rate is 99%, which is higher than Turkey's average. Turkey's average is 95%.

When the rate of specialised doctors is concerned, it is seen that the occupancy rate is 77%, which is lower than Turkey's average. Turkey's average is 81%.

100.000 kişi başına düşen personel sayısı | Number of Staff per 100.000 People

Bir kurumun amacına ve işleyişine uygun çalışması, sahip olduğu insan kaynaklarını etkili ve verimli şekilde organize etmesiyle mümkündür.

Kurumlar, amaçlarına çalışan personeli sayesinde ulaşırlar. Bu nedenledir ki, kurumun verimi üzerinde en güçlü etkiye sahip olan çalışanlarıdır.

Bir işyerinde verimlilik; çok çalışmaya değil, bireylerin verimli şekilde koordine edilmesine bağlıdır. Burada esas olan güven ve hassasiyettir.

İşte bu noktada hedeflenen; sağlık çalışanlarının mevzuatlar çerçevesinde bilgi, beceri ve yetkinlikleri de dikkate alınarak dağılımını sağlamak, ilişkisel olmak, değişiklikleri izlemek yerine öncülük etmek, performansı denetlemek yerine performansı yöneten olmak, insan kaynakları süreçlerini ve hizmetlerini tasarlayıp etkin şekilde uygulamaktır.

For an institution to work in line with its goals and procedures is possible only when it organises its human resources efficiently.

Institutions achieve their goals thanks to their personnel. That is why, its personnel have the greatest impact on the efficiency of the that institution.

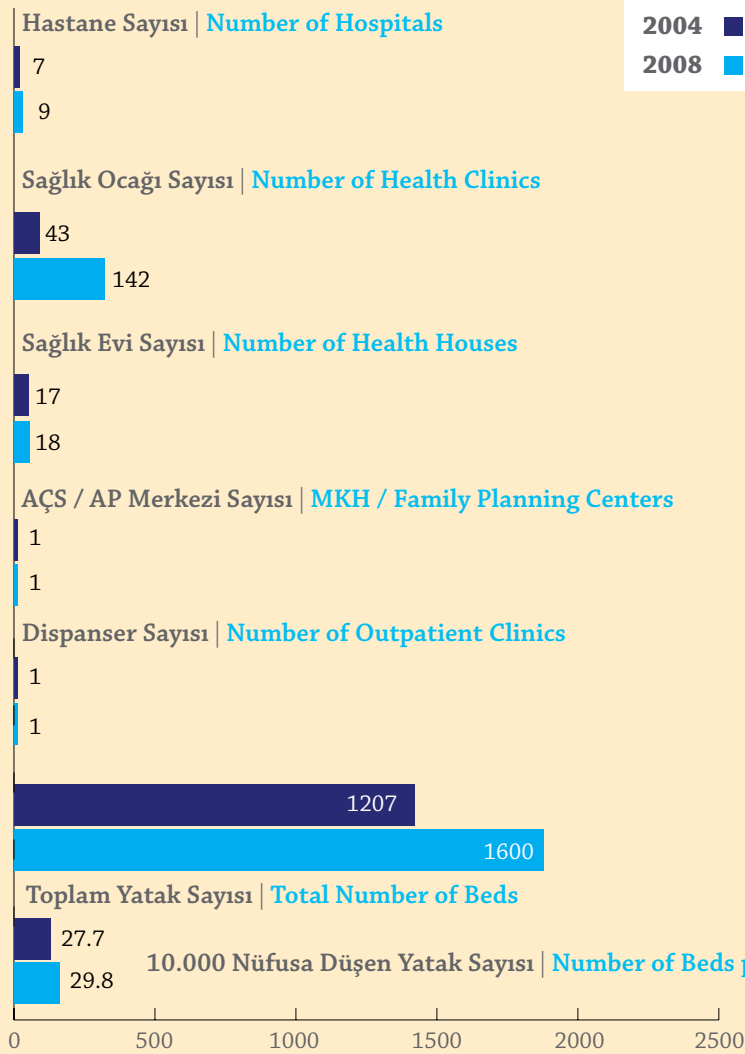
Efficiency in an enterprise is related to the efficient coordination of its individuals rather than working very much. Here, the matter is trust and consideration.

Thus, it is aimed to distribute health personnel according to their knowledge, ability and efficiency within the frame of regulations; to become communicative; to lead the change rather than watch it; to direct performance rather than control it; and to efficiently apply the processes and services of human resources.

Sağlık Hizmetleri Sunumu Göstergeleri | The Index of Health Services

	2004	2008
Hastane Sayısı Number of Hospitals	7	9
Sağlık Ocağı Sayısı The Number of Local Health Centers	43	142
Sağlık Evi Sayısı The Number of Health Clinics	17	18
AÇS / AP Merkezi Sayısı The Number of Maternity and Child Welfare/Family Planning Centers	1	1
Dispanser Sayısı The Number of Outpatient Clinics	1	1
Toplam Yatak Sayısı The Number of Total Beds	1207	1600
10.000 Nüfusa Düşen Yatak Sayısı The Number of Beds for 10.000 Population	27.7	29.8
Yatak İşgal Oranı % The Percentage of Beds in Use (%)	83.4	76.5

Sağlık Hizmetleri Dağılımı | Distribution of Health Services

Sağlık hizmetleri dağılımında Denizli’de hastane sayısı her geçen yıl artmaktadır. Hastanelerin sayısının artmasında özel sektörün yatırımları önemli bir rol oynamaktadır. Aynı şekilde sağlık evi ve dispanser sayısında da ciddi artışlar söz konusudur. Kentin nüfusu ile sağlık hizmetlerinin dağılımını karşılaştırdığımızda ortaya ciddi bir fark çıkmamaktadır.

In the distribution of health services, the number of hospitals in Denizli increases on a yearly basis. The investments by private sector play an important role in the increase of the number of the hospitals. Similarly, there is an important increase in the number of health clinics and outpatient clinics. When the population of the city and the distribution of health services are compared, no significant difference is observed.

Yıllara Göre Hane Halkı Sayısı | Number of Households According to Years

Denizli	2004	2005	2006	2007	2008
Hane Sayısı Number of houses	247,353	255,511	260,657		

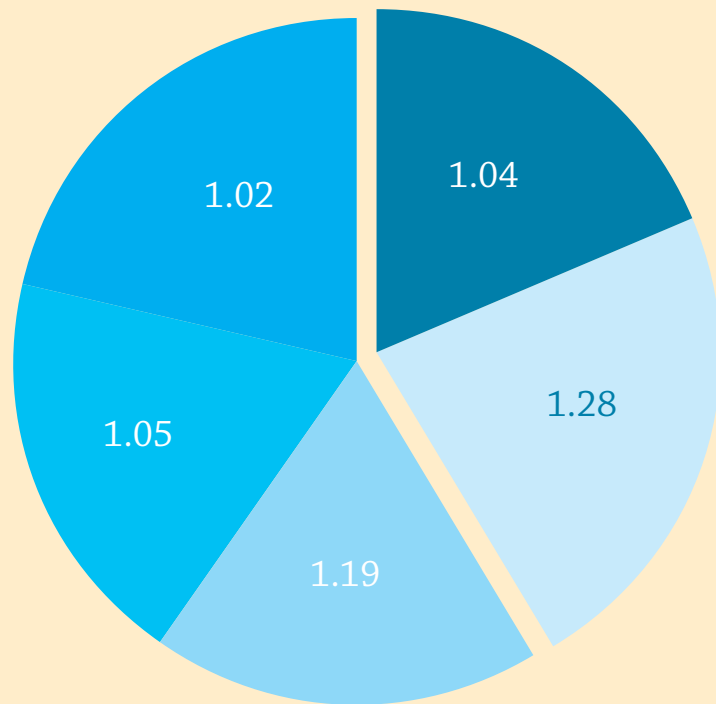
Yıllara Göre Hane Başına Düşen Nüfus | Population for per House According to Years

Denizli	2004	2005	2006	2007	2008
Hane Başına Düşen Nüfus Population per house	3,5	3,4	3,4		

Yaşa ve Cinsiyete Göre Ölüm Sayıları | The Number of Deaths According to Age and Gender

Yaş Ages Grubu Age Group	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	%
0-7 Gün Days	46	22	68	0.25
8-28 Gün Days	15	7	22	0.08
29-364 Gün Days	30	23	53	0.19
1-4 Yaş Ages	14	6	20	0.07
5-9 Yaş Ages	1	2	3	0.01
10-14 Yaş Ages	2	1	3	0.01
15-24 Yaş Ages	20	14	34	0.12
25-44 Yaş Ages	44	60	104	0.38
45-49 Yaş Ages	45	30	75	0.27
50-64 Yaş Ages	214	113	327	1.19
65+	1017	1033	2050	7.43
Toplam Total	1448	1311	2759	100

Yıllara Göre Bebek Ölüm Oranları | Annual Baby Death Rates

Denizli İl Sağlık Müdürlüğü verilerine göre 2004 yılı ile 2008 yılları arasındaki bebek ölüm oranları yandaki tabloda verilmiştir. Buna göre Denizli'deki bebek ölümleri, diğer birçok ile göre oldukça düşüktür. Bebek ölümlerinin en aza indirilmesi ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir.

Baby death rates between 2004 and 2008 have been presented in the table according to the data by Denizli City Health Institution. This show that baby death rates in Denizli are very low when compared to many other cities. The work to lessen the rate is still carried on.

Hayati İstatistikler | Essential Statistics

Konu Subject	2004 %	2005 %	2006 %	2007 %	2008 %
Erken Neonatal Ölüm Hızı Early Neonatal Death Rate	5.79	6.1	5.5	4.7	5
Geç Neonatal Ölüm Hızı Late Neonatal Death Rate	1.96	2.4	1.1	1.8	1.6
Neonatal Ölüm Hızı Neonatal Death Rate	7.8	8.5	6.6	6.5	6.6
Postneonatal Ölüm Hızı Post-Neonatal Death Rate	5	3.4	3.9	3.6	3.9
Kaba Düşük Hızı Rough Miscarriage Rate	0.4	0.4	0.4	0.5	0.6
Düşük Hızı Miscarriage Rate	76.3	80.3	76.9	86.1	104.7
Kaba Doğum Hızı Rough Birth Rate	14.9	14.9	14.7	14.8	14.5
Genel Doğurganlık Hızı General Fertility Rate	54.3	54.6	54.7	54.1	53.7
Kaba Ölüm Hızı Rough Death Rate	3.6	3.4	3.4	2.9	2.9
Bebek Ölüm Hızı (0-11 Ay) Infant Death Rate (0-11 Months)	12.8	11.9	10.5	10.2	10.4
0-4 Yaş Ölüm Oranı 0-4 Ages Death Rate	3	2.7	2.6	2.7	2.4
45 Yaş Üzeri Ölüm Oranı 45+ Ages Death Rate	11.8	11.1	10.6	8.7	8.9
Ana Ölüm Hızı Mother Death Rate	3.9	2.3	5.4	5.9	1.5
Doğal Nüfus artış Hızı Natural Population Growth Rate	11.3	11.4	11.4	11.9	11.6
Ölü Doğum Hızı Stillbirth Rate	11	7.8	10.2	9.6	8.2
Yıllık Canlı Doğum Sayısı Annual Number of Live Births	12,771	12,975	12,935	13,502	13,697
Yıllık Ölüm Sayısı Annual Number of Deaths	3,066	2,993	2,949	2,610	2,759

Bildirimi Zorunlu Hastalıklar (2008) | Notifiable Diseases (2008)

Hastalık Adı Name of Disease	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
Akut Kanlı İshal Acute Dysentery	7	10	17
Brucella Brucella	30	35	65
Hepatit A Hepatitis A	16	16	32
Hepatit B Hepatitis B	13	6	19
Hepatit C Hepatitis C	3	0	3
Kabakulak Mumps	66	41	107
Kızamıkçık Rubella	2	0	2
Kuduz Rabies	1970	958	2928
Meningokok Meningococcal	0	0	0
Şarbon Anthrax	0	0	0
Tifo Typhoid	0	0	0
Tüberküloz Tuberculosis	74	55	129

Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar
Sexually Transmitted Diseases

Frengi Syphilis	0	0	0
HIV HIV	4	1	5
Lepra Leprosy	0	0	0
Toplam Total	0	2185	

Bildirimi Zorunlu Olmayan Hastalıklar (2008) | Non-Notifiable Diseases (2008)

Hastalık Adı Name of Disease	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
Akut üst solunum yolu enfeksiyonu Acute upper respiratory infection	72,079	53,952	126,031
Akut sinüzit Acute inusitis	39,622	30,402	70,024
Akut faranjit Acute quinsy	108,686	82,879	191,565
Akut tonsillit Acute Tonsillitis	111,455	94,563	206,018
Akut larenjit Acute Laryngitis	3,115	2,558	5,673
Akut bronşit Acute bronchitis	48,241	42,163	90,404
Bronşiyolit Bronchiolitis	4,476	4,263	8,739
Pnömoni Pneumonia	862	871	1,733
KOAH COPD	13,831	19,243	33,074
Astım Asthma	10,625	6,399	17,024
Akut otitis media Acute otitis media	14,630	11,692	26,322
Akut romatizmal ateş Acute rheumatic fever	710	582	1,292
Febril konvülsiyon Febrile convulsion	35	66	101
Su çiçeği Chickenpox	1,025	978	2,003
Kızıl Scarlet fever	19	25	44
Protein enerji malnutrasyonu Protein energy malnutrition	71	41	112
Raşitizm Rickets	54	47	101
Demir eksikliği anemisi Iron deficiency anemia	61,475	19,251	80,726
İshaller Diarrhea	15,971	15,509	31,480
Servisit Servisit	2,861		2,861
Hipertansiyon Hypertension	211,691	124,827	336,518
Guatr Goitre	9,544	3,099	12,643
Diabet Diabetes	81,857	61,417	143,274
Obezite Obesity	274	128	402
Thalasemi Thalasemi	53	23	76

Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri | Primary Care Services

Yıllar Years	Poliklinik Hizmetleri Polyclinic Services	Sayı Number
2004	Muayene Sayısı Number of Examination	1,621,447
	Sağlık Kurumuna Sevk Appointment to a Health Institution	124,554
	Sevk Oranı (%) Appointment Rate	8.0
2005	Muayene Sayısı Number of Examination	2,052,074
	Sağlık Kurumuna Sevk Appointment to a Health Institution	148,657
	Sevk Oranı (%) Appointment Rate	7.2
2006	Muayene Sayısı Number of Examination	2,089,739
	Sağlık Kurumuna Sevk Appointment to a Health Institution	120,101
	Sevk Oranı (%) Appointment Rate	5.7
2007	Muayene Sayısı Number of Examination	2,866,601
	Sağlık Kurumuna Sevk Appointment to a Health Institution	55,854
	Sevk Oranı (%) Appointment Rate	1.9
2008	Muayene Sayısı Number of Examination	3,592,746
	Sağlık Kurumuna Sevk Appointment to a Health Institution	286,320
	Sevk Oranı (%) Appointment Rate	8.0

Özel Laboratuvar Sayıları | Number of Private Laboratories

Yıllar Years	Bakteriyoloji Laboratuvarı Bacteriology Laboratories	Biyokimya Laboratuvarı Biochemistry Laboratories	Patoloji Laboratuvarı Pathology Laboratories	Radyoloji Laboratuvarları Radiology Laboratories	Fizik Tedavi Laboratuvarı Physical Treatment Laboratories
2004	12	7	4	11	10
2005	11	8	3	6	12
2006	6	6	3	6	8
2007	6	4	3	10	7
2008	4	4	3	8	2
2009	4	3	3	9	2

Özel Ayakta Teşhis Tedavi Kuruluş Sayıları | Number of Private Outpatient Treatment Centers

Yıllar Years	Poliklinik Polyclinic	Tıp Merkezi Medical Center	Dal Merkezi Specialized Center	Cerrahi Birim Surgical Center	Eksimer Lazer Excimer Laser
2004	15(3 ilçe)	2	1	0	0
2005	16 (3 ilçe)	3	1	1	0
2006	8 (1 ilçe)	4	2	1	1
2007	5(1 ilçe)	3	6	1	1
2008	4 (1 ilçe)	2	6	2	1
2009	4 (1 ilçe)	2	6	2	1

* Sağlık Bakanlığı tarafından döner sermaye uygulamasına geçildikten sonra, kamu hastanelerinde çalışan ve muayenehane işleten hekimlere ait muayenehane sayılarında azalma meydana gelmiştir. Muayenehanelerini kapatan doktorlar, sadece hastanede çalışmayı tercih etmişlerdir.

* Denizli'de aile hekimliği uygulamasına geçilmesiyle birlikte, serbest çalışan veya muayenehane işleten pratisyen hekim sayısında da azalma meydana gelmiştir. Bu da aile hekimliği projesinin başarıya ulaştığını göstermektedir.

* Özel sağlık kuruluşlarındaki hizmetlerin devlet tarafından karşılanması nedeniyle hem muayenehane, hem de özel laboratuvar sayısında azalma meydana gelmiştir.

* Denizli'deki güzellik ve kuaför salonlarının ruhsat ve denetleme işlemleri, 15.02.2008 tarihli ATT Yönetmeliği ile Denizli Belediyesi'ne devredilmiştir.

* Sürücü adayları sağlık kurulları, 2006 yılında iptal edilerek tek hekim raporu şeklinde düzenlenmiştir.

*After the adaptation to revolving fund application by the Ministry of Health, a decline occurred in the number of private surgery offices owned by the doctors who worked in the public hospitals. The doctors who closed down their private offices preferred to work in hospitals only.

* After the adaptation of family doctor application in Denizli, a decline occurred in the number of practitioner doctors who were self employed or had private offices. This show that family doctor application ha become a success.

* Because the services in the private health centers are now covered by the state, there has been a decline in the number of both private surgery offices and private laboratories.

* Municipality of Denizli was assigned to authorise and control the beauty centers and coiffeurs in Denizli with the Outpatient Regulation dated 15/02/2008.

* Health commissions for driving license candidates were canceled and organised as medical certificate from one doctor.

Denizli İli Hekim Muayenehane Sayıları | Number of Private Surgery Offices in Denizli

Yıllar Years	Merkez Center	İlçe Town	Toplam Total
2004	230	88	318
2005	205	49	254
2006	171	26	197
2007	134	23	157
2008	111	17	128
2009	107	14	121

İl Sağlık Müdürlüğü'ne Bağlı

Özel Kuruluş Sayıları | Number of Private Institutions under City Health Directorate

Yıllar Years	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Optisyenlik Müesseseleri Opticians	45 (5 ilçe)	51 (5 ilçe)	59 (6 ilçe)	69 (8 ilçe)	73 (6 ilçe)	72 (7 ilçe)
Sağlık Kabinleri Health Consultancy Rooms	11 (7 ilçe)	8 (6 ilçe)	8 (5 ilçe)	4 (1 ilçe)	3 (1 ilçe)	1 (1 ilçe)
Güzellik Salonları Beauty Saloons	12	14	17	15 (1 ilçe)	*	*
Güzellik Merkezleri Psycho-technical Control Centers	4	10	9	10	7	5
Psikoteknik Değerlendirme Merkezleri Psycho-Technical Assessment Centers	*	*	*	*	3	2
Sürücü Adayları Sağlık Kurulu Health Commissions for Driving License Candidates	3	3	*	*	*	*

Engelli Nüfus

Engellilik; doğuştan, kaza veya uzun süren bir hastalık sonucunda oluşan bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yeteneklerin kaybı olarak tanımlanmaktadır. Engelli ise; doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılamada güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon ve özel fiziki düzenlemelere ihtiyaç duyan kişiler olarak tanımlanmaktadır.

Dünya nüfusunun yaklaşık %10'u, başka bir deyişle 650 milyon kişi engellidir. Çeşitli hastalıklar ve trafik kazaları gibi nedenlerle tüm dünyada engelli sayısı artmaktadır.

Disabled Population

Disability is defined as the loss of physical, sensory and social capabilities present from birth or resulting from an accident or a long term illness. Disabled person is as defined as the one who has difficulties in adapting to social life and meeting his/her daily needs and who needs protection, care, rehabilitation and special treatment due to the loss of physical, sensory and social capabilities present from birth or resulting from any incident in their lifetime.

10% of world population, in other words 650 million people, are disabled. The number of disabled people increases due to various diseases or traffic accidents.

Engelli Hizmetleri

Denizli İl Sağlık Müdürlüğü tarafından, Denizli Valiliği'nin 18.05.2007 tarih ve 2007-2 nolu Genelgesi doğrultusunda tüm toplum sağlığı merkezlerinde sosyal hizmet birimleri oluşturulmuştur. Bu çalışmalar kapsamında sosyal hizmetlerin yürütülmesi ve koordinasyonundan sorumlu sağlık personelleri görevlendirilmiş, ekipman ve oda tahsisi sağlanmıştır. Hazırlanan Toplum Sağlığı Merkezi Sosyal Hizmet Birimi Yönergesi ile de tüm çalışmaların bu yönerge doğrultusunda yapılması istenmiştir.

Disabled Services

By Denizli City Health Directorate, Social service offices were founded in all community health centers in accordance with the Notice of Governorship of Denizli dated 18/05/2007 and numbered 2007-2. Within these studies, health personnel were appointed for carrying out the social services and coordination, and equipments and rooms were provided. All the studies were required to be done in line with the Community Health Social Services Office Directive.

Kent genelindeki engelli insan envanterini oluşturmak amacı ile Sosyal Hizmet Birimi Özürlüler Bilgi formu hazırlanıp tüm toplum sağlığı merkezlerine gönderilmiştir. Aile hekimleri ile de irtibata geçilerek bu formların doldurulması sağlanmıştır. Denizli Valiliği, Denizli Belediyesi, Denizli İl Özel İdaresi, Türkiye İş Kurumu Denizli İl Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Sağlık Müdürlüğü arasında bir işbirliği protokolü imzalanarak engelli veri tabanı uygulaması kayıtlarının web ortamına aktarılması sağlanmıştır.

In order to create the disabled inventory in the city, Social Services Office Information Form was prepared and sent to all community health centers. By contacting the family doctors, these forms were asked to be filled. The disabled database was transferred to the web by a coordination protocol signed among Governorship of Denizli, Municipality of Denizli, Denizli Special Provincial Administration, Turkey Employment Administration Denizli City Directorate, Social Services City Directorate and Health Directorate.

İl Sınırları İçinde Sakatlık Durumu | Disabilities in the city

Sakatlıklar Disabilities	Adet Number
Ortopedik Orthopedically Impaired	3,473
Zihinsel Mentally Disabled	3,739
Görme Visually Impaired	1,412
İşitme Hearing Impaired	1,180
Dil ve Konuşma Speech Disorders	1,876
Ruhsal ve Duygusal Mental and Emotional Disorders	1,378
Süregen Hastalık Chronic Disease	1,791

İkamet Ettiği İlçeye Göre Engelli İnsan Sayısı | Number of Disabled People According to Their Addresses

Merkez	4120
Acıpayam	782
Akköy	124
Babadağ	60
Baklan	50
Bekilli	179
Beyağaç	142
Bozkurt	206
Buldan	359
Çal	332
Çameli	238
Çardak	192
Çivril	741
Güney	236
Honaz	388
Kale	299
Sarayköy	437
Serinhisar	353
Tavas	591
Toplam Total	9829

Denizli merkez ve ilçelerinde yaşayan engelli insan sayısındaki artış ve azalma, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yakından takip edilmektedir. Kentte yaşayan engelli insan sayısına baktığımızda, en çok engelli insanın kent merkezinde yaşadığı görülmektedir. Özellikle ilçe ve köylerden merkeze doğru yaşanan göçler, bu sayının merkezde daha fazla yoğunlaşmasına neden olmuştur.

The increase and decline in the number of disabled people in the centre and towns of Denizli is closely monitored by concerned institutions and associations. It is seen that the number of disabled people living in the city centre is higher than anywhere else. Particularly, the migration to the centre from towns and villages has caused the number to increase in the centre.

Eğitim Çalışmaları

Education Works

Çocuğun Psiko-Sosyal Gelişimini Destekleme Programı Eğitimleri

0-6 yaş arasındaki çocukların psiko-sosyal gelişimini destekleme programı eğitimleri Denizli'de başlatılmıştır. Bu program, çocuğun psiko-sosyal gelişimini destekleme yöntemlerini birinci basamak sağlık hizmetleri içine entegre ederek, gelişimin en hızlı olduğu gebelik ve 0-6 yaş döneminde çocuğun gelişimini desteklemeyi ve gelişimini etkileyebilecek risk etmenlerini erken belirleyerek, erken müdahale etmeyi amaçlamaktadır.

Training for Supporting Child's Psycho-Social Development

Training for Supporting Child's Psycho-Social Development started in Denizli. This programme aims to integrate the methods of supporting child's psycho-social development into primary health services; to diagnose the risk factors at an early stage that may effect supporting the development of child and his/her development at 0-6 age and pregnancy periods which are the fastest development periods; to attend as soon as possible.

Eğitime Alınan Personel Sayısı | Number of Trained Personnel

Kentteki temel eğitim verilen aile sağlığı elemanı ve ebe/hemşire Family Health Staff, nurses and midwives who had basic training in the city	348
Düzenlenen temel eğitim Basic training carried out	32
Düzenlenen takip toplantısı Monitoring meetings held	12
Yapılan görüşme süpervizyon Meetings and supervisions made	278
Süpervizyon yapılan aile hekimliği birimi Family doctor institutions supervised	139

Yapılan çalışmalar sonrasında Aile Hekimliği sisteminde programın uygulanabilirliği görülmüştür. Program kapsamına alınan gebe ve çocuklardan problemi olanlara destek verilmesi sağlanmış, sosyal destek kurumlarında farkındalık yaratılmıştır.

As a result of studies done, it was seen that the programme could be applied in Family Doctor system. Within the programme, pregnant and children who had problems were provided with support, and the awareness of social support institutions was raised.

Aile İçi Şiddetle Mücadele Programı Eğitimleri

Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Programı eğitimleri Denizli'de başlatılmıştır. Programın amacı, şiddetin kadın sağlığı üzerine etkilerini azaltmak ve gelecekte yaşanabilecek aile içi şiddet olgularını önlemektir.

Training for Fight against Domestic Violence Programme

Training for Fight against Domestic Violence to Women Programme started in Denizli. The aim of the programme is to decrease the effects of domestic violence on women's health and prevent domestic violence that might occur in future.

Eğitime Alınan Personel Sayısı | Number of Trained Personnel

Aile Hekimi Family Doctor	144
Aile Sağlığı Elemanı Family Health Staff	137
TSM Personeli TSM Personnel	31
Acil çalışanı Emergency Personnel	60
Acil Doktoru Emergency Doctor	12
Sosyal Hizmet Uzmanı Social Service Specialist	4
Psikolog Psychiatrist	4

Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi

Haziran 2007 tarihinden itibaren alkollü araç kullandığı ikinci kez tespit edilen sürücülere Sürücü Davranışları Geliştirme Eğitimi verilmektedir. 2009 yılı içinde 130 kişi eğitime alınmıştır.

Training for Improving Drivers' Attitudes

Drivers who were stopped under the influence of alcohol twice have been trained in Improving Drivers' Attitude Programme since 2007. 130 people were trained in 2009.

Bağışıklama

Immunization

Ülkemizde bağışıklama hizmetleri, Genişletilmiş Bağışıklama Programı doğrultusunda yürütülmektedir. Genişletilmiş Bağışıklama Programı; boğmaca, difteri, tetanoz, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, tüberküloz, çocuk felci, hepatit B, hemofilus influenza tip B'ye bağlı hastalıklar ile streptokokus pnömoniya'ya bağlı invaziv pnömokokal hastalıkların görülme sıklığını ve ölümleri azaltmak, bu hastalıkları kontrol altına almak amacı ile amacıyla başlatılmıştır. Bu program çerçevesinde hassas yaş gruplarına enfeksiyona yakalanmadan önce ulaşip bağışıklanmalarını sağlamak için aşılama yapılmaktadır.

Poliomyelit (çocuk felci) hastalığının kontrolü için Polio Eradikasyon Programı, kızamık hastalığının kontrolü için Kızamık Eliminasyon Programı ve yenidoğan tetanozu için Maternal Tetanoz Eliminasyon Programı yürütülmektedir.

Bu programlar doğrultusunda yürütülen çalışmalar sonucunda Denizli'de 2006 yılından bu yana hiç kızamık olgusu saptanmamıştır. Türkiye, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi ile birlikte 2002 yılında "çocuk felci hastalığından arındırılmış bölge" olarak sertifikalandırılmıştır. Polio Eradikasyon Programı stratejilerinden olan akut flask paralizisi surveyansı da etkin bir şekilde yürütülmektedir.

Rutin bağışıklama hizmetleri dışında Hac için Mekke ve Medine'ye gidenlere meningokok ve polio (OPV) aşısı uygulaması yürütülmekte, son üç yıldır pandemi hazırlık çalışmaları kapsamında sağlık çalışanlarına ücretsiz grip (influenza) aşısı yapılmaktadır.

The immunization system in our country is carried out in accordance with Expanded Immunization Programme. Expanded Immunization Programme has been put into action to reduce the frequency of occurrence of pertussis, diphtheria, tetanus, measles, rubella, mumps, tuberculosis, poliomyelitis, Hepatitis B, diseases related to haemophilus influenzae type B and invasive pneumococcal diseases related to streptococcus pneumonia, to reduce the deaths resulting from these diseases, and to take these diseases under control. Within this program, people at critical age groups are contacted and vaccinated to prevent infection.

Polio Eradication Program for the control of poliomyelitis, Measles Elimination Program for the control of measles, and Maternal Tetanus Elimination Program for the control of newborn tetanus are being carried out.

As a consequence of the studies done within these programs, measles has never been diagnosed in Denizli since 2006. Turkey, with World Health Organisation European Region, was certified as "polio-free area" in 2002. Acute flaccid paralysis surveillance, one of the strategies of Polio Eradication Program, is efficiently being carried out.

Apart from regular immunization services, those going to Medina for pilgrimage are vaccinated against meningococcus and polio (OPV), and health personnel have been vaccinated against flu within pandemic preparation works for the last three years.

Genişletilmiş Bağışıklama Programı

Çocukluk Çağı Aşı Takvimi | Expanded Immunisation Programme Childhood Vaccination Calendar

Aşı Vaccination	Doğumda At birth	1. ayın sonu At the end of 1st month	2. ayın sonu At the end of 2nd month	4. ayın sonu At the end of 1th month	6. ayın sonu At the end of 6th month	12. ayın sonu At the end of 12th month	18-24. aylar 18-24th months	İÖ 1. sınıf Primary School Year 1	İÖ 8. sınıf Primary School Year 8
Hepatit B 1	I	II			I				
BCG			I						
Dabt-Ipa-Hib			I	II	III		Rapel		
KPA			I	II	III	Rapel			
KKK						I		Rapel	
OPA					✓		✓	✓	
TD								✓	✓

Ulusal Aşı Programı Kapsamında Yürütülen Çalışmalar | Studies within The National Vaccination Program

2003	Kızamık Eliminasyon Programı kapsamında düzenlenen Okul Aşı Günleri ile ilköğretim okullarının tüm sınıflarında kızamık aşılması	Measles vaccination in all levels of elementary schools in School Vaccination Days under Measles Elimination Program
2004	Tetanoz toksoidi uygulaması gereken her durumda tetanoz-erişkin difteri aşısı uygulanması	Tetanus and diphtheria vaccination for every case that necessitates tetanus toxoid
2005	Kızamık Eliminasyon Programı kapsamında Kızamık Aşı Günleri ile 9 ay - 5 yaş arası okul öncesi tüm çocuklar ile ilköğretim 1.sınıf ve 6-14 yaş arası okula devam etmeyen tüm çocuklarda kızamık aşılması	Measles vaccination during School Vaccination Days under Measles Elimination Program for all pre-school children aged from 9 months to 5 years, primary school first year students and all children aged from 6 till 14 years who are not enrolled at schools
2005	İlköğretim 8. sınıflara 3 doz Hepatit B aşısı uygulaması	Vaccination against Hepatitis B for all students at elementary school level 3 and 8.
2006	Kızamık - Kızamıkçık - Kabakulak aşısı uygulamasının başlatılması	the launch of vaccination against measles, rubella and mumps
2007	İlköğretim 3 ile 8. sınıf arasındaki tüm sınıflarda Hepatit B ve Kızamıkçık aşısı uygulaması. Haemophilus influenza tip B aşısı uygulamasının başlatılması	Vaccination against Hepatitis B and rubella for all students at elementary school level 3 and 8. The launch of vaccination against haemophilus influenzae type B
2008	DaBT-İPA-Hib (Difteri-asellüler boğmaca, tetanoz, inaktif polio ve Haemophilus influenza tip b) aşısı uygulamasına geçilmesi	The launch of DaBT-IPA-Hib: Diphtheria, acellular whooping cough, tetanus, inactive, polio, haemophilus influenzae type B vaccine.
2008	Aralık ayında konjuge pnömokok aşısı uygulamasının başlatılması	The launch of vaccination against pneumococcal conjugate.

Genişletilmiş Bağışıklama Programının hedefi; her bir antijen için etkinliği korunmuş aşı ile %95 aşılama hızına ulaşmak ve devamlılığını sağlamaktır. Denizli ili bağışıklama hızları, Türkiye'nin bağışıklama hızlarına göre her zaman daha yüksek bir seviyede seyretmiştir. Son beş yılın aşılama oranlarına bakıldığında, her yıl artarak devam ettiği görülmektedir. 2008 yılı aşılama oranları DBT I %97.3, DBT III %95.4, KKK (Kızamık- Kızamıkçık- Kabakulak) %93.8, BCG %97.0, Hepatit B I %95.2, Hepatit B III %94.6'dır.

The goal of Expanded Immunization Programme is to reach the 95% vaccination speed with efficient vaccine per antigen and to maintain continuity. The immunization speed in Denizli has always been higher than that of Turkey's. The last five years' vaccination rates show that there is an increase every year. Vaccination rates in 2008 are as follows: DBT I 97,3%, DBT III 95,4%, Measles, Rubella, Mumps 93,8%, BCG 97,0%, Hepatitis B I 95,2% and Hepatitis B III 94,6%.

Yıllara Göre Aşılama Oranları (%) | Annual Vaccination Rates

Aşı Vaccination	2004	2005	2006	2007	2008
DBT 1	92,6	93,3	93,3	95,2	97,3
DBT 3	95,2	92,0	91,0	94,9	95,4
KKK	88,2	90,7	91,1	91,5	93,8
BCG	86,7	99,0	94,1	93,6	97,0
Hepatit B 1	94,2	91,8	92,2	95,1	95,2
Hepatit B 3	97,4	89,5	91,8	106,9	94,6

15 - 49 Yaş Kadın Sağlığı Hizmetleri (Gebelik Öncesi Bakım)

Health Services for Women Aged 15-49 (Pre-Pregnancy Care)

Kadın Sağlığı Hizmetleri

15 - 49 yaş arası üreme çağında bekar ya da evli tüm kadınların sağlık kontrollerinin ve gerekli tetkiklerinin yapılması, kadın sağlığına yönelik konularda kendilerine danışmanlık ve eğitim hizmetleri verilmesi amacı ile yılda iki kez birinci basamak sağlık kurumunda görevli sağlık çalışanlarınca (hekim, ebe, hemşire, aile sağlığı elemanı) 15 - 49 yaş arasındaki kadınlar izlenmektedir.

Bu hizmetler sırasında olası sağlık riskleri ve gebelikler, erken dönemde saptanmaya çalışılmaktadır. İhtiyaç duyulan gereksinimlere yönelik olarak hizmetler planlanmakta ya da ilgili merkezlere yönlendirilmektedir. Bu danışmanlık hizmetleri ile erken evlilikler, akraba evlilikleri, istenmeyen gebelikler, erken gebelikler, ileri yaş gebelikleri, iki yıldan kısa süre aralıklı gebelikler, dört ve üzerinde doğum sayısı gibi anne ve bebek sağlığını olumsuz yönde etkileyen durumların engellenmesi hedeflenmektedir.

Aile Planlaması Hizmetleri

Aile Planlaması, kişilerin istedikleri zaman, istedikleri sayıda çocuk sahibi olmaları, çocuğu olmayan çiftlere de çocuk sahibi olmaları konusunda yardımcı olunmasıdır. Birinci basamak sağlık kuruluşlarında aile planlaması yöntemleri ücretsiz olarak sunulmaktadır. Aile hekimliği birimleri, sorumlu oldukları nüfusun aile planlaması yöntem kullanım özelliklerini saptamakla yükümlüdür. Bu amaçla yıl boyu sürdürülen hizmetler yanında 15-49 yaş kadın izlemeleri ile aile planlaması yöntemleri ve sıklıkları kaydedilmektedir.

Women's Health Services

Women aged 15-49 years are screened twice a year by primary care health staff (doctors, midwives, nurses and family health personnel) to do the health screenings and required treatments for all single or married women aged from 15 to 49 years.

Potential health risks and pregnancies are aimed to be diagnosed at early stages. Services are planned in accordance with the requirements or they are directed to concerned institutions. By these consultancy services, it is aimed to prevent situations that negatively effect mother and child health such as marriages at early ages, marriages between relatives, unplanned pregnancies, pregnancies at early ages, pregnancies at later ages, pregnancies in less than two years and giving birth four times or more.

Family Planning Services

Family Planning is assisting people to have children as many as they want to have and whenever they want to have, and to assist those who cannot have babies to have babies. Family planning methods are applied free of charge in primary care health centers. Family doctor centers are responsible for determining the characteristics of family planning methods used by the population under their responsibility. For this aim, besides other services throughout year, 15-49 years old women's health screenings, family planning methods and frequencies are recorded.

15 - 49 Yaş Kadınların Aile Planlaması

Yöntem Durumları | Family Planning Methods Among Women Aged 15-49

Yıllar Years	Toplam Kadın Sayısı Total Women	Etkin Yöntem Efficient Method				Etkisiz Yöntem Inefficient Method				Yöntem Kullanmayan No Method			
		Sayı	Number	Oran (%)	Rate	Sayı	Number	Oran (%)	Rate	Sayı	Number	Oran (%)	Rate
2003	231.986	93.498		40,3		44.307		19,1		94.181		40,6	
2004	234.886	97.219		41,4		42.370		18		95.297		40,6	
2005	237.205	101.419		42,8		40.811		17,2		94.975		40	
2006	235.385	102.905		43,7		39.247		16,7		93.233		39,6	
2007	249.577	109.123		43,7		41.431		16,6		99.023		39,7	
2008	255.756	110.537		43,2		41.767		16,3		103.452		40,4	
2009	254.479	110.992		43,6		40.055		15,8		103.402		40,6	

Gebeliğe Yönelik Hizmetler

Pregnancy Services

Türkiye’de gebelik döneminde gerçekleşen ölümlerin %74’ü doğrudan ya da dolaylı olarak gebelik süreci ile ilgili olup, %61’i önlenabilir ölümlerdir. Anne Ölümleri ve Nedenleri Ulusal Programı kapsamında saptanan anne ölümlerinin nedenleri tıbbi kayıtlardan da incelenerek benzer ölümlerin olması ve önlenabilir ölümlerin engellenmesi amaçlanmaktadır. Annenin ve doğacak bebeğin sağlığının korunması, geliştirilmesi ve ölümlerin önlenmesinde temel koruyucu hizmetler doğum öncesi, doğum sonrası ve doğum sonrası bakımdır.

Doğum öncesi bakım hizmetleri kapsamında, birinci basamak sağlık kuruluşları, sorumlu oldukları nüfusta gerçekleşen tüm gebelikleri saptamak ve doğum öncesi bu hizmetleri sunmakla yükümlüdürler. Bireyler ise bu hizmetleri özel, üniversite ve devlet hastaneleri ile serbest çalışan hekimlerden alabilirler. Birinci basamak sağlık kuruluşlarında her gebeye düzenlenen Risk Değerlendirme Formu ile risk tespit edilmeyen gebelerin 14. haftaya kadar en az dört kez izlenecektir. Risk tespit edilmesi durumunda izlem sayısı ve planı yeniden belirlenecektir.

Gebelere Demir Destek Programı kapsamında tüm gebelere klinik anemi olmasa da günlük demir gereksinimi doğrultusunda ikinci trimestirden başlayarak altı ay ve doğumdan itibaren üç ay ücretsiz olarak demir hapi verilmektedir.

Doğum hizmetleri kapsamında tüm doğumların hastane şartlarında ve sağlık personeli yardımı ile gerçekleşmesi için, risk taşıyan gebelerin önceden tespit edilerek doğumdan önce mutlaka hastaneye yönlendirilmesi gerekmektedir.

Doğum sonrası bakım hizmetleri, birinci basamak sağlık kuruluşları tarafından doğumdan sonra üç izlemden oluşmaktadır. Lohusalar bu dönemde kanama, ANT takibi, hijyen, aile planlaması yöntemleri gibi konularda değerlendirilmelidir.

Gençlere yönelik üreme sağlığı hizmetleri, Avrupa Birliği Türkiye Üreme Sağlığı Programı’nın öncelikli müdahale alanlarından bir tanesi olup, 10-24 yaş grubundaki gençlere yönelik cinsel sağlık üreme sağlığı hizmetlerini kapsamaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarda, Denizli genelinde gençlere yönelik danışmanlık, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmeti sunum çalışmaları devam etmektedir.

In Turkey, 74% of deaths occurring during pregnancy are related directly or indirectly to pregnancy, 61% of which can be prevented. It is aimed to prevent similar and other preventable deaths by analysing the causes from the medical database within the context of Mother Deaths and Causes National Programme. Prenatal care, pregnancy care and postnatal care are the basic services to maintain and improve the health of mother and baby to be born, and to prevent deaths.

Within the framework of Prenatal care services, primary health institutions are to track all the pregnancy in the population under their responsibility, and to provide them with pre-pregnancy care. Individuals can get this care from private, university or public hospitals, or from a private doctor. The pregnant will be checked for four times until the 14th week, who carry no risks according to Risk Examination Form applied to every pregnant in primary health institutions. In case of any risk, the number and plan of checks will be rearranged.

Within the framework of Iron Support of Pregnant Programme, iron pills are given to all pregnant women free of charge for their daily iron need for six months starting from the second trimester and for three months after giving birth, even if they are not clinical anemia.

Within the framework of Birth Services, it is aimed to spot all pregnant women who are at risk and direct them to the hospitals before they give birth to make all births carried out in the hospitals with the help of health personnel.

Postnatal care services consist of three checks following the birth which are done by primary health institutions. During puerperium, mothers are checked for bleeding, ANT, hygiene and family planning methods.

Reproductive Health Services for Young People is one of the primary intervention subjects in the European Union Turkey Reproductive Health Programme, and consists of sexual health and reproductive health services for young people aged 10-24. Within the framework of this programme, young people in Denizli are provided with services and consultancy for sexual health and reproductive health.

Çocuk Sağlığı Hizmetleri

Children's Health Services

Bebek ve Çocuk Hizmetleri

Infant and Child Care Services

Bebek ve çocuk izlemlerinin amacı, olası sağlık sorunlarının erken belirlenerek tedavilerinin yapılmasını sağlamak, önlenabilir ölümleri azaltmak, bebek ve çocukların gelişimlerini desteklemek ve yaşamlarını sağlıklı bireyler olarak sürdürmelerini sağlamaktır. Sağlık Bakanlığı'nın belirlediği izlem şemasına göre, 0-11 aylık bir bebeğin en az dokuz kez, 12-35 ay arasındaki her çocuğun altı ayda bir kez, 36-71 ay çocukların ise yılda bir kez sağlık personeli tarafından izlenmesi gerekmektedir.

Çocuk Sağlığı Programları

Önlenabilir ölümlerin azaltılması amacıyla Sağlık Bakanlığı tarafından Çocuk Sağlığı Programları yürütülmektedir.

Emzirmenin Korunması, Özendirilmesi, Desteklenmesi ile Demir Yetersizliği Anemisinin Önlenmesi ve Kontrolü Programı kapsamında Denizli, 2004 yılında Bebek Dostu Kent ünvanını almıştır. Denizli'deki 1 üniversite, 1 askeri 2 devlet, 5 ilçe ve 4 özel hastane Bebek Dostu Hastane Ünvanı'nı almaya hak almıştır.

Demir Gibi Türkiye Projesi kapsamında kentteki 3 ay 29 günlük her bebeğe günlük demir ihtiyacı doğrultusunda profilaktik olarak başlanmakta ve 1 yaşına kadar ücretsiz demir preparatı verilmektedir.

D Vitamini Yetersizliğinin Önlenmesi ve Kemik Sağlığının Korunması Projesi kapsamında yeni doğan her bebeğe ilk bir hafta on beş gün içerisinde profilaktik amaçlı D vitamini preparatı başlanmakta ve 1 yaşına kadar D vitamini preparatı verilmektedir.

The aim of infant and child care services to diagnose the potential health problems at an early stage and to provide treatment; to decrease the preventable deaths; to support the development of infants and children; and to enable them to have a healthy life. According to the tracking schema set by the Ministry of Health, 0-11 months infant is to be checked at least nine times, 12-35 months children once in six months and 36-71 months children once a year by a health personnel.

Child Health Programmes

Child Health Programmes are organised to decrease the preventable deaths by the Ministry of Health.

Within the framework of Programme for Keeping, Encouraging and Supporting Nursing, Preventing and Controlling Iron Deficiency Anemia, Denizli was awarded "Infant Friendly City" in 2004. One university hospital, one military hospital, two state hospitals, five town hospitals and four private hospitals were also awarded "Infant Friendly Hospital"

Within the framework of Iron Turkey Project, every infant aged 3 months 29 days are given prophylactic for their daily iron need and they are given iron supplements free of charge until they are one year old.

Within the framework of Project for Preventing Vitamin D Deficiency and Maintaining Bone Health, every newborns are given prophylactic Vitamin D supplement in the first 7-15 days, and Vitamin D supplement until they are one year old.

D Vitamini oranları | Vitamin D Rates

Demir Preparatı Dağıtımı Iron Supplement Delivery	Ay sonu Bebek, Gebe-Loğusa Mevcudu Number of One-month Infant, Pregnant and Puerperium Women,	Sağlık kuruluşlarının elinde bulunan demir preparatı Iron Supplements in the Stocks of Health Institutions	Sağlık kuruluşları tarafından halka dağıtılan preparat The Supplement Delivered to Population by Health Institutions
Bebek Infant	13.020	24.530	21.187
Gebe-Lohusa Pregnant and Puerperium Women	8.357	16.892	14.703
Toplam Total	21.377	41.422	35.890

D Vitamini Oranları | Vitamin D Rates

D vitamini Vitamin D	Sağlık kuruluşlarına elinde bulunan D Vitamini preparatı Vitamin D Supplements in the Stocks of Health Institutions	Sağlık kuruluşları tarafından bebeklere dağıtılan D Vitamini preparatı Vitamin D Supplement Delivered to Infants by Health Institutions
Bebek mevcudu Number of Infants 13.020	32.962	28.840

Yenidoğan Tarama Programı kapsamında tüm yeni doğan bebeklerden uygun koşullarda alınan topuk kanı örneklerinden konjenital hipotroidi, fenilketonüri ve biyotinidaz taramaları yapılmaktadır. Tarama sonucunda fenilketonüri hastası 23, konjenital hipotroidi hastası 62 çocuk tespit edilmiştir. Tedavileri devam etmektedir.

İşitme Tarama Programı kapsamında yeni doğan bebeklere ilk 3 ay içerisinde işitme testi yapılmaktadır.

İşitme Tarama | Hearing Screening

İşitme tarama Hearing Screening	İşitme Kaybı Şüphesi ile Sevk Edilen Bebek Sayısı Number of Infants Appointed with a Risk of Hearing Loss	İşitme Kaybı Tanısı Konan Bebek Sayısı Number of Infants Diagnosed with Hearing Loss
Taranan Bebek Sayısı Number of Screened Infants 9.164	146	34

Yenidoğan Resusitasyonu Programı, doğum yaptırılan ve bebek bakımı yapılan yerlerde yeni doğan çocuğa en uygun yaklaşım koşullarının sağlanması, uygun bakım ve sevk ilkelerinin yerleştirilmesi, tüm tıbbi uygulama ve tıbbi malzemeler için standartların sağlanması amacıyla yürütülmektedir. Kent genelinde uygulanan bu program halen devam etmektedir.

İshalli Hastalıkların Kontrolü Programı kapsamında, bebek ve çocuk ölümlerinden ishalli hastalıklara bağlı ölümleri azaltmak amacıyla ücretsiz oral rehidratasyon sıvısı dağıtılmaktadır. Kent genelinde uygulanan bu program halen devam etmektedir.

Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Kontrolü Programı kapsamında solunum yolu hastalıklarına bağlı ölümleri azaltmak için eğitimler yapılmaktadır. Bu eğitimler halen devam etmektedir.

İyot Yetersizliği Hastalıkları ve Tuzun İyotlanması kapsamında, iyot yetersizliği nedeni ile görülen hastalıkları önlemek amacıyla bilgilendirme eğitim çalışmaları yapılmaktadır. Kent genelinde uygulanan bu çalışmalar halen devam etmektedir.

Within the framework of Newborn Screening Programme, congenital hypothyroidism, phenylketonuria and biotinidase screenings are done on the heel blood of newborns. 23 newborns were diagnosed with phenylketonuria, and 62 newborns with congenital hypothyroidism as a result of the screenings. Their treatments are carried on.

Within the framework of Hearing Screening Programme, newborns have hearing tests within the first three months.

Newborn Resuscitation Programme is carried out with the aim for providing the most suitable conditions for the newborn in the place where birth is delivered and infant care is given; for establishing the best care and appointment principles; for establishing standards for all medical treatments and equipments. The programme, carried out in the entire city is still in progress.

Within the framework of Programme for Controlling the Patients with Diarrhea, free rehydration liquid is delivered to decrease infant and child deaths resulting from diarrhea related diseases. The programme, carried out in the entire city is still in progress.

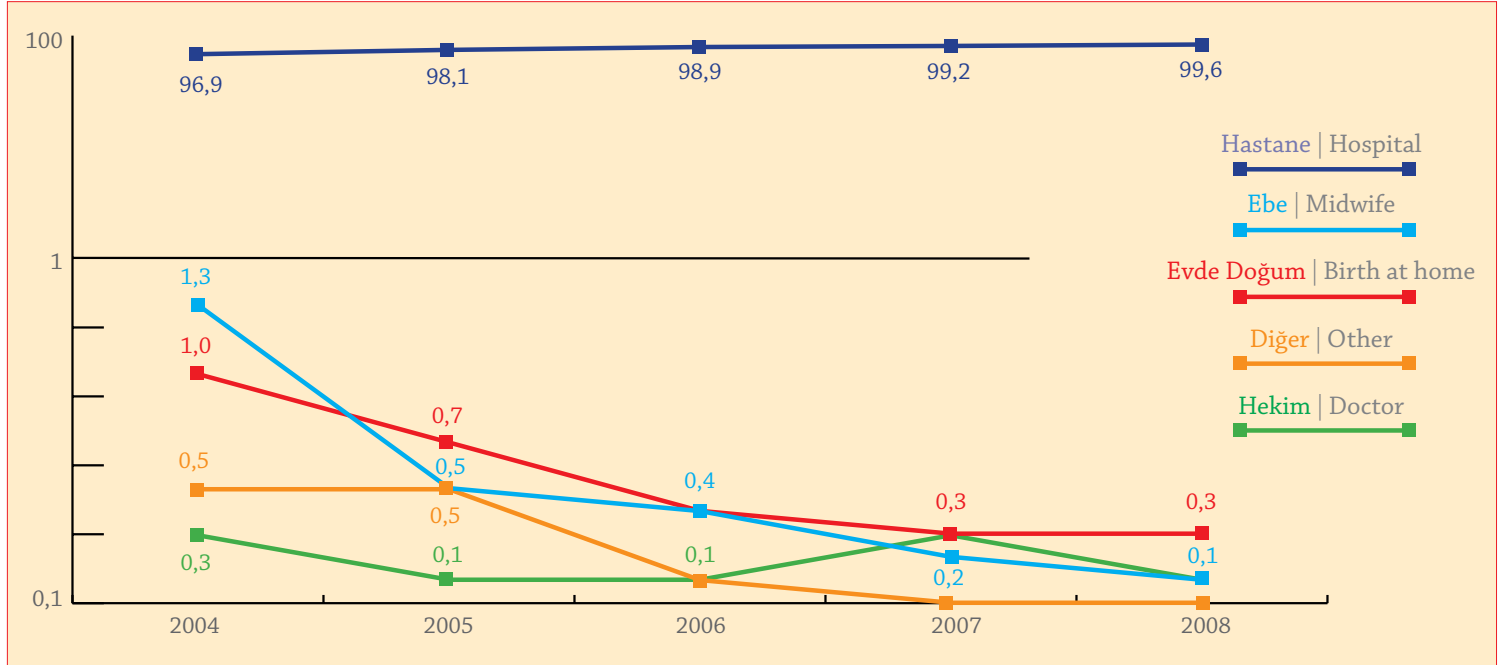
Within the framework of Programme for Controlling Acute Respiratory Tract Infections, trainings are organised to decrease the deaths resulting from respiratory track infections. These trainings are still continued.

Within the framework of Iodine Deficiency Illnesses and Iodising Salt, informative trainings are organised to prevent illnesses resulting from iodine deficiency. These trainings, carried out in the entire city is still in progress.

Doğumların Gerçekleştiği Yere Göre Dağılımı | Distribution of Births According to Place

Konu	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%	2008	%
Hastane Hospital	12,339	96.9	12,655	98.1	12,727	98.9	13,304	99.2	13,522	99.6
Hekim Doctor	43	0.3	15	0.1	11	0.1	40	0.3	9	0.1
Ebe Midwife	160	1.3	70	0.5	53	0.4	25	0.2	11	0.1
Diğer Sağlık Personeli Other Health Staff	64	0.5	70	0.5	19	0.1	2	0	1	0
Sağlık Personeli Yardımı olmadan Without the assistance of Health Staff	125	1	93	0.7	54	0.4	44	0.3	39	0.3
Toplam Total	12,731	100	12,903	100	12,864	100	13,415	100	13,582	100

Doğumların Gerçekleştiği Yere Göre Dağılımı | Denizli Population in 2008

Evlilik Öncesi Taramalar
Premarital Screenings

Taramalar

Denizli'de hizmet veren Hemoglobinopati Tanı Merkezinin amacı, Hemoglobinopati Kontrol Programı çerçevesinde; 1995 yılından itibaren kent genelinde sıklıkla görülen kalıtsal kan hastalıklarından talasemi ve orak hücre anemisi başta olmak üzere anormal hemoglobinlerin önlenmesi ve bu hastalıklarla mücadele edilmesine yönelik tedbirlerin alınarak hasta bebek doğumlarının engellenmesidir.

Denizli İl Hıfzısıhha Kurulu Kararı ile evlilik öncesi evlenme raporu için aile hekimlerine müracaat eden çift-

Screenings

The goal of Hemoglobinopathy Diagnosis Center in Denizli is, within Hemoglobinopathy Control Programme, to prevent abnormal hemoglobins, hereditary blood diseases such as thalassemia and sickle cell anemia, which frequently occur in the city, and to prevent birth defects by taking precautions to control these diseases.

In accordance with Denizli City Public Health Commission Act, couples who apply to family doctor centers for premarital marriage certificate are directed

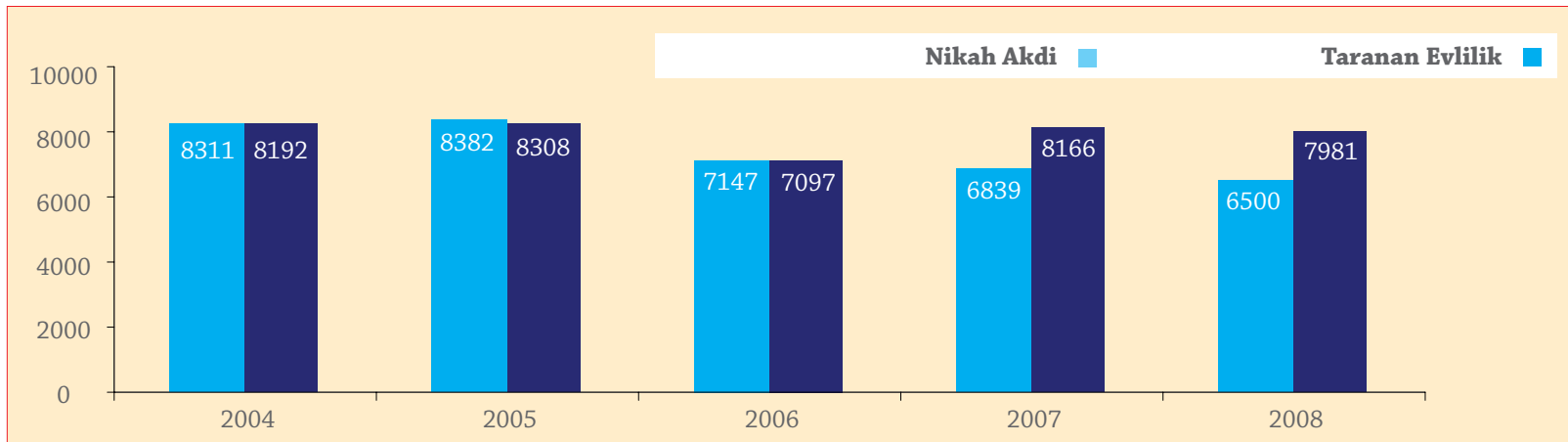
ler, Denizli İl Sağlık Müdürlüğü Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Şube Müdürlüğü bünyesinde bulunan Hemoglobinopati Tanı Merkezi'ne sevk edilerek kan sayımı, hemoglobin analizi ve Hepatit B ve Hepatit C tarama testlerine tabii tutulmaktadır.

Hemoglobinopati Tanı Merkezine evlilik öncesi yapılan müracaatlarda, anormal hemoglobin taşıyıcısı olduğu tespit edilen 147 çift tespit edilmiş olup, bu çiftlerin hasta bebek sahibi olmamaları için genetik danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Gebe olanlar için de Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi işbirliği ile doğum öncesi tanı işlemleri yapılmaktadır.

to Hemoglobinopathy Diagnosis Center, within Denizli City Health Directorate Mother-Child Health and Family Planning Directorate, and are required to have blood count, hemoglobin analysis, Hepatitis B and Hepatitis C screening tests.

Among premarital applications to Hemoglobinopathy Diagnosis Center, 147 couples have been diagnosed as abnormal hemoglobin carrier, and these couples are given genetical consultancy to prevent birth defects. Antenatal diagnosis treatment is given to the pregnant with the cooperation of Pamukkale University Medical School Hospital.

15 - 49 Yaş Kadınların Tarama Verileri | 15-49 Years Old Women Screening Data

15 - 49 Yaş Kadınların Tarama Verileri | 15-49 Years Old Women Screening Data

Tarama Verileri Screening Data	2004	2005	2006	2007	2008	Toplam Total
Evlilik Öncesi Normal Sonuç Premarital Normal Result	8539	8848	12843	15856	14952	61038
Doktor Sevki Normal Sonuç Doctor-appointment Normal Result	755	439	341	261	639	2435
Evlilik Öncesi β Talasemi Taşıyıcı Premarital β Thalassemia Carrier	234	254	430	457	441	1816
Doktor Sevki β Talasemi Taşıyıcı Doctor-appoint. β Thal. Carrier	211	121	99	457	232	1120
Evlilik Öncesi Orak Hücre Taşıyıcı Premarital sickle cell anemia Car.	2	4	7	14	14	41
Doktor Sevki Orak Hücre Taşıyıcı Doctor-appoint. sickle cell ane. car.	0	0	1	1	4	6
Evlilik Öncesi Hemoglobin d Taşıyıcı Premarital Hemoglobin d Carrier	19	9	2	11	8	49
Doktor Sevki Hemoglobin d Taşıyıcı Doctor-appoint. Hemog. d Carrier	5	0	0	1	2	8
Evlilik Öncesi Anormal Hemoglobinler Premarital abnor. hemoglobins	1	18	16	26	22	83
Doktor Sevki Anormal Hemoglobinler Doctor-appoint. abnor. hemog.	0	4	16	4	8	32
Toplam Total	9766	9697	13755	17088	16322	66628

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

Oral and Dental Health Services

Ağız ve Diş Sağlığı

Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre sağlık; bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal bir bütün olarak tam bir iyilik halidir. Bireylerin fiziksel sağlığı ise vücuttaki tüm organ ve dokuların sağlıklı olmasıyla mümkündür. Bu nedendir ki, ağız ve diş sağlığı bireyin vücut sağlığını da doğrudan etkilemekte, diş çürükleri ile diş eti hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, yüksek tansiyon, kemik erimesi, şeker hastalığı ve kadınlarda erken doğum ve düşük doğum risklerini arttırmaktadır.

Ağız ve diş sağlığı, genel sağlığın ve yaşam kalitesinin önemli bir parçasıdır. Denizli sınırları içerisinde koruyucu, tedavi edici ağız ve diş sağlığı hizmetleri, il merkezinde ağız ve diş sağlığı merkezi, ilçelerde devlet hastanesine bağlı diş tedavi ve protez merkezi, ikinci basamak hastaneleri diş poliklinikleri, özel diş poliklinikleri ve diş hekimi muayeneleri tarafından verilmektedir. Denizli'de özel olarak çalışan 200 diş hekimi muayenehanesi ve 8 diş polikliniği bulunmaktadır. İl merkezinde kamuda çalışan diş hekimi sayısı 2009 yılı itibarıyla 53 tür. Bir diş hekimine günlük düşen hasta sayısı 10,5 dur.

2006 yılında kentte Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi açılmıştır. Bu merkezin açılmasıyla kentte verilen ağız ve diş sağlığı hizmetlerin geliştiği özellikle protez ve tedavi edici diş hekimliğinde artış olduğu izlenmektedir.

Oral and Dental Health

According to the definition of World Health Organisation, health is an individual's state of complete physical, mental, and social well-being. The physical health of individuals is possible when all the organs and tissues are healthy. That is why, oral and dental health directly affect physical health of individuals, and tooth decays and gum diseases increase the risk of cardiovascular diseases, hypertension, osteoporosis, diabetes, premature birth and miscarriage.

Oral and dental health is an important part of the general health and life standard. Preventive and curative oral and dental health services in the borders of Denizli are provided by oral and dental health centers in the city centre, by dental treatment and denture services in the state hospital in the towns, by dental polyclinics in secondary hospitals, by private dental polyclinics and by private dentist clinics. There are 200 private dentist clinics and 8 dental polyclinics in Denizli. The number of dentists working in the public service is 53. The number of patients per dentist per day is 10,5.

Oral and Dental Health Centre opened in the city centre in 2006. It is observed that the centre has increased the quality of oral and dental health services and also the number of dentists.

Sağlık Müdürlüğü Ağız ve

Diş Sağlığı Poliklinik Hizmetleri

Health Directorate Oral and Dental Health Polyclinic Services

	2006	2007	2008	2009
Ünite Sayısı Number of Units	32	45	55	64
Diş hekimi Sayısı Number of Dentists	35	45	51	53
Poliklinik Sayısı Number of Polyclinics	37934	182241	198542	204193
Çekilen Diş Sayısı Number of Teeth Pulled	6502	52020	53159	58119
Sevk Sayısı Number of Appointments	380	2853	2638	1597
Yapılan dolgu sayısı Number of Fillings Done	4731	32518	37371	47296
Sabit protez sayısı Permanent Dentures	3020	32510	44481	38484
Hareketli total parça Moving Total Dentures	599	3265	5084	5218
Hareketli parsiyel parça Moving Partial Dentures	374	2744	4826	4340

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri | Oral and Dental Health Services

	2006	2007	2008	2009
Ünite Sayısı Number of Units	32	45	55	64
Diş Tabibi Dentist	35	45	51	53
Diş Protez Teknisyeni Denture Technician	17	14	14	16

Özel sağlık kuruluşlarının ruhsatlandırma ve denetim işlemleri, 1999 yılında yürürlüğe giren Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, diş protez laboratuvarlarının açma-kapama işlemleri ve denetimleri 07.12.2005 tarihli Diş Protez Yönetmeliği çerçevesinde Denizli İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde yürütülmektedir. Denizli’de diş protez laboratuvarlarında çalışıp kalfalık belgesi sahibi olup da meslek belgesi olmayan teknisyenler, Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan genelge doğrultusunda 8 aylık teorik ve pratik eğitim verilerek diş protez teknisyenliği meslek belgesi almaları sağlanmıştır.

By Denizli City Health Directorate, the licensing and controlling procedures for private health institutions are done in accordance with the Regulation for Private Oral and Dental Health Institutions, and establishing denture laboratories and their control procedures are done in accordance with the Denture Regulation dated 07.12.2005. In accordance with the regulation set by the Ministry of Health, technicians who work at denture laboratories with an apprenticeship license but do not have professional license have been given an 8-month theoretical and practical training and then denture technician license.

Denizli İli Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim Çalışmaları 2006 | Oral and Dental Health Trainings in Denizli

Eğitim Veren Kurum/Kişi Training Sponsors	Hedef Grup Target Group	Konu Topic	Katılan Kişi Sayısı Number of People Attended
Sağlık Müdürlüğü Ağız ve Diş Sağlığı Şubesi, Özel Diş Hekimleri Health Directorate Oral and Dental Health Office, Private Dentists	Diş Protez Teknisyeni Kalfaları Denture Apprentice Technicians	Mesleki Eğitim (Diş Protez Teknisyeni Meslek Belgesi verilerek işyeri açma ve iş yerinde çalışma imkanı sağlanmıştır.) Professional Training (They were given Professional License so that they could work or establish business)	43

Ağız ve diş sağlığı sorunları, önemli bir halk sağlığı problemidir. Yaşam kalitesini düşürür. Tedavisi zor ve pahalıdır. Diş problemlerini önlemek ise kolay ve ucuzdur. Bu nedenle gelişmiş ülkeler ağız ve diş sağlığını koruma ve geliştirmeyi önemli sağlık hedefleri içine almışlardır. Ülkemizde yapılan araştırmalarda; 9 yaşındaki her 100 çocuktan 25-30’unda en az bir daimi azı dişinin çürük ya da çürük sonucu çekilmiş olduğu tespit edilmiştir.

2002 Yılı Sağlık Bakanlığı resmi verilerine göre; ülkemizdeki 6-12 yaş okul çağı çocuklarında en sık rastlanan sağlık sorunlarında ilk sırayı diş çürüğü almaktadır. Sağlık Bakanlığı Ağız ve Diş Sağlığı Çalışma Grupları, 1992 ve 1993 yıllarında diş çürüğünü azaltmak amacıyla hedef ve stratejiler belirlenmiştir. “Hedef 24”te, 2005 yılına kadar 12 yaşındaki çocuklarda “Decayed-Missing-Filled Teeth Index”(DMF-T) değerinin, “2” veya daha düşük olması hedeflenmiştir.

Oral and dental health problems are among important community health problems. They decrease the standard of living. The treatment is hard and expensive. Preventing dental problems, however, is easy and cheap. That is why developed countries have included maintaining and improving oral and dental health into the important health goals. As a result of studies done in our country, it was observed that 25-30 of every 100 children aged 9 had one of their molar teeth decayed or pulled as a result of decay.

According to Ministry of Health’s official data of 2002, the first of the most frequently observed health problem among children aged 6-12 is tooth decays. Ministry of Health Oral and Dental Health Study Groups set goals and strategies to decrease tooth decays in 1992 and 1993. In “Target 24”, it was aimed to achieve “2” according to “Decayed-Missing-Filled Teeth Index” (DMF-T) among children aged 12 by 2005.

Bu alanda önemli bir çalışma olan “Ağız-Diş Sağlığı Profili 2004 Türkiye” çalışmalarının sonuçlarına göre 5 yaşında çürük prevalansı oldukça yüksektir. 5 yaş, 12 yaş, 15 yaş çocuklarda kron çürüğü prevalansı % 60’ın üzerindedir (sırasıyla % 69,8, % 61,1, % 61,2). 12 yaşta DMF-T 1,9, çürük prevalansı % 61,1, SİC 4.33 olarak hesaplanmıştır.

Bu durum, çocuklarda hem çok sayıda diş çürüğü olduğunu, hem de çürüğün şiddetinin çok yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ağız ve diş sağlığının iyileştirilmesi ve hastalıkların kontrol edilebilir düzeyde olması, toplum esaslı koruyucu sağlık programları uygulanması ile mümkün olabilecektir. Var olan bu sorunun çözülmesinde koruyucu hizmetlere öncelik ve ağırlık verilmesi, tedavi edici hizmetlerdeki maliyet, insan gücü ve zaman kaybını da ortadan kaldıracaktır.

According to the results of an important study about this matter, “Oral-Dental Health Profile Turkey 2004”, the prevalence of decay at the age of 5 is rather high. Crown decay prevalence is above 60% among children aged 5, 12 and 15 (69.8%, 61.1% and 61.2%). DMF-T at age 12 is 1.9, decay prevalence is 61.1% and SIC is 4.33.

This shows that both children have a lot of decayed teeth and the severity of decays is very high.

Improving oral and dental health in our country and keeping the diseases at a controllable level will be possible with the application of community based health programmes. Focusing on the preventive services to solve the current problem will prevent the waste of money, manpower and time in curative treatments.

Denizli İli Ağız Diş Sağlığı Eğitim Çalışmaları 2007 | Oral and Dental Health Trainings in Denizli in 2007

Eğitim Veren Kurum/Kişi Sponsor Institution/Person	Hedef Grup Target Group	Konu Topic	Katılan Kişi Sayısı Number of People Attended	Dağıtılan Materyal Material Delievered
Sağlık Müdürlüğü Ağız Diş Sağlığı Şubesi Health Directorate Oral and Dental Health Office	Denizli ilinde belirlenen 6 ilköğretim okulu 1-3-7.sınıf öğrencileri 1st, 3rd and 7th year students at 6 primary schools selected in Denizli	Ağız Diş Sağlığını geliştirme ve diş çürüklerini önleme eğitimi Improving Oral and Dental Health and Preventing Tooth Decays	1100	1100 Diş Fırçası 1100 Diş Macunu 1100Diş FırçalamaTakvimi 1100 Broşür 1100 Toothbrushes 1100 Toothpastes 1100 Brushing Calendars 1100 Brochures
Sağlık Müdürlüğü Ağız ve Diş Sağlığı Şubesi, Özel Diş Hekimleri Health Directorate Oral and Dental Health Office, Private Dentists	Diş Protez Teknisyeni Kalfaları Denture Apprentice Technicians	Mesleki Eğitim Diş Protez Teknisyeni Meslek Belgesi verilerek işyeri açma ve iş yerinde çalışma imkanı sağlanmıştır. Professional Training (They were given Professional License so that they could work or establish business)	19	-----

Bu kapsamda; 2007 Nisan ayında yapılan pilot çalışmada Denizli’de bulunan 6 ilköğretim okulunda öğrencilere ağız ve diş sağlığını geliştirme ve diş çürüklerini önleme-yne yönelik eğitim verilmiştir.

Proje kapsamında seçilen ilköğretim okullarında ağız diş sağlığı eğitimi ve diş taraması yapılmış, anketler düzenlenmiştir. Proje kapsamında diş taraması yapılan çocuklara diş fırçası, diş macunu, eğitici broşür ve fırçalama takvimi dağıtılmıştır.

Within this framework, students at 6 primary schools in Denizli were given seminars on improving oral and dental health and preventing tooth decays in April 2007.

Within the framework of project, seminars were given on oral and dental health, tooth screening were done and surveys were carried out in the selected schools. The students who had tooth screening were given toothbrushes, toothpastes, educative brochures and brushing calendars.

02-09 Mayıs 2008 tarihleri arasında aynı çocuklarda, eğitimin etkisini ölçmek amacıyla ikinci tur ağız diş sağlığı eğitimi, diş taraması ve anketler yapılmıştır. Verilerin analizi yapıldığında 12 yaş grubunda DMFT index 2,5 olarak bulunmuştur.

Öğrencilere verilen ağız ve diş sağlığı eğitimlerinden sonra diş fırçalama sıklığı artmış, beslenme düzenlerinde olumlu değişimler ve diş hekimine gitme oranında artış gözlenmiştir. Bu olumlu değişiklikler üzerine projenin Denizli dahilinde tüm ilköğretim okullarına yaygınlaştırılması planlanmıştır. Uygulanacak proje ile ilimiz genelinde tüm ilköğretim okullarında her yıl 2. sınıf öğrencilerine eğitim ve diş taraması yapılarak 8 yılın sonunda 120.000 öğrenciye ulaşılması hedeflenmektedir.

2008–2009 öğretim yılında, İl Sağlık Müdürlüğü, P.Ü.Halk Sağlığı Bölümü, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Denizli Diş Hekimleri Odası işbirliği ile yürütülmüştür. Projemizin 1. yılı Denizli il genelinde bulunan toplam 322 ilköğretim okulunda 13 Ekim 2008–29 Mayıs 2009 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Projede kullanılmak üzere Denizli Belediyesi’nden temin edilen 2 otobüs diş tarama aracına dönüştürülmüştür. Araçlarda öğrencilerin sağlıklı bir şekilde ağız içi muayenelerinin yapılabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılarak mobil muayenehane ortamı sağlanmıştır.

Öğrencilerin ağız muayeneleri bu araçlarda Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde görevli diş hekimlerimiz ve serbest çalışan gönüllü diş hekimlerimiz tarafından yapılmıştır. Riskli dişlere sahip çocukların 1. büyük azı dişlerine fissur sealant uygulaması ve tıbbi gereksinimi olan süt dişi çekimleri araçlarda yapılmıştır. Diş tedavisi gereken öğrenciler Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi’ne veya kendilerine en yakın diş hekimi bulunan sağlık kuruluşlarına yönlendirilmiştir. Ağız içi muayeneleri yapılırken öğrencilerle birlikte velilerde araçlara alınarak öğrencinin ağız ve diş sağlığı hakkında eğitim verilmiştir. Diş problemi olan öğrencilerin velilerine ne yapmaları gerektiği araçta bulunan diş hekimi tarafından anlatılmıştır.

Okullarda öğrenci ve velilerine Toplum Sağlığı Merkezlerinde görevli gönüllü eğitimcilerimiz tarafından ağız ve diş sağlığı eğitimleri verilmiştir. 5009 öğrenci velisi öğrencileri ile birlikte eğitimlere katılmıştır. Bu çalışmalar hız kesmeden devam edecektir.

On May 2-9 2008, same students were given the second round of seminars, tooth screening were done and surveys were carried out to check the effect of previous training. According to the data analysis, it was found that DMFT index was 2,5 at 12 age group.

After the oral and dental health seminars, it was observed that the frequency of brushing teeth increased, that the eating habits improved and the frequency of seeing the dentist increased. As a result of these positive changes, it was planned to apply the project in all primary schools in Denizli. In this project, it is aimed to give seminars and do tooth screening for 2nd year students in all primary schools every year, and reach 120000 students by the end of eight years.

In 2008-2009 education period, the project was carried out with the cooperation of City Health Directorate, Pamukkale University Community Health Department, Oral and Dental Health Centre, Denizli Directorate of National Education and Denizli Chamber of Dentists. The first year of our project was carried out in 322 primary schools in Denizli between 13 October 2008 and 29 May 2009.

Two buses provided by Municipality of Denizli were transformed into tooth screening vehicles to be used in the project. The buses were carefully equipped so as to provide students with a health oral and dental check.

Oral and dental checks were carried out in these vehicles by dentists working in Oral and Dental Health Center and other volunteer dentists. Children with teeth at risk were provided with fissure sealant treatment on their first molar teeth and milk teeth that needed medical attention were pulled. Students who needed further dental treatment were appointed to Oral and Dental Health Center or the closest health center that had a dentist. The parents were invited into the vehicles and given information about their children’s oral and dental health while the students had their checks. The parents of children who had dental problems were told what to do by dentists in the vehicle.

Oral and dental health seminars were given to students and their parents at schools by volunteer educators who work in Community Health Center. 5009 parents attended the seminars with their children. These operations will be continued without any interruption.

Eğitim Verilen
Those who were trained

Öğretmen Sayısı
Number of Teachers

Öğrenci Sayısı
Number of Students

Veli Sayısı
Number of Parents

1016

13554

5009

Okullarda öğrenciler üzerindeki etkisi göz önüne alınarak çalışma kapsamındaki sınıf öğretmenlerine ağız diş sağlığı eğitimi verilmesi planlanmıştır. İlk yıl Denizli merkezde bulunan 1.016 ilköğretim öğretmenine ağız ve diş sağlığı konusunda eğitim verilmiştir. Eğitimlerde öğretmenlere uygulanmakta olan proje ve çocuk ağız-diş sağlığı konusunda bilgiler verilmiştir. Eğitimlerden sonra öğretmenlere dişler hakkında genel bilgi, dişlerin görevleri, diş hastalıkları, dişlerin korunma yolları konularını içeren “öğretmen el kitabı” dağıtılmıştır.

Eğitimler ve taramanın yanı sıra öğrencilere tedavi de uygulanmıştır. Toplam 1901 öğrenciye (%14.1) fissür sealant uygulaması, 622 öğrenciye diş çekimi uygulanmıştır.

It was planned to give oral and dental health seminars to teachers considering their impact on students at schools. In the first year, 1016 primary school teachers were given oral and dental health seminars. During the seminars, teachers were given information about the project and child's oral and dental health. “Teacher's Handbook” were given to teachers at the end of the seminars, which included subject as general information about teeth, the roles of teeth, dental diseases and protecting teeth.

Besides seminars and screenings, students were provided with treatment. 1901 students in total (14,1%) were provided with fissure sealant treatment, 662 students had their teeth pulled.

2.Sınıf Öğrenci Sayısı Number of 2nd Year Students	Projeye Katılan Öğrenci Number of Students Participated in the Project	Çekilen Diş Sayısı Number of Teeth Pulled	Yapılan Fissur Sealant Number of Fissure Sealant Treatments	Yapılan Dolgu Sayısı Number of Fillings
14.419	13.554	777	4769	8

Ağız Diş Sağlığı Çalışmaları Eğitim Çalışmaları 2008 | Oral and Dental Health Trainings and Seminars in 2008

Eğitim Veren Kurum/Kişi Sponsor Institution/Person	Hedef Grup Target Group	Konu Topic	Katılan Kişi Sayısı People Attendance	Dağıtılan Materyal Material Delivered
Sağlık Müdürlüğü Ağız Diş Sağlığı Şubesi Health Directorate Oral and Dental Health Office	Tüm ilköğretim 2.sınıf öğrencileri öğretmen ve veliler All 2nd year primary school students, teacher and parents	Ağız Diş Sağlığını geliştirme ve diş çürüklerini önleme eğitimi Improving oral and dental health and preventing tooth decays	19.097	19.097 Broşür 13.554 Diş Macunu 13.554 Diş Fırçası 13.554 Diş Fırçalama Takvimi 19097 Brochures 13554 Toothpastes 13554 Toothbrushes 13554 Brushing Calendars
Sağlık Müdürlüğü Ağız Diş Sağlığı Şube Müdürlüğü-Diş Hek. Odası Health Directorate Oral and Dental Health Office, Chamber of Dentists	İl Merkezi ilköğretim okulları Sınıf öğretmenleri Primary schools teachers in the city center	Ağız Diş Sağlığını geliştirme ve diş çürüklerini önleme eğitimi Improving oral and dental health and preventing tooth decays	1.016	1016 Öğretmen El Kitabı
Sağlık Müdürlüğü Ağız Diş Sağlığı Şubesi Health Directorate Oral and Dental Health Office	Kaklık Cezaevi Mahkumları Prisoners in Kalkik Prison	Ağız Diş Sağlığını geliştirme ve diş çürüklerini önleme eğitimi Improving oral and dental health and preventing tooth decays	66	66 Broşür 66 Brochures
Sağlık Müdürlüğü Ağız Diş Sağlığı Şubesi Health Directorate Oral and Dental Health Office	Diş Protez Teknisyenleri Denture technicians	Meslek Hastalıkları Occupational diseases	189	189 Broşür 189 Brochures
Beyagaç,Çivril Toplum Sağlığı Merkezi Dişhekimleri Dentists of Beyagac, Civril Community Health Center	İlköğretim Okulu Öğrencileri Primary schools teachers students	Ağız Diş Sağlığını geliştirme ve diş çürüklerini önleme eğitimi Improving oral and dental health and preventing tooth decays	973	-----

Acil Sağlık Hizmetleri

Emergency Services

112 Hızır Acil Hizmeti

112 Hızır Acil Hizmeti, kent merkezinde, ilçe ve köylerinde yaşanabilecek acil sağlık sorunlarına vakit kaybetmeden hızlı bir şekilde müdahale etmek amacı ile verilen bir sağlık hizmetidir.

Denizli 112 Hızır Acil Hizmeti, 22 Aralık 1999 tarihinde hizmete başlamıştır. Kuruluşunda komuta kontrol merkezi ile dört adet acil yardım istasyonu ile hizmet verirken, zaman içinde hastane öncesi acil sağlık hizmetlerindeki ihtiyacın karşılanması ve etkin bir 112 sisteminin uygulanması doğrultusunda acil yardım istasyonlarının sayısı ve kalitesi artırılarak hizmetlerine devam etmiştir.

Denizli 112 Hızır Acil, 2009 yılı itibari ile İl Sağlık Müdürlüğü Acil ve Afetlerde Sağlık Hizmetleri Şube Müdürlüğü'ne bağlı İl Ambulans Servisi Başhekimliği bünyesinde Komuta Kontrol Merkezi ve 16 acil yardım istasyonu ile hizmet vermektedir.

Kurulduğu ilk günden bugüne çok sayıda acil duruma müdahale eden Hızır Acil, modern ekipmanı ve uzman kadrosu ile Denizli'deki sağlık hizmetleri açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Bu hizmetin daha da iyi bir şekilde verilmesi için kentteki kurum ve kuruluşlar işbirliği içerisinde çalışmaktadır.

112 Emergency Service

112 Emergency Service aims to attend emergency situations immediately without wasting any time in the city center, towns and villages.

Denizli 112 Emergency Service was put into action in 22 December 1999. While it had one control center and four emergency stations when it was founded, in time it continued the service with an increase in the number of stations and the quality of the service for meeting the need in pre-hospital emergency services and a more efficient 112 system.

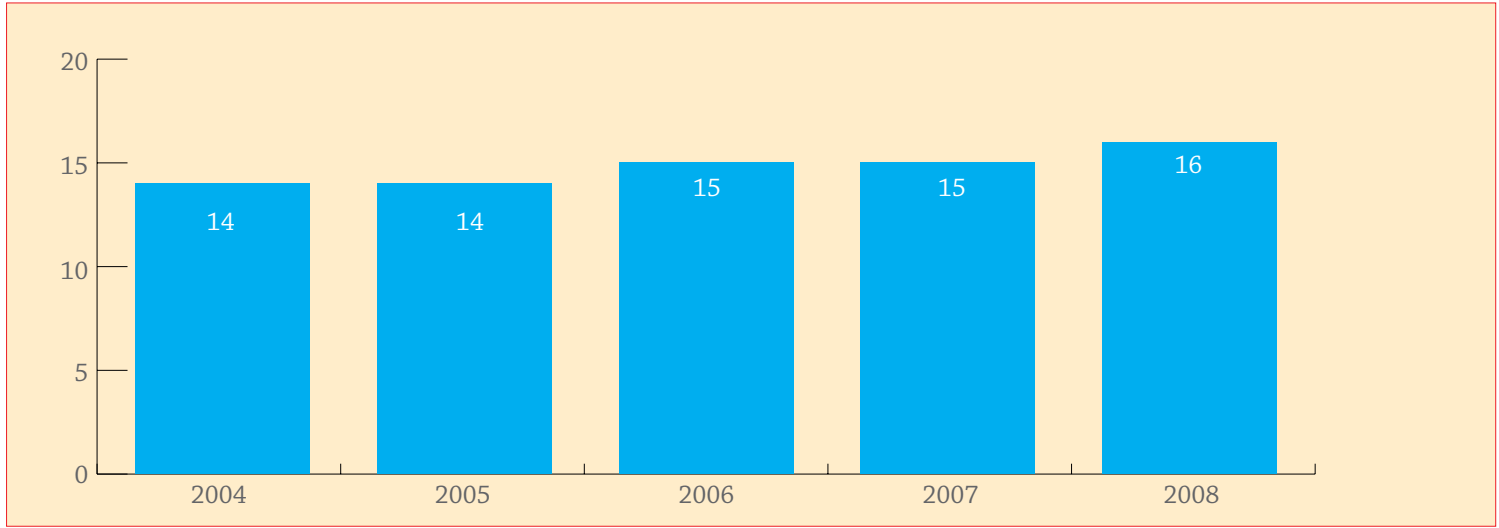
In 2009, Denizli 112 Emergency serves with one Control Center and sixteen emergency stations within City Ambulance Head Physician Office linked to City Health Directorate Emergency and Disasters Health Services Directorate.

Attending many emergency cases since it was established, Emergency Service plays a very important role in the health services of Denizli with its modern equipments and specialised personnel.

Ambulansların Yıllara Göre Dağılımı | Annual Distribution of Ambulances

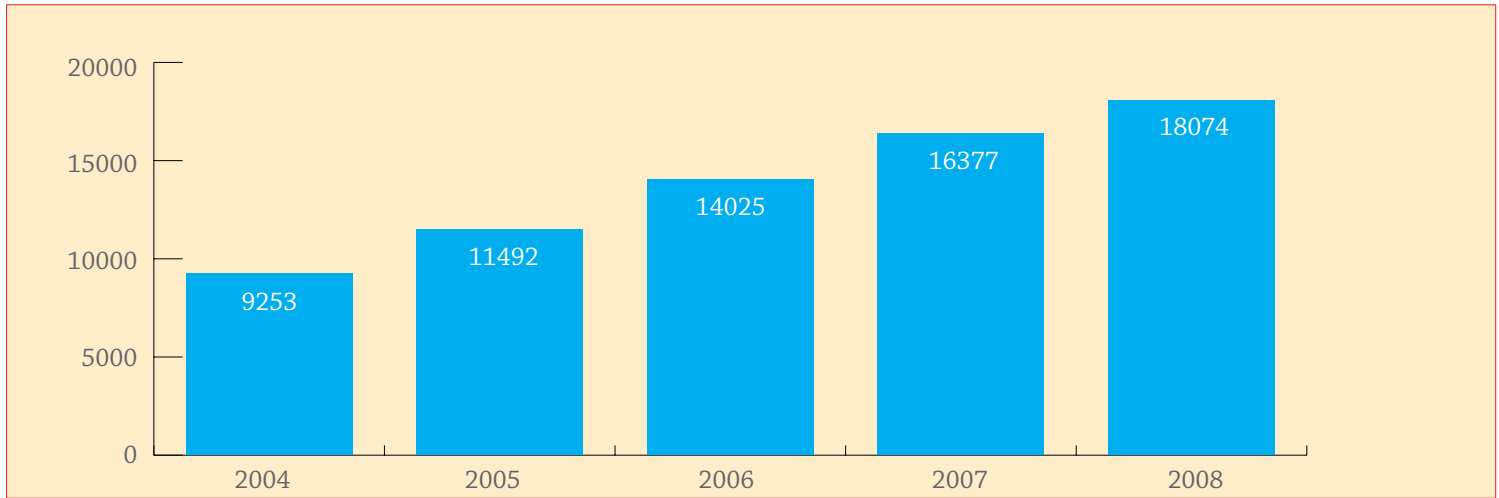
	2004	2005	2006	2007	2008
Acil Sağlık İstasyonu Emergency Health Station	14	14	15	15	16
Acil Yardım Ambulansı Emergency Aid Ambulance	20	24	31	43	38
Hasta Nakil Ambulans Patient Transport Ambulance	43	43	34	32	34
İlk 10 dk kentsel vaka ulaşım oranı % First 10 minutes for urban transport cases%	-	86	90	91	93
İlk 30 dk kırsalda vaka ulaşım oranı % First 10 minutes for rural transport cases%	-	85	96	97	97
Toplam Vaka Sayısı Total	9253	11492	14025	16377	18074

Acil Sağlık İstasyonları | Emergency Health Stations

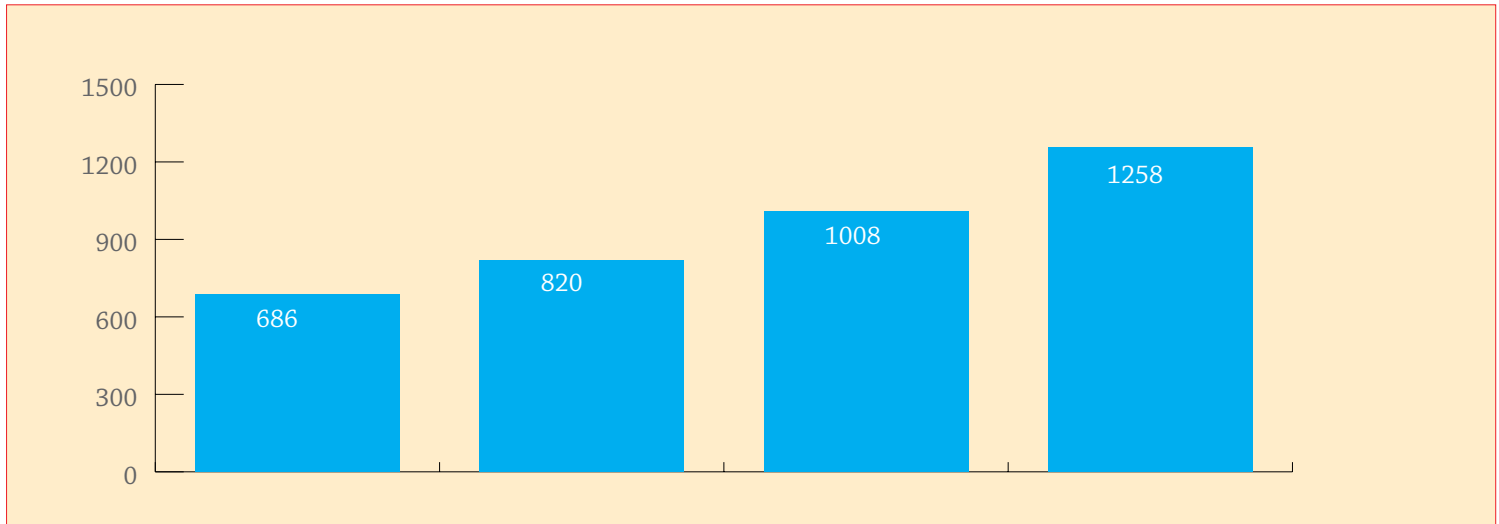

Acil Sağlık İstasyonlarının Yıllara Göre

Vaka Dağılımı | Annual Distribution of Incidents in Emergency Health Stations

İlkyardım Eğitimleri | Emergency Trainings

Afet Çalışmaları

Disaster Works

Denizli Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi

Denizli Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE), 2005 yılının Haziran Ayı'nda gönüllü sağlık personellerinin (Doktor, sağlık memuru, hemşire, ebe, anestezi teknisyeni gibi) katılımı ile İzmir Sağlık Müdürlüğü Eğitim Tesisleri'nde yapılan sertifikasyon eğitimlerine başlamış olup, bugünkü mevcut sayısı 26'dır.

Denizli Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi üyeleri, kabiliyetlerini artırmak ve gelişimlerini sağlamak amacı ile her yıl Türkiye genelinde ve Denizli içinde düzenlenen tatbikat ve eğitimlere katılmaktadır. Denizli Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi, herhangi bir afet durumunda 5 ekip ile afet yerine hareket edebilecek durumdadır.

Denizli Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi, tam teçhizatlı ekipmanı ve eğitilmiş personeli ile olası afetlere karşı her an müdahaleye hazır durumdadır.

Denizli İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde afetlere hazırlık kapsamında eğitim ve tatbikatlar periyodik olarak yapılmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında 2009 yılı içerisinde tüm kamu hastanelerinde Hastane Afet Planı Eğitimi yapılmıştır. Yine 2009 yılı içerisinde Ege Bölgesi iller bazında UMKE ve sivil savunma personelinin katılımıyla 10 günlük deprem tatbikatı yapılmıştır.

Denizli National Medical Rescue Team

Denizli National Medical Rescue Team started certification trainings with volunteer participation by health personnel (such as doctors, health officers, nurses, midwives and anesthesiologists) in Izmir Health Directorate Training Center in July 2005, and the current number of attendees is 26.

Denizli National Medical Rescue Team members attend drills and trainings nationwide and in Denizli to improve their abilities every year. Denizli National Medical Rescue Team can react with five teams in any case of disasters.

Denizli National Medical Rescue Team is ready to immediately attend potential disasters with full equipments and trained personnel.

Trainings and drills within the preparation against disasters are organised periodically by Denizli City Health Directorate. Within these practices, Hospital Disaster Plan Training was organised in all public hospitals in 2009. Moreover, a ten-day earthquake drill was practiced with the participation of National Medical Rescue Team and civil defense personnel from the cities in Aegean Region in 2009.

Acil Sağlık İstasyonları Ambulans ve Vaka Bilgileri | Emergency Health Stations Ambulance and Incident Data

	2004	2005	2006	2007	2008
Acil Sağlık İstasyonu Emergency Health Station	14	14	15	15	16
Acil Yardım Ambulansı Emergency Ambulance	20	24	31	43	38
Hasta Nakil Ambulans Patient Transfer Ambulance	43	43	34	32	34
İlk 10 dk kentsel vaka ulaşım oranı % The rate of attention to urban incident in the first ten minutes	-	86	90	91	93
İlk 30 dk kırsalda vaka ulaşım oranı % The rate of attention to rural incident in the first thirty minutes	-	85	96	97	97
Toplam Vaka sayısı Number of incidents in total	9253	11492	14025	16377	18074

İlaç ve Eczacılık Şubesi İstatistikî Bilgiler

ingilizcesi gelecek

İlaç ve Eczacılık Hizmetleri

Medicine and Pharmacy Office Statistical Data

Denizli, ilaç ve eczacılık hizmetleri açısından ülkemizdeki diğer kentlere göre oldukça iyi bir konumdadır. Kent genelindeki devlet hastanelerindeki eczacı sayısı 14 iken, özel hastanelerdeki eczacı sayısı 3'tür. Kent merkezinde 5 adet ecza deposu hizmet vermektedir. Eczacı bazında değerlendirildiğinde ise doluluk % 62 olup, Türkiye ortalamasının altındadır (%74).

Denizli is in a much better situation in terms of medicine and pharmacy services when compared to other cities in our country. While the number of pharmacists in state hospitals in the city is 14, the number in private hospitals is 3. There are five medicine store in the city center. When pharmacists are concerned, the occupancy rate is 62%, which lower than Turkey's average (74%).

52

HEALTH | SAĞLIK

Devlet Hastanelerindeki Eczacı Sayısı

Number of Pharmacists in State Hospitals

Denizli Devlet Hastanesi Denizli State Hospital	4
Servergazi Devlet Hastanesi Servergazi State Hospital	4
Acıpayam Devlet Hastanesi Acıpayam State Hospital	-
Buldan Devlet Hastanesi Buldan State Hospital	-
Buldan Göğüs Hast. H. Buldan Chest Illnesses Hosp.	2
Çal Devlet Hastanesi Cal State Hospital	1
Çameli Devlet Hastanesi Cameli State Hospital	-
Çardak Devlet Hastanesi Cardak State Hospital	-
Çivril Devlet Hastanesi Civril State Hospital	1
Honaz Devlet Hastanesi Honaz State Hospital	-
Kale Devlet Hastanesi Kale State Hospital	-
Sarayköy Devlet Hastanesi Saraykoy State Hospital	1
Serinhisar Devlet Hastanesi Serinhisar State Hospital	-
Tavas Devlet Hastanesi Tavas State Hospital	1

Özel Hastanelerdeki Eczacı Sayısı

Number of Pharmacists in Private Hospitals

Özel Tekden Hastanesi Private Tekden Hospital	1
Özel Ege Hatanesi Private Ege Hospital	1
Er-Pa Özel Sağlık Hastanesi Tavas Private Er-Pa Hosp.	1
Özel Şifa Hastanesi Private Sifa Hospital	-

Ecza Depoları | Medicine Stores

Merkez İlçe Center Town	5
Toplam Total	5

Özel Hastanelerdeki Eczacı Sayısı

Number of Pharmacists in Private Hospitals

Merkez İlçe Center Town	14
Toplam Total	14

Tıbbi Gaz Dolum Tesisleri

Medical Gases Filling Centers

Merkez İlçe Center Town	1
Toplam Total	1

Tıbbi Gaz Depolama ve Dağıtım Tesisleri

Medical Gases Storage and Delivery Centers

Merkez İlçe Center Town	2
Toplam Total	2

Aktarlar

Herbalists

Merkez İlçe Center Town	30
İlçeler Towns	5
Toplam Total	35

Gazlı Bez Üretim Yeri

Medical Gauze Production Centers

Merkez İlçe Center Town	30
Toplam Total	35

Sürşarj Etiketi Dağıtım Sayısı

Number of Surcharge Etiquette Delivery

Eczane -Depo Pharmacy - Store	63 Cilt 63 volumes 630.000 adet 630.000 items
---------------------------------	---

İlçe Eczane Sayıları | Number of Pharmacies in Towns

Merkez ilçe Center Town	240
Acıpayam	23
Akköy	2
Babadağ	2
Baklan	2
Bekilli	2
Beyağaç	1
Bozkurt	3
Buldan	8
Çal	9
Çameli	4
Çardak	2
Çivril	27
Güney	3
Honaz	8
Kale	6
Sarayköy	12
Serinhisar	6
Tavas	21
Toplam eczane sayısı Total Number of Pharmacies	381

Sosyal Devlet ilkesi gereğinde kentteki ihtiyaç sahibi ve ilacını çeşitli nedenlerle temin edemeyen yaklaşık 1400 kişiye ücretsiz ilaç dağıtımı yapılmıştır.

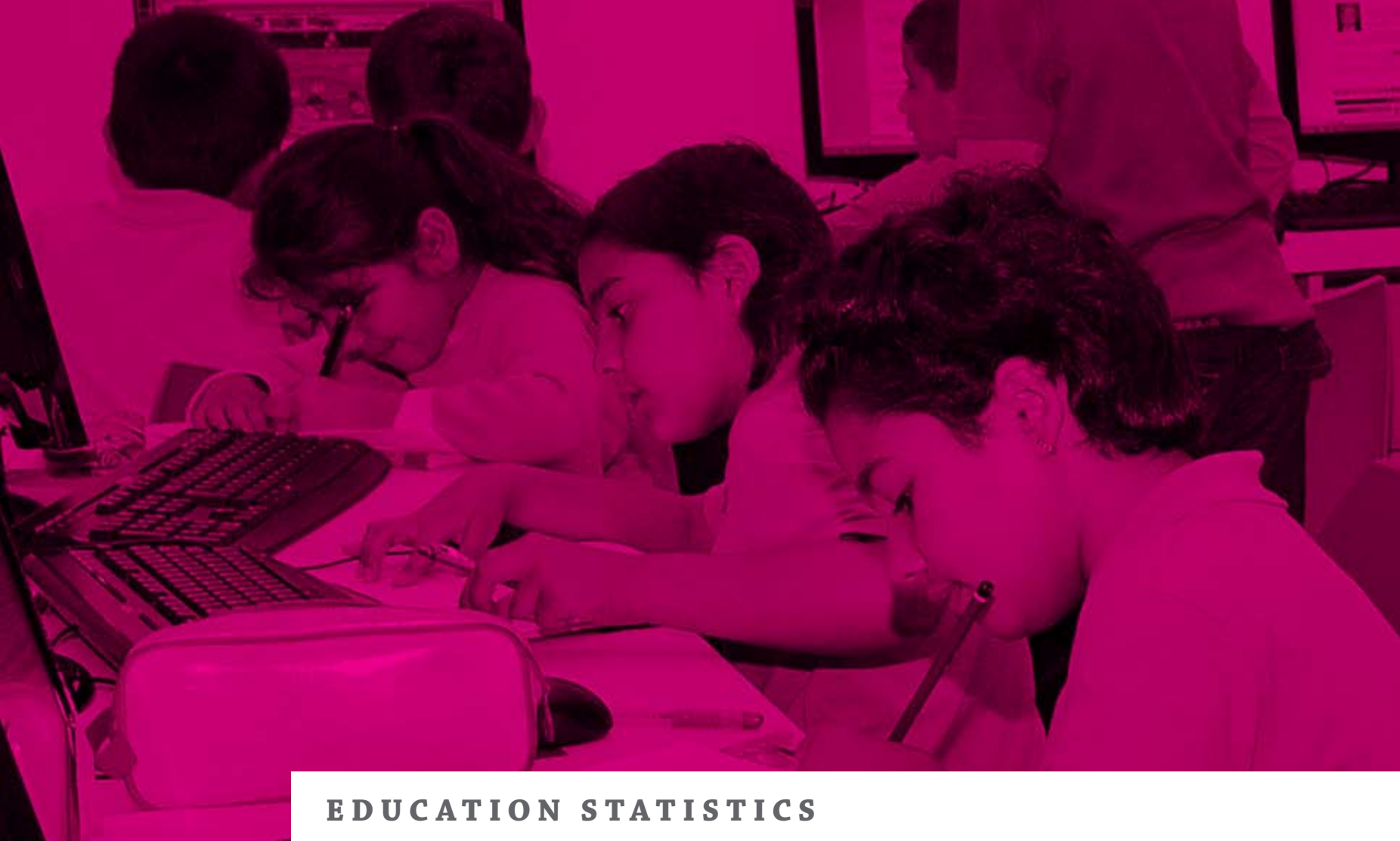
1400 individuals in the city who needed medication but could not afford it were given free medication in accordance with the principle of social state.

Eczane Hareketleri | Pharmacy Movements

	Eczane Pharmacy	Ecza Deposu Medicine Store
Yeni Açılan Recently Opened	6	-
Kapanan Closed down	7	-
İl İçi Nakil Transfer within the city	4	-
İl Dışına Nakil Transfer outside the city	2	-
Devir Handed over	-	-
İlçe İçi Nakil Transfer within the town	11	-

Dağıtılan Kırmızı-Yeşil-Mor-Turuncu Reçeteler | Red, Green, Purple and Orange Prescriptions

Kırmızı Red	Yeşil Green	Mor Green	Turuncu Orange
6.050 Adet 6050 Prescriptions	33.026 Adet 33026 Prescriptions	138 (yüzotuzsekiz) 138 Prescriptions	3 (üç) 3 Prescriptions

A photograph of several young students in a computer lab, focused on their work at desks with computers. The image is overlaid with a semi-transparent pink filter.

EDUCATION STATISTICS

EĞİTİM

BÖLÜM 03

section three

EDUCATION

Denizli'nin eğitim durumu Education in Denizli

Eğitim

Toplumların sosyal, ekonomik ve siyasal yönden gelişmesinde eğitim yaşamsal bir öneme sahiptir. Bilginin üretimi, kullanımı ve toplumsal gelişmeye olan etkisi ele alındığında eğitim, toplumların en öncelikli konularının başında gelmektedir.

Bu konuda Denizli son derece şanslı bir kenttir. Devlet kaynağı ile yapılmış okulların yanı sıra, hayırsever Denizli halkı tarafından kentin merkez ve ilçelerinde yaptırılmış olan okullar, kentin genelindeki okul ihtiyacını ciddi oranda karşılamaktadır.

Ayrıca Denizli Belediyesi tarafından eğitime sınırsız destek verilmektedir. 2004 yılından bu yana kent merkezindeki okulların bakım ve onarımları Denizli Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Yine Denizli Belediyesi, kente bir adet 32 derslikli bir ilköğretim okulu ile bir adet anaokulu kazandırmıştır. Ayrıca kentin birçok bölgesinde bilgi evleri ve kurs merkezleri açılmış, lise çağındaki öğrencilere eğitim bursu verilmiştir.

Günümüz dünyasında eğitim sistemi ve okullar, içinde bulundukları toplumların aynalarıdır. Bir toplum hakkında bilgi sahibi olabilmek için bu aynalara bakmak bizlere önemli ipuçları verecektir. Bu nedenle eğitim başlığı altında Denizli sınırları içerisinde yer alan okul öncesi eğitim kurumlarından başlayarak tüm eğitim kademelerindeki okul, derslik, öğrenci, öğretmen sayıları ve eğitim olanakları incelenmiştir.

Education has a vital role in the economical and social development of the societies. Education is the first of the primary issues of the societies, when it comes to the production of knowledge, its use and its impact on the social development.

In this term, Denizli is an utterly lucky city. The schools, founded by beneficent citizens of Denizli in the centre and towns as well as those founded by the national government, meet the school needs in the whole city.

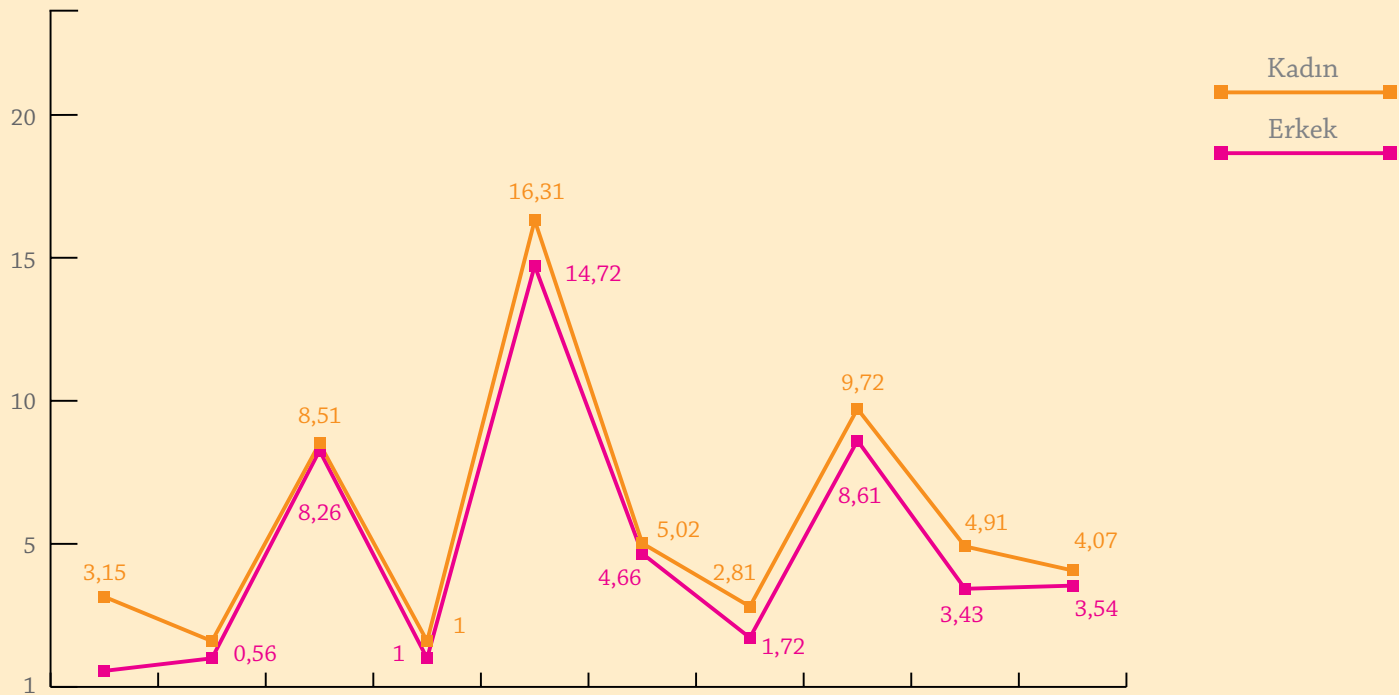
Moreover, an absolute support for education is provided by the City Municipality. Since 2004, the restoration and repair of the schools in the center town have been done by the municipality. In addition, the Municipality has founded one primary school with 32 classrooms and one kindergarden in the city. Besides, information houses and training centers have been founded in many parts of the city, and high school students have been given bursaries.

In today's world, education systems and schools are the mirrors of the societies they are in. Looking into these mirrors will give us important clues to be able to gather knowledge about a society. Thus, under the title of "education", number of schools, classrooms, students, teachers and education facilities starting from kindergarden has been analyzed.

2008 Yılına göre Nüfusun Eğitim Durumu (6+ yaş) | Educational Situation of Population in 2008 (Age 6+)

Denizli	Erkek Male	%	Kadın Female	%	Toplam Total	%
Okuma yazma bilmeyen Illiterate	2,434	0.56	13,657	3.15	16,091	3.71
Okuma-yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen Literate but non-graduate	35,825	8.26	36,909	8.51	72,734	16.77
İlkokul Mezunu Primary school graduate (5 years)	63,856	14.72	70,776	16.31	134,632	31.03
İlköğretim Mezunu Primary school graduate (8 years)	21,816	5.02	20,200	4.66	42,016	9.68
Ortaokul veya dengi okul mezunu Secondary school graduate (3 years)	12,191	2.81	7,455	1.72	19,646	4.53
Lise veya dengi okul mezunu High school graduate	42,161	9.72	37,332	8.61	79,493	18.33
Yüksekokul ve üzeri Higher education	21,291	4.91	14,863	3.43	36,154	8.34
Bilinmeyen Unknown	17,637	4.07	15,410	3.54	33,047	7.61
Toplam Total	217,211	50.07	216,602	49.93	433,813	100.00

2008 Yılına göre Nüfusun Eğitim Durumu Grafiği | Educational Situation of Population in 2008 (Age 6+)

2004-2008 Yaygın Eğitim Durumu | Informal Education (2004-2008)

Yıllar Years	Eğitim Kurumu Educational Institution	Kurum Sayısı Number of Institutions	Kursiyer Sayısı Number of Trainees	Öğretmen Sayısı Number of Teachers
2004 2005	Pratik Kız Sanat Okulu Girls' Practical Technical School	4	825	8
	Yetişkinler Teknik Eğ. Mer. Adults' Technical Education Center	0	0	0
	Halk Eğitim Merkezi Public Education Center	19	6,954	47
	Mesleki Eğitim Merkezi Vocational Training Center	6	4,821	124
	Özel Kurslar Private Tutorial Centers	74	16,936	624
	Meslek Kursları Vocational Training Courses	8	1,098	34
	Özel Eğitim Kursları Special Education Courses	2	17,050	631
2005 2006	Pratik Kız Sanat Okulu Girls' Practical Technical School	4	1,548	37
	Yetişkinler Teknik Eğ. Mer. Adults' Technical Education Center	0	0	0
	Halk Eğitim Merkezi Public Education Center	19	12,748	678
	Mesleki Eğitim Merkezi Vocational Training Center	6	4,828	148
	Özel Kurslar Private Tutorial Centers	88	17,056	634
	Meslek Kursları Vocational Training Courses	5	1,098	34
	Özel Eğitim Kursları Special Education Courses	2	12	5
2006 2007	Pratik Kız Sanat Okulu Girls' Practical Technical School	6	1,719	26
	Yetişkinler Teknik Eğ. Mer. Adults' Technical Education Center	0	0	0
	Halk Eğitim Merkezi Public Education Center	19	16,544	72
	Mesleki Eğitim Merkezi Vocational Training Center	6	4,441	148
	Özel Kurslar Private Tutorial Centers	114	23,141	1,111
	Meslek Kursları Vocational Training Courses	2	4,726	1,178
	Özel Eğitim Kursları Special Education Courses	5	1,026	16
2007 2008	Pratik Kız Sanat Okulu Girls' Practical Technical School	4	1,033	39
	Yetişkinler Teknik Eğ. Mer. Adults' Technical Education Center	0	0	0
	Halk Eğitim Merkezi Public Education Center	19	14,222	187
	Mesleki Eğitim Merkezi Vocational Training Center	6	4,441	226
	Özel Kurslar Private Tutorial Centers	94	36,216	1,291
	Meslek Kursları Vocational Training Courses	5	5,595	88
	Özel Eğitim Kursları Special Education Courses	14	1,704	15
2008 2009	Pratik Kız Sanat Okulu Girls' Practical Technical School	4	3,375	15
	Yetişkinler Teknik Eğ. Mer. Adults' Technical Education Center	0	0	0
	Halk Eğitim Merkezi Public Education Center	19	26,046	78
	Mesleki Eğitim Merkezi Vocational Training Center	7	4,461	175
	Özel Kurslar Private Tutorial Centers	110	44,221	1,477
	Meslek Kursları Vocational Training Courses	17	4,464	95
	Özel Eğitim Kursları Special Education Courses	19	1,371	112

İlimizde meslek edindirme, sosyal, kültürel ve teknoloji alanında kurslarımız mevcuttur. Özellikle 2008-2009 döneminde bu alanda eğitim veren merkezlere talep oldukça artmıştır. Denizli halkı bu tür merkezlere giderek kendilerini geliştirme gayreti içindedir.

There are vocational, social, cultural and technology training courses in our city. The demand on such institutions has significantly increased especially between 2008-2009. The people of Denizli aim to improve themselves by attending this kind of centers.

Eğitim Seviyesine göre öğrenci sayısı | Number of Students according to education level

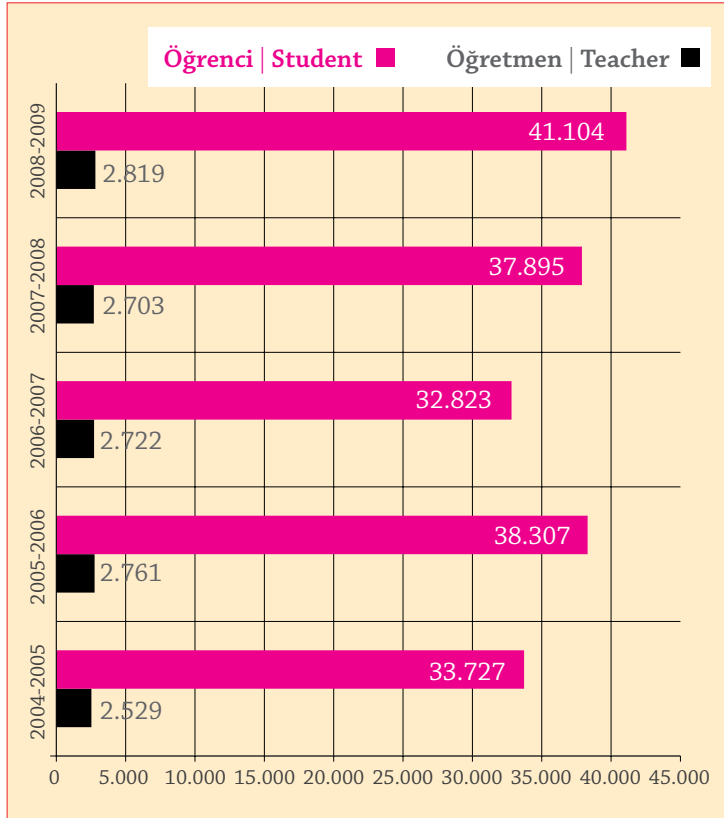
		İlköğretim Primary School						Ortaöğretim Toplam İngilizcesi gelecek					
		Okul School	Şube Branch	Öğretmen Teacher	Öğrenci Student	Derslik Class	Öğr/Sınıf Stu/Class	Okul School	Şube Branch	Öğretmen Teacher	Öğrenci Student	Derslik Class	Öğr/Sınıf Stu/Class
2004-2005	T	35.581	369.517	399.025	103.934.474	286.290	35,9	6.861	100.071	167.949	3.039.449	98.107	30,6
	D	378	4.527	5.535	116.191	4.399	26,4	85	1.442	2.529	33.727	1.300	23,4
2005-2006	T	34.990	371.486	389.859	10.484.845	297.000	35	7.435	100.169	185.317	3.258.254	98.537	31
	D	375	4.339	5.485	113.232	4.458	26	89	1.455	2.761	38.307	1.315	26
2006-2007	T	34.656	387.351	402.829	10.846.980	307.511	34	7.853	105.413	187.665	3.409.477	98.898	31
	D	373	4.593	5.642	122.409	4.618	25	90	1.494	2.722	32.823	1.497	25
2007-2008	T	34.093	392.521	4.454.582	10.872.570	315.884	33	8.280	105.606	191.041	3.366.872	100.853	29
	D	377	4.787	4.748	121.550	4.670	24	90	1.543	2.703	37.895	1.507	24
2008-2009	T	33.769	408.221	453.318	10.709.920	320.393	32	8.705	113.143	196.713	4.013.919	109.034	31
	D	365	4.747	4.780	120.068	4.780	23	95	1.551	2.819	41.104	1.522	25

Eğitim Seviyesine göre öğrenci sayısı | Number of Students according to education level

		Genel Ortaöğretim Secondary School						Mesleki Orta Öğretim İngilizcesi gelecek					
		Okul School	Şube Branch	Öğretmen Teacher	Öğrenci Student	Derslik Class	Öğr/Sınıf Stu/Class	Okul School	Şube Branch	Öğretmen Teacher	Öğrenci Student	Derslik Class	Öğr/Sınıf Stu/Class
2004-2005	T	2.991	59.012	92.619	1.937.055	58.136	32,9	3.870	41.059	74.405	1.102.394	39.971	27,5
	D	43	793	904	19.552	670	21,7	42	649	1.216	14.175	630	22,6
2005-2006	T	3.406	59.058	102.581	2.075.617	58.435	33	4.029	41.111	82.726	1.182.637	40.102	29
	D	46	802	1.481	22.529	669	27	43	653	1.555	15.778	646	24
2006-2007	T	3.609	62.664	103.351	2.164.978	58.538	32	4.244	43.033	84.276	1.244.499	40.360	29
	D	42	825	1.421	22.760	861	25	48	669	1.504	10.063	636	25
2007-2008	T	3.830	62.380	106.278	2.102.002	60.880	28	4.450	43.226	84.771	1.264.870	39.973	29
	D	42	877	1.436	21.047	857	24	48	666	1.267	16.868	650	25
2008-2009	T	4.053	69.959	107.799	2.271.900	65.851	29	4.652	53.971	88.924	1.742.019	43.183	33
	D	30	884	1.394	20.177	875	23	45	871	1.425	20.927	667	28

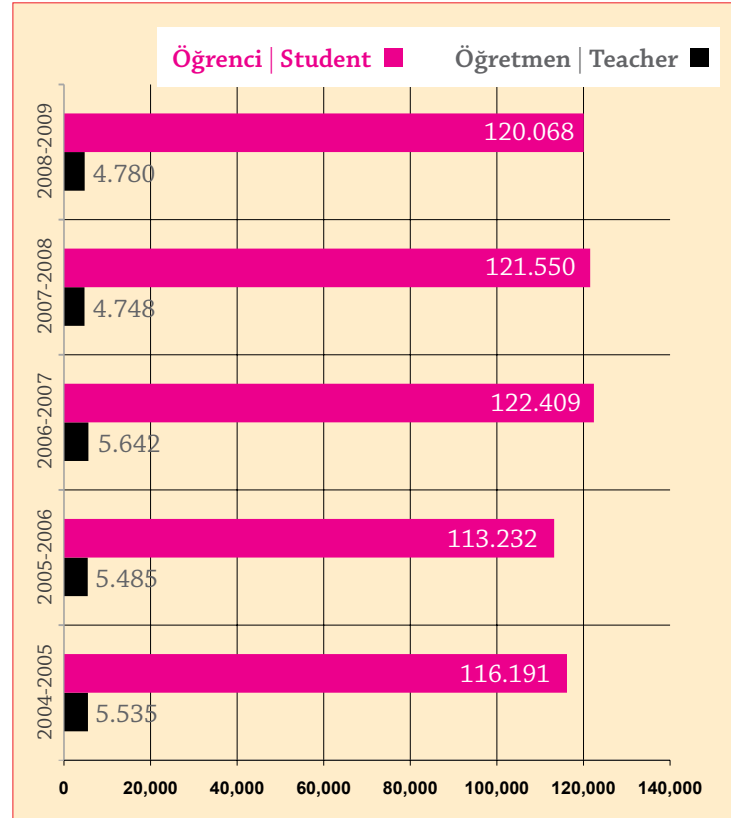
2004-2008 Yılları Arası Ortaöğretim Seviyesi Öğretmen ve Öğrenci Sayıları

Number of Students and Teachers of Secondary School Between 2004-2008 Years

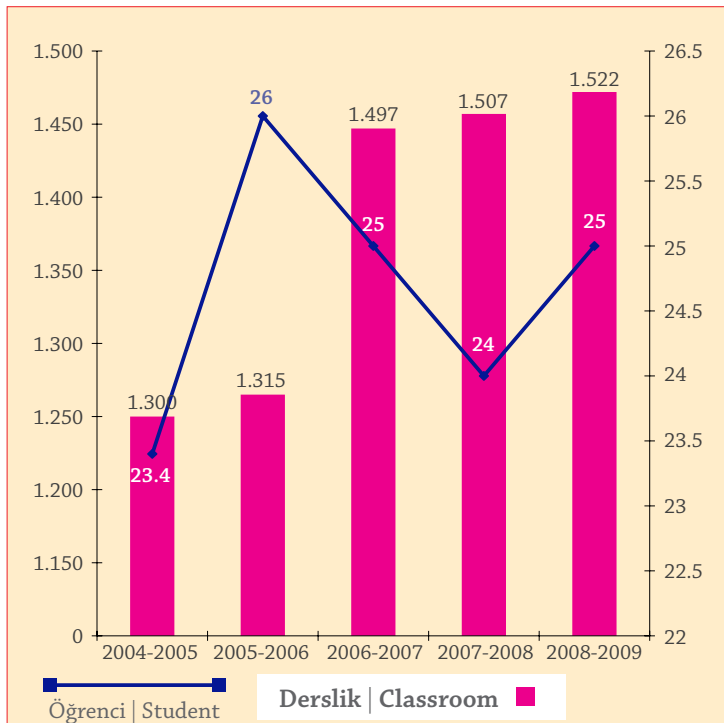
2004-2008 Yılları Arası İlköğretim Seviyesi Öğretmen ve Öğrenci Sayıları

Number of Students and Teachers of Primary School Between 2004-2008 Years

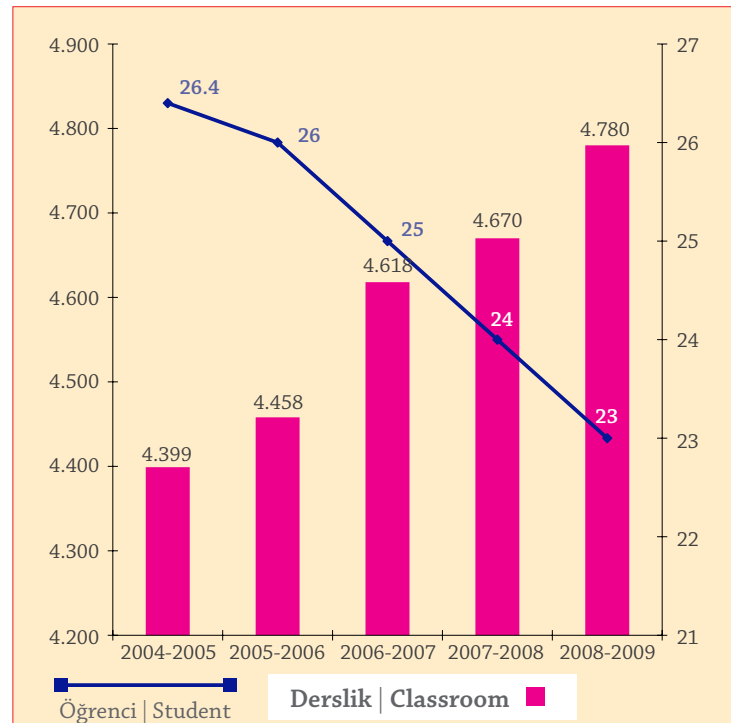
2004-2008 Yılları Arası Ortaöğretim Seviyesi Derslik ve Ders Başına Düşen Öğrenci Grafiği

Secondary School Number of Classrooms and Per Students for Classrooms

2004-2008 Yılları Arası Ortaöğretim Seviyesi Derslik ve Ders Başına Düşen Öğrenci Grafiği

Primary School Number of Classrooms and Per Students for Classrooms

Pamukkale Üniversitesi Mensupları Sayısı | Number of Members of Pamukkale University

Pamukkale Üniversitesi Pamukkale University	2005-2006			2006-2007		
	Öğretim Elemanı Academician	Öğrenci Student	Mezun Olan Graduate	Öğretim Elemanı Academician	Öğrenci Student	Mezun Olan Graduate
Eğitim Fakültesi Faculty of Education	153	4,254	848	161	4,417	863
Fen-Edebiyat Fakültesi Faculty of Arts and Sciences	190	3,438	409	191	3,829	480
İktisadi ve İdari Bilimler Fak. Faculty of Economics and Administrative Sciences	123	2,822	347	126	3,112	429
Mühendislik Fakültesi Faculty of Engineering	199	2,441	305	201	2,646	369
Tıp Fakültesi Faculty of Medical	422	276	39	449	301	34
Teknik Eğitim Fakültesi Faculty of Technical Education	22	399	66	22	422	87
Denizli Sağlık Yüksekokulu Denizli Health Academy	17	283	70	17	292	54
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu Academy of Physical Therapy and Rehabilitation	18	179	36	18	193	43
Spor Bilimler ve Teknolojisi Yüksekokulu Sports Science and Technology Acedemy	11	165		17	251	
Çivril Meslek Yüksekokulu Çivril Vocational Academy	8	421	98	9	555	135
Denizli Meslek Yüksekokulu Denizli Vocational Academy	35	3,016	562	37	3,114	506
Denizli Sağlık Hiz. Meslek Yüksekokulu Denizli Health Services Vocational Academy	9	202	62	8	199	60
Bekilli Meslek Yüksekokulu Bekilli Vocational Academy	7	523	92	8	710	161
Honaz Meslek Yüksekokulu Honaz Vocational Academy	9	1,053	199	12	1,415	307
Buldan Meslek Yüksekokulu Buldan Vocational Academy	10	789	104	12	1,079	269
Bozkurt Meslek Yüksekokulu Bozkurt Vocational Academy		160	74		75	38
Fen Bilimleri Enstitüsü Science Institute		357	139		257	95
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Health Sciences Institute		56	12		64	13
Sosyal Bilimler Enstitüsü Institute of Social Sciences	2	449	140	2	398	156
Tus Exam of Medical Specialty		206	23		232	24
Toplam Total	1,235	21,489	3,625	1,290	23,561	4,123

2004-2008 Yaygın Eğitim Durumu | Common Education Situation Between 2004-2008

Pamukkale Üniversitesi Pamukkale University	2007-2008			2008-2009		
	Öğretim Elemanı Academician	Öğrenci write	Mezun Olan write	Öğretim Elemanı Academician	Öğrenci write	Mezun Olan write
Eğitim Fakültesi Faculty of Education	160	4,489	1,071	164	4,426	1,189
Fen-Edebiyat Fakültesi Faculty of Arts and Sciences	189	4,218	689	186	4,636	764
İktisadi ve İdari Bilimler Fak. Faculty of Economics and Administrative Sciences	123	3,358	622	122	3,747	568
Mühendislik Fakültesi Faculty of Engineering	199	2,827	471	194	3,108	443
Tıp Fakültesi Faculty of Medical	461	324	43	450	355	49
Teknik Eğitim Fakültesi Faculty of Technical Education	22	420	77	23	453	91
Denizli Sağlık Yüksekokulu Denizli Health Academy	20	312	70	21	330	55
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu Academy of Physical Therapy and Rehabilitation	17	201	47	16	214	23
Spor Bilimler ve Teknolojisi Yüksekokulu Sports Science and Technology Acedemy	21	339	22	22	383	63
Çivril Meslek Yüksekokulu Çivril Vocational Academy	13	618	135	14	816	95
Denizli Meslek Yüksekokulu Denizli Vocational Academy	39	3,078	506	41	2,941	307
Denizli Sağlık Hiz. Meslek Yüksekokulu Denizli Health Services Vocational Academy	7	188	34	10	259	46
Bekilli Meslek Yüksekokulu Bekilli Vocational Academy	13	937	214	13	1,101	60
Honaz Meslek Yüksekokulu Honaz Vocational Academy	22	1,760	388	21	2,026	76
Buldan Meslek Yüksekokulu Buldan Vocational Academy	16	1,234	311	16	1,356	69
Bozkurt Meslek Yüksekokulu Bozkurt Vocational Academy		24	16		5	2
Fen Bilimleri Enstitüsü Science Institute		299	124		345	91
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Health Sciences Institute		48	12		50	5
Sosyal Bilimler Enstitüsü Institute of Social Sciences	1	397	142	1	448	179
Tus Exam of Medical Specialty		244	37		227	40
Toplam Total	1,323	25,315	5,031	1,314	27,226	4,215

ENVIRONMENT

BÖLÜM 05
section four

ÇEVRE

ENVIRONMENT

Çevre Çalışmaları Environmental Studies

Çevre

Çevre, canlıların gelişimini sağlayan ve onları sürekli etki altında bulunduran fiziksel, kimyasal, biyolojik ve toplumsal faktörlerin bütünüdür. Çevre sağlığı ise başta insanlar olmak üzere tüm canlıları sağlıklı bir hayat sürdürme yönünde etkileyecek çevre koşullarının sağlanmasıdır.

2004 yılından bu yana çevre sağlığı konusunda hayata geçirmiş olduğu birbirinden başarılı projelerle tüm Türkiye'ye örnek olan Denizli Belediyesi, 2009 yılında Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Türkiye'nin En Çevreci Belediyesi Ödülü'nü almıştır.

Çevre konusunda birçok önemli çalışmaya imza atan Denizli Belediyesi, 100 Yılın Projesi olarak değerlendirilen altyapı çalışmalarına başlamıştır. Bu çalışmalar kapsamında kentin birçok bölgesinin içme suyu, yağmur suyu ve kanalizasyon hatları değiştirilmektedir. Yine Denizli Belediyesi tarafından Ege Bölgesi'nin en büyük atık su arıtma tesislerinden biri kente kazandırılmış, düzenli depolama sahası da faaliyete geçirilmiştir. Eski vahşi depolama sahası rehabilite edilerek çevreye zararı önlenmiştir. Tehlikeli atık sınıfına girmeyen katı atıkların düzenli depolama alanında ayrıştırılarak buranın ömrünün uzatılması sağlanmıştır.

2004 yılına kadar Türkiye'nin en kirli havasına sahip şehri ünvanına sahip olan Denizli'ye doğal gazı getiren Denizli Belediyesi, doğal gaz hattının geçtiği tüm yerlerde doğal gaz kullanımını mecburi hale getirerek hava kirliliğini önlenmesi konusunda önemli bir adım atmıştır.

Environment is a unity of physical, chemical, biological and social factors that enable creatures to grow, and have a continuous impact on them. Environmental health is creating the environmental conditions that will effect all the creatures but mainly people to maintain a healthy life.

Having become a model for all Turkey with its projects on environmental health since 2004, Municipality of Denizli was awarded the Best Environment Friendly Municipality by the Ministry of Environment and Forestry.

Accomplishing many important projects on environment, Municipality of Denizli has started the substructure work which is accepted as the Project of 100 Years. Within these projects, drinking water, rain water and drainage pipelines in various parts of the city have been renewed. Moreover, the largest wastewater treatment center of the Aegean Region has been built by Municipality of Denizli, and regulated storage area has been made active. The old storage area has been rehabilitated and its hazard to environment has been prevented. The life of the area has been increased by purifying non-hazardous solid waste in the regulated storage area.

Municipality of Denizli, having brought natural gas to the use of Denizli which had the most polluted air in Turkey, has taken an important step for reducing air pollution by making it obligatory to use natural gas in the areas where the gas pipeline is constructed.

Altyapı Hizmetleri Substructure Services

Altyapı çalışmaları

Denizli'ye ait tüm altyapı şebeke haritaları mevcuttur. Haritalar, Kent Bilgi Sistemi'ne uygun olarak hazırlanmış olup, tüm eski ve yeni hatların işletme planları, parça ve detay planları mevcuttur. Bu altyapılara ait şebeke (bir kısmı proje halinde) uzunlukları;

İçme Suyu Şebeke Haritası

İçme suyu şebekesi 2731,50 km.

Kanalizasyon Şebeke Haritası.

Kanalizasyon şebekesi 3560,94 km.

Yağmur Suyu Şebeke haritası

Yağmur suyu şebekesi 80 km.

Bir kentin altyapısı, o kentin can damarıdır. Denizli'de de içme suyu borularında oluşan arızaların ve sorunların ciddi bir şekilde artması, içme suyu şebeke hattındaki suyun %60'ının toprağa karışması, şehir merkezindeki yollarda yağmur sularının birikerek zararlı taşkınlarla yol açması ve mevcut kanalizasyon sistemi ile toplayıcı hatların ihtiyaçları karşılayamaz hale gelmesi şehrin altyapısı ile ilgili yeni bir adım atılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir.

Substructure Work

The Municipality has all the substructure network maps of the city. The maps have been prepared in line with City Information System, and there are plans of all the old and new networks, and plans of parts and details. The length of the networks in those substructures are as follows:

Drinking Water Network Map

Drinking water network 2731,50 km.

Drainage Network Map

Drainage network 3560,94 km.

Rainwater Network Map

Rainwater network 80 km.

The substructure of a city is its aorta. In Denizli, the significant increase in the failures and problems in drinking water network, the leaking of 60% of the drinking water into the soil, the flood caused by the rainwater on the roads in the city center, and the inadequacy of networks in the current drainage system have made it inevitable to take a step about the substructure of the city.

Tüm bu nedenlerle Denizli'deki mevcut altyapı hatlarının, özellikle ilk yerleşim yerleri ve yakın çevresindeki hatların iyileştirilmesi ve yenilenmesi gerekliliği ortaya çıkmış, Denizli Belediyesi tarafından “100 Yılın Dev Altyapı Hamlesi” hayata geçirilmiştir.

100 Yılın Dev Altyapı Hamlesi

Denizli Belediyesi tarafından başlatılan 100 Yılın Dev Altyapı Hamlesi kapsamında;
Toplam 264.546 metre içme suyu hattı,
Toplam 174.999 metre kanalizasyon hattı,
Toplam 30.893 metre yağmur suyu hattı yapılacaktır.

Denizli'nin toplam dört bölgesinde gerçekleştirilen Dev Altyapı Hamlesi kapsamında 2004 ile 2008 yılları arasında içme suyunda 86.372 metre, kanalizasyonda 113.082 metre, yağmur suyunda ise 28.372 metre şebeke hattı yapılmıştır. İçme suyu hatlarında depreme dayanıklı düktil borular kullanılırken, kanalizasyon ve yağmur suyu hatlarında çapları 300 mm. ile 2500 mm. arasında değişen ve içinden araçların bile kolaylıkla geçebileceği entegre beton, betonarme ve HDPE borular kullanılmıştır.

Altyapı çalışmaları kapsamında yenilenen hatların olduğu yerlerde mevcut diğer altyapıların koordinat ve röperleri alınarak daha sonra buralarda oluşabilecek arıza tamirlerinde daha seri olunmasına olanak sağlanmıştır.

Yine Denizli Belediyesi tarafından kentte yaşanabilecek olası su sıkıntılarına karşı mevcut su kaynakları iyileştirilmiş, yeni su kaynakları aranmış, bireysel sondaj kuyuları kapatılmış, mevcut su depolarının sayısı artırılmıştır. Yeni açılan su kuyuları ve çevresinde bulunan su kaynaklarının derlenmesi ile içme suyu miktarı %50 oranında artırılmıştır.

Bu dönemde Ege Bölgesi'nin en büyük atıksu arıtma tesislerinden biri hizmete girmiş ve 2007 yılından itibaren 26.805.000 metreküp atık su arıtılmıştır. Sağlık İşleri Müdürlüğü'ne bağlı atıksu laboratuvarında tesisin rutin işletme kontrol analizleri yapılmaktadır. Arıtılan sularla çalışacak hidroelektrik santralinin kurulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Buradan elde edilecek elektrikle, arıtma tesisinde gerek duyulan enerjinin %50'si karşılanacaktır.

Denizli Belediyesi Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü, bir yandan kentteki mevcut altyapı çalışmalarına devam ederken, diğer yandan yeni altyapı projelerine de hazırlanmaktadır.

Because of all the reasons above, the need to repair and renew the networks have occurred especially around the first settlement areas, and “the Great Substructure Project of 100 Years” has been put into action by Municipality of Denizli.

The Great Substructure Project of 100 Years

Within the Great Substructure Project of 100 Years initiated by Municipality of Denizli;
264.546 Meters drinking water network,
174.999 Meters drainage network,
30.893 Meters rainwater network will be constructed.

Within the Great Substructure Project of 100 Years carried out in four parts of the city, 86.372 meters drinking water network, 113.082 meters drainage network and 28.372 meters rainwater network were constructed between 2004 and 2008. While earthquake resistant ductile pipes were used for drinking water networks, integrated gasket concrete, reinforced concrete and HDPE pipes with 300 mm and 2500 mm diameter, through which vehicles can easily pass, were used for drainage and rainwater networks.

In the areas where substructure work was carried out, the coordinates and benchmarks of the other current substructures and thus faster repair was secured for future failures in those areas.

Moreover, in case of possible water shortages, the current water sources have been improved, new water sources have been searched, individual wells have been closed and the number current water storages have been increased. The amount of drinking water has been increased 50% by rehabilitating the new wells and water sources around them.

In this term, the largest wastewater treatment center in the Aegean Region was put into service and 26.805.000 cubic meter wastewater has been treated since 2007. Regular processing control analyses are done in the wastewater laboratories in the center. The studies to construct a hydroelectric power plant that will use the treated water are still in progress. With the power produced in the plant, 50% of power required in the treatment center will be met.

While the Municipality of Denizli Water and Drainage Work Directorate continues current substructure work on the one hand, it prepares other substructure project on the other hand.

Atıksu Arıtma Tesisi

Wastewater Treatment Center

Atıksu Arıtma Tesisi

Denizli Belediyesi tarafından hizmete sunulan Atıksu Arıtma Tesisi, Mart 2007 tarihinde faaliyete başlamıştır. Tesis, 2005 ve 2025 yıllarına göre iki kademeli olarak projelendirilmiştir. Proje debisi 2005 yılı için 1692 lt/sn, 2025 yılı için 2806 lt/sn'dir. Proje nüfusu ise 2005 yılı için 378.353 kişi, 2025 yılı için 703.838 kişi olarak kabul edilmiştir. Tesisin mevcut debisi 400-450 lt/sn 'dir.

Atıksu Arıtma Tesisi, bakteriyolojik aktif çamur projesine göre dizayn edilmiştir. Tesis; ön arıtma, biyolojik arıtma ve çamur giderme ünitesi olmak üzere üç ana üniteden oluşmaktadır. Ön arıtma ünitesinde; giriş yapısı, ince-kaba ızgaralar ve kum tutucu bulunmaktadır. Biyolojik arıtma ünitesinde; 8 adet ön çökeltim havuzu, 11 adet havalandırma havuzu ve 17 adet son çökeltim havuzu ile 2 adet klorlama havuzu yer almaktadır. Çamur giderme ünitesi ise gaz üretim tesislerinden oluşmaktadır.

Burada kurulan sistemde çamur, yoğunlaştırma havuzlarında bekletildikten sonra 1. ve 2. kademe çamur çürütme ünitelerine alınmaktadır. Bio-gaz sistemi olarak alınan bu ünitelerde çamur çürütme esnasında oluşan metan gazı ayrıca depolanmakta ve çamurun ısıtılmasında kullanılmakta, geriye kalan kısmı ise kış aylarında tesiste bulunan idari binaların ısıtılmasında kullanılmaktadır. Kalan metan gazı ise fleyr ünitesinde yakılmaktadır. 1. kademe çamur çürütme ünitelerinde 37°C'ye kadar ısıtılıp karıştırılan çamur, içindeki metan gazı ayrıldıktan sonra 2. kademe çamur çürütücülere alınmaktadır. Burada da belli bir süre bekletilen ve içindeki metan gazı ayrılan çamur son işlem olarak Belt Filtre Pres Ünitesi'nde şartlandırılıp sıkıştırılarak çamur keki haline getirilmektedir. Tesiste susuzlaştırılan arıtma çamuru, günlük 43 ton civarındadır. Tesiste üretilen çamur keki, uygun bertaraf sistemi ile Denizli Belediyesi Katı Atık Tesisi'nde bulunan düzenli depolama sahasında bertaraf edilmektedir.

Atıksu Arıtma Tesisi'nde günlük ortalama 55.000 metreküp atık su arıtılmaktadır. Arıtılan atık su, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından akredite olmuş bir laboratuara yaptırılan analiz sonuçlarına göre 12 parametreye göre 1. sınıf, diğer 3 parametreye göre 2. sınıf sulama suyu karakterindedir. Arıtılan atık su, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nde belirtilen kriterlere göre 2. sınıf sulama suyu karakterindedir. Tesisten çıkan 2. sınıf sulama suyu kriterlerine uygun olarak arıtılmış su, DSİ 'nin Çürüksu Sol Sahil Ana Sulama Kanalı ile

Wastewater Treatment Center

Wastewater Treatment Center, put into service by Municipality of Denizli, started working in March 2007. The project of the center was done in two stages according to years 2005 and 2025. The project flow rate for 2005 is 1692 l/s, and 2806 l/s for 2025. The project population for 2005 is 378.353, and 703.838 for 2025. The current flow rate of the center is 400-450 l/s.

Wastewater Treatment Center was designed according to bacteriological mud project. The center consists of three main units: pretreatment, biological treatment and mud treatment. In pretreatment unit, there are entrance part, thin and thick grids, and sand trap. In biological treatment unit, there are eight pre-sedimentation pools, eleven ventilation pools, seventeen post-sedimentation pools and two chlorination pools. Mud treatment unit consists of gas production centers.

In this system, the mud is taken to 1st and 2nd stage mud decomposition units after it is kept in the densification pools. The methane composing during mud decomposition in the units that are called bio-gas system, is separately stored and used for the heating of the mud, and the rest is used for the heating of the administration building in winter. The rest of the methane is burnt in the fleyr unit. The mud, heated to 37oC and mixed in the 1st stage mud decomposition units, is taken to 2nd stage mud decomposition units after the methane is separated. After being kept and separated from the methane in this unit, the mud is taken to Belt Filter Press unit to be pressed as mud cake. The daily dewatered waste mud in the center is around 43 tons. The mud cake produced in the center is disposed by using required disposal system in the regulated storage areas in Municipality of Denizli Solid Waste Center.

In the Wastewater Treatment Center, 55.000 cubic meter wastewater is treated daily. The treated wastewater is first class irrigation water according to twelve parameters listed in the analysis results of a laboratory accredited by the Ministry of Environment and Forestry, and second class according to three parameters. The treated wastewater is characterised as a second class irritation water according to the criteria specified in the Water Pollution Control Regulation Technical Methods Declaration. The water treated according to second class irritation water criteria, is used for irritation in agriculture fields by State

tarım alanlarına iletilerek sulama amacıyla kullanılmaktadır. Tesiste bulunan ana kontrol merkezinde işletmenin akış şeması dahilinde suyun giriş ünitesinden çıkış ünitesine kadar geçtiği bütün ünitelerin çalışma durumları Scada ve Otomasyon (PLC) sistemi ile anlık olarak izlenip herhangi bir arıza durumunda yerinde müdahale edilerek sistemin 24 saat esaslı olarak çalışması sağlanmaktadır. Bu aşamada tesisin tüm mekanik, elektrik bakım ve tamiratları periyodik olarak yapılmaktadır.

Aritma Tesisinde bulunan Sağlık İşleri Müdürlüğü'ne bağlı atıksu laboratuvarında tesisin giriş ve çıkış suyundan kompozit numune alma cihazlarımızla alınan 2 ve 24 saatlik kompozit numunelerin Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği 2. sınıf sulama suyu kriterlerine göre tüm analizleri yapılmaktadır.

Atıksu Arıtma Tesisi'nin çıkışına konulan 200 mikronluk diskli filtreler ile ileri bir arıtım gerçekleştirerek aylık ortalama 9000 metreküp su arıtılmakta ve arıtılan bu sular pompalar vasıtasıyla basılarak geri dönüşümde kullanılmaktadır. 200 mikronluk diskli filtreler ile arıtılan bu sular, belt filtre pres ünitesinin yıkanmasında, tesisin yeşil alanlarının sulanmasında ve havuzların temizlenmesinde kullanılmaktadır. Daha önceki dönemde bu su ihtiyacı, şehir şebekesinden gelen 65 metreküp/saatlik debiyle karşılanmakta idi.

Atıksu Arıtma Tesis'i'nden çıkan sudan elektrik enerjisi elde etmek amacıyla hidroelektrik santralının kurulması yönünde gerekli teknik çalışmalar tamamlanmış olup, ihalesi 24.04.2008 tarihinde yapılmıştır. İşin süresi, sözleşme tarihinden itibaren 3 yıldır. Proje tamamlandığında 1,10 MW kurulu güç ile yılda 6 GWh enerji üretilmesi planlanmıştır. Bu proje gerçekleştiğinde Atıksu Arıtma Tesis'i'nde gerek duyulan enerjinin %50'si bu şekilde karşılanmış olacaktır.

Yine Belt ünitesinde susuzlaştırılan çamurun katı madde oranının yükseltilmesi ile ilgili arıtma çamurunun kurutulması ve yakıt olarak kullanılması konusunda araştırmalar devam etmektedir. Konu ile ilgili firma temsilcileri ile görüşmeler yapılmış, firmalardan tesise uygun kurutma ünitesi fizibilite çalışmaları beklenmektedir.

Atık su sisteminin kapasitesi yeterlidir. Mevcut kapasite 1692 litre/saniye iken, bunun 400- 450 litre/saniyesi kullanılmaktadır. Çıkış suyunun 2. sınıf tarım sulama suyu niteliğinde olması uygun deşarj niteliğine sahip olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

Hydraulic Works Left Coast Main Irrigation Canal. The working processes in all the units from entrance to exit through which water passes are checked momentarily in Scada and Automation System in the main control center, and any failure is concerned immediately to keep the system work efficiently 24 hours. At this stage, all the mechanical, electricity checks and repairs are done periodically.

In the wastewater laboratories of Health Works Directorate, all the analyses of the composite samples taken with composite sampling devices from the entrance and exit water are done according to the 2nd class irritation water criteria in the Water Pollution Control Regulation Technical Methods Declaration.

With the 200 micron disk filters at the exit of the Wastewater Treatment Center, a very deep treatment is enabled and 9000 cubic meter water is treated monthly. The treated water is used in recycling by being pumped. The treated water also used for washing the belt filter press unit, watering the green areas in the center and cleaning the pools. In the previous term, this need was met by the water with 65 cubic meter/hour flow from the city network.

The required technical studies have been completed about building hydroelectric power plant to produce power from the water coming from Wastewater Treatment Center, and the procurement was done in 24.04.2008. The duration of the work is three years from the date of contract. When the project is completed, it has been planned to produce 6 GWh power with 1,10 MW installed capacity. When this project is completed, 50% of power required in the Wastewater Treatment Center will be met.

Moreover, the work on increasing the rate of solid material in the dewatered mud, drying the treatment mud and using it as fuel. The representatives of the companies have been met about the matter, and feasibility studies on drying unit appropriate to the center is expected from the companies.

The capacity of wastewater system is adequate. While the current capacity is 1692 l/s, only 400-450 l/s is in use. That the exit water is characterised as 2nd class farming irrigation water clearly shows that it has appropriate discharge feature.

Atıkların Ayır Toplanması

Waste Collection

Atıkların Toplanması

Denizli Belediyesi tarafından kentin genelinden toplanan evsel atık, cam, moloz, kül-cüruf ve tıbbi atıklar ve bu atıkların miktarındaki ciddi artış, kentin özellikle ekonomik açıdan geliştiğinin ve büyüdüğünün bir göstergesidir. Atıkların toplanması ile ilgili olarak Denizli Belediyesi'nin yürütmüş olduğu olduğu projeler ve halkı bilgilendirme çalışmaları sayesinde geri dönüşüm alanında toplanan atıklarda sürekli bir artış gözlenmektedir.

Waste Collection

Domestic waste, glass, rubble, cinder, medical waste and the significant increase in the amount of the waste collected indicate that the city has economically improved. A regular increase is observed in the waste collected in the recycling area thanks to the projects and informative work Municipality of Denizli has been doing on waste collection.

Toplanan Atıkların Bileşenleri | Components of Collected Waste

Atık Grupları Waste Groups	2004		2005	
	Miktarı (TON) Amount (Ton)	Ortalama Oran % Average Rate %	Miktarı (TON) Amount (Ton)	Ortalama Oran % Average Rate %
Belediye Evsel Atık Domestic Waste	131,450	98,31	149,135	94,40
Park Bahçe Atıkları Park Garden Waste	480	0,36	766	0,48
Cam Glass	3	0,00	456	0,29
Kağıt Paper	80	0,06	78	0,05
Plastik Plastic	0	0,00	23	0,01
Tekstil Textiles	344	0,26	265	0,17
Arıtma Çamuru Treatment Mud	0	0,00	406	0,26
Moloz Rubble	137	0,10	4,355	2,76
Kül-Cüruf Cinder	102	0,08	457	0,29
Diğer Others	40	0,03	110	0,07
Bozulmuş Gıda Decayed Food	492	0,37	946	0,60
Geri Dönüşüm Recycle	116	0,09	156	0,10
Kesilmiş Hayvan Animal Waste	135	0,10	388	0,25
Tıbbi Atık Medical Waste	336	0,25	435	0,28
Toplam Total	133,750	100	157,976	100

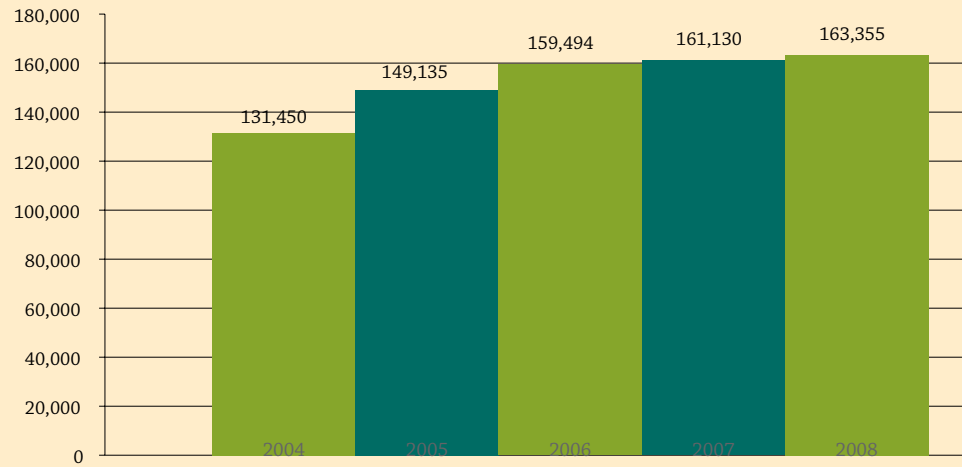
Toplanan Atıkların Bileşenleri | Components of Collected Waste

Atık Grupları Waste Groups	2006		2007		2008	
	Miktarı (TON) Amount (Ton)	Ortalama Oran % Average Rate %	Miktarı (TON) Amount (Ton)	Ortalama Oran % Average Rate %	Miktarı (TON) Amount (Ton)	Ortalama Oran % Average Rate %
Belediye Eysel Atık Domestic Waste	159,494	88,93	161,130	91,15	163,355	87,75
Park Bahçe Atıkları Park Garden Waste	2,393	1,33	1,080	0,61	669	0,36
Cam Glass	783	0,44	771	0,44	409	0,22
Kağıt Paper	105	0,06	39	0,02	45	0,02
Plastik Plastic	7	0,00	41	0,02	9	0,00
Tekstil Textiles	261	0,15	316	0,18	270	0,15
Arıtma Çamuru Treatment Mud	248	0,14	477	0,27	5,455	2,93
Moloz Rubble	13,515	7,54	10,606	6,00	12,999	6,98
Kül-Cüruf Cinder	123	0,07	71	0,04	105	0,06
Diğer Others	677	0,38	61	0,03	44	0,02
Bozulmuş Gıda Decayed Food	436	0,24	523	0,30	417	0,22
Geri Dönüşüm Recycle	242	0,13	502	0,28	1,214	0,65
Kesilmiş Hayvan Animal Waste	500	0,28	498	0,28	407	0,22
Tıbbi Atık Medical Waste	565	0,32	662	0,37	751	0,40
Toplam Total	179,349	100	176,777	100	186,149	100

Özellikle evsel ve tıbbi atıkların ayrı toplanması konusunda birçok önemli projeyi hayata geçiren Denizli Belediyesi, evsel atıkların ayrı toplanması ile ilgili olarak mavi ve siyah poşet uygulamasını tüm kent genelinde uygulamaktadır. Bu proje kapsamında sokak aralarındaki çöp konteynırlarını mahalle mahalle kaldıran Denizli Belediyesi, tüm evlere mavi ve siyah poşet dağıtarak bu poşetleri haftanın belirli günlerinde evlerin önünden almaktadır. Geri dönüşümü mümkün olan atıkların mavi torbaya, geri dönüşümü mümkün olmayan atıkların ise siyah torbaya atıldığı bu proje ile çevre sağlığı açısından önemli bir adım atılmıştır. Yine Denizli Belediyesi tarafından çöp bidonu uygulaması hayata geçirilmiştir.

Carrying out many important projects especially about the collection of domestic and medical waste, Municipality of Denizli maintains the blue and black bag practice for domestic waste collection in the whole city. Within this project, the Municipality has removed the waste containers in the streets and delivered blue and black bin bags to all houses to collect them on scheduled days of the week. An important step for environmental health has been taken with this project in which recyclable waste is put in the blue bag and non-recyclable waste in the black one. Moreover, Waste Bins practice has been put into action by Municipality of Denizli.

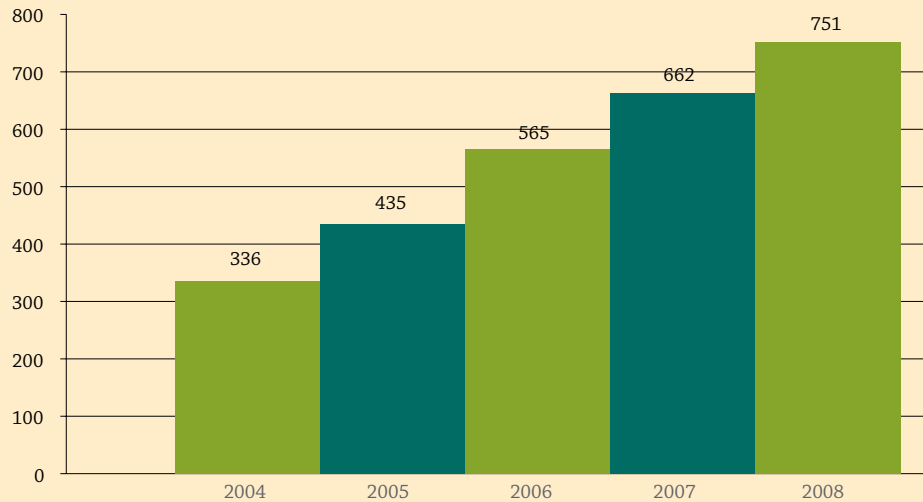
Toplanan Belediye Evsel Atık Bileşenleri | Components of Collected Municipal Domestic Waste

2004 ile 2008 yılları arasında Denizli Belediyesi tarafından toplanan atıkların bileşenlerine bakıldığında, her yıl toplanan atık bileşen oranlarının arttığı görülmektedir.

The look into the components of the waste collected by Municipality of Denizli between 2004 and 2008 shows that there is an annual increase in the amount of the components of the waste collected.

Tıbbi Atıklar | Medical Waste

2004 ile 2008 yılları arasında toplanan tıbbi atık oranında ciddi bir artış görülmektedir. Bu oran, özellikle çevre sağlığının korunması açısından son derece önemlidir.

A significant increase is observed in the amount of medical waste collected between 2004 and 2008. This rate is highly important for maintaining the environmental health.

Year	Number of Recycling Units
2004	116
2005	156
2006	242
2007	502
2008	1,214

Denizli Belediyesi, 2004 ile 2008 yılları arasında geri dönüşüm konusunda çok ciddi bir başarı göstermiştir. Yandaki tablo da bu başarıyı açık bir şekilde göstermektedir.

Municipality of Denizli accomplished important achievements about recycling between 2004 and 2008. The table clearly demonstrates this success.

Katı Atık Yönetim Çalışmaları

Solid Waste Management Works

Solid Waste Management

The amount of waste collected and taken to storage area by the surrounding municipalities and private companies in the borders of Denizli:

133.715 tons in 2004,
157.976 tons in 2005,
179.349 tons in 2006,
176.777 tons in 2007,
186.149 tons in 2008.

Regulated storage area was put into service in October 2003. Thus, unregulated storage area was rehabilitated and its hazard to environment was prevented.

With the work done, ground impermeability of non-hazardous waste (domestic and industrial waste) was achieved, and their hazard to environment was prevented by disposing them in appropriate areas in the storage area and covering them with soil. The life of the storage area use was improved by doing decomposition in the storage area and the source. The negative impact of the waste filtrate water coming from storage area was removed by vaporization method. The negative impact of the gasses composing as a result of waste decay was

İşlere Göre Katı Atık Depolama Oranları | Solid Waste Storage Rates According to Works

Evsel Atık Kalite İndeksi Domestic Waste Quality Index	2004 - 2008	
Kaba depolama alanı Rough Storage Area	0%	0%
Düzenli depolama tesisi Regulated Storage Center	99,30%	98,59%
Tıbbi atık bertaraf alanı Medical Waste Disposal Area	0,25%	%0.4
Isı elde edilmeden yakma Burning without producing heat	0%	0%
Isı elde edilerek yakma Burning by producing heat	0%	0%
Kompostlama Composting	0,36%	%0.36
Ayırma merkezi, geri dönüşüm Separation Center, Recycling	0,09%	%0.65

gövdesi üzerinde açılan gaz bacaları üzerinde portatif gaz yakma üniteleri ile yakılarak çevreye olumsuz etkilerinin giderilmesi ve çöp sızıntı suyu analizleri yapılarak kirlilik seviyesinin kontrol edilmesi sağlanmıştır.

Atıkların Geri Dönüşüm Oranı

Toplanan ambalaj atığı miktarının toplanabilecek ambalaj atığı miktarına oranı 2004 yılında %38 iken, 2008 yılında %60' a ulaşmıştır. Bu çalışmalar 2004 yılında 4 mahallede yürütülüp 116 ton toplanmışken, 2008 yılında 55 mahalleden 1.214 ton toplanmıştır. Denizli'de yasal olmayan depolama alanı yoktur. Proje uygulanan nüfusun tüm nüfusa oranı 2004 yılında %13' iken, 2008 yılında %100' e ulaşmıştır.

Tıbbi Atık Yönetim Çalışmaları

Denizli'de tıbbi atık bertaraf tesisi mevcut olup, bu tesis ile Denizli'deki tıbbi atıkların Tıbbi Atık Kontrol Yönetmeliği kriterlerine uygun olarak toplanması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda sağlık ünitelerinden kaynaklanan tıbbi atıkların ilgili yönetmelik kriterlerine uygun olarak diğer atıklardan ayrı olarak toplanması ve özel poşetlerde biriktirilmesi sağlanmıştır.

2004 yılında Denizli'deki 32 sağlık ocağı, 9 hastane, 18 laboratuvar, 35 poliklinik, 6 resmi kurum, 84 diş hekimi, 46 doktor ve 6 güzellik merkezinden toplam 336 ton tıbbi atık toplanmış ve bertaraf edilmiştir. Bu rakam, 2008 yılı için 120 muayene, 16 hastane, 14 laboratuvar, 28 poliklinik, 8 resmi kurum, 14 sanayii, 5 güzellik merkezi ve 42 sağlık ocağı olmak üzere toplam 751 ton tıbbi atığa yükselmiştir. 4 yıllık süre içerisinde geri dönüşümün miktarı ve yüzdesi artmıştır. 4 mahalleden 55 mahalleye 116 ton dan 1214 tona çıkartılmıştır. Ambalaj atıklarındaki geri dönüşüm yüzdesi ise % 38'den %60'a çıkmıştır. Tıbbi atıklar yaklaşık yüzde %100'ün üzerinde bir artışla 336 tondan 751 tona çıkartılmıştır. Tıbbi atık ve geri dönüşüm atıklarının oranlarının artması, katı atık yönetimi açısından son derece önemli ve olumlu bir gelişmedir.

removed by burning them in the portable gas burning units on the chimneys on the storage area. The control of pollution rate of waste filtrate water was enabled.

Recycling Rate of Waste

While the rate of the amount of collected package waste to the rate of the amount of collectable package waste was 38% in 2004, it increased to 60% in 2008. While these works were done in four districts and 116 tons of waste was collected in 2004, 1,214 tons of waste was collected from 55 districts in 2008. There is not any illegal storage area in Denizli. The rate of the population project applied to the whole population was 13% in 2004, this increased to 100% in 2008.

Medical Waste Management Works

There is a medical waste disposal center in Denizli and it is aimed to collect the medical waste in Denizli in accordance with Medical Waste Control Regulation. Thus, the medical waste resulting from health institutions has been collected separately and bagged in special bags in accordance with the criteria in related regulation.

336 tons of medical waste was collected and disposed, from 32 local health clinics, 9 hospitals, 18 laboratories, 35 polyclinics, 6 public institutions, 84 dental care centers, 46 private clinics and 6 beauty centers in Denizli in 2004. In 2008, this number increased to 751 tons of medical waste with 120 clinics, 16 hospitals, 14 laboratory, 28 polyclinics, 8 public institutions, 14 industrial organisations, 5 beauty centers and 42 local health clinics. It was increased from four districts to 55 districts and from 116 tons to 1214 tons. The recycling rate in packaging waste increased from 38% to 60%. Medical waste was increased from 336 tons to 751 tons. The increase in the medical waste and packaging waste is an important improvement for solid waste management.

Kent Genelinde Doğal Gaz Kullanımı

Natural Gas Use in the City

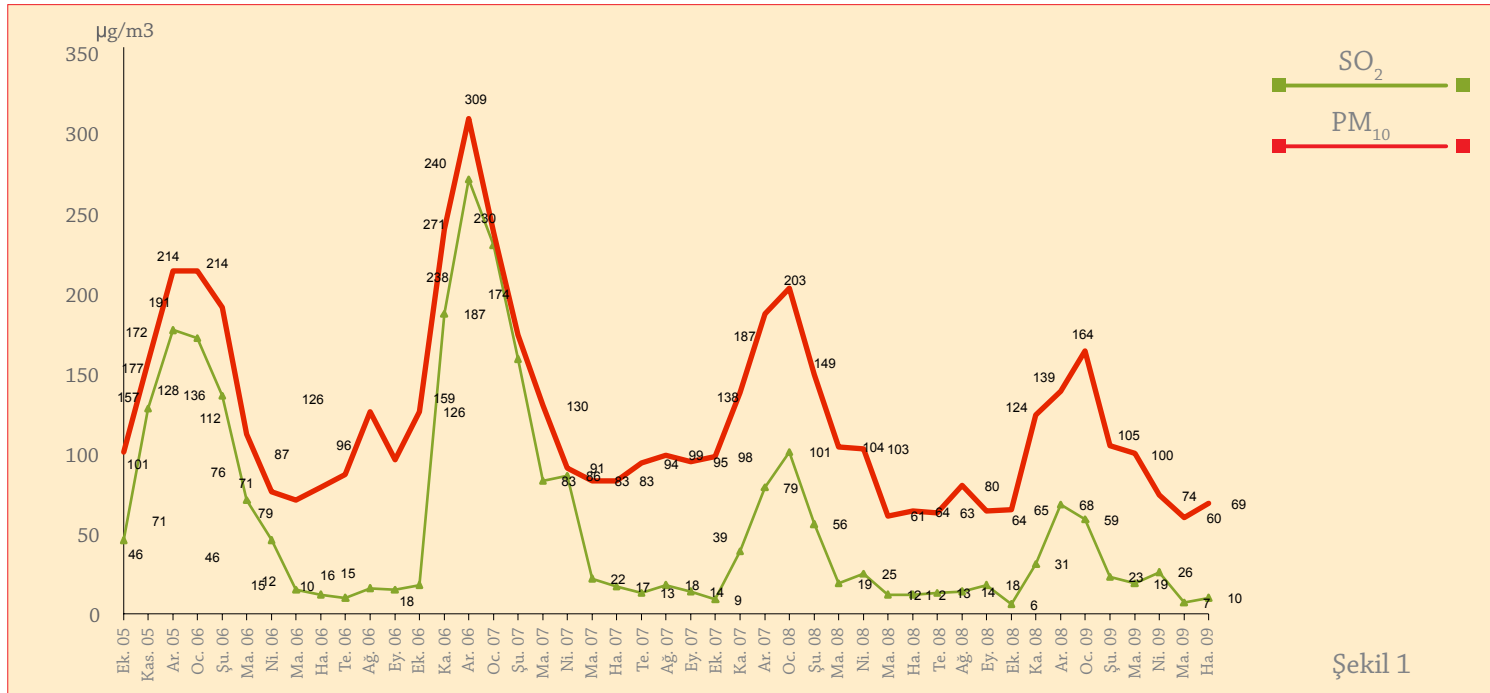
Doğal Gaz Kullanımı

Bir sanayi kenti olan Denizli'de özellikle kış aylarında hava kirliliği son derece önemli bir sorundur. Denizli Belediyesi tarafından yapılan çalışmaların ardından 2006 yılında kente doğal gaz gelmiş ve 2007 yılının kış ayından itibaren ısınma amaçlı doğal gaz kullanımı başlamıştır. Denizli kent merkezinde SO₂ ve PM₁₀ düzeyleri birlikte artış ve azalışlar göstermektedir. Özellikle partiküler kirlilik daha ön plandadır.

Natural Gas Use

In Denizli, an industrial city, air pollution is a very important problem in winter. After the work done by Municipality of Denizli, natural gas was brought to the city in 2006 and it started to be used for heating in winter in 2007. In the city center, the levels of SO₂ and PM₁₀ increase and decrease similarly. Particle pollution stands in the forefront.

24 Saatlik SO₂ ve PM₁₀ Düzeylerinin Aylık Ortalamaları | Monthly Averages for 24 Hour SO₂ and PM₁₀ Levels

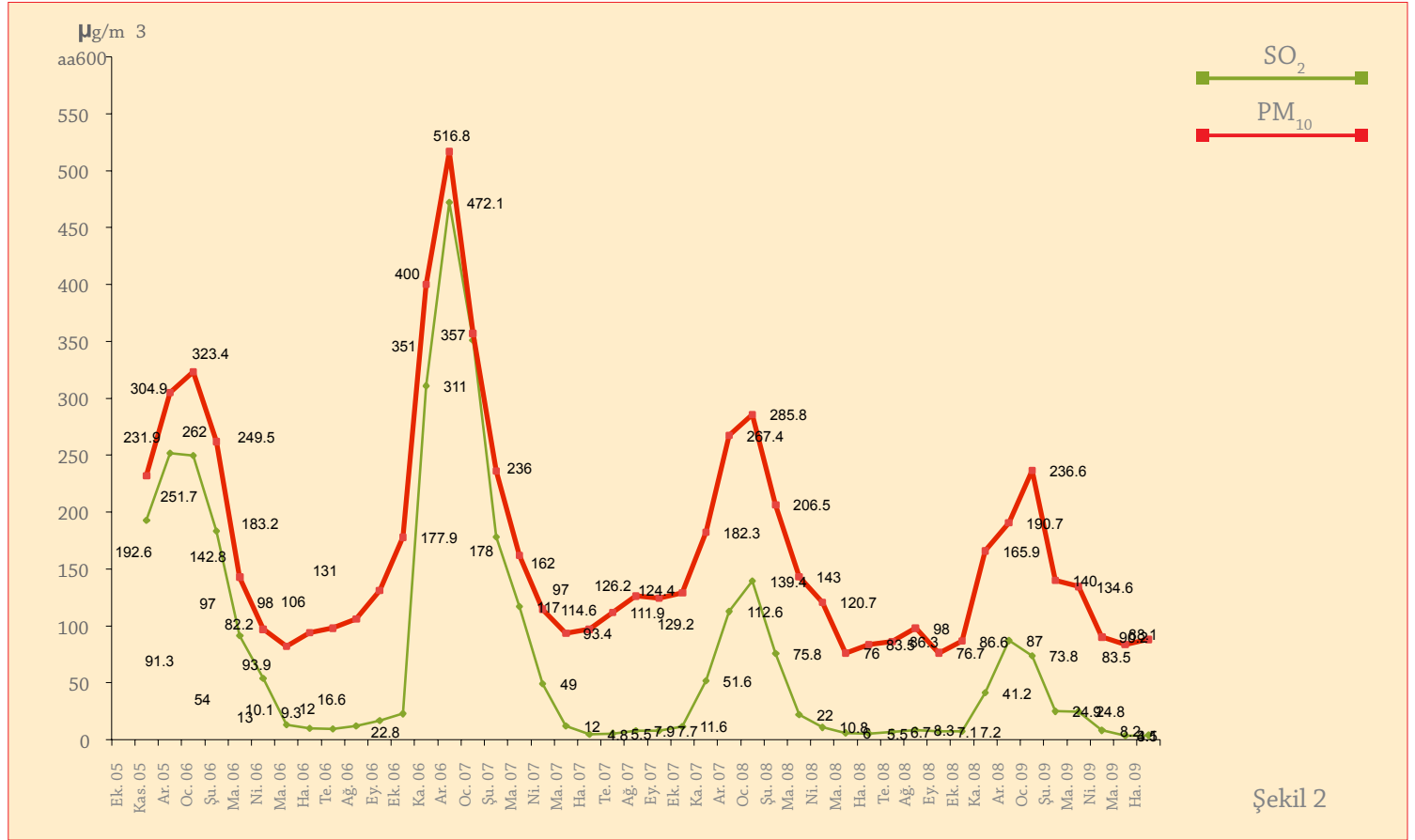
Şekil 1

Denizli kent merkezinde ölçüm sonuçlarının incelendiği 46 ay süresince (Ekim 2005 - Haziran 2009) kent merkezinde ölçülen SO₂ ve PM₁₀ değerlerinin aylık ortalamaları Şekil-1 ve Şekil-2'de verilmiştir. Her iki kirlenici için 24 saatlik (Şekil-1) ve 18-24 saatleri arası 6 saatlik ölçümlere (Şekil-2) ait aylık ortalamaların görüldüğü bu grafiklerden kent merkezinde kış dönemlerinde yoğun hava kirliliğinin yaşandığı, kirliliğin özellikle aralık ve ocak aylarında yoğunlaştığı görülmektedir.

Dikkati çeken diğer bir bulgu ise, doğal gaza geçiş öncesi iki kış sezonu ile sonrasındaki iki kış dönemi karşılaştırıldığında hava kirliliğinin her iki kirlenici açısından da azal-

Monthly averages of SO₂ and PM₁₀ levels measured in the city center for 46 months (October 2005 - June 2009) are presented in Table 1 and Table 2. In these graphs where monthly averages are seen for two pollutants for 24 hour (Table 1) and 6 hour - 18.00 to 24.00 - (Table 2) measurements, it is observed that there is dense air pollution in the city center in winter, and that the pollution increases mainly in December and January.

Another significant finding is that the air pollution for two pollutant shows a tendency to decrease when the two winter seasons in pre-natural gas and in post-natural gas periods are compared. When the measurement for

18-24 saatleri arası SO₂ ve PM₁₀ DüzeylerininAylık Ortalamaları | Monthly Averages for SO₂ and PM₁₀ Levels between 18.00 and 24.00

Şekil 2

ma eğiliminde olduğu görülmektedir. Özellikle 18-24 saatleri arası 6 saatlik SO₂ ve PM₁₀ ölçümleri incelendiğinde geçiş sonrasındaki son iki kış döneminde önemli düşüşler dikkati çekmektedir (Şekil-2). Örneğin; 2006 Aralık ayında “18-24 saatleri arası” 6 saatlik PM₁₀ ölçümlerin aylık ortalaması 517µg/m³ iken, 2007 Aralık ayında 267µg/m³, 2008 Aralık ayında 191µg/m³e düşmüştür. Benzer bir düşüş eğilimi SO₂ için de söz konusudur.

Doğal gaz kullanımının etkisini daha iyi değerlendirmek için konutlarda doğal gaz kullanımına geçiş öncesi ve sonrası ikişer kış sezonunun hava kirliliği düzeyleri karşılaştırılmıştır (Tablo. 1). Son dört yılın kış sezonları karşılaştırıldığında; 2005- 2006 kış sezonunda PM₁₀'de HKDYY sınır değeri olan 300 µg/m³'ün aşıldığı günlerin oranı %9.5 ve 2006- 2007 kış sezonunda %17.7 iken, doğal gaz kullanımının başladığı 2007-2008 kış döneminde %4.4'e, 2008-2009 kış sezonunda ise %0.6'ya düşmüştür. Ancak AB sınır değeri olan 50 µg/m³ esas alındığında, ilk iki kış sezonunun tamamında, 2007- 2008 kış sezonunun ölçüm yapılan günlerinin %97.5'inde ve 2008- 2009 kış sezonunun % 88.5'inde PM₁₀ düzeyi bu sınırın üzerindedir.

SO₂ açısından değerlendirildiğinde ise AB sınır değeri olan 125 µg/m³ esas alındığında, 2005-2006 kış sezonunda ölçüm yapılan günlerin %40.5'inde, 2006- 2007 kış sezo-

6 hour SO₂ and PM₁₀ levels are examined, a significant decrease is observed in the two winter seasons in the post-transformation period (see Table 2). For instance, while the monthly average for SO₂ and PM₁₀ levels between 18.00 and 24.00 in December 2004 is 517µg/m³, it is 267µg/m³ in December 2007, and 191µg/m³ in December 2008. A similar decrease is observed in the levels of SO₂ as well.

To make the most of the impact of natural gas use in the residents, the air pollution levels are compared in two winter season in pre-natural gas use and post-natural gas use periods (see Table 1). When the winter seasons of the last four years are compared; while the rate of the days on which the 300µg/m³ PM₁₀ limit specified in Air Quality Examination and Management Regulation (AQEMR) is exceeded is 9,5% and 17,7 in 2006-2007 winter season, it decreased to 4.4% in 2007-2008 winter season when the natural gas use started, and to 0.6% in 2008-2009 winter season. However, when the 50µg/m³ EU limit is considered, the levels are above this limit in the whole of the first two winter seasons, in 97.5% of the days on which measurement was done in 2007-2008 winter season, and in 88,5% of the days in 2008-2009 winter season.

For SO₁₀ levels, according to 125µg/m³ EU limit, the SO₂ levels are above this limit in 40,5% of the days on which

nunun %52.2'sinde, doğal gaz kullanımı sonrasında ise 2007- 2008 kış sezonunun %9.4'ünde ve 2008-2009 kış sezonunun %2.2'sinde SO₂ düzeyi bu sınırın üzerindedir. Gerek SO₂ gerekse de PM₁₀ kirliliği açısından 2006-2007 kış sezonu havasının en kirli hava olduğu görülmektedir. Daha sonraki iki yılda ise kirlilikte ciddi bir azalma görülmektedir.

Kış aylarında Denizli kent merkezinde, partiküler kirliliğin daha ön planda olduğu bir hava kirliliği vardır. Konutlarda doğal gaz kullanımına geçilmesinden sonra kış dönemi kirlilik düzeyinde düşüş gözlenmiştir. Doğal gaz kullanımına geçiş sonrası ölçülen hem PM₁₀ hem de SO₂ düzeyleri azalma göstermiş olmakla beraber özellikle PM₁₀ düzeyi halen sağlığı tehdit eder düzeyde ve kriterleri karşılamaktan bir hayli uzaktır.

measurement was done in 2005-2006 winter season, in 52,2% of the days in 2006-2007 winter season, in 9,4% of the days on which measurement was done in post-natural gas use period in 2007-2008 winter season and in 2,2% of the days in 2008-2009 winter season. 2006-2007 winter season is observed to be the most air polluted period according to both SO₂ and PM10 levels. Significant decrease in the pollution is observed in the following years.

In the city center in winter seasons, the air pollution results mainly from particle pollution. After the transition to natural gas use in the residents, a decrease was observed in the pollution levels in winter seasons. Although there is a decline both in PM10 and SO₂ levels after the transition to natural gas use, especially the PM10 level is still at a health threatening level and far away from meeting the criteria.

Son Dört Kış Döneminin Karşılaştırılması | Comparison of the Last Four Winter Seasons

Tablo 1

		2005-2006 Ekim-Mart October- March	2006-2007 Ekim-Mart October-March	2007-2008 Ekim-Mart October- March	2008-2009 Ekim-Mart October-March
24 saatlik 24 hour	Ölçüm yapılan gün sayısı Number of the days measured	179	175	158	175
	Ulaşılan en yüksek aylık ortalama(µg/m ³) Top monthly average (µg/m ³)	214 (ocak2006)	308.9 (aralık2006)	203 (ocak 2008)	164 (ocak 2009)
	Ulaşılan en yüksek günlük ortalama(µg/m ³) Top daily average (µg/m ³)	467	467	393	328
	AB sınır değerinin aşıldığı günler (%) Days, EU limit exceeded (%)	99.4	100.0	97.5	88.5
	HKDYY sınır değerinin aşıldığı günler (%) Days, AQEMR limit exceeded (%)	9.5	17.7	4.4	0.6
24 saatlik 24 hour	Ölçüm yapılan gün sayısı Number of the days measured	180	180	158	180
	Ulaşılan en yüksek aylık ortalama(µg/m ³) Top monthly average (µg/m ³)	176 (aralık2005)	271 (aralık2007)	101 (ocak 2008)	68 (aralık 2008)
	Ulaşılan en yüksek günlük ortalama(µg/m ³) Top daily average (µg/m ³)	370	482	199	178
	AB sınır değerinin aşıldığı günler (%) Days, EU limit exceeded (%)	40.5	52.2	9.4	2.2
	HKDYY sınır değerinin aşıldığı günler (%) Days, AQEMR limit exceeded (%)	--	3.8	--	--

Denizli'deki gürültü kirliliği

Noise Pollution in Denizli

Gürültü Kirliliği

Özellikle son yıllarda hızla artan kentleşmenin ortaya çıkardığı en önemli sorunlardan biri de gürültü kirliliğidir. Bu sorun, önemli bir çevre ve halk sağlığı sorunudur. Bu sorunun kentlerdeki en önemli etkeni, kent içi trafik ve bundan kaynaklanan gürültüdür.

Denizli'de karayolu trafiğinden kaynaklanan gürültü düzeyinin tespiti ve haritalanması amacıyla planlanan çalışmada doğu sınırı Fevzi Çakmak Bulvarı; batı sınırı Fatih Caddesi - Dumlupınar Caddesi - Lise Caddesi ve Çamlık Caddesi; kuzey sınırı İzmir Bulvarı - Örnek Caddesi ve Merkezefendi Caddesi; güney sınırı ise İncilipınar Caddesi olan çekirdek kent merkezi konumundaki alanda trafiğin yoğun olduğu kavşaklar ve ana arterler üzerindeki 56 gürültü ölçüm istasyonu belirlenerek ölçümler yapılmıştır.

Bu ölçümler, 15.04.2009 ve 31.05.2009 tarihleri arasında hafta içi trafiğin yoğun olduğu pik saatlerde ve mesai saatlerini de içine alacak şekilde her bir ölçüm istasyonunda 07:45- 09:15 saatleri arasında sabah, 12:00-13:30 saatleri arasında öğle ve 16:45- 18:15 saatleri arasında akşam ölçümleri olarak bir buçuk saatlik zaman dilimlerinde gerçekleştirilmiştir.

Her bir ölçüm istasyonunda 10'ar dakikalık ölçümler yapılmıştır. Bu 10'ar dakikalık süreler içerisinde maksimum gürültü seviyeleri (Lmax), minimum gürültü seviyeleri (Lmin) ve eşdeğer gürültü seviyeleri (Leq) ölçülmüştür. Elde edilen ölçüm sonuçları, 7 Mart 2008 tarih ve 26809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nde karayolu trafik gürültüsü için belirtilen bölgelerin gündüz sınır değerleri ile karşılaştırılmıştır. Ölçüm sonuçları, Tablo 1'de sunulmuştur. Buna göre en yüksek değer, 76,2 dBA ile 21. ölçüm istasyonu olan Hacılar Camii Kavşağı'nda elde edilmiştir.

Gürültüye hassas kullanımlardan eğitim, kültür ve sağlık alanları ile yazlık ve kamp yerlerinin ağırlıklı olduğu alanlar kapsamındaki sabah ölçümlerinde bir noktada (%4.7) ve öğle verilerinde bir noktada (yaklaşık %4.7) 65 dBA sınır değeri sağlanmıştır. Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan konutların yoğun olarak bulunduğu alanlar kapsamındaki sabah ölçümlerinde iki noktada (% 7.4), öğle ölçümlerinde on noktada (% 37) ve akşam ölçümlerinde üç noktada (% 11,11) 68 dBA sınır değeri sağlanmıştır.

Noise Pollution

One of the most important problems resulting from rapid urbanisation is noise pollution. This is an important environment and community health problem. The most important cause for this problem in the cities is the traffic and the noise caused by traffic.

In the work to measure and map the level of noise resulting from road traffic in Denizli, measurements have been done by determining 56 noise measurement stations in the roundabouts and main arteries in the core city center, whose east border is Fevzi Çakmak Bulvarı; west border is Fatih Caddesi, Dumlupınar Caddesi, Lise Caddesi and Camlik Caddesi; north border is İzmir Bulvarı, Örnek Caddesi and Merkezefendi Caddesi; south border is İncilipınar Caddesi.

Those measurements were made between 15.04.2009 and 31.05.2009, when there is heavy traffic during peak times on weekdays including the working hours, for one hour and a half in each measurement station from 7.45 till 9.15 in the morning, from 12.00 till 13.30 in the afternoon and from 16.45 till 18.15 in the evening.

In each measurement station, 10 minute measurements were made. During those 10 minute periods, maximum noise level (Lmax), minimum noise level (Lmin) and equivalent noise level were measured. The results were compared to the daytime levels for road traffic noise specified in the Examination and Management of Environmental Noise Regulation came into effect with the publication of the 26809 Official Gazette on 7 March 2008. The measurement results are presented in Table 1. According to the results, the highest level was observed as 76,2 dBA in the 21st measurement station, Hacilar Camii Kavsagi.

65 dBA was observed in one point during morning measurements (around 4,7%) and during afternoon measurements (around 4,7%) in noise-sensitive areas such as education, culture and health areas and camping sites. 68 dBA was observed in two points during morning measurements (7,4%), in ten points during afternoon measurements (37%) and in three points in during evening measurements (11,11%) in areas where there are both noise-sensitive areas and commercial buildings.

Gürültü Ölçümü Yapılan Noktalarda

Elde Edilen L_{Eq} Değerleri | Leq Values Observed in the Measurement Points

Gürültüye hassas kullanımlardan eğitim, kültür ve sağlık alanları ile yazlık ve kamp yerlerinin ağırlıklı olduğu alanlar Noise-sensitive areas; educational, cultural, health and camp sites				Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan konutların yoğun olarak bulunduğu alanlar Residential areas in commercial and noise-sensitive areas				Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu alanlar Commercial areas in commercial and noise-sensitive areas			
Ölçüm noktası Meas. Point	Sabah LEq Morning	Öğle LEq Aftern.	Akşam LEq Evening	Ölçüm noktası Meas. Point	Sabah LEq Morning	Öğle LEq Aftern.	Akşam LEq Evening	Ölçüm noktası Meas. Point	Sabah LEq Morning	Öğle LEq Aftern.	Akşam LEq Evening
1.	68,4	65,3	66,4	2.	71,0	66,8	70,4	13.	74,7	73,8	73,1
7.	73,9	74,4	72,9	3.	70,6	69,4	71,0	20.	71,0	68,3	72,0
15.	68,3	65,5	65,4	4.	70,1	70,8	70,4	21.	76,2	75,8	73,4
16.	69,4	68,0	68,7	5.	67,3	64,4	65,3	22.	70,8	73,3	71,2
17.	70,5	70,7	71,4	6.	71,2	70,4	70,3	26.	70,1	73,5	71,4
18.	71,0	68,5	71,3	8.	74,9	72,9	71,9	42.	72,8	73,5	73,8
19.	71,0	73,3	74,6	9.	71,7	70,1	70,2	52.	72,8	73,2	73,3
25.	71,5	72,3	71,9	10.	72,6	71,1	74,3	53.	73,3	70,3	70,5
29.	71,6	71,2	74,8	11.	70,9	71,2	73,5	-	-	-	-
30.	73,1	72,1	73,8	12.	74,1	72,0	74,8	-	-	-	-
32.	64,9	67,3	68,9	14.	73,2	71,1	72,5	-	-	-	-
35.	69,2	66,6	69,1	23.	73,3	72,7	73,9	-	-	-	-
38.	66,4	64,5	66,7	24.	72,0	70,9	70,7	-	-	-	-
39.	70,0	69,8	70,3	27.	70,0	66,5	69,8	-	-	-	-
40.	76,1	71,5	70,2	28.	71,1	68,00	72,2	-	-	-	-
41.	73,5	70,3	72,3	31.	70,8	68,1	68,2	-	-	-	-
43.	66,7	69,6	70,0	33.	73,8	72,4	72,9	-	-	-	-
45.	70,1	68,8	68,8	34.	69,3	66,7	68,1	-	-	-	-
46.	72,7	74,1	74,1	36.	65,7	64,5	64,9	-	-	-	-
49.	70,0	72,3	70,4	37.	71,1	67,6	69,2	-	-	-	-
51.	70,1	72,3	72,6	44.	68,5	67,4	70,4	-	-	-	-
.	-	-	-	47.	68,2	67,1	66,2	-	-	-	-
-	-	-	-	48.	71,6	70,1	73,5	-	-	-	-
-	-	-	-	50.	71,4	71,6	71,2	-	-	-	-
-	-	-	-	54.	64,3	61,3	61,8	-	-	-	-
-	-	-	-	55.	73,2	71,5	74,4	-	-	-	-
-	-	-	-	56.	70,4	69,9	69,6	-	-	-	-

Ticari yapılar ile gürültüye hassas kullanımların birlikte bulunduğu alanlardan işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu alanlar kapsamındaki, öğle ölçümlerinde yalnızca bir noktada 70 dBA sınır değeri sağlanmıştır. Gürültü kirliliğinin azaltılması amacı ile Denizli Belediyesi tarafından günün belirli saatlerinde araç trafiğinin düzeltilmesi amacı ile çalışmalara devam edilmektedir.

In highly commercial areas among commercial areas and noise-sensitive areas, 70 dBA was observed only in one point. The work is maintained by Municipality of Denizli to reduce the noise pollution by regulating the traffic at certain times of the day.

Organize Sanayi Bölgesi Organised Industrial Zone

Organize Sanayi Bölgesi

Denizli Ekonomisi'nin temel direklerinden biri olan Denizli Organize Sanayi Bölgesi, 24 Ocak 1975 tarih ve 7/9359 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile resmen kurulmuştur. Bölge, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'na tabidir. Denizli Sanayi Odası'nın hukuki ve mali sorumluluğu altında kurulan Organize Sanayi Bölgesi, 4.350.000 metrekaarelik bir alan üzerinde kurulmuştur. Tarıma elverişsiz ve sınai yerleşim için uygun bir yer olarak seçilen bölgede, tüm altyapı çalışmaları (yol, kanalizasyon, içme ve kullanma suyu, yağmur suyu drenajı ve elektrik şebekesi) tamamlanmıştır.

Organize Sanayi Bölgesi'nin toplam su tüketimi yıllar itibari ile aşağıda verilmiştir:

2005 yılında » 12.003.401 m³/yıl
2006 yılında » 12.577.642 m³/yıl
2007 yılında » 12.707.779 m³/yıl
2008 yılında » 11.088.279 m³/yıl
2009 yılında » 7.456.731 m³/yıl

Organize Sanayi Bölgesi'nin toplam elektrik tüketimi yıllar itibari ile aşağıda verilmiştir:

2005 yılında » 401.470.272 kwh/yıl
2006 yılında » 394.140.816 kwh/yıl
2007 yılında » 397.809.410 kwh/yıl
2008 yılında » 312.314.090 kwh/yıl
2009 yılında » 206.777.943 kwh/yıl

Organize Sanayi Bölgesi'nin toplam doğal gaz tüketimi yıllar itibari ile aşağıda verilmiştir:

2005 yılında » 23.248.381 Sm3/yıl
(15 Temmuz'dan itibaren)
2006 yılında » 63.294.570 Sm3/yıl
2007 yılında » 65.992.822 Sm3/yıl
2008 yılında » 51.674.829 Sm3/yıl
2009 yılında » 19.162.427 Sm3/yıl

Özellikle 2007 yılından sonra su, elektrik ve doğal gaz tüketimindeki azalma, yaşanan ekonomik krizin etkisini göstermektedir. Aynı şekilde atık su ve içme suyu miktarının da azalması, üretimde yaşanan azalmanın önemli bir göstergesidir. Bütün bu veriler, %80'i tekstil sektörü ağırlıklı olan Organize Sanayi Bölgesi'nde tekstil sektörünün olumsuz yönde etkilendiğinin göstermektedir.

Organised Industrial Zone

One of the main pillar of Denizli's economy, Denizli Organised Industrial Zone was established with Council of Ministers decree dated 24 January 1975 and numbered 7/9359. Established under the legal and financial responsibility of Denizli Chamber of Industry, Organised Industrial Zone was established in a land of 4.350.000 square meters. Selected as an uncultivable and suitable for industrial settlement area, all the substructure work (roads, drainage, drinking and utility water networks, rainwater networks, and electricity network) was completed.

The annual amount of water consumed in Organised Industrial Zone is as follows:

In 2005 » 12.003.401 m3/year
In 2006 » 12.577.642 m3/year
In 2007 » 12.707.779 m3/year
In 2008 » 11.088.279 m3/year
In 2009 » 7.456.731 m3/year

The annual amount of power consumed in Organised Industrial Zone is as follows:

In 2005 » 401.470.272 kWh/year
In 2006 » 394.140.816 kWh/year
In 2007 » 397.809.410 kWh/year
In 2008 » 312.314.090 kWh/year
In 2009 » 206.777.943 kWh/year

The annual amount of natural gas consumed in Organised Industrial Zone is as follows:

In 2005 » 23.248.381 Sm3/year
(from 15 July)
In 2006 » 63.294.570 Sm3/year
In 2007 » 65.992.822 Sm3/year
In 2008 » 51.674.829 Sm3/year
In 2009 » 19.162.427 Sm3/year

Especially after 2007, the decline in the water, power and natural gas shows the impact of financial crisis. Similarly, the decline in the wastewater and drinking water is an important indication of the decline in production. All the data show that the textile sector has been negatively affected in Organised Industrial Zone, 80% of which is textile sector dominated.

OSB Arsa Tahsisleri

Sektörel Dağılım (01.10.2009) | Organised Industrial Zone Land Allocation Sectorial Distribution (01.10.2009)

Gruplar Groups	Sektörler Sectors	Firma Sayısı Number of Firms				Toplam Total
		Üretim Production	İnşaat Construction	Etüd-Proje Study - Project	Üretime Ara Veren Production Suspended	
1.Grup	Tekstil Textile					
A.	Dokuma ve Giyim Sanayi Textile and Clothing Industry	66	1	12	24	103
B.	İplik Sanayi Yarn Industry	7	--	--	1	8
2.Grup	Kimya Chemistry					
	Tekstil-Boya Apre Textile Dying and Finishing	15	--	--	7	22
	Diğer Kimya Other Chemistry	2	--	--	--	2
3.Grup	Plastik Sanayi Plastic Industry	--	--	--	2	2
4.Grup	Tarım Aletleri Makina Sanayi Farming Equipments and Machines	2	--	--	4	6
5.Grup	Demir Dışı Metal Sanayi Nonferrous Metal Casting Industry	3	1	1	1	6
6.Grup	Cam Sanayi Glass Industry	4	--	1	--	5
7.Grup	Kağıt ve Temizlik Ürünleri Sanayi Paper and Hygiene Products Industry	3	--	--	1	4
8.Grup	Demir Çelik Sanayi Iron and Steel Industry	6	--	1	4	11
9.Grup	Madeni Eşya Sanayi Metalware Industry	2	--	1	--	3
10.Grup	Elektrik ve Buhar Üretim Sanayi Power and Vapor Production	3	--	--	--	3
11.Grup	Mermer Sanayi Marble Industry	4	--	2	--	6
12.Grup	Gıda Sanayi Food Industry	1	--	--	--	1
13.Grup	Meslek-Bilim-Ölçü-Kontrol Vocation-Science-Measurement-Control	1	--	1	--	2
	Toplam Total	119	2	19	44	184

Organize Sanayi Bölgesi içerisinde 160 adet sanayi parseli mevcut olup, 140 sanayi tesisi üretime geçmiştir. Kurulan bu tesislerde 27.000 kişi çalışmaktadır. İhracat ağırlıklı çalışan sanayi tesislerinin %80'i tekstil alanında faaliyet göstermektedir.

Ülkemizdeki organize sanayi bölgeleri arasında ilk ve tek meslek lisesi olan 75.Yıl Anadolu Tekstil ve Meslek Lisesi 2000 - 2001 Öğretim Yılı'nda açılmış olup, tekstil dalında nitelikli ara eleman yetiştirmek amacıyla hizmet vermektedir. Bu liseden mezun olan öğrenciler, Denizli sanayisinin nitelikli teknik eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

There are 160 industrial parcels in Organised Industrial Zone, and 140 industrial establishment has started production. 27 thousand people work in those establishments. Mainly export based, 80% of the industrial establishments work in textile sector.

The Zone is the first and only zone in Turkey that has a vocational school under its roof. 75. Yıl Anadolu Tekstil and Meslek Lisesi opened in 2000-2001 educational year, and trains qualified staff in textile sector. The graduates meet the technical staff need in Denizli's industry.

OSB Atıksu Arıtma Tesisi

Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren Atıksu Arıtma Tesisi'nin amacı; bölgede yer alan sanayi kuruluşlarından kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atık suların arıtılarak Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği standartlarında deşarj etmektir.

Bölgede kurulan merkezi atıksu arıtma tesisinin kapasitesi 42.000 m³/gündür.

Proses Açıklaması ve Arıtma Tesisi Üniteleri

1. Fiziksel Arıtma Üniteleri

Su Alma Yapısı
Kaba Izgara - Debimetre
Kum ve Yağ Tutucu
Dengeleme Havuzu
İnce Izgaralar

2. Kimyasal Arıtma Üniteleri

Nötralizasyon Havuzu
Hızlı Karıştırma Havuzu
Yavaş Karıştırma Havuzu
Kimyasal Çökertim Havuzu

3. Biyolojik Arıtma Üniteleri

Havalandırma Havuzu
Biyolojik Çökeltim Havuzları

4. Çamur Susuzlaştırma Üniteleri

Çamur Yoğunlaştırma Havuzu Belt-Press

OIZ Wastewater Treatment Center

The aim of Wastewater Treatment Center functioning in Organised Industrial Zone is to discharge the domestic and industrial wastewater of industrial organisations in the zone in accordance with the Water Pollution Regulation.

The capacity of wastewater treatment center is 42.000 m³/day.

Process Explanation and Wastewater Treatment Center Units

1. Physical Treatment Units

Water Intake Structure
Coarse Grid - Flowmeter
Sand and Grease Interceptor
Balance Pool
Thin Grids

2. Chemical Treatment Units

Neutralization Pool
Fast Stirring Pool
Slow Stirring Pool
Chemical Precipitation Pool

3. Biological Treatment Units

Ventilation Pool
Biological Precipitation Pool

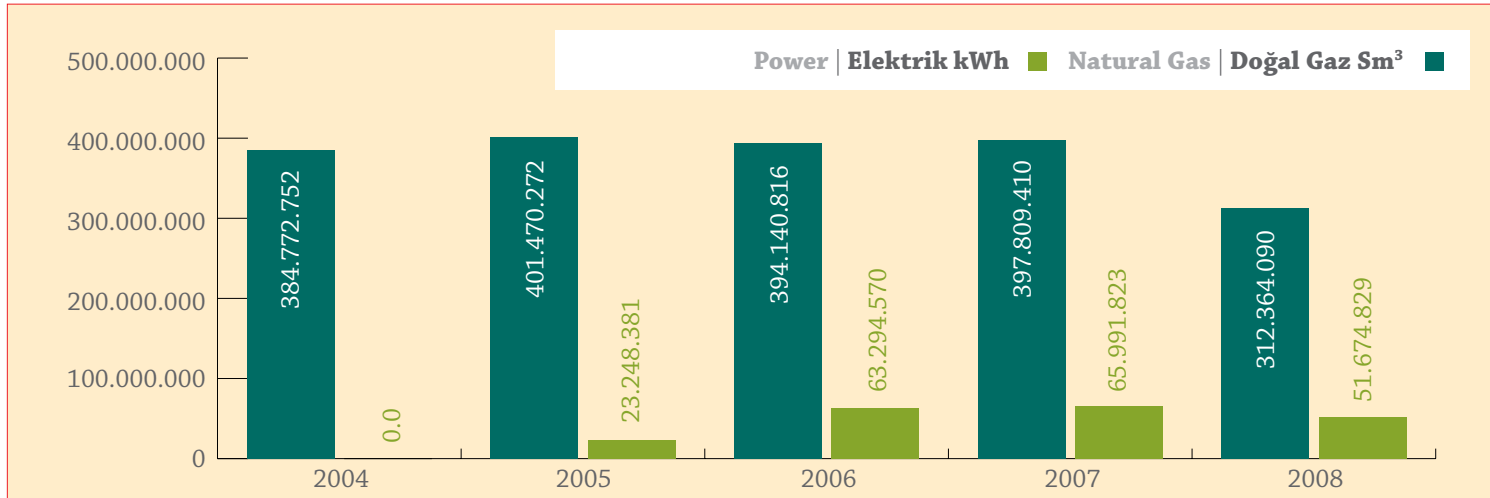
4. Mud Dewatering Units

Mud Concentration Pool Belt-Press

OSB Elektrik ve Doğal gaz kullanımı | Use of Electric and Natural Gas in Organised Industrial Zone

Yıllar Years	Doğal Gaz Sm ³ Natural Gas Sm ³	Elektrik kWh/Yıl Power kWh/year
2004		384.772.752
2005	23.248.381	401.470.272
2006	63.294.570	394.140.816
2007	65.991.823	397.809.410
2008	51.674.829	312.364.090

OSB Elektrik ve Doğal gaz kullanımı | Use of Electric and Natural Gas in Organised Industrial Zone

OSB Atık Su, İçme Suyu ve Kullanma Suyu Miktarları | Organised Industrial Zone Amounts of Wastewater, Drinking Water and Utility Water

Denizli'deki Su Kalitesi

Water Quality in Denizli

İçme Suyu Kalitesi

Denizli'deki içme suyu kalitesi, Denizli Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren içme suyu analiz laboratuvarında 25730 Sayılı İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik parametrelerine göre takip edilmektedir.

İçme suları, Denizli Belediyesi sınırları içerisinde tespit edilen noktalardan günlük olarak; kaynak, depo ve sondaj sularından ise aylık olarak alınarak analiz edilmektedir. Periyodik olarak yapılan bu analizler sonucunda içme suyunun gerekli standartlarda olup olmadığı tespit edilmektedir. Bu analizler, insan sağlığının korunması açısından son derece önemlidir.

Ayrıca yıllık tüketilen su miktarına göre tespit edilen noktalardan alınan su örnekleri, İzmir Refik Saydam Bölge Hıfzısıhha Enstitü Müdürlüğü'ne denetleme ve izleme için gönderilmektedir.

Kentteki su kalitesinin sağlanması ve dezenfeksiyonu amacıyla, mevcut su depolarından sıvı klorlama ve merkezi olarak iki yerden gaz klorlaması yapılmaktadır. Her gün serbest bakiye klor ölçümleri ile sistemin devamlılığının kontrolü sağlanmaktadır.

100 Yılın Dev Altyapı Projesi içerisinde yer alan ve 2010 yılında devreye girecek olan SCADA sistemi ile merkezi klorlamanın bilgisayar ağı ile otomasyonu da sağlanmış olacaktır.

Denizli Belediyesi'nde farklı müdürlüklerde faaliyet gösteren içme suyu, atık su ve kömür laboratuvarları, cihaz ve personel verimliliğinin sağlanması amacı ile Denizli Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü bünyesinde toplanmıştır. Böylece yapılacak çalışmalar açısından bir uygulama kolaylığı sağlanmıştır.

Ayrıca deney raporlarının ulusal ve uluslararası platformda geçerlilik göstermesi, laboratuvar hizmetlerinde bilgi ve güvence sağlanması ve geçerli teknik sonuçların üretildiğinin gösterilmesi amacı ile mevcut akredite olmuş kömür laboratuvarlarının dışında içme suyu ve atık su laboratuvarları da akredite olma çalışmalarını sürdürmektedir.

Denizli Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü, yeni bir bina ya taşınma ve yeni bir laboratuvar düzeni oluşturulma yönündeki çalışmalarına devam etmektedir.

Drinking Water Quality

Drinking water quality in Denizli is checked in drinking water analysis laboratories functioning under the roof of Municipality of Denizli Health Works Directorate in accordance with the Waters for Humanitarian Consumption Regulation numbered 25730.

Drinking waters are analysed with samples taken daily from the points set in the borders of Municipality of Denizli, and monthly from the sources, storages and wells. As a result of these periodical analyses, whether drinking water is at required standards is determined. These analyses are highly important for maintaining human health.

Moreover, water samples from the points set according to annual water consumption are sent to İzmir Refik Saydam Hygiene Institution Directorate for control and observation.

For the purpose of maintaining the water quality and disinfection, liquid chlorination is applied in the current tanks and gas chlorination is applied in two central places. With daily free balance chlorine measurements the control of the continuity of the system is maintained.

With the SCADA system, put into action in 2010 within the “100 Years’ Great Substructure Project”, the automation of the central chlorination with computer network will be achieved.

Drinking water, wastewater and coal laboratories functioning in different directorates in Municipality of Denizli have been collected within Municipality of Denizli Health Works Directorate to sustain equipment and staff efficiency. Thus, an ease of application is provided for the work to be done.

In addition to accredited coal laboratories, the international accreditation studies are carried out for drinking water and wastewater laboratories for providing national and international validity for experiment reports, information and security, and valid technical results.

Municipality of Denizli Health Works Directorate carries out its activities to move into a new building and establish a new laboratory system.

Kaynak Analiz Değerleri (01.10.2009) | Drinking Water Analysis Values in Contiguous Area (01.10.2009)

Şehir Planlaması City Planning

Şehir Planlama Çalışmaları

City Planning Studies

Üst Ölçekli Planlar

Aydın – Muğla – Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

Aydın - Muğla - Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, 2025 yılı hedef alınarak, Aydın, Muğla ve Denizli İl Sınırları içinde sürdürülebilir ve yaşanabilir bir çevre yaratılmasını; tarımsal, tarihsel ve turistik değerlerin korunmasını ve Türkiye'nin kalkınma politikaları kapsamında, sektörel gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri çerçevesinde sosyal, ekonomik, kültürel ve mekânsal açıdan sağlıklı gelişmeyi ve büyümeyi amaçlamaktadır.

Planın Koruma İlkeleri

- Planlama Bölgesi'nde çevresel değerlerin koruma ve kullanma dengesi gözetilecek şekilde korunmasının sağlanması.
- Orman alanlarının korunması.
- Mera alanlarında koruma dengesinin gözetilmesi.
- Flora ve fauna açısından zengin sulak alanlar ve göller gibi ekolojik açıdan önemli alanların korunması.
- Bitkisel üretimde önemli bir paya sahip olan tarım toprakları ile su ürünü üretim yerleri ve çevrelerinin korunması.
- Üzerinde yetişen özel ürünler açısından önem taşıyan tarım alanlarının korunması.

High Scaled Plans

Aydın-Muğla-Denizli Planning Area 1/100.000 Scaled Landscaping Plan

Aydın-Muğla-Denizli Planning Area 1/100.000 Scaled Landscaping Plan aims to create a sustainable and livable environment in the borders of Aydın, Muğla and Denizli by 2025; to maintain agricultural, historical and touristic values; to achieve a healthy social, economical, cultural and spatial development and growth within the planning principles secured in accordance with the sectorial development aims covered in the development policies of Turkey.

Maintaining Principles of the Plan

- Enabling the maintenance of the environmental values by considering the balance of maintenance and use in the Planning Area
- Maintaining the forests
- Considering the pasture areas
- Maintaining the ecologically important areas such as wetlands and lakes that are rich in terms of flora and fauna
- Maintaining the farming lands that have an important share in vegetable growing and fishery products areas and their surroundings
- Maintaining the farming lands that are essential in terms of the special crops grown

- Kıyılarının 3830/3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümleri çerçevesinde korunması.
- Su kaynaklarının korunması ve suyun dengeli ve verimli kullanımının sağlanması.
- Yüzeysel su ve yer altı suyunun kirlenmesinin önlenmesi.
- İçme suyu, tarımda sulama amacı ile kullanılan ve kullanılacak olan su kaynakları ve bu kaynaklar çevresindeki su toplama havzaları ile rezerv alanlarının korunması.
- İlgili kuruluşların yatırım programında yer alan veya alacak olan sulama alanlarının korunması.
- 5226/3386/2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca belirlenen ve belirlenecek olan sit alanları ile kültür ve tabiat varlıklarının ilgili yasalar ve yönetmelikler uyarınca korunması.
- Korunacak alanlarda, kentsel gelişme baskılarını azaltacak tedbirlerin alınması.
- 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu uyarınca belirlenen milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, tabiat anıtları, yaban hayatı geliştirme sahalarının korunması.
- Nesli tükenmekte olan hayvanların yaşama ve üreme alanlarının korunması.
- Belirlenen ve belirlenecek enerji kaynak alanlarının, ilgili yasalar ve yönetmelikler uyarınca korunması.

Planın geliştirme ilkeleri

- Planlama Bölgesi'nin sosyal, ekonomik, kültürel ve mekansal açıdan koordineli bir şekilde büyümesi ve gelişmesinin sağlanması.
- Planlama Bölgesi'nin doğal, tarihsel, kültürel, sosyal ve ekonomik değerlerinin katma değerlerini artıracak kararlarla geliştirilmesi.
- Planlama Bölgesi'nde sektörler arası eşgüdümün sağlandığı bir ekonomik gelişmenin sağlanması.
- Planlama Bölgesi'nde yer alan tüm gelişme alanlarının, verimi yüksek tarım arazilerine ve enerji kaynak alanlarına zarar vermeyecek biçimde geliştirilmesi.
- Kırsal yerleşme alanlarında, yaşam kalitesini geliştirmeye yönelik olarak ekonomik, sosyal, kültürel ve doğal değerlerin sürdürülebilir biçimde korunması.
- Bu plana göre hazırlanacak ya da revize edilecek alt ölçekli planlarda ve yüksek yoğunluklu kentsel alanlarda nüfus ve iş alanlarının desantralizasyonunun sağlanması amacıyla alt kademe merkezlerin gelişmesini sağlayacak kararların üretilmesi.
- Çevre kirliliği yaratan sanayilerin organize sanayi bölgelerinde yer alması ve bu bölgelerde kirliliği önleyici tedbirlerin alınması.

- Maintaining the coasts in accordance with the Coast Act numbered 3830/3621 and related regulations
- Maintaining the water sources and enabling the stabilised and efficient use of water
- Preventing the pollution of surface and underground waters
- Maintaining the drinking water and irrigation water sources, surrounding catchment areas and reserve areas
- Maintaining the watering areas that are or will be in the investment programs of the related institution
- Maintaining the preserved areas and cultural and natural properties that are or will be defined on the Protection of Cultural and Natural Property numbered 5226/3386/2863
- Taking precautions to decrease the urban growth pressure on the areas that are to be protected.
- Maintaining the national parks, nature parks, natural protection areas, nature monuments and wildlife protection areas defined in the Land Hunting Law numbered 4915 and National Parks Law numbered 2873
- Maintaining the habitats and breeding areas of endangered animals
- Maintaining the defined and to-be-defined power sources in accordance with the related laws and regulations

Development Principles of the Plan

- enabling socially, economically, culturally and spatially coordinated growth and development of the Planning Area
- Improving the natural, historical, cultural, social and economical values in the Planning Area
- Enabling an economical growth with cooperation among business sectors in the Planning Area
- Improving all the development areas in the Planning Area without harming highly fertile farming lands and power source areas
- Maintaining sustainably economical, social, cultural and natural values in the rural settlement areas for improving the living standards
- Making decision to improve low level centers to decentralise the population and business areas in the small scaled plans to be made and revised according to this plan, and in highly populated urban areas
- Establishing industries that create air pollution in organised industrial zones and taking precautions to prevent pollution in those areas

Planlama İlkeleri

- Kentsel gelişme alanlarının, nüfus projeksiyonları ile birlikte, yerleşmelerdeki olası gelişme potansiyellerinin de dikkate alınarak belirlenmesi.
- Mekansal planlama kararlarının, sektörel potansiyellerle eşgüdüm halinde verilmesi ve buna bağlı olarak gelir kaynaklarının dengeli dağılımının sağlanması.
- Kaynak israfının ve çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla, arıtma ve depolama gibi tesislerin, mahalli idarelerce oluşturulacak birlikler vasıtasıyla yapılmasının sağlanması.
- Verimli tarım arazilerine baskı yapan plansız sanayileşmenin önlenmesi ve mevcut sanayilerin çevresel etkilerinin kontrol altına alınması.
- Afet riski taşıyan alanlarda koruyucu plan kullanım kararlarının geliştirilmesi.
- Mekansal gelişme stratejilerinin geliştirilmesi ve düzensiz yapılaşmanın önlenmesi.
- Her türlü erozyona karşı gerekli tedbirlerin alınması.
- Enerji kaynak alanlarının, su havzalarının, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının ilgili mevzuat uyarınca korunması ve kullanılması; bu doğrultuda alt ölçekli planların hazırlık aşamasında, ilgili kurumlardan alınacak görüşlere, planlarda ve plan hükümlerinde yer verilmesi.
- Rüzgar, güneş ve jeotermal gibi doğal enerji kaynaklarının, altyapı yatırımlarında, tarım ve turizm sektörlerinde kullanılmasının desteklenmesi.

1/25000 Ölçekli Denizli Çevre Düzeni Planı

Denizli, tarihi açıdan önemli değerlerin bulunduğu bir bölge içerisinde yer almaktadır. Denizli'nin, tarihin eski dönemlerinden beri önemli bir yerleşim yeri olması, içerisinde yer aldığı havzanın değerli tarım toprakları ve su kaynaklarına sahip olması ile ilintilidir.

Kent, uzun yıllar tarım ve turizm sektörlerinin ağırlıkta olduğu bir yerleşim yeri iken, coğrafi açıdan sahip olduğu fırsatların da getirisi ile özellikle 1980'li yılların başından itibaren sanayi sektörünün yön verdiği bir yerleşim yeri karakterine bürünmüştür. Bu dönemde kent, ülke ekonomisine büyük katkı sağlarken, sanayiye bağlı gelişmelerin, kenti mekânsal ve görsel açıdan sorunlu hale getirdiği de açık bir şekilde görülmüştür.

Ülkemizin son 25 yıllık gelişiminde, bu gelişimin en çarpıcı örneklerinden birini yaşayan Denizli'nin, sanayi, ihracat, ticaret, eğitim ve kültür alanındaki gelişimi, ülke ortalamasının çok üzerindedir. Bu gelişimin sonucu olarak, Ege Bölgesi'nde İzmir'den sonra en önemli kent olan

Planning Principles

- Determining the urban development areas in accordance with the population projections and the possible development potentials in the settlements
- Making spatial planning decisions in cooperation with sectorial potentials and enabling balanced distribution of income sources
- Enabling the establishment of treatment and storage centers by the groups formed by local administrations to prevent the waste of sources and environmental pollution
- Preventing unplanned industrialisation that pressures fertile farming lands and taking the environmental effects of current industries under control
- Developing protective plan use decisions in fundamental risk areas
- Creating spatial development strategies and preventing disordered settlements
- Taking required precautions against any type of erosion
- Maintaining and using power source areas, catchment areas, underground and surface water sources in accordance with the related regulation; giving place to ideas, plans and planning decisions from concerned institutions in the preparation process of small scaled plans
- Supporting the use of natural power sources such as wind, sun and geothermal in substructure investments, agriculture and tourism sectors.

1/25000 Scaled Denizli Landscaping Plan

Denizli is in an area where there are historically important values. The reason why Denizli is an important settlement since the prehistoric times is that the area it is situated has fertile lands and water sources.

While the city has been a settlement dominated by agriculture and tourism sectors for a long time, with the advantage of its geographical location it is now a city led by industry sector since the beginning of 1980s. In this period, while the city has contributed a lot to the national economy, it is obvious that industry related growth has made city problematic in spatial and visual terms.

In the last 25-year development of our country, Denizli has experienced one of the most striking examples of this development, and its industrial, export, commercial, educational and cultural growth has been over the national average. As a result of this growth, it has become

Denizli, ülkemizin her bölgesinden insanın ve dünyanın değişik ülkelerinden sermayenin ilgi gösterdiği bir kent haline gelmiştir. Bu durum, kent merkezi ağırlıklı yoğun bir yapılaşmayı ortaya çıkarmış ve buna bağlı oluşan spekülasyon baskı; özellikle doğal kaynaklar, tarım alanları ve tarihi değerler üzerinde ciddi bir tehdit oluşturmaya başlamıştır. Bu konuda yapılan planlama çalışması ile nitelikli kentsel gelişmeyi güçleştiren durumlara karşı önlem alınması, geleceğe taşınması gereken zenginlik ve kaynakların korunarak sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanması hedeflenmiştir.

1/25.000 ölçekli çevre düzeni planlanırken, Denizli Belediyesi, Denizli İl Genel Meclisi, Denizli Valiliği'ne bağlı kurumlar, 40 ayrı meslek odası, dernek ve sivil toplum kuruluşundan oluşan Danışma Meclisi ve bu Danışma Meclisi'nde oluşturulan teknik komite ve Pamukkale Üniversitesi'nin ilgili bölümlerinin görüşlerine başvurulmuş, elde edilen tüm bu bilgi ve düşünceler doğrultusunda, Konya Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyelerinin de katkılarıyla Çevre Düzeni Plan kararları üretilmiştir. Bu tartışmalar çerçevesinde, planlama alanına ilişkin kararlar şu hedefler üzerine kurgulanmıştır:

- Verimli tarım topraklarının kentsel gelişmeye açılmasının önlenmesi,
- Hızlı gelişmenin yarattığı konut gereksinimine bağlı oluşan gecekondulaşma eğiliminin önlenmesi, İmar Affı ve Islah Plan Dönemi'nde yasallaşan gecekondu bölgelerindeki yapılaşma ve yoğunluk kararlarına ilişkin yeni politikalar geliştirilmesi,
- Daha çok kent merkezinde yoğunlaşan çevre kirliliği, teknik, sosyal ve altyapı yetersizliğine karşı çözüm getirilmesi
- Kentin ülke ulaşım ağı içindeki konumuna bağlı olarak, şehirlerarası ve uluslararası karayolu trafiğinin üç ayrı arterden kentin merkezinden geçmesi nedeni ile ortaya çıkan problemlerin ortadan kaldırılması ve buna bağlı olarak potansiyel raylı sistem hatlarının oluşturulması,
- Yeni bağlantı yollarının çevresindeki yapılaşmaların planlı ve kontrol edilebilir bir şekilde ortaya çıkartılması ve kentin ihtiyaç duyduğu iş alanlarının yaratılması,
- Kentsel gelişmeye yönelik altyapı, hizmet ve donanım gereksinimlerinin karşılanması, söz konusu kullanımların olanaklar ölçüsünde mekansal açıdan dengeli dağıtılması,
- Kent merkezi ve çevresinde yetersiz olan spor, eğitim, sağlık ve rekreasyon alanlarının, kent merkezinin yakın çevresinde yer alabilmesine yönelik olanakların araştırılması,

the second most important city after Izmir in Aegean Region, and a city which attracts many people from every region of our country and capital from various parts of the world. This has resulted in a dense settlement mainly in the city center, and the speculative pressure led by this has started threatening the farming lands and historical values. With the planning work on this matter, it is aimed to take precautions against the situations that make qualified urban growth complicated, and to enable a sustainable growth by preserving the sources for future.

While the 1/25.000 scaled landscaping was planned, ideas were taken from the institutions in Municipality of Denizli, Denizli City General Assembly, institutions in Governorship of Denizli, forty vocational chambers, Consultancy Assembly formed by foundations and non-governmental organisations, and the technical committee formed in the Consultancy Assembly, and concerned departments at Pamukkale University. In the light of all information gathered, the decisions for Landscaping Plan were made with the contributions from the members of Konya Selcuk Univeristy Engineering and Architecture Faculty. Within these discussions, the decisions concerning the planning area are based on the following goals:

- preventing fertile lands to be used for urban growth
- Preventing the tendency to squatter with the need for house resulting from rapid urbanisation, developing new policies regarding to settlement and density in the squatter areas that were legalised in Construction Amnesty and Reclamation Planning Period.
- Finding solutions to environmental pollution, technical, social and substructural inadequacies occurring mainly in the city center
- Resolving the problems resulting from the fact that three main arteries of national and international roads pass through the city center because of the city's location in the national transportation network, and constructing railway networks
- Constructing the new settlements around the new connection roads in a planned and controlled way, and creating the business zones the city necessitates
- Meeting the needs for substructure, services and equipments in line with the growth in the city, and enabling a balanced distribution of concerned facilities in spatial terms
- Researching the possibilities to construct sports, education, health and recreation areas close to the city center that are inadequate in the city center
- Taking precautions to prevent water pollution by

- Kentteki yeraltı su kaynaklarının kapasitesinin tespit edilerek, söz konusu kaynakların kirlenmesini önleyecek tedbirlerin alınması,
- Farklı gelir grupları için arsa ve konut arzının sağlanması,
- Resmi kurum alanlarına gelişme olanağı sağlayacak yerlerin belirlenmesi
- Sanayi dışında kentin ekonomik gelişimi açısından önemli bulunan turizm sektörünün, sürdürülebilir bir planlama anlayışı içerisinde ele alınması.

Planın Vizyonu

2025 Çevre Düzeni Plan kararlarının oluşturulmasında, Denizli'deki resmi ve özel kuruluşlarla sivil toplum örgütlerinin ortaklaşa geliştirdiği vizyon belirleyici olmuştur. Bu vizyon çerçevesinde Denizli, katılımcı ve güçlü yerel yönetimleri olan, altyapı ve çevre sorunları çözülmüş, bilim ve teknolojiye ileri giden, kültür ve sanat alanında etkin, sanayi, ticaret ve tarımda iddialı, turizmde Pamukkale'si, tekstilde özgün markalarıyla dünya ile entegre olmuş yaşam kalitesi yüksek bir kent olarak tarifiilmektedir.

Planın Amacı

1/25.000 ölçekli çevre düzeni planlarının temel amacı, belirlenen vizyon doğrultusunda, kentin gelecekte ortaya çıkması olası ihtiyaç ve sorunlarını göz önünde bulundurarak, yaşam (konut) ve çalışma (sanayi, merkez) alanla-

determining the capacity of underground water sources

- Creating land and house offers for different income groups
- Finding space for public institutions to enlarge
- Considering the tourism sector in a sustainable way, which is found to be important besides industry in terms of economical growth.

Vision of the Plan

The vision developed collectively by public institutions, private institutions and non-governmental organisations has been the determiner of the decisions made for 2025 Landscaping Plan. In the light of this vision, Denizli is described as a city that has participatory and strong local administrations; whose substructure and environmental problems have been sorted; that improves in science and technology; that is efficient in culture and arts; that is confident about industry, commerce and agriculture; that has a high standard of living with its integration with the world with Pamukkale in tourism sector and unique brands in textile sector.

Goal of the Plan

The main goal of 1/25.000 scaled landscaping plans is to lead the spatial growth in the light of the vision in living areas, industrial zones and central areas by considering the potential needs and problems that the city may face in the future.

rının mekansal gelişimine yön vermek ve bunlar arasındaki ilişkiyi (ulaşım) kurgulamaktır.

Bu anlamda, planlamayı yönlendiren temel veriler, planlama alanı sınırı, genel arazi kullanım kararları ile birlikte, orman arazileri, tarım alanları (1. ve 2. sınıf tarım arazileri) ve koruma bölgeleri gibi plana değişmez etkenler olarak işlenen sınırlayıcılar/kullanımlardır.

Kent Formu

Sınırlayıcıların belirlenmesi kadar, planlama süreci açısından önemli bir diğer unsur, kente ilişkin gelişme yönlerinin belirlenmesi, doğal ve kültürel verilerle uyumlu bir kent formunun (makroform) ortaya çıkarılmasıdır. Denizli, doğal ve kültürel açıdan önemli kısıtlayıcıların bulunduğu bir havza içerisinde yer almaktadır. Burada dikkatten uzak tutulmaması gereken temel nokta, mekansal açıdan önemli sınırlayıcıların içerisinde kalan kentlerin, var olan koridorlar boyunca gelişme eğilimi içerisinde olmalarıdır. Bu anlamda, Ankara, İzmir ve Muğla yollarının yarattığı kentsel etki göz önüne alındığında, mevcut koridorlar boyunca gelişme riskinin Denizli açısından fazlasıyla var olduğu gözlenmektedir.

Bu tanımlama çerçevesinde, mevcut koridorlar boyunca gelişmenin bir 'risk' olarak ifade edilmesindeki temel neden, söz konusu gelişmeyi denetim altında tutmanın zorluğu ile altyapı sunma ve özellikle yayalar açısından trafik güvenliğini sağlamada ortaya çıkan güçlüklerdir. Dolayısıyla, mevcut koridorlara bağlı bir gelişme eğilimi, istenen değil, önlenmesi gereken bir süreçtir. Bu anlamda plan, temelde kentin kuzeye ve güneybatıya gelişimini hedefleyen bir kurguya sahiptir.

Kuzeyde, verimli tarım topraklarının başladığı köylere kadar olan bölgenin eğim açısından gelişmeye uygun oluşu ile birlikte verimliliğinin son derece düşük olması ki, bu bölgede, toprağın yapısı gereği herhangi bir bitki bile yetişmemektedir; güneybatı yönünde ise arazinin yükselen topografyasının konut gelişimine özellikle iklimsel açıdan uygun olmasıdır.

Kentin istenen yönlerde geliştirilmesinin, bu kurguyu güçlendirecek (olabilir kılacak) argümanların geliştirilmesi ile ilgili olduğu bir gerçektir. Bu anlamda, plan kapsamında oluşturulan toplu taşıma sistemleri ile kentin kuzey ve güneyinde oluşturulan ana taşıt arterlerinin ortaya konmaya çalışılan kurguyu güçlendirecek unsurlar olacağı düşünülmektedir.

The main data leading the planning are the border of planning area, decisions of land use, and fixed factors such as forests, farming lands (1st and 2nd class farming lands) and preserved areas, which are regarded as restrictions/utilizations.

City Form

Another important factor for planning process as well as determining the restricters is determining the methods of growth for the city and creating a city form (macro-form) that is in harmony with natural and cultural values. Denizli is in an area where there are important natural and cultural restrictions. The point that should be kept in consideration is that the cities that are in spatially important restrictions have the tendency to grow through existing corridors. When the urban impact of Ankara, İzmir and Muğla roads are considered, it is observed that there is a high risk for Denizli to grow through existing corridors.

Within this identification, the main reason why growing through existing corridors is described as a "risk" is the difficulty in keeping the growth in question under control, providing substructure services and traffic safety mainly for pedestrians. Thus, the tendency to grow through existing corridors is a process to be prevented, not a desired one. In this term, the plan has a construction targeting the city's growth towards the north and southwest.

In the north, the land to the borders of villages with fertile lands has a suitable slope for growth and a very low level of fertility, that is, no plant grows due to the content of the soil. In the southwest, the increasing topography of the land is suitable for settlement in terms of climate.

It is true that making the city grow through desired directions is linked to developing arguments that will strengthen this construction plan. In this term, it is thought that the public transportation systems and main arteries constructed in the north and south of the city will be the strengthening factors of the desired construction.

Toplu konut projeleri Housing Units Projects

Toplu Konut Çalışmaları

Denizli Belediyesi tarafından güvenli ve kaliteli konut hedefi çerçevesinde 2004 ile 2008 yılları arasında binlerce konut yapılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında, Umutkent 1, Umutkent 2, Umutkent 3 Konutları, Belkon Konutları, 800. Yıl Konutları ve Aktepe Konutları kısa süreler içerisinde tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir. Ayrıca gecekondu dönüşüm projeleri kapsamında Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile Denizli Belediyesi arasında imzalanan protokoller gereği kentsel yenileme projeleri hayata geçirilmiştir.

Housing Units Works

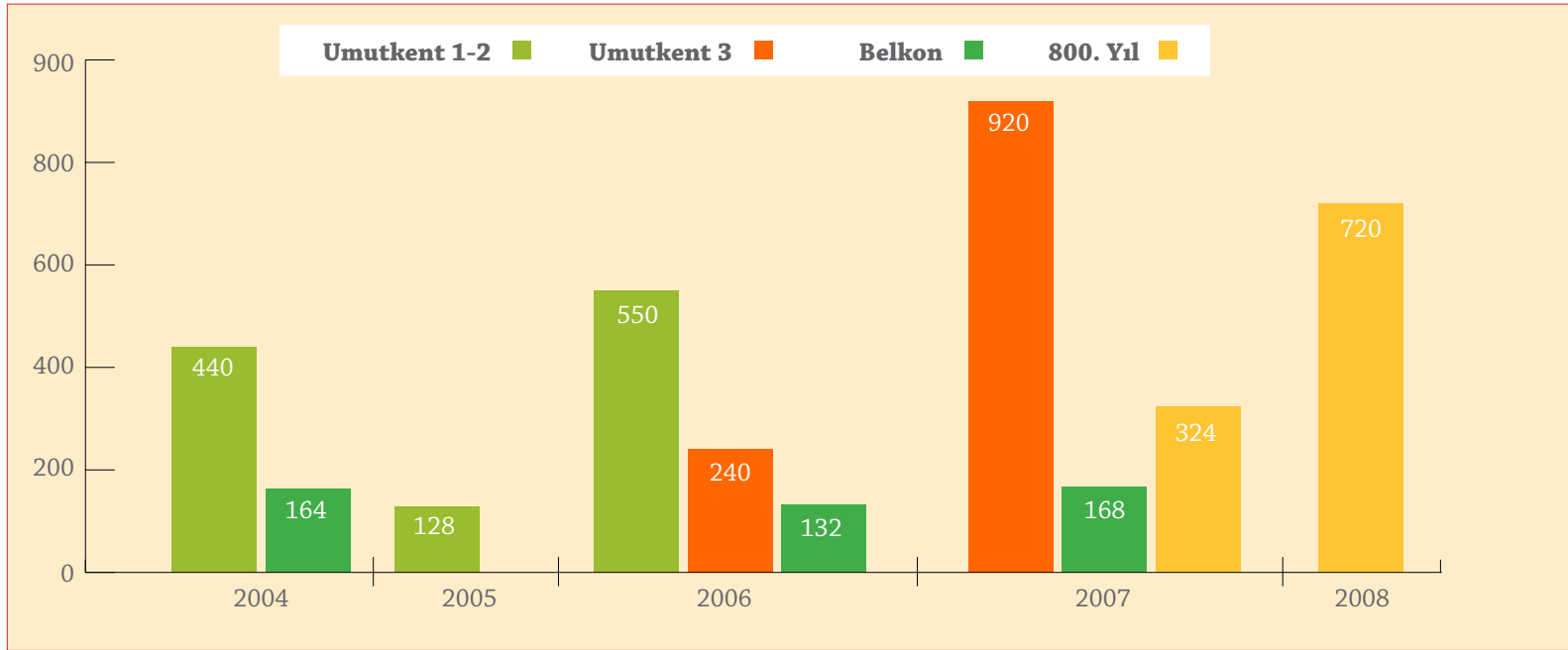
For the goal of safe and quality houses, thousands of houses were built by Municipality of Denizli between 2004 and 2008. Within this work, Umutkent 1, Umutkent 2, Umutkent 3 Houses, Belkon Houses, 800. Yıl Houses and Aktepe Houses were built in a short time and allowed to their owners. Moreover, within the slum houses transformation project, urban renovation works have been put into action in accordance with the protocols signed between Housing Development Administration of Turkey (HDAT) and Municipality of Denizli.

Yıllara Göre Denizli Belediyesi Tarafından

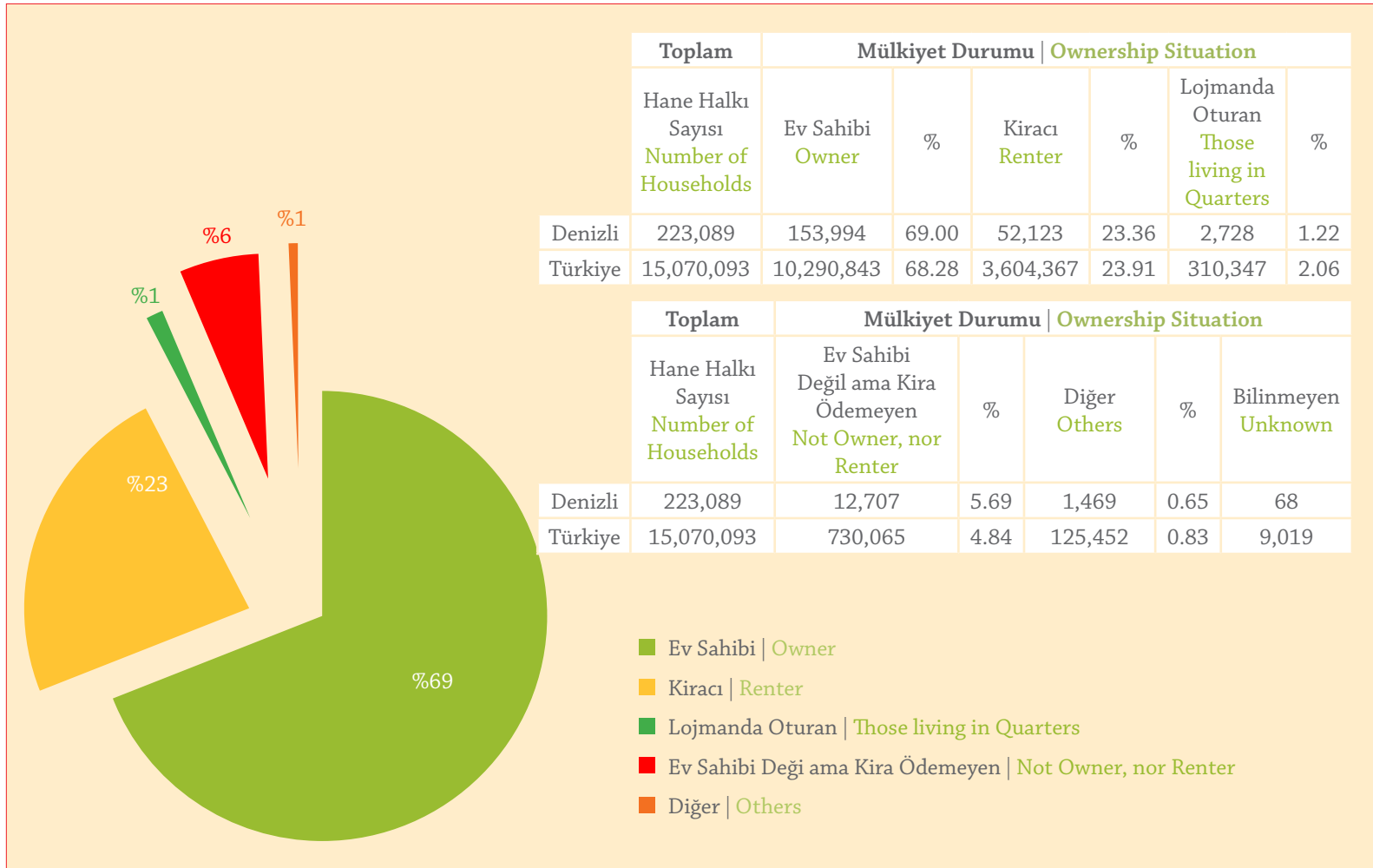
Yapılan Toplu Konutlar | Annual Housing Units Built by Municipality of Denizli

Denizli Belediyesi Konut Üretimi Municipality of Denizli House Construction	2004	2005	2006	2007	2008
Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses
Umutkent 1-2 Error	440	128	550		
Umutkent 3 Error			240	920	
Belkon Error	164		132	168	
800. Yıl Error				324	720
Toplam Error	604	128	922	1412	720
	3786				
TOKİ & Denizli Belediyesi Konut Üretimi TOKİ & Municipality of Denizli House Construction	2004	2005	2006	2007	2008
Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses	Konut Sayısı Number of Houses
Aktepe Gecekondu Dönüşüm Projesi Aktepe Slum Transformation Project			192	256	1534
Toplam Total	0	0	192	256	1534
	1982				

Denizli Belediyesi Konut Üretim Grafiği | Municipality of Denizli House Construction Graph

Konut Mülkiyeti Durumuna Göre Hane Halkı Sayısı | Number of Households According to House Ownership

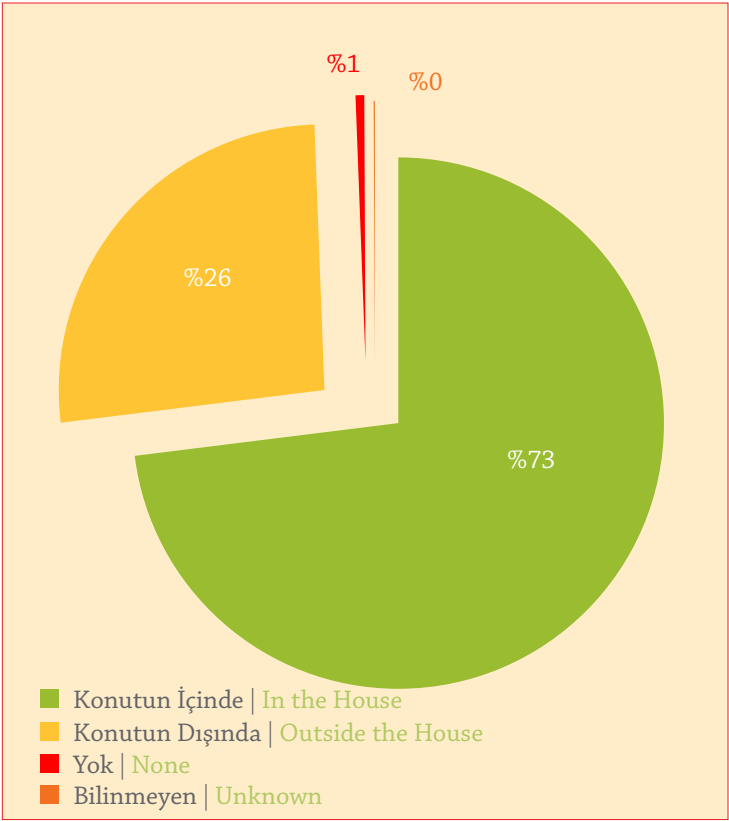

	Oda Sayısı Number of Rooms						
	Toplam Hane	1	2	3	4	5 +	Bilinmeyen
	Halkı Sayısı						
Türkiye	15,070,093	242,082	1,443,730	5,607,870	6,126,409	1,628,587	21,415
Denizli	223,089	3,000	19,618	81,689	91,945	26,604	233

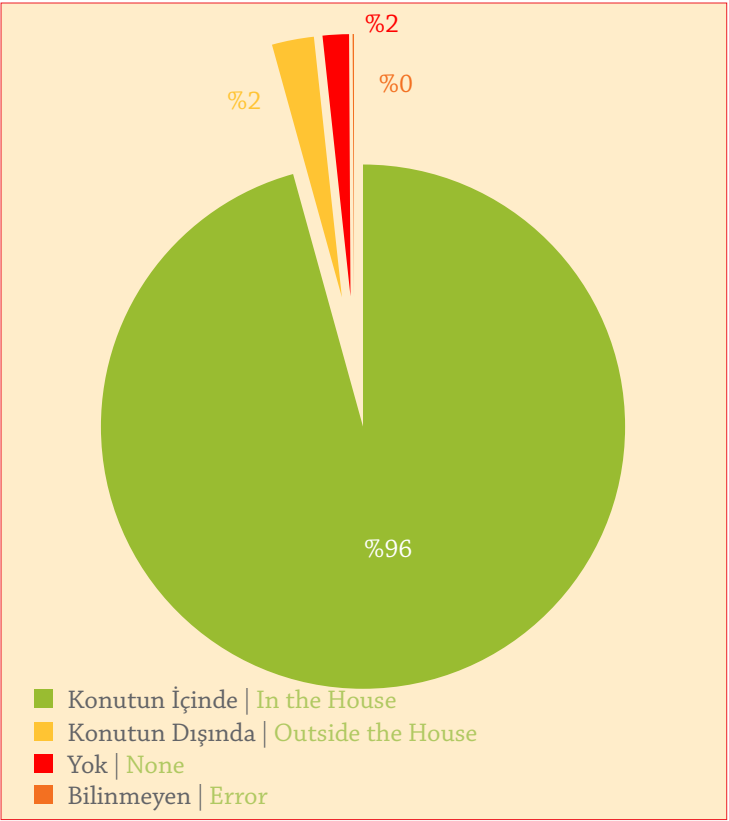
There are 223.000 houses in Denizli. A great number of these houses have three or four rooms. One of the most important criteria for a healthy city is the health of houses. In Denizli, nearly 0,5% of the houses do not have a toilet, and 26% of them have the toilets outside the house. The rate of those that do not have bathrooms is only 2%. In terms of having connected to water network, 88% of the houses are connected to water network. In 8% of houses, water network is outside the houses.

Tuvaletler Toilet						
Konutun İçinde In the House	%	Konutun Dışında Outside the House	%	Yok None	%	Bilinmeyen Unknown
162,927	73.1	58,824	26.32	1176	0.52	162
Banyo Bathroom						
Konutun İçinde In the House	%	Konutun Dışında Outside the House	%	Yok None	%	Bilinmeyen Unknown
213,499	95.7	5,783	2.59	3613	1.62	194
Mutfak Kitchen						
Konutun İçinde In the House	%	Konutun Dışında Outside the House	%	Yok None	%	Bilinmeyen Unknown
212,273	95.15	6,074	2.72	4539	2.03	203
Borulu Su Water Network						
Konutun İçinde In the House	%	Konutun Dışında Outside the House	%	Yok None	%	Bilinmeyen Unknown
196,936	88.27	16,879	7.56	8940	4	334

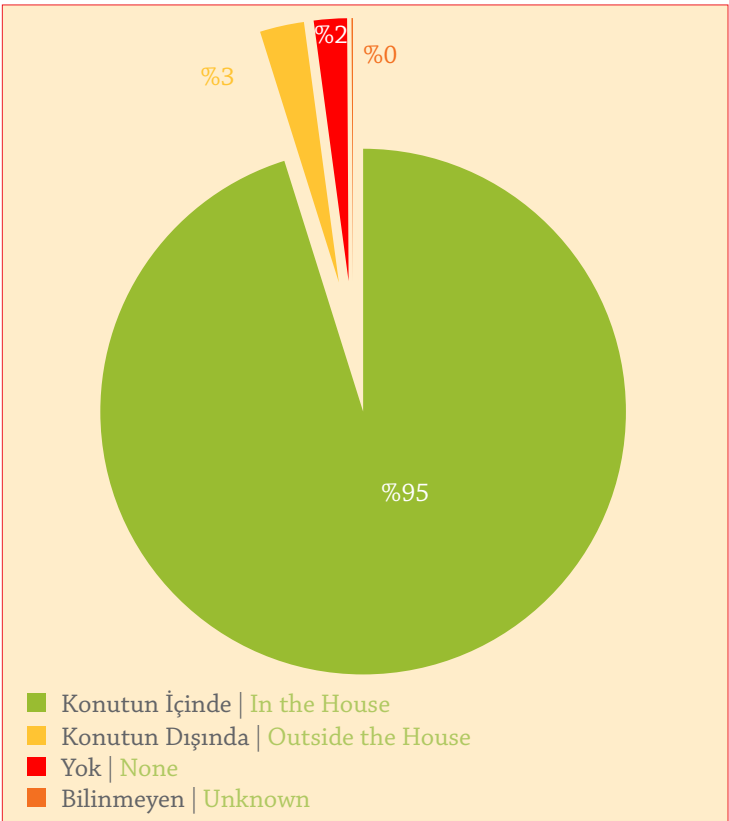
Tuvalet | Toilet

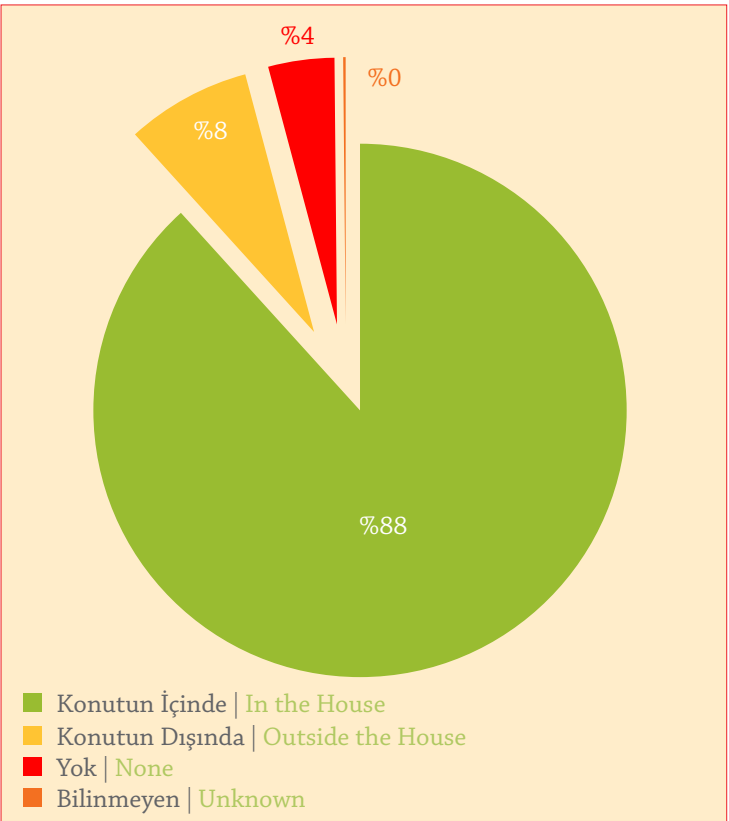
Banyo | Bathroom

Mutfak | Kitchen

Borulu Su | Water Network

Ulaşım, Toplu Taşıma Hizmetleri ve Geliştirme Projeleri Transportation, Public Transportation and Improvement Projects

Ulaşım Çalışmaları

Ulaşım bilgi sisteminin kurulması çalışmaları kapsamında hızla ilerleyen teknolojik değişmelere karşı vatandaşlarımızın bilgisayar ortamında ulaşım bilgi sisteminden faydalanarak tüm otobüs ve minibüs güzergâhlarını görebilmesi, durak yerlerinin gösterilmesi, raylı sistemin kente kazandırılması, bisiklet yollarının yapılması ve ihtiyaç duyulan bölgelerde otopark yapımı ve mevcut otoparkların düzenlenmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Transportation Works

Within the work for establishing transportation information system, it is aimed to enable the citizens to check bus and minibüs routes by using transportation information system on the web. It is also aimed to establish railway systems, cycling routes and car parks in the required areas and to reorganise the current car parks.

Engelliler ile İlgili Çalışmalar

Engellilerle ilgili yapılan çalışmalar kapsamında, Denizli Belediyesi denetimli özel halk otobüslerinde engelli vatandaşlarımız için paso kartı verilerek ücretsiz ulaşım imkanı sağlanmıştır. Yine özel yapılmış iki adet minibüs ile engelli vatandaşlarımız tedavileri için evlerinden alınarak hastaneye götürülmekte ve tekrar evlerine bırakılmaktadır. Kentin ana arter noktalarında 25 adet sadece engellilere ait olan 15 dakika süreli engelli araç park yerleri düzenlenmiştir.

Works for Disabled People

Within the work done for disabled people, they are provided with free transportation pass card on private public buses. Moreover, disabled people are taken to hospitals and back to their houses by two specially designed minibuses. 25 disabled park spaces for fifteen minutes have been provided to disabled people in the main arteries of the city.

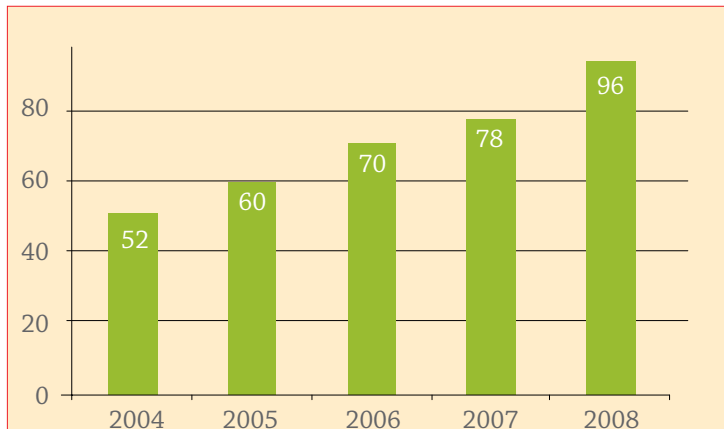
Sinyalizasyon Çalışmaları

2004 yılında Denizli'de 52 adet sinyalizasyonlu kavşak bulunurken, 2008 yılı sonunda 96 adet olmuştur. Ayrıca kentteki bütün sinyalizasyon sistemleri yenilenmiştir. Şehir merkezinde bulunan 29 adet kavşakta yeşil dalga sistemi uygulamasına başlanmıştır. 2004 yılına kadar kentteki hiçbir okul önünde led sistemli yaya geçit levhaları yokken, 2008 sonunda kentin birçok yerine 105 adet led sistemli yaya geçit levhaları konmuştur.

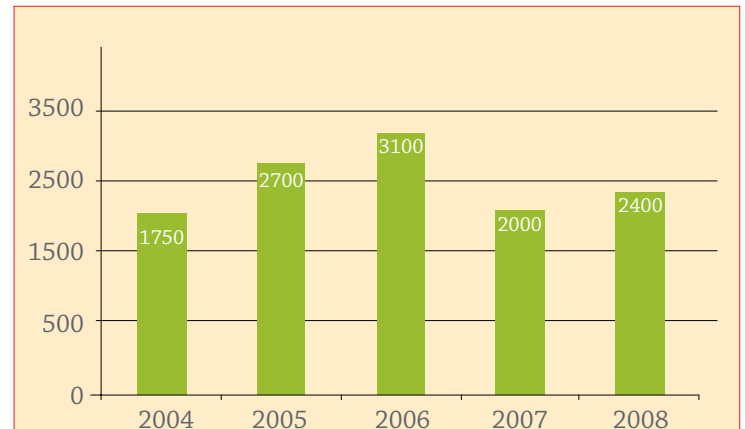
Signalisation Works

While there were 52 signalised roundabouts in Denizli in 2004, the number became 96 by the end of 2008. Moreover, all the signalisation systems in the city were renewed. Green wave system has been put into action in 29 roundabouts in the city center. While there were no LED pedestrian crossing posts around the schools, 105 LED pedestrian crossing posts were set in many parts of the city by the end of 2008.

Sinyalizasyon Sistemli Kavşak Sayıları
Number of Roundabouts with Signalisation System

Trafik Levha Sayıları
Number of Traffic Posts

Yön Bilgi Levhaları

Denizli Belediyesi sınırları içerisindeki tüm mahalle ve bu mahallerden geçen caddelerin belirgin olması amacı ile 239 adet mahalle isim levhası ile 261 adet cadde sokak isim levhası monte edilmiştir. Şehir içinde yön bilgi levhası bulunmayan 26 adet kavşakta toplam 254 adet kavşak içi yön bilgi levha ve direkleri montajları yapılmıştır. Böylece kent içi ulaşımında yaşanan sıkıntılar önemli ölçüde azalmıştır.

Direction Information Posts

239 district name posts and 261 avenue name posts have been mounted to make all the districts and avenues clearly marked in the borders of Denizli. 254 roundabout information posts have been set in 26 roundabouts which did not have any. Thus, the transportation problems have significantly declined.

Yol Güvenlik Bariyerleri

2004 ile 2008 yılları arasında okul önlerine 115 adet kasis ve yol güvenlik bariyerleri konulmuştur.

Road Safety Barriers

115 bumps and road safety barriers were set in the roads around the schools between 2004 and 2008.

Halk Otobüsleri

Kentin tüm semtlerine toplu taşıma hizmeti veren otobüsler, 06.12.2005 tarihinden itibaren 34 hat olacak şekilde 10 yıllığına ihale yolu ile kiraya verilmiştir. Bu çalışmadan Belediye'nin tasarrufu yılda 8 trilyondur.

Public Buses

The buses that provide public transportation to all the towns of the city have been rented as 34 routes for 10 years by procurement since 06.12.2009. By this way, the Municipality saves 8 million Turkish Liras annually.

Trafik Eğitimi

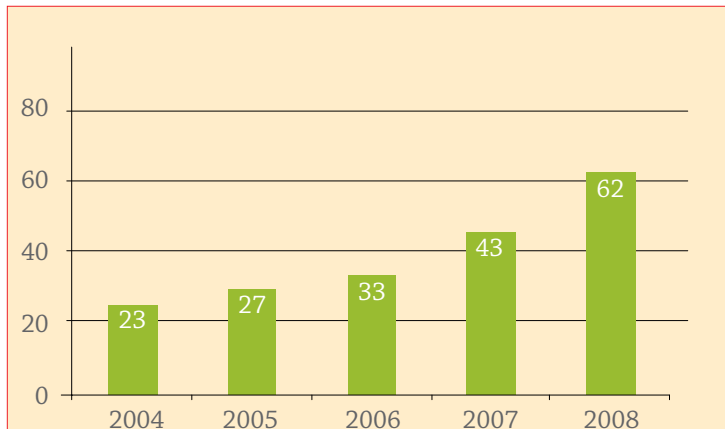
Denizli Belediyesi tarafından Denizlili çocuklara trafik kurallarını öğretmek ve bu konuda bilinçli olmalarını sağlamak amacı ile birçok proje hayata geçirilmiştir. Hayata geçirilen bu projeler kapsamında Denizli Belediyesi, Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Denizli İl Emniyet Müdürlüğü koordinasyonunda kentteki ilköğretim okulu öğrencilerine Denizli Belediyesi'ne ait eğitim pistinde trafik ile ilgili ders verilmektedir.

Traffic Education

Many projects for educating children and raising their awareness about traffic have been organised by Municipality of Denizli. Within these projects, primary school students are trained in the training track in coordination of Municipality of Denizli, Denizli National Education Directorate and Denizli City Security Directorate.

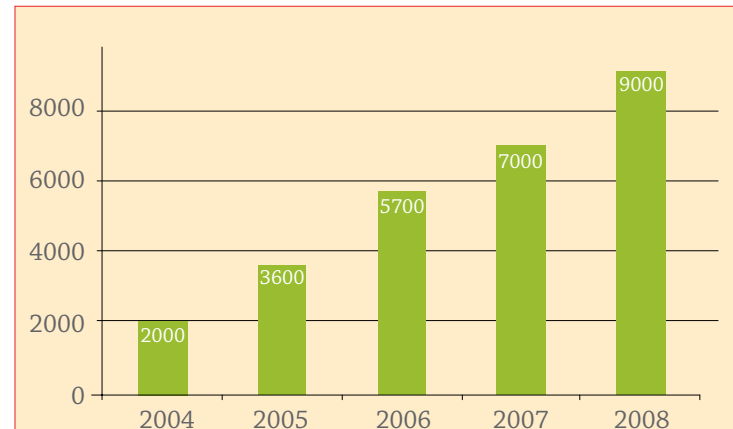
Halk Otobüsleri ile Taşıyan Yolcu Sayısı

Number of the Passengers Transported by Public Buses

Trafik Eğitimi Alan Öğrenci Sayısı

Number of the Students Having Traffic Training

Yeşil Alan Çalışmaları Green Area Works

Sorunların Çözümü

Denizli'nin en önemli sorunlarından biri olan yeşil alan ve park sorununa el atan Denizli Belediyesi, özellikle 2004 ile 2009 yılları arasında birçok önemli projeyi hayata geçirmiştir. Denizli Belediyesi tarafından yapılan yeşil alan çalışmaları kentin birçok bölgesinde irili ufaklı yüzlerce park yapılmıştır.

Denizli Belediyesi'nin bu çalışmaları sonucunda kentteki yeşil alan miktarı, her yıl bir önceki yılın iki katı oranında gerçekleşmiştir. Yine her mahalleye oyun grupları kazandırılmıştır.

Kentin merkezinde yer alan ve kentin görüntüsünü bozan İncilipınar Parkı'nı yeniden yapan Denizli Belediyesi, bu parkı Ege'nin incisi haline getirmiştir. Denizli Belediyesi tarafından şehre kazandırılan diğer büyük parklar ise, Çamlık Parkı, Sümerpark, Yenişehir Parkları ve Yunus Emre Koruluğu'dur.

Her yaştan insanın spor yapmasına büyük önem veren Denizli Belediyesi, yaptığı büyük parklara tenis kortları, koşu ve bisiklet yolları ile birbirinden renkli oyun grupları yapmaktadır. Bu yeşil alanlara gelen insanlar, hem burada sevdikleri ile birlikte vakit geçirmekte, hem de buradaki spor komplekslerinden ücretsiz olarak faydalanmaktadır.

Denizli Belediyesi tarafından kente kazandırılan büyük parklar, hem bünyesindeki spor ve oyun alanları ile bedensel olarak, hem de yeşil dokusu, su oyunları ve görsel objeleriyle ruhsal olarak insan sağlığına olumlu katkıda bulunmaktadır.

Denizli Belediyesi 2010 yılında kentin hizmetine sunmak üzere büyük yeşil alan ve park projelerine devam etmektedir.

Solution of problems

Having set its hands on green area and parks problem, Denizli's one of the most important problems, Municipality of Denizli did many important projects between 2004 and 2009. Many big and small parks were built in various parts of the city.

As a result of the green area work, the amount of green areas in the city has doubled every year. In addition, play grounds have been established in every district.

After the reconstruction work by Municipality of Denizli, Incilipınar Park, which is in the center but was spoiling the view of the city, the park became the pearl of Aegean Region. Other big parks constructed by Municipality of Denizli are Camlik Park, SumerPark, Yenisehir Parks and Yunus Emre Grove.

Paying great attention to provide sport facilities to people from all ages, Municipality of Denizli constructs tennis courts, running and cycling tracks and various playgrounds in the big parks. The people visiting these parks enjoy the time with their beloved ones and free sport facilities.

The big parks, constructed by Municipality of Denizli, contribute to the physical health of people with their sports and play facilities, and to the psychological health with their green environments, water games and visual objects.

Municipality of Denizli continues its big green areas and parks projects in 2009.

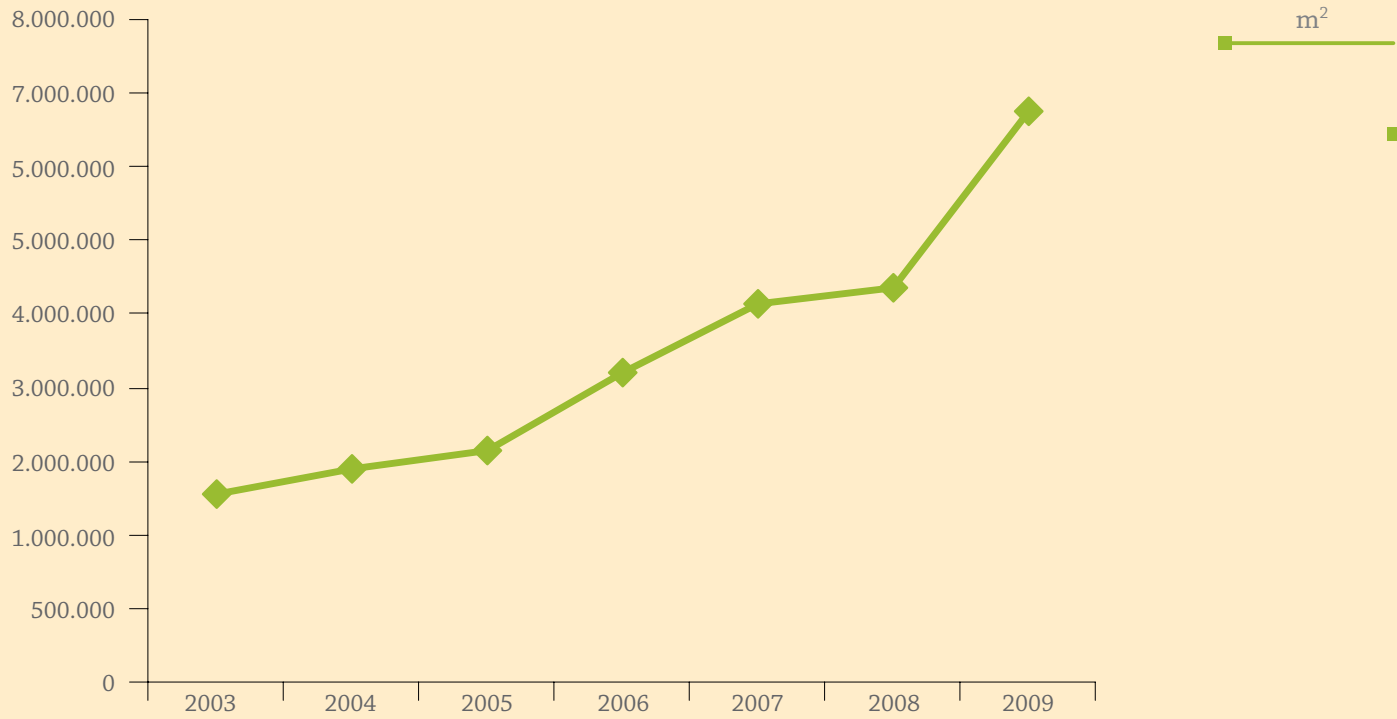
Yeşil Alanlar | Green Areas

2004	2005	2006	2007	2008	2009
1.450.000 m ²	1.580.000 m ²	2.107.000 m ²	2.565.000m ²	2.685.000m ²	3.874.000m ²

- Yıllık ortalama 150.000 adet fidan dikimi,
- Yıllık ortalama 1.250.000 adet mevsimlik çiçek dikimi yapılmaktadır.

- 150.000 annual tree planting in average
- 1.250.000 annual flower planting in average is done

2004 yılından günümüze yeşil alan Durumu | Green Areas since 2004

Toplam Yeşil Alan Durumu

Toplam çocuk oyun alanı

31.000 m²

Toplam park alanı

704.000 m²

Toplam spor alanı

89.000 m²

Toplam mesire alanı

600.000 m²

Toplam ağaçlandırılmış alan

1.950.000 m²

Toplam aktif açık yeşil alanlar

3.374.000 m²

Kişi başına düşen aktif açık yeşil alanlar

7,03 m²

Toplam fidanlık

30.000 m²

Toplam refüj ve meydanlar

450.000 m²

Toplam mezarlık alanı

1.100.000 m²

Laodikeia Antik Kenti'nde işlem gören alan

300.000 m²

Toplam pasif açık yeşil alanlar

1.880.000 m²

Kişi başına düşen pasif açık yeşil alanlar

3,92 m²

Toplam açık yeşil alan

5.274.000 m²

Kişi başına düşen toplam açık yeşil alan

10,94 m²

Total Area of Green Fields

Total Area of Children's Playgrounds

31.000 m²

Total Area of Parks

704.000 m²

Total Area of Sports Area

89.000 m²

Total Area of Picnic Area

600.000 m²

Total Area of Planted Area

1.950.000 m²

Total Area of Active Green Areas

3.374.000 m²

Active Green Area per Person

7.03 m²

Total Area of Tree Nursery

30.000 m²

Total Area of Traffic Islands and Avenues

450.000 m²

Total Area of Graveyard

1.100.000 m²

The Area used in Laodikeia Ancient City

300.000 m²

Total Passive Open Green Area

1.880.000 m²

Passive Open Green Area per Person

3.92 m²

Total Open Green Area

5.274.000 m²

Total Open Green Area per Person

10,94 m²

Yeşil Alanlar, Parklar ve Oyun Alanları Green Areas, Parks and Playgrounds

98

ÇEVRE

ENVIRONMENT

İncilipınar Parkı

174.000 m² alana sahip İncilipınar Parkı'nda sağlıklı yaşam için 1900 m uzunluğunda koşu parkuru, 2 adet basketbol ve voleybol sahası, 1 adet tenis sahası ve 5 adet açık alan spor aletleri bulunmaktadır. Bu parka gelen her yaştan insan, yeşillikler içinde bol oksijen alarak spor aktivitelerini kent gürültüsünden uzak bir şekilde yerine getirmektedir.

İncilipınar Park

In 174.000 m² Incilipınar Park, there is one 1900 meter healthy life running track, two basketball and volleyball grounds, one tennis court and five sets of open area sport equipments. People from all ages visit the park and do sports activities by breathing rich oxygen away from the city noise.

Çamlık Parkı

330.000 m² alana sahip, çam ağaçlarıyla kaplı ve kentin en büyük park alanı olan Çamlık Parkı'nda sağlıklı yaşam için 2600 m. uzunluğunda koşu parkuru, 1 adet basketbol ve voleybol sahası ve 5 takım açık alan spor aletleri bulunmaktadır. Bu parka gelen insanlar, çam ağaçları altında spor ve özellikle haftasonları piknik yapabilmektedir.

Çamlık Park

In 330.000m² Camlik Park, the largest park in the city, there one 2600 meter healthy life running track, one basketball and volleyball ground and five sets of open area sport equipments. The people visiting this park can do sports under pine trees and have picnics especially at the weekends.

Yenişehir Parkları

Denizli halkına sağlıklı bir yaşam ortamı sağlamak amacı ile Yenişehir bölgesinde Hüseyin İnanc ve Fatma Yıldız Parkları yapılmıştır. Bu parklar, özellikle toplu konutların yoğun olarak yer aldığı bölgenin adeta oksijen kaynağı durumundadır.

Yenisehir Parks

To provide people of Denizli with a health living environment, Huseyin Inanc and Fatma Yildiz Parks have been constructed in Yenisehir area. These parks are the oxygen source of the area which is dominated by house units.

Yenişehir Koşu ve Bisiklet Yolu

Yenişehir Bölgesi'ndeki Yusuf Batur Caddesi'nin imar planında bisiklet ve yaya parkuru olarak ayrılmış olan 1600 m. uzunluğundaki alan, Denizli Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından yaya yolu, bisiklet yolu, yeşil bantlar ve yolun giriş ve çıkışında 2 takım spor aletleri olacak şekilde projelendirilmiş ve uygulanmıştır.

Yenisehir Running and Cycling Track

The 1600 meter area specified as cycling and pedestrian track in the construction plan of Yusuf Batur Avenue in Yenisehir Area has been designed and built as pedestrian track, cycling track, green bands and two sets of sport equipments at the entrance and exit of the track.

Yunus Emre Koruluğu

Denizli Belediyesi tarafından yine Yenişehir Bölgesi'nde bulunan 32.000 m² lik yeşil alanda 1000 m. koşu yolu, 2 adet tenis sahası, 1 adet basketbol sahası ve jimnastik aletleri yapılmıştır. Özellikle yaz ve bahar aylarında bölge halkının adeta akın ettiği Yunus Emre Koruluğu'nda tenis oynamayı öğrenmek isteyenler için ücretsiz tenis kursları verilmektedir.

Yunus Emre Grove

In the 32.000 m² green area in Yenisehir Area, one 1000 meter running track, two tennis courts, one basketball ground and gymnastics equipments have been constructed. Free tennis training courses are given to people in the grove which is visited especially during spring and summer seasons.

Çocuk Oyun Grupları

Denizli Belediyesi tarafından özellikle kent merkezinde yaşayan çocukların hem bedensel, hem de ruhsal sağlıklarının gelişimi açısından çok fonksiyonlu oyun grupları muhtelif parklara monte edilerek, çocukların trafik yoğunluğundan ve kent gürültüsünden uzakta oyun oynayabilmeleri sağlanmıştır. Kentin her mahallesine konulan bu oyun gruplarının düzenli olarak bakımı da yine Denizli Belediyesi tarafından yapılmaktadır.

Children's Playgrounds

Municipality of Denizli has set multifunctional playgrounds in terms of children's physical and psychological development in various parks in the city and thus children are provided with the opportunity to play away from the traffic jam and city noise. Regular checks of these parks all around the city are done by Municipality of Denizli.

Basketbol ve Voleybol Sahaları

Spor aktiviteleri yapmaları konusunda gençleri teşvik etmek ve bu aktiviteleri yaygınlaştırmak amacı ile Denizli Belediyesi tarafından kentin her mahallesine basketbol ve voleybol sahaları yapılmıştır. Bu sahaların yapımına kadar sokak aralarında spor yapmak zorunda kalan çocuklar ve gençler artık kendi mahallelerine yapılan bu spor sahalarında spor yapmanın ayrıcalığını yaşamaktadır.

Basketball and Volleyball Grounds

To encourage young people to do sport activities and spread these activities, basketball and volleyball grounds have been constructed in every district of the city by Municipality of Denizli. Young people who had do sports on the streets until the construction of these grounds are now enjoying the privilege of doing these activities in these grounds in their districts.

Açık Alan Spor Aletleri

Denizli'de daha önceki yıllarda sağlıklı bir yaşam için gerekli olan egzersizleri yapmak amacı ile insanlar belirli bir bedel ödeyerek kapalı kondisyon merkezlerine giderlerdi. Bu duruma bir son veren Denizli Belediyesi, bu aktiviteleri yakınlaştırmak amacı ile her mahalleye açık hava spor aletleri yerleştirerek bu aletlerden halkın da yararlanmasını sağlamıştır.

Denizli Belediyesi tarafından halkın hizmetine sunulan spor aleti sayısı aşağıdaki şekildedir:

- 2006 yılı » 2 takım açık alan spor aletleri
- 2007 yılı » 11 takım açık alan spor aletleri
- 2008 yılı » 20 takım açık alan spor aletleri
- 2009 yılı » 30 takım açık alan spor aletleri
- 2009 yılı » 3 takım ahşap açık alan spor aletleri

2009 yılında Denizli Belediyesi'ne bağlanan beldelerle birlikte toplam alet sayısı 93'e yükselmiştir.

Open Area Sport Equipments

In the past, people used to go to gyms to do the exercises that are necessary for a healthy life. To end this situation, the Municipality has set open area sport equipments into every district of the city and enabled people to use them.

The number of sport equipments put into service by Municipality of Denizli is as follows:

- In 2006 - 2 sets of open area sport equipments
- In 2007 - 11 sets of open area sport equipments
- In 2008 - 20 sets of open area sport equipments
- In 2009 - 30 sets of open area sport equipments
- In 2009 - 3 sets of open area wooden sport equipments

In 2009, the number of the sport sets increased to 93 with the inclusion of other municipalities to Municipality of Denizli.

Toplu Ağaçlandırmalar

Denizi Belediyesi tarafından 2004 yılından bu yana toplu ağaçlandırma çalışmaları kapsamında 150.000'in üzerinde fidan dikim yapılmıştır.

Massive Tree Planting

More than 150.000 trees have been planted by Municipality of Denizli since 2004.

FINANCIAL INFORMATION

BÖLÜM 04
section four

EKONOMİ

FINANCE

Ekonomik Durum Financial Situation

Ekonomi

Denizli, Türk Ekonomisi'nin dışa açılan en önemli kapılarından biridir. Tekstil, turizm ve mermer başta olmak üzere, tüm ekonomik faaliyetlerde dünya ile rekabet edebilir bir kent olan Denizli, özellikle dışa açık ve ihracata dayalı sanayileşmesi ile tekstil dışı sektörlerde de ön sıralarda yer almaktadır. Özellikle tarım ve gıda ürünleri konusunda önemli bir ihracat üssü durumundadır.

Ülkenin en büyük yem fabrikası, ambalaj malzemeleri üreten en büyük 5 fabrikasından 1'i, 7 emaye bakır tel fabrikasından 3'ü, en büyük 5 basma boya fabrikasından 1'i ve elektrolitik bakır mamulleri üreten en büyük 5 fabrikadan biri Denizli'de faaliyet göstermektedir. "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu" çalışmasında Denizli her yıl en az 10 firma ile temsil edilmektedir.

Havlu ve bornoz üretiminde önemli bir merkez olan Denizli, bu alanda ülkenin yıllık ihracatının yaklaşık üçte birini karşılamakta olup, pamuklu tekstil alanında dünya başkenti olarak kabul görmektedir. Denizli'de hızla gelişen bir diğer sektör ise mermer işkoludur. Türkiye'nin 2. büyük mermer havzası ilimizdedir. Denizli, aynı zamanda yer altı suyu kaynaklarının bolluğuyla da göze çarpmaktadır. Kentteki zengin termal su kaynakları, enerji üretiminin yanı sıra kaplıca tesislerinde ve seracılıkta da kullanılmaktadır.

Denizli, sahip olduğu eşsiz doğa harikası Pamukkale ve antik kentler sayesinde de turizm sektöründe önemli bir merkez haline gelmiştir.

Denizli is one of the most important gateways of Turkey to the world. A city that can compete with the world in economical activities primarily in tourism and marble work, Denizli is also one of the leading cities in non-textile sectors with its outward-oriented and export-based industrialisation. It is an important export base especially in agriculture and food products.

The largest bait factory, one of the five largest package products factories, three of the seven gloss, copper wire factories and one of the five largest printing and dyeing factories operate in Denizli. The city is also represented with at least ten organisation every year in "Turkey's 500 Largest Industrial Organization" study.

An important center for towel and bathrobe manufacturing, Denizli provides one third of the country's annual import. It is also regarded as the capital city of cotton textile in the world. Another sector also developing in Denizli is marble work. The second largest marble field is in our city. Denizli also attracts attention with its rich ground water sources. The rich thermal water sources in the city are used not only for energy production but also for health resorts and greenhouses.

Denizli has also become an important tourist attraction center with its unique natural wonder Pamukkale and ancient cities.

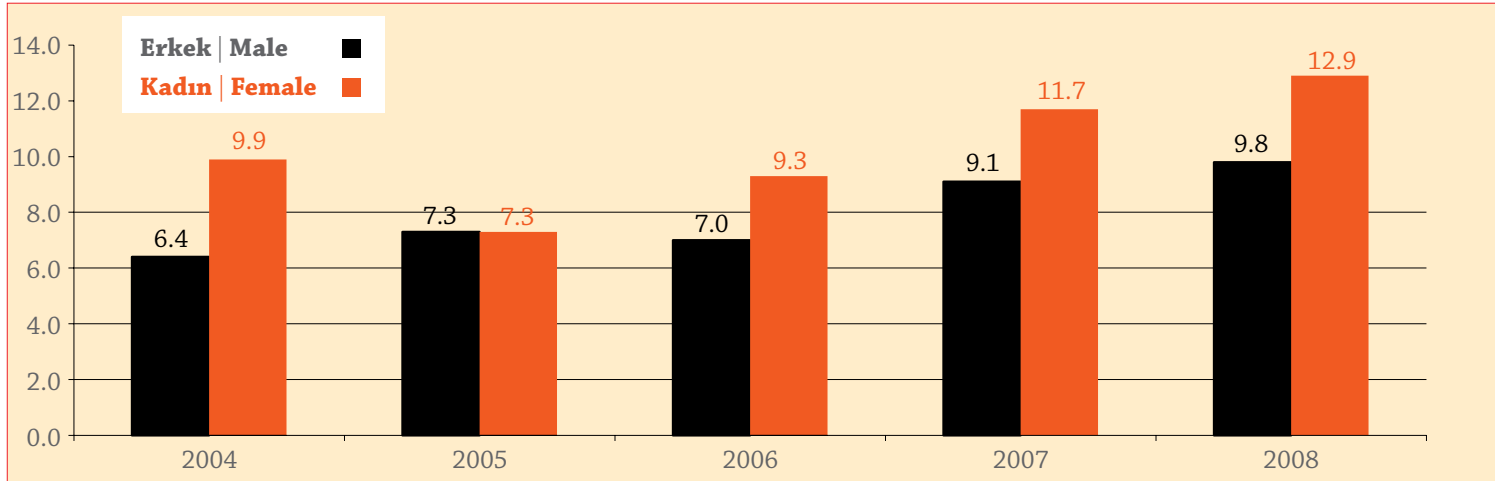
Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu

| The Labor Force of Non-Institutional Population by Years and Gender

Yıllar Years	Cinsiyet Gender	İşsiz Unemployed	İşgücüne Dahil Olm. Out of Labor Force		İşgücüne Katılım Labor Force Participation		İşsizlik Unemployment		İstihdam Employment	
			Oranı	Rate	Oranı (%)	Rate	Oranı (%)	Rate	Oranı (%)	Rate
2004	Erkek Male	43	235		73.9		6.4		69.2	
	Kadın Female	36	592		37.7		9.9		33.9	
2005	Erkek Male	49	264		71.6		7.3		66.4	
	Kadın Female	23	649		33.1		7.3		30.7	
2006	Erkek Male	47	278		70.7		7.0		65.8	
	Kadın Female	27	695		29.8		9.3		27.0	
2007	Erkek Male	61	284		70.3		9.1		63.9	
	Kadın Female	34	710		29.1		11.7		25.6	
2008	Erkek Male	68	292		70.5		9.8		63.5	
	Kadın Female	40	715		30.2		12.9		26.3	

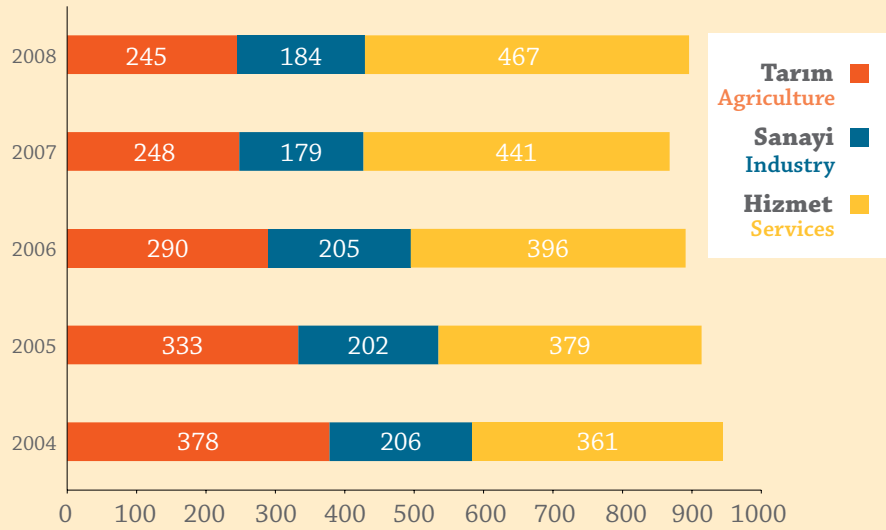
Yıllar Years	Cinsiyet Gender	Kurumsal Olmayan Nüfus Non-Institutional Population	15 ve Üzeri Yaşta Nüfus Population Age 15 and Over	İş Gücü Labor Force	İstihdam Edilenler Employed
2004	Erkek Male	1,177	901	666	623
	Kadın Female	1,222	949	358	322
2005	Erkek Male	1,212	929	665	617
	Kadın Female	1,237	970	321	298
2006	Erkek Male	1,239	949	671	624
	Kadın Female	1,261	989	295	267
2007	Erkek Male	1,259	956	672	611
	Kadın Female	1,290	1,001	291	257
2008	Erkek Male	1,285	988	696	628
	Kadın Female	1,314	1,023	309	269

2004-2008 yılları TR32 bölgesi İşsizlik Oranları | TR32 Area Unemployment Rates between 2004-2008

İstihdam edilenlerin yıllara göre iktisadi Faaliyet Kolları | Annual Economical Activity Branches of The Employees

Yıllar Years	Tarım % Agriculture %	Sanayi % Industry %	Hizmetler % Services %
2004	40,0	21,8	38,2
2005	36,4	22,1	41,4
2006	32,5	23,0	44,4
2007	28,6	20,6	50,8
2008	27,3	20,5	52,1

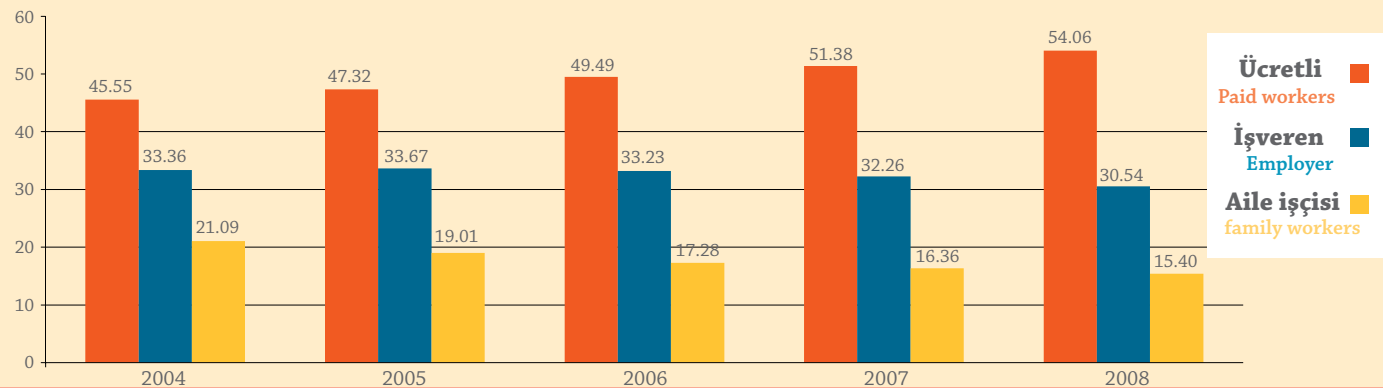

İstihdamda 2004 yılından sonraki yıllarda bir düşüş görülmektedir. Özellikle tarım sektöründe son iki yılda bir azalma söz konusudur. Bu azalmaya karşılık hizmetler sektöründe bir artış görülmektedir.

Employment has been decreasing since 2004. There has been a significant decrease especially in the agriculture sector in the last two years. Contrary to this decrease, there has been an increase in the services sector.

İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Kolları | Annual Economical Activity Branches of The Employees

Yıllar Years	Ücretli, Maaşlı ve Yevmiyeli Paid workers	%	İşveren ve Kendi Hesabına Employer and self-employed	%	Ücretsiz Aile İşçisi Unpaid family workers	%	Toplam Total
2004	430	45,55	315	33,36	199	21,09	944
2005	433	47,32	308	33,67	174	19,01	915
2006	441	49,49	296	33,23	154	17,28	891
2007	446	51,38	280	32,26	142	16,36	868
2008	485	54,06	274	30,54	138	15,40	897

Denizli Ekonomisi'nin Önemli Sektörleri

The Most Important Sectors of the Economy of Denizli

Tekstil Sektörü

Türkiye'de 'ekonomi' ve 'Denizli' denildiği zaman akla ilk gelen sektör tekstildir. Bugün dünyanın pek çok ülkesinde kullanılan havlu, bornoz, çarşaf, nevresim ve perde gibi birçok tekstil ürünü tüm dünyaya Denizli'den ihraç edilmektedir. Bu özelliği ile tekstil ve konfeksiyon sanayii, Denizli sanayileşmesinin belkemiğini oluşturmaktadır.

Denizli'nin tekstil sektöründe göstermiş olduğu gelişme hızı, sadece Denizli'yi değil, tüm Türkiye'yi olumlu yönde etkilemiştir. Denizli'de 1980 yılına kadar çoğunlukla el ve yarı otomatik dokuma tezgahlarında iç pazar için üretim yapılmaktayken, 1980'li yıllarda ihracatın keşfedilmesiyle birlikte yeni ve modern sanayi tesisleri kurulmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda da yurtdışına yapılan ihracat, her yıl artarak 2 milyar dolara kadar ulaşmıştır. Şu anda Denizli'deki modern fabrikalarda havlu, bornoz, çarşaf ve nevresim ürünleri başta olmak üzere birçok tekstil ürünü dünyadaki 100'e yakın ülkeye ihraç edilmektedir. Havlu ve bornozdaki ihracat rakamları, Türkiye'nin bu iki ürün-deki ihracat rakamının %60'ı kadardır.

Denizli'nin tekstil alanında gerçekleştirmiş olduğu sanayi atılımında kullandığı kaynaklar ise diğer şehirlerden farklı olarak kazançların rasyonel bir şekilde değerlendirilmesi ile elde edilen kendi finansal kaynaklardır. Ege Bölgesi'nde yer alan diğer şehirlerin ekonomik avantajlarına rağmen Denizli'nin bir sanayi ve üretim merkezi olarak gelişmesi diğer Anadolu kentlerine de önemli bir örnek teşkil etmektedir. Öyle ki, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından bu gelişme, 'olağandışı' olarak değerlendirilmiş ve ülkenin geri kalmış bölgelerinin gelişimine model olarak gösterilmiştir.

Denizli'deki tekstil sektörü, sadece yüksek istihdam hacmi ile değil, yarattığı katma değer büyüklüğü bakımından da Denizli'nin en önde gelen sanayi sektörü durumundadır. Denizli'nin tekstil ve konfeksiyon ihracatı 1994 yılında 170 milyon dolarken, 2004'te 930 milyon, 2009'un ilk 11 aylık döneminde ise 940 milyon dolara yükselmiştir. Yıl sonu itibarıyla de 1 milyar 100 milyon dolara ulaşma potansiyeline sahiptir.

İstihdam açısından ise Denizli'de 2009 Eylül ayında 135 bin 521 kişi istihdam edilmiştir. Tekstil sektöründeki istihdam ise 36 bin 234'tür. Bu da sektörün kent açısından ne kadar önemli olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Textile

The first sector that comes into mind when it is said 'economy' and 'Denizli' is textile. Today many textile products such as towels, bathrobes, bedsheets, duvet covers and curtains used in many countries around the world are exported from Denizli. Thus, textile and apparel industry are the backbone of Denizli's industrial sector.

The improvement Denizli has achieved in textile sector has not positively effected both Denizli and the whole Turkey. While there was manufacturing mainly with handlooms or semi-automated looms for domestic markets until 1980, new and modern industrial institutions were established with the exploration of exporting in 1980s. As a result of this, the amount of export done increased every year and reached 2 billion dollars. Today many textile products, mainly towels, bathrobes, bedsheets, duvet covers, are exported to almost 100 countries in the world. The export rate in towels and bedsheets is 60% of Turkey's total export in those products.

Different from that of other cities, the resource that Denizli used for the industrial leap in textile sector is its own financial resources that have been gathered by the rational use of incomes. That Denizli has improved as an industry and production city despite the economical advantages other cities have in Aegean Region has become a model for other cities in Anatolia. This improvement has been regarded as "extraordinary" by State Planning Organisation and suggested as a model for improvement for other underdeveloped cities in the country.

The textile sector in Denizli is the leading sector industrial sector not only with its employment capacity but also with the amount of added value it creates. While the textile export was 170 million dollars in 1994, it increased to 930 million dollars in 2004 and to 940 million dollars in the first 11 month period of 2009. It has the potential to reach 1 billion 100 million dollars by the end of the year.

In terms of employment, 135,521 people were employed in Denizli in September 2009. The employment in textile sector is 36,234. This clearly demonstrates how invaluable the sector for the city is.

Mermer Sektörü

Mermer sektörü, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de önemli bir sektör durumundadır. Bu alanda yapmış olduğu yatırımlarla Türkiye, dünya mermer üretimi ve ihracatında 5’inci sırada yer almaktadır. Türkiye’nin en önemli ticaret ve sanayi merkezlerinden biri olan Denizli ise Türkiye’nin blok mermer üretimi ve ihracatının yüzde 18’ini tek başına karşılamaktadır. Türkiye’deki 5.404 milyon metreküp mermer rezervinin 552 milyon metreküpünü barındıran Denizli, görünür mermer rezervi bakımından ikinci, toplam mermer rezervi bakımından ise üçüncü sırada yer almaktadır.

Denizli’de mermer sektöründe faaliyet gösteren firmalar, yaptıkları ihracatın % 95’ini iç kaynaklardan karşılamaktadır. Sektörün günümüzde ithalata bağımlılığı ise % 5 seviyesindedir. Kent genelinde büyük kapasitede 60–65 fabrika ihracata yönelik olarak üretim yapmaktadır. Kuruluşların daha çok mermer kesme ve şekillendirme çalışmaları yaptığı bu sanayi kolunda, yılda 2 milyon metrekare mermer traverten levha ile mermer fayans üretilmektedir.

2008 yılı sonu itibarıyla Denizli’den ayda 630.000 metrekare işlenmiş malzeme yurt dışına özellikle de Amerika’ya ihraç edilmiştir. Gerçekleşen mermer ihracatı ise 2008 yılı sonu itibarıyla 173 milyon dolar seviyesindedir.

İstihdam yönünden Türkiye’de mermer sektöründe yaklaşık 250.000 çalışan bulunmaktadır. Denizli’de mermer sektöründe çalışan işçi ve personel sayısı ise yaklaşık 8.000 kişidir. Denizli Madenciler ve Mermerciler Derneği ve Ege İhracatçılar Birliği’nin girişimi ile Denizli’nin Honaz İlçesi’nde ‘Mermercilik Meslek Okulu’ yapılması planlanmıştır. Gerekli izinlerin alınmasından sonra 2010 yılında okulun inşaatının başlanması beklenmektedir. Böylelikle bu sektörde daha fazla istihdam sağlanacak ve kalifiye eleman yetiştirilecektir.

Denizli’de mermercilik faaliyetleri, tekstilden sonra alternatif bir yatırım kolu haline gelmiştir. Bunun en büyük nedeni, kentin genelinde yapılan jeolojik çalışmalar sonucunda açığa çıkartılan 1.077 milyon metreküp görünür mermer rezervinin 72 milyon metreküpü ile 5.404 milyon metreküp olan toplam rezervin 552 milyon metreküpünün kent sınırları içerisinde yer almasıdır.

Marble Sector

Marble sector is an important sector in Turkey as well as in the world. With the investments done in this sector, Turkey is now the fifth in marble production and export in the world. Denizli, one of the most important commerce and industry centers in Turkey, meets 18% of block marble production and export of Turkey. Having the 552 million cubic meter of 5.404 million cubic meter marble reserve of Turkey, Denizli is the second in visible marble reserve and the third in total marble reserve.

The firms in marble sector in Denizli meet the 95% of export they do from domestic resources. Sector’s dependency on import is only about 5%. In the city, 60-65 big mills make production for exporting. In this industry branch where the institutions do mainly marble cutting and shaping, 2 million meter square marble travertine plate and marble tile is produced.

By the end of 2008, 630.000 meter square processed product per month was exported particularly to the USA. The marble export by the end of 2008 was about 173 million dollars.

In terms of employment, 250.000 employees are employed in marble sector in Turkey. The number of employees working in marble sector in Denizli is 8000. It was planned to found “Marble Vocational School” in Honaz Town in Denizli with the initiatives of the Denizli Association of Mine Workers and Marble Workers and Aegean Region Exporters’ Association. It is expected to start the construction work in 2010 after the required authorizations are obtained. Thus, more people will have been employed and qualified personnel will have been educated.

Marble work has become an alternative investment branch to textile in Denizli. The main reason for this is that 72 million cubic meter of 1.077 million cubic meter visible marble reserve uncovered as a result of geological works and 552 million cubic meter of the total 5.404 million cubic meter marble reserve are in the borders of the city.

Denizli Ekonomisi'nin Önemli Sektörleri

The Most Important Sectors of the Economy of Denizli

Organize Seracılık

Günümüz ekonomik şartlarında geleneksel yöntemlerle yapılan tarım kazançlı olmaktan çıkmıştır. Bugün, dünyanın gelişmiş tüm ülkelerinde yüksek teknoloji ve sertifikalı tarımsal üretim ön plandadır. Bu kapsamda seracılık tarım sektörünün geleceğini belirleyecek kadar önemli bir hale gelmiştir.

Özellikle son yıllarda organize seracılık konusunda Denizli'nin sahip olduğu zengin potansiyel, ülke içindeki ve dışındaki yatırımcıları Denizli'ye çekmektedir. Bu konuda kentte çok önemli yatırımlar yapılmış, halen de yapılmaya devam etmektedir.

Denizli'de jeotermal kaynakların bulunduğu bölgelerde yapılan modern seralarda üretim, ihracat ve istihdam rakamları hızla artmaktadır. Bu sektörde yatırımı bulunan şirketler kapasitelerini artırırken, değişik sektörlerden gruplar da seracılığa yatırım yapmak için çalışmalarına devam etmektedir. Bunun nedeni, seracılık açısından en ucuz ve kesintisiz kaynak halinde bulunan sıcak suyun Denizli ve civarında bol miktarda bulunmasıdır.

Denizli'deki Çardak, Beylerli, Akköy, Pamukkale, Gölmezli, Yenicekent ve Kızıldere'de açılan kuyulardan elde edilen sıcak suyun debi ve ısı dereceleri seracılık açısından son derece uygundur. Küçük ölçekli birçok sera, bu sıcak su kaynaklarından ısıtılmaktadır. Ayrıca mikroklima ihtiva eden bölgelerde 130 dekar örtü altı sebze yetiştiriciliği yapılmaktadır. Denizli genelinde 48 köy ve 223 hanede seracılık yapılırken, sektörde 55 kişi çalışmaktadır.

Bugün seracılık konusunda öne çıkan diğer illere bakıldığında, bu alandaki teknolojilerinin oldukça eski olduğu görülmektedir. Bir sanayi kenti olan Denizli ise akılcı bir yatırım politikası ve teknolojinin yakından takip edilmesi ile seracılık açısından çok önemli bir merkez olacaktır.

Denizli'de bulunan jeotermal kaynakların sera ısıtmacılığında kullanılması amacı ile 6 bölge tespit edilmiştir. Bu bölgelerden şu an itibari ile sera kurulabilecek durumdaki Sarayköy İlçesi Karataş Köyü Kızıldere mevkiindeki jeotermal alan ile Akköy İlçesi Gölmezli Beldesi'ndeki jeotermal alan olup, bu bölgelere öncelik verilmektedir. Bu kapsamda bu bölgelerdeki 983 dekarlık arazinin 613 dekarlık bölümü sera yetiştiriciliği yapılmak üzere Denizli İl Özel İdaresi'ne devredilmiş ve burada Denizli'nin ilk organize sera bölgesi kurulmuştur.

Organised Greenhouse

In today's economical circumstances, traditional framing methods are far from being beneficial. Now high technology and certified agricultural production is prioritised in the world. Within this context, greenhouse has become so important as to determine the future of agriculture sector.

The rich potential that Denizli has in organised greenhouse work attracts national and international investors to Denizli. Many important investments have been made and are still made.

The amount of production and export and the number of employment increase rapidly in the modern greenhouses in the regions with geothermal sources. While the firms having made investments in this sector increase their capacity, groups from various sector continue their operations to invest in greenhouse work. The reason for this is that hot water which is the cheapest and uninterrupted source greenhouses can be found in vast amounts in Denizli.

The flow and temperature of hot water taken from the wells in Cardak, Beylerli, Akkoy, Pamukkale, Golemezli, Yenicekent and Kizildere in Denizli are highly suitable for greenhouses. Many small scale greenhouses are heated with the water from those sources. Moreover, 130 decare greenhouse vegetable is done in areas with microclimate. In Denizli, while greenhouse vegetable is done in 48 villages and 223 houses, there are 55 people doing business in the sector.

When other leading cities in greenhouse are observed, it is seen that their technology is rather old. Denizli, with its rationalist investment policy and following the technology closely, will be a very important center for greenhouses.

6 areas were specified for the use of geothermal sources for greenhouse heating in Denizli. The geothermal area in Kizildere district in Karatas Village in Saraykoy Town and the one in Golemezler Village in Akkoy Town are currently suitable for establishing greenhouses and thus they are given priority. 613 decare of 983 decare land in these areas was assigned to Denizli Special Provincial Administration to establish greenhouses and the first organised greenhouse zone was founded in the region.

Bakır Kablo Sanayi

Elektrolitik bakır ve kablo sektörü, tekstil ve mermerden sonra Denizli'nin en büyük sektörüdür. Özellikle son yıllarda hızla büyüyen bu sektör, Denizli Ekonomisi açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Irak pazarı başta olmak üzere Ortadoğu, Türk Cumhuriyetleri ve Avrupa pazarlarında bakır ve kablo sanayi ürünlerine ihtiyaç duyulması sektördeki gelişimi hızlandırmıştır.

Türkiye kablo ihracatının yaklaşık yüzde 15'ini tek başına gerçekleştiren Denizli, 2008 yılında 663 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Denizli'nin aynı dönemdeki toplam ihracatının 2 milyar 315 milyon olduğu düşünülürse, kablo sektörü bu rakamın yüzde 25'ten fazlasına tek başına imza atma başarısını göstermiştir.

Ekim 2008-Haziran 2009 tarihleri arasında Türkiye kablo ihracatında 2009 yılı ihracatı 2008 yılına göre yüzde 13 oranında azalma gösterirken, bölgenin ihracattaki azalma oranı sadece yüzde 7'de kalmıştır. Bunda en büyük etken yeni pazarlara açılmak olmuştur. Ağırlıklı olarak Avrupa pazarına yönelik ihracat gerçekleştiren sektör temsilcilerinin gözde pazarı artık Afrika ve Ortadoğu ülkeleridir.

Denizli bakır kablo sanayi istihdam yönünden de önemli bir sektördür. Bu sektörde toplam 1840 kişi istihdam edilmektedir.

Copper Cable Industry

Electrolytic copper and cable sector is the largest sector after textile and marble in Denizli. Having improved rapidly in the recent years, this sector is particularly important for Denizli's economy. The need for copper and cable industry products in the Middle Eastern markets - mainly in Iraq, in Turkic Republics markets and in the European markets has accelerated the improvement in the sector.

Doing almost 15% of cable export of Turkey on its own, Denizli made 663 million dollar export in 2008. Considering that the total export of Denizli in the same period was 2 billion 315 million dollars, cable sector achieved to have done more than 25% of this amount.

While Turkey's cable export between October 2008 and June 2009 shown a 13% decline when compared to 2008, the decline in the region was only 7%. The main reason in this was to find new markets. The favourite market is now Africa and Middle East countries for the sector representatives who used to export mainly to European countries.

Denizli's copper cable industry is also important in terms of employment. 1840 people in total are employed in this sector.

Deri Sanayi

Denizli'de deri sanayi dalında faaliyet gösteren kuruluşlar genelde küçük tesislerden oluşmakta ve Türkiye'nin kösele ihtiyacının %90'a yakın kısmı buralarda üretilmektedir. Ayakkabı sanayiinin ana hammaddesi olan kösele, Denizli deri sektöründe büyük bir öneme sahiptir. Günümüzde 129 esnafın faaliyet gösterdiği Tabakhane Sitesi'nde modern teknolojinin uygulama ve uyarlamasına yönelik KOSGEB'in desteklediği Deri Ortak Kullanım Ünitesi'nin kurulması fizibilite ve proje çalışmaları sonuçlandırılarak, makine donanım ve teçhizatın ihalesi gerçekleştirilmiştir. Deri Ortak Kullanım Atölyesi'nin faaliyete geçirilmesi ile Türkiye'nin kösele ihtiyacının %65-70'inin karşılanması ve tabakhanelerin standart ve kaliteli üretim yapmaları hedeflenmektedir. Deri Ortak Kullanım Atölyesi donanım ve teçhizatı, yer seçimi kesinleşen Deri Organize Bölgesine kolayca nakledilebilecek makine ve teçhizattan oluşmaktadır.

The enterprises that operate in the leather industry in Denizli are generally small scale ones and 90% of Turkey's stout leather need is produced in those enterprises. Stout leather, the main raw material of shoe industry, has a great importance in Denizli's leather industry. In Tabakhane (Tannery) Site, where there are 129 entrepreneurs, for the aim of using modern technology, the feasibility and project operations were completed for Leather Common Use Unit supported by Small and Medium Enterprises Development Organisation, and procurement for hardware and equipments was made. With Leather Common Use Station, it is aimed to meet 65-70% of Turkey's stout leather need and to have a standard and quality production process in the tanneries. The hardware and equipment of Leather Common Use Unit can easily be transferred to Leather Organised Zone, whose location selection was determined.

Denizli Ekonomisi'nin Önemli Sektörleri

The Most Important Sectors of the Economy of Denizli

Metal Eşya ve Teçhizat Sanayi

Denizli sanayiinde dokuma, giyim eşyası ve deri sanayii sektöründen sonra tesis sayısı bakımından en önemli yeri metal eşya, makine ve teçhizat sanayii almaktadır. Bu sektör, tesislerin kuruluşları açısından yeni olmakla birlikte, günümüzde çok hızlı gelişmesiyle dikkat çekmektedir. Denizli'de metal eşya, makine ve teçhizat sanayiinin ortaya çıkışı ve gelişimi gözönüne alındığında, bu sektörün özellikle 1970'li yıllardan itibaren kurulmaya başladığı ve 20-28 yıllık bir geçmişi olduğu görülmektedir.

1968 yılında kurulan kablo fabrikasıyla oluşmaya başlayan ve 1970'li yılların başlarında mutfak eşyaları, civatarlar, tarım makineleri, jant, motor döküm parçaları, metal borular, tel çekme ve çivi fabrikalarının kurulmasıyla gelişen metal sanayii, günümüzde yaklaşık 60'a yakın tesis ile temsil edilmektedir. Bu sektör, yapısı itibariyle son derece farklı alt sektörlerden oluşmakta ve çok çeşitli mamülün üretimini gerçekleştirmektedir.

Metal Goods and Equipment Industry

In Denizli's industry, metal goods, machinery and equipment industry has its place after looming, clothing and leather industries in terms of the number of enterprises. Although this sector is relatively new in terms of the establishment of the enterprises, it attracts attention with its rapid improvement. When the development of metal goods, machinery and equipment industry in Denizli is considered, it is seen that the sector was established in the 1970s and has a 20-28 years history.

Today metal industry is represented by almost 60 enterprises, which started with a cable factory in 1968, and improved with kitchen utensils, nuts, farming machines, rim, engine foundry pieces, metal pipes, wire splicing and nail factories in the early 1970s. By its structure, this sector is formed with various sub-sectors, and makes the production of various products.

Yem Sanayi

Denizli ilinde yem sanayi kolunda faaliyet gösteren iki büyük sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Bunlardan birisi Denizli'nin Acipayam ilçesinde bulunurken, diğer yem fabrikası gıda sektöründe Denizli'nin en büyük kuruluşu olan Abaloğlu Yem Fabrikası'dır. Bu kuruluş Denizli'nin olduğu kadar üretim kapasitesi açısından Balkanlar ve Ortadoğu'nun da en büyük sanayi kuruluşu kabul edilmektedir.

Bait Industry

There are two large industrial organisation operating in bait industry in Denizli. While one of them is in Acipayam Town in Denizli, the other one is Abaloğlu Bait Mill, which is the largest organisation in food industry in Denizli. This organisation is also regarded as the largest industrial organisation of the Balkans and Middle East in terms of production capacity.

Un Sanayi

Tarih kitaplarından ve günümüze kadar ulaşan kaynaklardan Denizli'de Cumhuriyet Dönemi'nin başlangıcında gıda sanayiinin diğer sektörlerle göre ön sırada yer aldığı anlaşılmaktadır. Dr. Kemal Şakir, 1927 yılında basılan ve Osmanlıca yazılan kitabında Denizli'de 13 un fabrikasının bulunduğunu belirtir. Denizli'de gıda sanayii alanında ilk kurulan tesisler un fabrikalarıdır. Günümüzde varolan teknolojiyi kullanarak un üretimini gerçekleştiren fabrika sayısı 3'tür. Bunlardan birisi 1921 yılında kurulmuş olup, modern sanayi kapsamında Denizli'de kurulan ilk fabrikadır. Diğer un fabrikaları ise 1958 ve 1976 yılında kurulmuştur. Söz konusu üç fabrika yılda yaklaşık olarak 100.000 ton üretim kapasitesiyle Denizli ve çevresinin un gereksinimini karşılamaktadır. Bu fabrikalar istihdam açısından da önemli bir potansiyele sahiptir.

Wheat Industry

As understood from the history books and other sources that could survive until today, food industry was the leading industry in Denizli in the beginning of Republican Period. Dr. Kemal Sakir states in his book, which was published in Ottoman language in 1927, that there were 13 wheat mills in Denizli. The first organisations that were established in food industry in Denizli were wheat mills. Today there are three wheat mills that use the existing technology to produce wheat. One of them was founded in 1921 and it was the first mill that was founded as a modern industry. The other mills were founded in 1958 and 1976. The three mills produce around 100.000 tons of wheat every year and meet the need of Denizli and its surroundings. These mills have an important potential in terms of employment.

Globalleşme ve Denizli Ekonomisi

Globalisation and Denizli Economy

Denizli Ekonomisi'nin Geleceği

Günümüzde rekabet artık yurt içindeki rekabetin ötesinde global rekabet özelliğini kazanmıştır. Bir taraftan Dünya Ticaret Örgütü ile uluslararası ekonomik entegrasyon yönünde adımlar atılırken, diğer taraftan AB, NAFTA, LAFTA, APEC ve benzeri ekonomik entegrasyon hareketleri önem kazanmaktadır. Bu entegrasyonlar, uluslararası özelliklerin ve gelişmelerin adaptasyonunu gündeme getirmektedir.

Bilgisayar kullanımının yaygınlaşması, üretim sürecinde robotlardan yararlanılması, internet sistemindeki yenileşme ve gelişmeler tüm organizasyonları bu yöne doğru kaydırmaktadır. İçinde bulunduğumuz zamanda bilgi ve düşünce globalleşirken üretim, dağıtım ve tüketim kalıpları bireyselleşmektedir. Bu gelişmeler özellikle Ar-Ge alanındaki organizasyonların politikalarını yeniden belirlemelerine neden olmaktadır.

Globalleşme bir dizi sebeple değişimi ve dönüşümü zorlamaktadır. Bu da Denizli sanayisini kuruluş ve gelişme aşamalarında yaşadığı sorunlardan farklı sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu sorunların başında Denizli'deki en önemli 300 firmanın geleneksel yönetim tarzıyla idare edilmesidir. Bu nedenle Denizli'de faaliyet gösteren aile şirketlerinin kurumsallaşmaya önem vermesi gereklidir.

2000'li yıllarda dünyada hakim olacak 5 farklı teknolojinin, bilgi teknolojileri, malzeme teknolojileri, genetik teknolojisi, çevre teknolojisi ve enerji teknolojileri olduğu gerçeğini görerek yeni yatırım stratejileri belirlenmelidir. Bu stratejiler doğrultusunda kentin ticari potansiyeli yeniden gözden geçirilmelidir.

Uzun bir tarihi geçmişe sahip olan Denizli sanayi, özellikle 1980'li yıllardan sonra atağa geçmiştir. Bugün itibarıyla Türkiye Ekonomisi'nde önemli bir yeri olan Denizli, ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyi ile Türkiye'nin öncü illeri arasında sayılmaktadır. Bu öncülük onu global değişimi kavrama konusunda farklı bir konumda tutmaktadır. Denizli, sanayileşme konusunda belli bir mesafe almış, sanayici kültürü oluşturmuş, dinamik bir müteşebbis nüfusa sahiptir. Ancak yeni bin yılın ihtiyaçları eskilerinden çok farklı gelişmektedir. Bu yöndeki değişimlere açık olan Denizli sanayi, globalleşmenin zorladığı atılımları yaptığı ölçüde bölgesinin vizyon kenti olmayı sürdürecektir, Türkiye'nin kalkınmasına yönelik olarak yaptığı katkıyı arttıracaktır.

The Future of Denizli's Economy

Today competition has become a global issue rather than a domestic one. While on the one hand steps are taken for international economical integration with the World Trade Organisation, on the other hand integration movements such as EU, NAFTA, LAFTA and APEC gain importance. These integration operations bring up the adaptation of international features and improvements.

The widespread of computer use, the use of robots during production processes and new developments in the internet systems push all the organisations towards this direction. Today while the information and thinking are getting globalised, production, delivery and consumption are getting individualised. These improvements lead organisations mainly in research and development field to reconsider their policies.

Globalisation forces change and transformation due to some reasons. This makes the industry of Denizli face different problems from those it faced during establishment and development periods. The leading problem is the traditional administration style in the most important 300 companies in Denizli. Thus, family companies in Denizli must be concerned with institutionalisation.

New investment strategies must be developed in accordance with the fact that 5 different technologies that will dominate the world in 2000s will be information technologies, equipment technologies, genetics technologies, environment technologies and power technologies. The commercial potential of the city must be revised in line with these strategies.

The industry of Denizli, having a long history, shown a rapid improvement particularly after 1980s. Having a very important place in the Economy of Turkey, Denizli is one of the leading cities with its economical and social development in Turkey. This leading position holds her in a different situation in understanding the global change. Denizli has a dynamic entrepreneur population that have had a certain progress in industrialisation and have formed a culture of industrialist. However, the needs of new millennium is very different from the old one. Being open to changes in this direction, the industry of Denizli will maintain to be the vision city of its region as long as it makes the investments that are forced by globalisation, and will increase the contribution to the development of Turkey.

SECURITY

GÜVENLİK

BÖLÜM 06

issue six

SECURITY

Güvenlik Durumu Situation of Security

Güvenlik

Adam öldürme, saldırı, tecavüz ve hırsızlık gibi eylemler, her ülkede olduğu gibi ülkemizde de 'suç' olarak nitelendirilmektedir. Bu eylemler, Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca cezalandırılmaktadır.

Suçla yönelik davranışların büyük bölümüne bakıldığında bunların yoksulluk, işsizlik ve eğitimsizlik gibi toplumsal nedenlere bağlı olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Özellikle yoksulluk ve işsizliğin arttığı bölgelerde, hırsızlık ve yankesicilik suçları daha fazla işlenmektedir.

Ülkemizdeki diğer kentlere göre Denizli'de suç işlenme oranı oldukça düşüktür. Kentin ekonomik ve sosyal açıdan iyi bir durumda olması, göç almasına rağmen bölgeler arasındaki farklılığın derin olmaması, eğitim seviyesinin yüksek olması ve güvenlik mensuplarının bu konudaki başarılı çalışmaları, Denizli'yi güvenli bir kent haline getirmektedir. Bunu eldeki veriler de açık bir şekilde göstermektedir.

Denizli Belediyesi de İtfaiye Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğü ile kentin güvenliğinin sağlanması konusunda başarılı çalışmalara imza atmaktadır. Özellikle Denizli Belediyesi İtfaiyesi, 2004 yılından itibaren büyük bir gelişme kaydetmiş olup, ekipman ve personel kalitesi ile tüm Türkiye'ye örnek olmaktadır. Aynı şekilde Zabıta Müdürlüğü ekipleri de gerek toplum sağlığının korunması, gerekse kentteki trafik akışının düzenlenmesi konusunda çalışmalarına devam etmektedir.

Actions such as murder, harassment, rape, burglary are defined as "crime" in our country like in all other countries. These actions are sentenced in accordance with the concerned articles of Turkish Criminal Code.

When the attitudes towards committing crimes are examined, it is observed that they result from social issues such as poverty, unemployment and lack of education. Burglary and lifting are more frequently committed in areas particularly where poverty and unemployment are in increase.

When compared to other cities in our country, the crime rate in Denizli is quite low. That the city is in a good situation in economical and social terms, the small gap among the regions despite migration, high level of education and the successful operations of security forces make Denizli a secure city. The data demonstrate this clearly.

Municipality of Denizli accomplishes efficient operations in cooperation with the Fire Brigade Directorate and Civil Security Directorate. Particularly Municipality of Denizli Fire Brigade has shown a great improvement since 2004 and become a model for the whole country with its equipment and staff. Accordingly, Civil Security Directorate continues its operations for maintaining the public health and traffic flow.

Emniyet teşkilatı Security Organisation

Denizli İl Emniyet Müdürlüğü

Denizli İl Emniyet Müdürlüğü, kentin güvenliğini sağlama görevini Anayasa, uluslararası sözleşmeler, kanunlar ve diğer ilgili mevzuata göre yürütür. Emniyet teşkilatının temel görevi, sorumluluk alanlarında yaşayan bireylerin hak ve özgürlüklerini koruyarak, onların güvenliğini, asayiş ve kamu düzenini sağlamaktır.

Denizli İl Emniyet Müdürlüğü, görev ve hizmetin yerine getirilmesinde hukukun üstünlüğü, kamu yararını gözetme, tarafsızlık, katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, hizmetin sonucuna odaklılık ve sürekli gelişim ilkelerini esas almaktadır. Bu ilkeler çerçevesinde hareket eden Emniyet Teşkilatı, kent güvenliğini sağlama konusundaki çalışmalarına devam etmektedir.

Denizli City Police Directorate

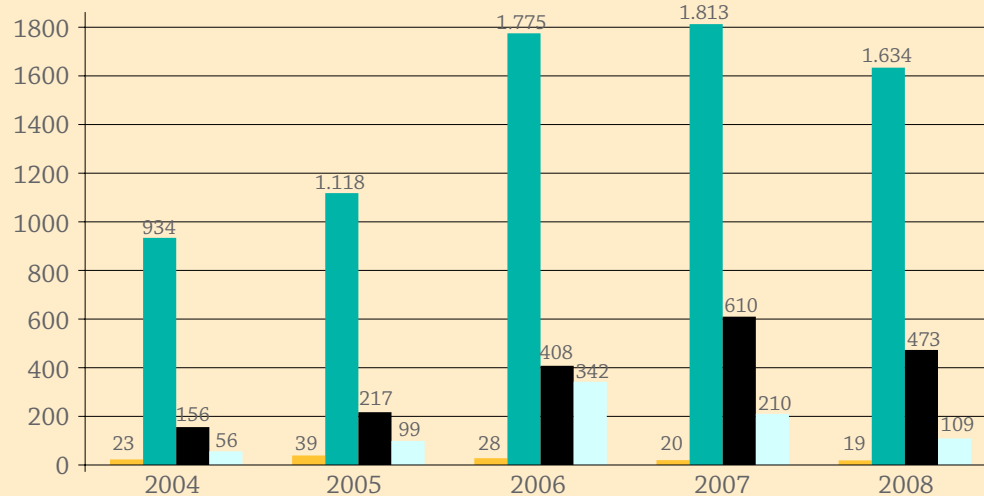
Denizli City Police Directorate maintains the security of the city in accordance with the Constitution, international treaties, laws and other concerned regulations. The main duty of the security team is to maintain security of people and public order by securing the rights and freedom of people under who live in their responsibility area.

Denizli City Police Directorate bases its duty and services on the priority of law, priority of public benefit, neutrality, participation, transparency, accountability, focusing on the consequences of the service and continuous improvement. The Police Team continues its operations within these principles.

İl Geneli Polis Sorumluluk Bölgesinde Meydana Gelen Bazı Olay Durumları

Incidents Happened in the Police Responsibility Area in The City

Yıllar Years	2004	2005	2006	2007	2008
Olay Türü Type of Incident	Olay Sayısı Number of Incident	Olay Sayısı Number of Incident	Olay Sayısı Number of Incident	Olay Sayısı Number of Incident	Olay Sayısı Number of Incident
Kasten Öldürme Intended Murder	23	39	28	20	19
Kasten Yaralama Intended Injury	934	1,118	1,775	1,813	1,634
Aile İçi Yaralama Domestic Violence	156	217	408	610	473
Sigara, Alkol ve Uyuyşturucu Madde Kullanımına Göre According to Smoking, Alcohol, Drugs	56	99	342	210	109

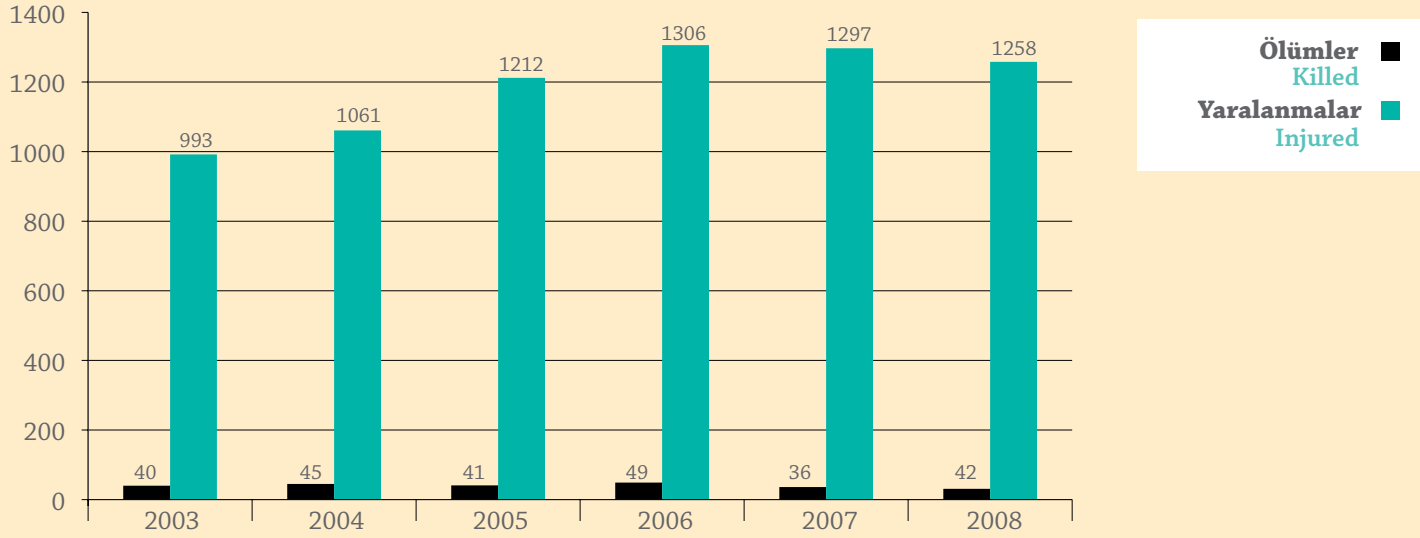

Aile İçi Yaralama ■
Domestic Violence
Kasten Yaralama ■
Intended Injury
Kasten Öldürme ■
Intended Murder
Madde Kullanımına Göre ■
According to Smoking,
Alcohol, Drugs

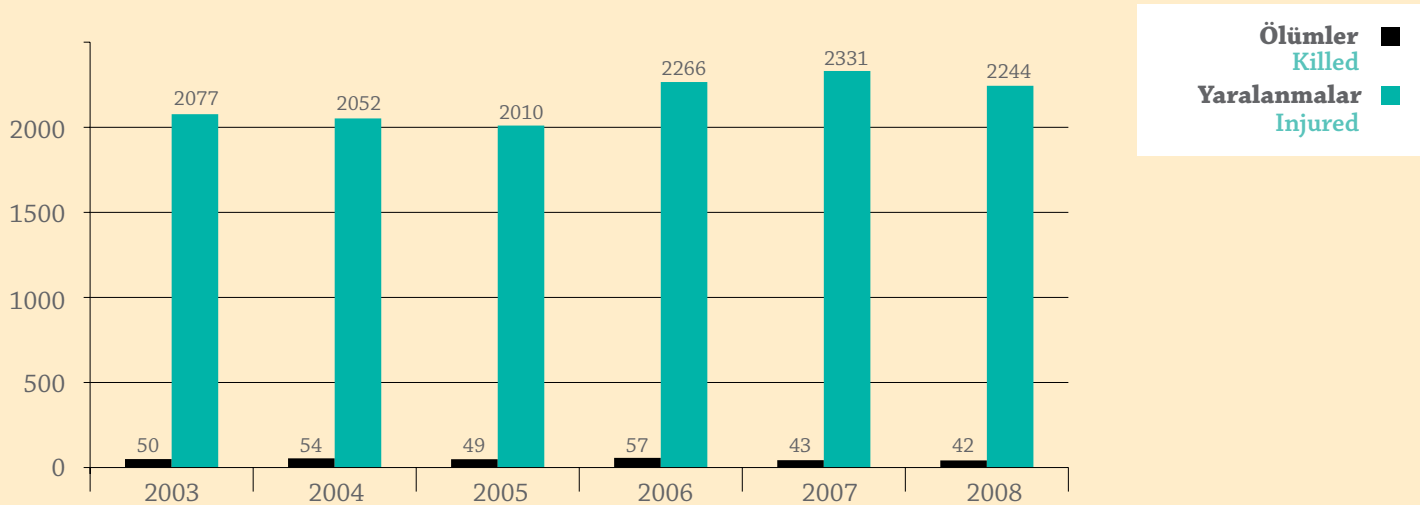
2003 - 2008 yılları arası ölümlü ve yaralanmalı kaza dağılımı | Distribution of Accidents with Death and Injury between 2003 and 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ölümlü Kaza Sayısı Number of Accidents with Death	40	45	41	49	36	31
Ölü Sayısı Number of Killed	50	54	49	57	43	42
Yaralanmalı Kaza Sayısı Number of Accidents with Injury	992	1,061	1,212	1,306	1,297	1,258
Yaralı Sayısı Number of Injured	2,077	2,052	2,010	2,266	2,331	2,244

2003 - 2008 yılları arası ölümlü ve yaralanmalı kaza sayıları | Number of Accidents with Death and Injury between 2003 and 2008

2003 ve 2008 yılları arasındaki kazalarda ölü ve yaralı sayıları | Number of Killed and Injured in the Accidents between 2003 and 2008

İtfaiye Teşkilatı

Fire Brigades

Denizli Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü

Denizli Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü'nün 2004 Yılında 47 olan personel sayısı, 2009 yılında 129'a ulaşmıştır.

Kardeş Şehir projeleri kapsamında Hollanda'nın Almelo şehriyle yapılan işbirliği ile 15 kişilik bir ekip Almelo şehrindeki değişik eğitim sahalarında her türlü yangın, kurtarma ve kimyasal olaylarla ilgili eğitime alınmış, bu eğitim sahalarından biri örnek alınarak Denizli'de itfaiye eğitim sahası oluşturulmuştur.

2004 Yılında 12 olan itfaiye arazözü sayısı 24'e çıkarılmış ve buna ek olarak bir adet 33 metrelik kurtarma aracı ve 28 tonluk su takviye tankeri araç filosuna katılmıştır. 2004 yılına kadar kısıtlı imkanlarla olaylara müdahale eden ekipler, 5 yıllık dönem içerisinde en modern itfaiye araçlarına sahip olmuştur.

Modern itfaiye malzemelerimizden bazıları;

- 125 adet nomex elbise (kişisel itfaiyeci kıyafeti),
- 75 adet temiz hava solunum seti,
- Kurtarmada kullanılan atlama yatağı,
- Kurtarmada kullanılan kurtarma tüneli,
- Arama kurtarma botu ve dört kişilik dalgıç takımı,
- Dört adet kurtarma ekipmanı (ayırıcı-kesici),
- Bir adet uçurumdan ve kuyulardan kurtarma takımı,
- Dört adet kimyasal olaylara yaklaşma elbisesi,
- 10 adetten 20 adete çıkarılan su tahliye motopompu
- Yangın ortamında solunum setlerinin bakım, tamir, temizlik ve testinin yapıldığı temiz hava solunum seti laboratuvarı,
- Yıkama ünitesi.

Denizli Belediyesi İtfaiye Teşkilatı'nın 2004 yılında iki olan şube sayısı yediye çıkarılmış, böylece kentin tüm noktalarına en kısa sürede müdahale edebilecek bir yapıya kavuşturulmuştur.

Denizli Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü'nce Binaların Yangından Korunması Yönetmeliği'ne uygun olarak proje kontrol servisi oluşturulmuş ve bu servis tarafından projelerin kontrolüne başlanmıştır. Bu çalışmalar kapsamında mahalle risk analiz planları yapılmış olup, işletmelerin erişim plan çalışmaları ise yapım aşamasındadır.

Ayrıca Denizli'de ve komşu illerde oluşabilecek doğal afetlere müdahale için Denizli Belediyesi'ne bağlı hizmet gruplarının görevlendirilmeleri yapılmış ve eğitimleri tamamlanmıştır.

Municipality of Denizli Fire Brigade Directorate

The number of personnel in Municipality of Denizli Fire Brigade Directorate which was 47 in 2004 became 129 in 2009.

In a cooperation with the City of Almelo in the Netherlands within the Sister Cities projects, a group of fifteen personnel undertook a training on every types of fire, rescuing and chemical incidents in various training fields in Almelo. A training field was built in Denizli by modeling one of those in Almelo.

The number of pumpers which was 12 in 2004 was increased to 24, a 33 meter rescue vehicle and a 28 ton water truck were added to the vehicle fleet. The teams, attending the incidents with limited facilities until 2004, have had the most modern fire brigade equipments in the last five years.

Some of the modern fire brigade equipments

- 125 Nomex Fire Suits
- 75 Breathing Apparatus
- Rescue bed
- Rescue tunnel
- Rescue Boat and 4 diving suits
- 4 cutting and spreading equipments
- 1 Cliff and Well Rescue equipment
- 4 Chemical Incident Suits
- 20 water removal pumps
- Breathing Equipment Laboratory for maintenance, repair and test
- Washing Unit

The number of divisions of Municipality of Denizli Fire Brigade Organisation, which was two in 2004, was increased to seven, and thus the organisation was enabled to attend every part of the city immediately.

Project Control Service was established by Fire Brigade Directorate in accordance with Building Fire Security Regulation and the service started working. Within there operations, risk analysis plans for streets were made and those for enterprises is in progress.

Moreover, service groups in Municipality of Denizli were assigned and trained to attend disasters that might occur in Denizli and neighboring cities.

Zabıta Teşkilatı

Civil Security Department

Denizli Belediyesi Zabıta Müdürlüğü

Denizli Belediyesi Zabıta Müdürlüğü'nün temel görevi, belediye sınırları içerisinde yaşayan halkın sağlık ve huzurunu koruyarak, yetkili organların bu amaç doğrultusunda aldıkları kararların yürütülmesini sağlamaktır.

Belediye suçlarının işlenmesini önleyici tedbirleri alan Zabıta Müdürlüğü, bu suçları takip etmekle yükümlüdür.

Denizli Belediyesi Zabıta Müdürlüğü, 2008 yılı itibari ile 78 zabıta memuru, 3 sivil memur ve 10 işçi olmak üzere toplam 92 personelle hizmet vermekteyken, 2009 yılında 80 zabıta memuru, 30 işçi, 1 sözleşmeli personel ve 7 adet sivil memurla yılın tüm günlerinde, resmi tatiller de dahil olmak üzere, 24 saat kesintisiz olarak hizmet vermektedir.

Denizli Belediyesi Zabıta Müdürlüğü'ne bağlı ekipler tarafından kamu malına zarar veren, işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmayan, Belediye emir ve yasaklarına uymayan kişilere gerekli uyarılarda bulunarak cezai işlemler yapılmakta, aynı zamanda kentin genelinde görüntü kirliliği oluşturan ilan ve reklam levhaları sıkı bir şekilde denetlenmektedir.

Zabıta ekipleri tarafından halkın tüketimine sunulan ürünlerin saklama ve üretim koşulları ile son kullanma tarihleri kontrol edilmek suretiyle gıda maddeleri satan işyerleri sık sık denetlenmektedir. Gerekli şartlara uygun olmayan işyerlerine ise uyarı ve para cezası gibi yaptırımlar uygulanmaktadır.

6 adet motorsiklet, 26 adet binek otomobil ile hizmet veren Denizli Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekipleri, şehir içi trafiği akışının sağlıklı bir şekilde olabilmesi için denetimlerine aralıksız devam etmektedir.

Denizli Belediyesi Otobüs Terminali'nin güvenliği ve buradaki halkın huzuru da yine Zabıta Müdürlüğü'ne bağlı ekipler tarafından sağlanmaktadır.

2004 yılından bu yana Denizli halkının sağlığı ve huzurunun korunması konusunda başarılı çalışmalara imza atan Denizli Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekipleri, kentin farklı bölgelerinde kurulan zabıta karakolları ile tek bir merkez yerine birçok farklı merkezden Denizli halkına hizmet etmektedir. Böylece acil durumlarda zabıta ekipleri, olay yerine hemen müdahale edebilmektedir.

Municipality of Denizli Civil Security Directorate

The main responsibility of Municipality of Denizli Civil Security Directorate is to maintain the health and peace of the people living in the borders of municipality and the execution of the regulations made for this aim by the concerned organisations.

Civil Security Directorate, taking precautions to prevent crimes against municipality, is responsible for tracking those crimes.

While there were only 78 security personnel, 3 civil personnel and 10 workers in 2008, now there are 80 security personnel, 30 workers, 1 contract personnel and 7 civil personnel providing service 24 hours throughout the year including bank holidays.

Necessary cautions and punitive sanctions are carried out by the Civil Security Teams for those who damage the public facilities, who do not have enterprise certificates and who do not obey the Municipality regulations. Moreover, boards for announcement and advertisement are strictly supervised against visual pollution.

Food stores are also supervised for their storage and production facilities and expiry dates on the products they sell. Sanctions such as caution or fine are applied to the enterprises that do not meet the requirements.

With 6 motorbikes and 26 cars, Municipality of Denizli Civil Security Directorate continues its controls for a healthy traffic flow in the city.

The security of Municipality of Denizli Bus Station and the peace of people around the station is also maintained by the Civil Security Directorate.

The Civil Security teams, accomplishing many operations for the maintenance of the health and peace of Denizli's people, provide service with stations in various parts of the city. Thus, the teams can attend the incidents immediately in case of any emergency.

A stylized map of Europe is centered on a blue background. The map is rendered in a light yellow color. Surrounding the map are several yellow, five-pointed stars of varying sizes, some of which are partially cut off by the edges of the frame. The stars have a slight 3D effect with shadows.

EUROPEAN UNION PROJECTS

AVRUPA BİRLİĞİ PROJELERİ

BÖLÜM 07

subject seven

EU PROJECTS

Avrupa Birliği alışmaları

The European Union Projects

AB Projeleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği üyeliği süreci, 1963 yılında Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ortaklık anlaşması imzalamasıyla başlayan ve 1987 yılında tam üyeliğe başvurmasıyla ivme kazanan bir süreçtir. 1999 yılında AB üyeleri tarafından aday olarak kabul edilen Türkiye, 2005 yılında tam üyelik müzakerelerine başlamıştır.

Avrupa birliği, Türkiye gibi aday ülke konumunda bulunan ülkelere, hem tam üyelerin yararlandığı program ve projelerden, hem de bu ülkelere yönelik "üyeliğe hazırlayıcı ve tamamlayıcı" program ve projelerden yararlanma şansı sunmaktadır. Avrupa Birliği, gerek üye ülkelere gerekse aday ülkelere fon ve mali kaynaklar aracılığıyla yardımda bulunurken belli amaçlar gözetmekte ve ülkeler de bu amaçlara ulaşabilmek için çaba harcamaktadırlar. Bahsedilen amaçlar içerisinde en önemlisi; AB standartlarına ulaşmaktır.

Bu bağlamda birlik, teknolojidten kültüre; sağlıktan eğitime kadar bir çok farklı alanda ortak bir Avrupa bilinci ortaya çıkarmak adına üye ve aday ülkelere fon sağlamaktadır. Türkiye ise aday ülke olarak AB merkezli bir strateji belirlemiş, diğer bir deyişle Avrupa standartlarına ulaşarak eğitim, ekonomi, sanayi, sağlık gibi bir çok alanda mevcut durumunu iyileştirmeyi kendine hedef seçmiştir.

Sahip olduğu potansiyel ile Türkiye'nin dışa dönük yüzlerinden biri olan Denizli de Avrupa Birliği sürecinde son derece önemli çalışmalarda bulunmaktadır.

The process of Turkey's membership to the European Union started with signing the agreement with the European Economic Community in 1963, and accelerated with submitting its application for formal membership in 1987. Being recognised as a candidate by the EU members, Turkey started accession negotiations in 2005.

The EU provides opportunities for candidate countries like Turkey to benefit from not only programs and projects for member countries but also "preparatory and complementary" programs and projects for candidate countries. The EU considers certain aims while financially supporting both member countries and candidate countries, and the countries endeavor to achieve those aims. The most important one of the aims mentioned is to meet the EU standards.

Within this context, the Union funds the member or candidate countries to create a common European understanding in various fields such as technology, culture, health and education. As a candidate country, Turkey has determined a EU-centered strategy; that is, it has aimed to improve the current situation in education, economy, industry and health by achieving the EU standards.

Denizli, with its potential as one of the outward looking cities in Turkey, has been carrying out highly important operations.

2004 - 2008 tarihleri arasında gerçekleşen AB destekli projeler

The EU-funded Projects Carried Out between 2004-2008

Atıklar Her Yerde Projesi

Waste Everywhere Project

Amaç

Denizli'de yaşayan çocukları atık yönetimi konusunda bilinçlendirip, çocuklar üzerinden büyüklerin de atık yönetimi hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak. Bu konuda belediyenin uygulamalarına halkın daha etkin katılımını sağlamak. Kültür farklılıklarının atık üretimi üzerindeki etkisini incelemek. Hollanda'da yaşayan Türklerin, çocuklarının eğitimine aktif katılımını ve belediye sistemine uyumlarını sağlamak. İki farklı ülkedeki okulların birbirlerini tanımalarını ve eğitim sistemlerini öğrenmelerini sağlamak.

Sonuç

Kent genelinde uygulanan projenin uygulandığı alanlarda yaşayan ailelerin proje kapsamındaki uygulamalar sayesinde atık toplama çalışmalarına daha aktif ve istekli bir şekilde katıldıkları gözlenmiştir.

Bu kapsamda öğrencilerin atıklarla ilgili ortak bir davranış geliştirdikleri görülmüş, kültür ve alışkanlıkları farklı iki okulun böyle bir ortak çalışma yürütmesi kültür paylaşımına önemli bir katkı sağlamıştır. Yine kültür farklılıklarının atık üretimindeki etkileri bu proje ile ortaya çıkmıştır. Denizli Belediyesi de öğrencilerle yürüttüğü eğitim çalışmaları sayesinde aktif eğitimin önemini çok daha iyi bir şekilde kavramıştır. Okulların bağlayıcılığı sayesinde genç insanlar atık ayrıştırılması ve sokaklara çöp atılmasını önleme sistemlerine dâhil olmuşlar, çocukların bu yöndeki davranışları evde ailelerine de bu konuda olumlu davranış geliştirmeleri için örnek olmuştur.

Aim

To raise the awareness of children about waste management, and thus to provide adults with waste management knowledge by means of children. To get the community to actively participate in the municipality's projects. To investigate the impact of cultural differences on the waste production. To get the Turkish people in the Netherlands to be more involved in their children's education, and to help them integrate with the applications of municipality. To create opportunities for the schools in two countries to know more about each other's education system.

Result

It was observed that the families who lived in the areas where the project was carried out were more eager to participate in the waste collection tasks. Within this context, it was observed that students gained a common attitude about the waste. That two schools with cultural and habitual differences carried out a project in cooperation contributed to the sharing of cultures. Moreover, the impact of cultural differences on waste production was observed in this project. The Municipality of Denizli once more realised the importance of active education with education tasks carried out with students. Thanks to the obligatory effect of schools, the youth became a part of waste decomposition and the prevention system of throwing waste on the streets. This attitude of children became a model for their families to gain similar positive attitudes.

Katı Atık Yönetiminde Yeni Hizmetler

New Services in Solid Waste Management

Amaç

Denizli Belediyesi'nin sunduğu hizmetlerin geliştirilmesi, katı atık yönetim konseptinin hazırlanması, Avrupa Birliği üye ülkesinde konu ile ilgili araştırmaların gerçekleştirilmesi ve personelin eğitilmesi

Sonuç

Bu proje kapsamında Denizli Belediyesi, Katı Atık Yönetiminde yeni hizmetler geliştirmiştir. Buna göre bir Katı Atık Yönetim konsepti hazırlanmış, bu konuda araştırmalar yapılarak Denizli'ye uyarlanmıştır. Ayrıca bu alanda faaliyet gösterecek personellere eğitimler verilerek uzmanlaşmaları sağlanmıştır.

Aim

To improve the services provided by the Municipality of Denizli, to prepare the concept of solid waste management, to carry out investigation about the subject matter in the EU member country, and to train the staff.

Result

Within this project, the Municipality of Denizli developed new services for Solid Waste Management. The Solid Waste Management Concept was prepared, investigation was carried out and adapted for Denizli. In addition, the staff working in this area were professionalised by training.

İşsizlikle mücadelede yerel yönetimle ortaklıklar kurma projesi

Amaç

Sosyal diyalog mekanizmaları üzerinden kronik bir sorun haline dönüşen işsizlik probleminin çözümüne katkıda bulunmak. Geleceğe dönük bir işgücü arz talep projeksiyonu sunmak. Sosyal diyalog, çoklu danışma ve bilgilendirme mekanizmalarını güçlendirmek. Kentin sorunlarına, bu kentte faaliyet gösteren tüm kesimlerce sahip çıkılmasını sağlamak. Eğitim planlamasını yukarıdaki ihtiyaçlara cevap verecek şekilde oluşturmak

Sonuç

Kentin genelinde uygulanan bu proje ile kentteki sosyal diyalog işlevsel bir hale getirilmiştir. Yerel istihdamı geliştirme çalışmaları ivme kazanmıştır. Çok sayıda işbirliği örnekleri ortaya konulmuştur. Proje ortağı olarak Denizli Belediyesi'nin proje sunabilme ve yönetebilme kapasitesi geliştirilmiştir. Avrupa Birliği'nin tanınırlığı geliştirilmiştir.

The Project for Establishing Partnership in Fight against Unemployment

Aim

To contribute to the solution of unemployment matter which became a chronic problem throughout the mechanisms of social dialogue. To present a projection for labor force supply-demand. To empower the mechanisms of social dialogue, multiple counseling and informing. To get all the sectors in the city to be responsible for the city's problems. To create the education planning in a way to meet the needs mentioned above.

Result

With this project carried out in the whole city, the social dialogue in the city was made functional. The operations to improve local employment as accelerated. Many examples of work-partnership were presented. As a partner of the project, the municipality's capacity to present and manage projects was improved. The recognition of the EU was improved.

Katı atık düzenli depolama sahası metan gazı değerlendirme metodlarının incelenmesi

Amaç

Patlama riski taşıyan biyo gazın kentin faydasına olacak şekilde değerlendirilmesi. Metan gazının kullanımı ile ilgili bilgi ve deneyim alışverişi yapılması. Bu konuda personel eğitimi ve bu teknolojiyi kullanabilecek personelin yetiştirilmesi. Düzenli depolama sahasının daha etkin bir şekilde işletilmesi. Türkiye'deki diğer yerel yönetimler için bir teknik altyapının oluşturulması. Yapılacak çalışmanın Türkiye'deki diğer depolama sahaları için (işletimde olan ya da inşaa edilen) bir kılavuz olması. Düzenli depolama ve çevre ile ilgili konularda standartların belirlenmesi ve politika oluşturma konusunda ülkenin desteklenmesi.

Sonuç

Yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucunda metan gazının kentin genelinde uygulanabilirliğinin uygun olduğuna dair bir Fizibilite Raporu hazırlanmıştır. Daha sonra da Denizli Düzenli Depolama Sahası'nda oluşan metan gazının değerlendirilmesi için ihale aşamasına gelmiştir. Denizli Belediyesi personeli bu konuda verilen eğitimlerle uzmanlaşmıştır.

The Investigation of Methods of Using Regular Solid Waste Storage Field Methane Gas

Aim

To use the bio gas that has the risk to explode for the benefit of the city. To exchange information and experience about the use of methane. To train the staff to use this kind of technology. To operate the regular storage field more efficiently. To create a technical base for other municipal administrations in Turkey. To make the project a guide for other storage fields in Turkey. To determine the standards in the issues of regular storage and environment and to support the country to establish policies.

Result

As a result of the studies and investigations, a Feasibility Report was prepared about the appropriateness of the use of methane in the whole city. This was followed by the bidding procedure for the use of gas in Denizli Regular Waste Storage Field. The staff in the Municipality of Denizli was professionalised by training.

2004 - 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilen AB destekli projeler

The EU-funded Projects Carried Out between 2004-2008

Kol Kola Sırt Çantası

Arm-in-Arm Backpack

Amaç

Öğrencilerin çevrelerine uyumlu bir şekilde gelişmelerini sağlamak. Aileleri, çocuklarının eğitimine dahil ederek yetişmelerinde etkin ve aktif bir hale getirmek. Okul öncesi yaştaki çocukların eğitimlerine dahil olmak.

Aim

To help students grow in harmony with their environment. To make parents efficient and active in their children's education. To get involved in the education of pre-school-age children.

Sonuç

Bu proje ile aileler, çocuklarının eğitimlerine aktif olarak katılmışlar ve onların eğitimlerine destek olmuşlardır. Bu kapsamda okul, aile ve öğretmen ilişkileri güçlendirilmiştir. Aileler, çocukları ile kültürel, sportif ve sanatsal faaliyetler gerçekleştirmişlerdir.

Result

With this project, parents participated in and supported their children's education. Within this context, the relations among schools, parents and teachers was enhanced. Parents did cultural, sports and art activities with their children.

Afet Yönetim Kapasitesinin Geliştirilmesi

The Improvement of Disaster Management Capacity

Amaç

Denizli Belediyesi İtfaiyesi'nin afet yönetim kapasitesinin geliştirilmesi. Bu kapsamda, itfaiye erlerinin afet yönetim ile ilgili almış oldukları eğitimlerin ve afet durumlarında koordinasyon ve prosedürlerin geliştirilmesi. AB standartlarına uygun prosedür ve malzemelerin ortaya konulması.

Aim

To improve the disaster management capacity of Denizli Fire Brigade Department. To improve the staff training, coordination and procedures during disasters. To provide procedures and equipments suitable for the EU standards.

Proje devam etmektedir.

The project is in progress.

Belediyelere Belediye Desteği

Support from Municipality to Municipalities

Amaç

Denizli Belediyesi'nin su, atık su ve enerji hizmetlerinin geliştirilmesi için personellerin eğitilmesi. Mevcut altyapıda gerçekleştirilen kaçakların önlenmesi. Atık su arıtma tesislerinin en iyi şekilde işletilmesi. Tesislerde oluşan bio-gazların değerlendirilmesi. Enerji tasarrufunun sağlanması.

Aim

To train the staff for improving the municipality's water, wastewater and energy services. To prevent the leakage in the current infrastructure. To operate the wastewater treatment center most efficiently. To make of bio gas forming in the centers. To create energy saving.

Proje devam etmektedir.

The project is in progress.

Engelliler Çalışıyor

Disabled People are Working

Amaç:

İşkur, Denizli Belediyesi, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Milli Eğitim Müdürlüğü, Ticaret Odası, Sağlık Müdürlüğü ve Pamukkale Üniversitesi'nin işbirliği içinde oldukları bir kurumsal yapının oluşturulması. Engellilerin test edildiği yerel test merkezleri oluşturulması. Öğrenciler için bilgi merkezi ve engelliler için bir eğitim programı oluşturulması. Proje hızla devam etmektedir.

Aim

To establish an institutional constitution with the participation of Employment Office, the Municipality of Denizli, Social Services and Child Care Association, National Education Directorate, the Chamber of Commerce, Health Directorate and Pamukkale University. To found test centers to test the disabled people. To found an information center for students and to form an education program for disabled people.

Projelerin Dökümü

The list of the Projects

No	Proje Adı Name of the Project	Hibe Sağlayan Kurum Grantor Institution	Fon Miktarı Amount	Ortak/Sahip Partner/Owner
1	Atıklar Her Yerde Projesi Waste Everywhere Project	Hollanda Büyükelçiliği’nin Matra/Kap Programı Matra/Kap Program of The Royal Netherlands Embassy	15.000 Euro	Sahip Owner
2	İşsizlikle Mücadelede Yerel Yöntemler ile Sosyal Ortaklıklar Kurma Projesi The Project for Establishing Partnership in Fight against Unemployment	Merkezi İhale ve Finans Birimi Yenileşme ve Değişim için Türkiye’de Sosyal Diyalogün Güçlendirilmesi Hibe Programı Central Finance&Contracts Unit “Strengthening Social Dialogue for Innovation and Change in Turkey” Granting Program	91.532,27 Euro	Ortak Partner
3	Katı Atık Düzenli Depolama Sahası Gazı Değerlendirme Metodlarının İncelenmesi Projesi The Project for Investigation of Methods of Using Regular Solid Waste Storage Field Gas	Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) Center for European Union Education and Youth Programmes (Turkish National Agency)	9.000 Euro	Sahip Owner
4	Katı Atık Yönetiminde Yeni Hizmetlerin Uygulanması Projesi The Project for Using New Methods in Solid Waste Management	Hollanda Belediyeler Birliği - Logo - East 1 Programı Union of Municipalities of the Netherlands - Logo - East 1 Program	64.000 Euro	Ortak Partner
5	Kol Kola Sırt Çantası Projesi Arm-in-arm Backpack Project	Hollanda Belediyeler Birliği - Logo - East 1 Programı Union of Municipalities of the Netherlands - Logo - East 1 Program	45.000 Euro	Ortak Partner
6	Denizli Belediyesi İtfaiyesi’nin Afet Yönetim Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi The Improvement of Disaster Management Capacity of Denizli Fire Brigade Department	Hollanda Belediyeler Birliği - Logo - East 2 Programı Union of Municipalities of the Netherlands - Logo - East 2 Program	70.000 Euro	Ortak Partner
7	Belediyelere Belediye Desteği Projesi Support from Municipality to Municipalities Project	Merkezi İhale ve Finans Birimi, AB ve Türkiye Arasındaki Sivil Toplum Diyalogünün Geliştirilmesi Kentler ve Belediyeler Hibe Programı Central Finance&Contracts Unit “Promotion of Civil Society Dialogue between EU and Turkey, Cities and Municipalities” Granting Program	182,265.77 Euro	Sahip Owner
8	Engelliler Çalışıyor Projesi Disabled are Working Project	Hollanda Dışişleri Bakanlığı’nın Matra Programı Matra Program, The Ministry of Foreign Affair of the Netherlands	700.000 Euro	Ortak Partner

DISABLED PEOPLE

BÖLÜM 08
issue eight

ENGELLİLER

DISABLED

Engellilerin Durumu Situation of Disabled

Engelliler

Ülkelerin sağlık, eğitim ve ekonomik kalkınma göstergelerinde, engelli nüfusun yaşam düzeyi ve engelli nüfusa sunulan hizmetlerin kalitesi önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle son yıllarda ülkemizde engellilerle ilgili politikalar uluslararası düzeyde bir gelişme göstermiştir.

2002 Türkiye Özürlüler Araştırması'na göre ülkemizde engelli nüfusun toplam nüfus içindeki oranı % 12.29'dur. Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ile zihinsel engellilerin oranı %2.58 iken, süregen hastalığı olanların oranı % 9.70'dir.

Ege Bölgesi nüfusunun %11.86'sı engellidir. Engelli olma oranları yaş grubu bazında incelendiğinde, her iki grupta da ileri yaşlarda artmaktadır. Ancak, bu artış süregen hastalığı olanlarda diğer engelli grubundakilere göre daha fazladır.

Denizli'de engelli nüfusa yönelik hizmetler, sağlık kuruluşları, belediyeler, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüğü, dernek ve vakıflar aracılığı ile yapılmaktadır.

Denizli'de engelli vatandaşlarımıza yönelik olarak sağlık, eğitim, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin yanı sıra meslek ve beceri edindirme kursları, sosyal ve kültürel hizmetler ile çevresel hizmetler verilmektedir. Bu hizmetlerle hedeflenen; engelli vatandaşlarımızın geleceğe güvenle bakmasıdır. Bu konu ile ilgili olarak kentte pek çok ulusal ve uluslararası proje de uygulanmaktadır.

The standard of living and the quality of services provided to the disabled have a significant place in the nations' health, education and economical growth indexes. In recent years, our country has shown an international improvement in disabled policies.

According to 2002 Turkey Disabled Research, the disabled population rate in the total population is 12.29%. While the rate of orthopedic, visually, hearing, speech and mentally disabled rate is 2.58%, the rate of chronic diseases is 9.70%.

11.86% of Aegean Region population is disabled. When the rates of disabled are examined in age groups, there is an increase in both groups in further ages. However, this increase is more in chronic diseases group than in the other disabled groups.

The services for disabled people in Denizli are provided by health organisations, municipalities, City Social Services Office, City National Education Office, Turkey Employment Institution City Office, associations and community trust organisations.

In Denizli, vocational and skills courses, social and cultural services and environmental services are provided to disabled people as well as health, education and care and rehabilitation services. The aim of the services is to provide the disabled citizens with a secured future. To achieve this aim, many national and international projects are carried out in the city.

Engellilere Yönelik Hizmetler

Services for Disabled People

Engelliler

Denizli’de yaşayan engelli insanların tespiti, incelenmesi, Bakım ve Rehabilitasyonuna Dair Yönetmelik gereği korunmaları ve yetiştirilmesi gereken engellilerin tespit ve incelenmesi Denizli İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü’nün sorumluluğu altındadır. Bu konu ile ilgili tüm işlemler İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından yapılır ve takip edilir.

Bu çalışmalar kapsamında, bakıma muhtaç engellilerin tespiti ve bakım hizmeti esaslarının belirlenmesine ilişkin yönetmelik gereği engelli vatandaşlarımıza yönelik olarak ‘Evde Bakım Hizmeti’ başlatılmıştır. Buna göre ailelere engelli bireylerinin bakımını üstlenmeleri şartı ile asgari ücret düzeyinde bir aylık Denizli İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından ödenmektedir.

Yine Türkiye’de ilk olarak ilimizde yatılı hizmet vermek üzere özel zihinsel engelliler bakım merkezi kurulmuş ve faaliyete sokulmuştur.

Engellilere yönelik hizmetler

Kentimizde; SHÇEK Özürlü Rehabilitasyon Merkezlerine yerleşmek üzere sırada bekleyen kişi sayısı 90 olup, SHÇEK Özürlü Rehabilitasyon Merkezi’ne 2006 yılında yerleştirilenler 10 kişi, evde bakım hizmetinden yararlandırılanlar (Nisan 2007 itibariyle) 79 kişi, Özel Engelli Bakım Merkezi’nden yararlandırılanlar ise 29 kişidir.

Engelli çalıştırmayan işverenlere ceza olarak kesilen paraları kullanmaya yetkili komisyondan aktarılan ödenekle Denizli ilinde 2005 ile 2008 yılları arasında 10 adet mesleki rehabilitasyon kursu hayata geçirilmiştir. Bu kurslarda toplam 119 özürlü vatandaşımıza mesleki rehabilitasyon eğitimi verilmiştir.

İş-Kur Genel Müdürlüğü’nden alınan 2008 Kasım ayı sonu rakamlarına göre Denizli’de engelli istihdamı ile kamuya ait 16, özel sektöre ait 293 işyeri bulunmaktadır.

Kamu kurumlarında 116 engelli, özel sektörde ise 1623 engelli çalıştırma zorunluluğu bulunmasına rağmen, 2008 yılı Kasım ayı sonu rakamlarına göre kamuda 88, özel sektörde ise 1452 engelli çalıştırılmaktadır. Bu sayının arttırılması yönündeki çalışmalara hızla devam edilmektedir.

Disabled

The definition, examination and protection of disabled people to be educated according to the Care and Rehabilitation Regulation is under the responsibility of Denizli City Social Services Office. All of the procedures about this matter are followed and done by the City Social Services Office.

In line with the regulations for defining and examining disabled people who need caring, “Home Care Service” has been put into action for the disabled citizens. According to this regulation, a monthly minimum wage is paid to the families by Denizli City Social Services Office under the condition that they look after the disabled member.

Moreover, for the first time in Turkey, a special care center for mentally disabled people which will provide residential service has been founded.

Services for Disabled People

In our city, 90 people are waiting to be settled in the Social Services and Child Care Institution Disabled Rehabilitation Centers. In 2006, 10 people were settled in Disabled Rehabilitation Center. 79 people (by April 2007) were provided with home care service, and 29 people were provided with service in Special Disabled Care Center.

Between 2005 and 2008, ten vocational rehabilitation course centers were founded with the subsidy transferred from the commission responsible for using the amount of the fine that the employees had to pay for not employing disabled people. 119 disabled people have been provided with vocational rehabilitation training in those courses.

According to the figures of November 2008 gathered from Turkey Employment Office, there are sixteen state-owned and 293 private-owned establishments that employ disabled people.

Although it is obligatory for state-owned establishments to employ 116 disabled people and private-owned establishments 1623, according to the November 2008 figures, only 88 disabled people are employed in the state-owned establishments and 1452 in the private-owned.

Workability Europe Üyelik Sertifikası

Denizli Belediyesi'nin ev sahipliğini yaptığı, Hollanda Dışişleri Bakanlığı Matra Programı tarafından finanse edilen ve Türkiye Hollanda işbirliği ile yürütülecek Engelliler Çalışıyor Projesi kapsamında Denizli Belediyesi'ne Workability Europe üyelik sertifikası verildi. Belediye Başkanı Nihat Zeybekci, sertifikayı Workability Europe Genel Başkanı Hans Vrind'in elinden aldı. Böylece Denizli Belediyesi, Workability Europe'a üye ilk belediye oldu.

Denizli Belediyesi ve Workability Europe'un ortaklaşa düzenlediği 'Engelliler, Bilinmeyen İşgücü Konferansı' 14-15 Mayıs 2009 tarihleri arasında Pamukkale'de gerçekleştirildi. Hollanda'dan Almelo Belediye Başkan Yardımcısı Mieke Kuik ile Hollanda ve Türkiye'den engellilere yönelik hizmet veren çok sayıda kamu ve özel sektör çalışanının katıldığı konferansın sonunda engellilerin sahip oldukları hakları kullanmalarını sağlamanın tüm kurumların görevi olduğu üzerinde duruldu.

Toplantıda, ülkemizde engelliler için yapılan birçok yasal düzenlemelerin bulunduğu, ancak bu düzenlemelerin doğru ve kararlı bir şekilde uygulanmadığı taktirde beklenen etkiyi sağlamasının imkansız olduğu, doğru uygulamalar için ise kurumlar arası işbirliklerinin yapılması gerekliliği sonucu ortaya çıktı.

Workability Europe Membership Certificate

Denizli Municipality has been awarded the Workability Europe Membership Certificate with the Disabled are Working Project, which will be carried out in the cooperation of Turkey and the Netherlands, funded by Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands Matra Program, and hosted in Denizli. Nihat Zeybekci, the Mayor, has taken the Certificate from Hans Vrind, the President of Workability Europe. Thus, Denizli has become the first municipality member of Workability Europe.

"Disabled, the Unknown Labor Power Conference", organised with the cooperation of the Municipality of Denizli and Workability Europe, was held in 14-15 May 2009 in Pamukkale. Mieke Kuik, the Vice-President of Almelo Municipality in Holland, and representatives of many organisations and institutions providing services to disabled people attended the conference. That all the organisations and institutions have the responsibility to help the disabled people to make use of their rights was discussed during the conference.

It was concluded in the conference that in our country there were many legal regulations for the disabled, however unless these regulations were carried out correctly and steadily, the expected impact would be impossible, and for correct applications the cooperation among the associations was a necessity.

Özürllülere yönelik araç yardımı | Vehicles provided to the Disabled

Yıllar Years	Akülü Araç Electric Wheelchair	Tekerlekli Sandalye Manual Wheel Chair	Özel Saat Special Watch	Beyaz Baston White Cane	Servis Aracı Tahsis Service Car
2006	2	4			2100
2007	9	24		35	2150
2008	10	27	100	65	2100
Toplam Total	21	55	100	100	6350

Engelli masası Eylül 2005 tarihinde aktif olarak faaliyet göstermeye başlamış olup, özürllülerin yaşam standartlarını artırmaya yönelik önemli hizmet ve faaliyetleri hayata geçirmiştir.

The Board of Disabled was put into action in September 2005, and has put many services and activities to increase the living standard of the disabled.

Engellilere Yönelik Projeler

Disabled are Working Project

Engelliler Çalışıyor Projesi

Engelliler Çalışıyor Projesi, Hollanda Matra Programı tarafından finanse edilen bir Türkiye - Hollanda işbirliği projesidir. Başarılı bir şekilde uygulanan projenin amacı, evde oturarak hayattan kopan engellilerin istihdam edilecek yeniden hayata kazandırılmasıdır. Böylece kent ekonomisine de ciddi bir kazanım sağlanmış olacaktır.

Denizli Belediyesi'nin yerel koordinatörlüğünü üstlendiği Engelliler Çalışıyor Projesi kapsamında; 3 Aralık 2008 tarihinde başlayan pilot proje uygulamaları tüm proje ortaklarının yoğun katılım ve destekleriyle bugün de devam etmektedir.

Proje kapsamında 218 engelli ile görüşülmüş, 60 engelli eğitime tabi tutulmuş ve kurs sonundaki bitirme sınavlarını başarıyla geçen 48 fiziksel engelli, sertifika almaya hak kazanmıştır. Proje kapsamında eğitim gören ve kursu başarıyla tamamlayan 27 fiziksel engellinin de çeşitli iş kollarında istihdamı sağlanmıştır.

Proje kapsamında dikiş makinesi operatörlüğü, büro yardımcı elemanı, bilgisayar operatörlüğü (çizim programları) ve bilgisayar operatörlüğü (ileri bilgisayar) kursları açılmıştır.

Engelliler Çalışıyor Projesi, engellilerin istihdamını sağlamak ve onların bilinmeyen iş gücünü ortaya çıkartmak amacıyla yürütülen bir kurumsal işbirliği projesidir. Proje kapsamında engellilerin istihdamını destekleyecek çalışmalar önümüzdeki dönemde de devam edilecektir.

Denizli Belediyesi'nin büyük önem verdiği ve desteklediği Engelliler Çalışıyor Projesi kapsamında fiziksel engellilere yönelik olarak açılan bilgisayar operatörlüğü, bilgisayar destekli tasarım ve büro yardımcı elemanı kurslarına toplam 36 engelli vatandaşımız katılmıştır.

Kurslara katılan engelli kursiyerler, İŞ-KUR İl Müdürlüğü, Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Denizli Belediyesi'nin ilgili birimleri tarafından engelli veri tabanına kayıt edilmiş ve bu proje kapsamında görüşmeye alınan engelliler arasında belirlenen kursiyerlerin 7'si değişik firmalarda işe yerleştirilmiştir. 6 engelli de mesleki eğitim kurslarına katılmasına gerek görülmeyerek doğrudan istihdam edilmiştir. Böylece bu kişilerin yeniden hayata tutunmaları sağlanmıştır.

Disabled are Working Project

Disabled are Working Project is a Turkey - the Netherlands cooperation project, funded by the Netherlands Matra Program. The aim of the successfully carried out project is to regain the socially isolated disabled people into the life by employing them. Thus, a significant gain will have been achieved for the city economy.

Within the context of Disabled are Working Project, whose local coordinator is the Municipality of Denizli, the pilot projects that started with the participation of all project associates in 3 December 2008 are still in progress.

Within the project, 218 disabled people have been interviewed, 60 disabled people have been trained and 48 physically disabled people, who successfully passed the final exams, have been awarded certificates. 27 physically disabled people, who have been trained within the context of project and successfully finished the training, have been employed in various works.

Within the project, there are training courses for sewing machine operating, office assistants and computer operators (graphics designing and advanced computing).

Disabled are Working Project is an institutional cooperation project that aims to provide the disabled with employment and to discover their unnoticed work power. The projects to support the employment of the disabled will be continued in the following term.

36 disabled people have attended the computer operating courses, computer assisted designing courses and office assistant courses which have been carried out within the Disabled are Working Project, highly regarded and supported by the Municipality of Denizli.

The disabled trainees have been stored into the disabled database by the concerned units of Employment Institution City Office, Denizli National Education Office and the Municipality of Denizli, and seven of those trainees, who have been interviewed, have been employed in various companies. Six disabled have been directly employed without any training. Thus, these people have been provided with a chance to be a part of life again.

Öğrenim Yardımı | Education Support

Yıllar Years	Lise (Öğrenci Sayısı) High School (number of students)	Üniversite (Öğrenci Sayısı) University (number of students)
2005	500	800
2006	500	850
2007	750	1000
2008	1000	-----
Toplam Total	2750	2650

Öğrenim Yardımları Yönetmeliği'ne göre yukarıda belirtilen sayıda öğrenciye belirlenen miktarda nakdi yardım yapılmıştır.

According to the Education Support Regulations, a certain amount of money has been given to a certain number of students, presented above.

Etüd Merkezleri Öğrenci Sayıları | Number of Students in Study Centers

Yıllar Years	Fatih	Karaman	Mehmet Akif	Sevindik	Yenişehir
2006	----	160	----	50	----
2007	----	160	----	90	76
2008	190	165	190	140	120
Toplam Total	190	485	190	280	196

Denizli Belediyesi tarafından özellikle kentin aşırı göç alan bölgelerine etüd merkezleri yapılmıştır. Bu merkezlere gelen öğrencilere okul dışı zamanlarında bilgisayar kullanma, ders çalışma, kültür ve sanat aktivitelerinde bulunma imkanı sağlanmaktadır.

Study centers have been founded especially in the excessive migration receiving parts of the city of the Municipality of Denizli. In those centers, students are provided with the opportunity to use computers, study and do social and cultural activities.

Öğrenim Yardımı | Education Support

Yıllar Years	Para Yardımı Money Support	Gıda Yardımı Food Support	Yakacak Yardımı Heating Support	Ev Temizliği House Cleaning
2005	152	2000	45	51
2006	326	2170	30	93
2007	513	1873	100	108
2008	626	2000	130	21
Toplam Total	1617	8043	305	273

Yetkili komisyon tarafından belirlenen miktara göre gereken yardım yapılmıştır.

The required support has been provided according to the defined amount by the concerned commission.

SPORTIVE ACTIVITIES

BÖLÜM 09

issue nine

SPOR

SPORT

Spor çalışmaları Sportive Activities

Spor

Spor, evrensel kültürün bir parçası, dili, ırkı, dini farklı insanları birleştiren ve dünya barışına katkı sağlayan önemli bir araçtır. Spor etkinliklerinin kapsamı, örgütlenme durumu ve mekansal altyapısı kentlilerin spor aktivitelerini sağlıklı bir şekilde sürdürüp sürdürmediklerinin saptanmasında önemlidir.

Sportif ögelerin tümünde dinlenmek ve eğlenmek olduğu kadar aynı zamanda sosyal bir kaynaşma da vardır. Sporun sağladığı bedensel ve ruhsal anlamdaki doyum olanakları, serbest zamanları ve yaşam seviyeleri düzenli olarak artan sanayileşmiş ülkelerin özlemini duyduğu yeni bir yaşam şeklinin ayrılmaz parçasıdır.

Özellikle 2004 yılından itibaren spor alanında önemli yatırımlar yapan Denizli Belediyesi, bu çalışmalar kapsamında kentin her mahallesine basketbol ve voleybol sahaları yapmıştır. Daha önceki yıllarda sokak aralarında spor yapmak zorunda kalan çocuklar ve gençler, bugün bu sahalarda ücretsiz olarak spor yapma ayrıcalığını yaşamaktadır. Yine Denizli Belediyesi tarafından Ege Bölgesi'nin en büyük spor salonlarından biri Denizli'ye kazandırılmıştır. Kentteki tüm amatör spor kulüplerine destek olan Denizli Belediyesi, Türkiye'nin hemen hemen hiçbir ilinde olmayan sentetik çim sahaları Denizli halkının hizmetine sunmuştur. Kentte yaşayan kadınların rahat ve güvenli bir ortamda spor yapmaları amacı ile koşu ve bisiklet yolları yapan Denizli Belediyesi, kente kazandırdığı tenis kortu, basketbol ve voleybol sahalarında ücretsiz kurslar vermektedir.

Sport is a part of the universal culture. It is an important means that brings people together from different languages, races and religions, and contributes to the world peace. The content of the sport activities, the organizational situation and the spatial substructure play an important role in determining whether the sport activities are carried out efficiently or not.

In all sport activities, there is social fusion as well as resting and having fun. The physical and psychological satisfaction got from sports is an indispensable part of the new life style longed by the industrialised countries whose leisure and standard of living increase regularly.

The Municipality of Denizli, making important investments in the matter of sports mainly since 2004, has built basketball and volleyball fields in every street of the city. The children, who had to do sports in the streets in earlier years, now have the privilege to play in those fields free of charge. Moreover, the Municipality of Denizli has constructed one of the largest gyms of the Aegean Region in Denizli. Supporting all the amateur sports clubs in the city, the Municipality of Denizli has built synthetic grass fields which are rare in Turkey. The Municipality has also built racetracks and cycling tracks for women to do sports in a comfortable and safe environment. The Municipality also provides free training in tennis courts, basketball and volleyball fields.

Denizli'de spor kulüpleri Sport Clubs in Denizli

Spor Kulüpleri

Denizli'de 2004 yılında 36 olan spor kulübü sayısı, 2009 yılına gelindiğinde 79'a ulaşmıştır. Bu önemli artışta Denizli'deki kurum ve kuruluşların spor kulüplerini desteklemesinin büyük etkisi vardır.

Her zaman sporun ve sporcunun yanında olan Denizli Belediyesi, kentteki tüm amatör kulüplerinin malzeme ihtiyacını ücretsiz olarak karşılamaktadır. Yine kentteki spor kulüplerinin maçlarını sağlıklı ve modern bir ortamda yapabilmesi için kentin ihtiyaç duyulan bölgelerinde spor sahaları yapılmaktadır. Aynı şekilde Denizli'deki diğer kurum ve kuruluşlar da spor kulüplerinin birçok ihtiyacını hiçbir karşılık beklemezsizin karşılamaktadır. Böylece spor kulübü sayısı hızla artmaktadır.

Sport Clubs

The number of sport clubs in Denizli, which was 36 in 2004, has reached 79 in 2009. The support from associations and institutions in Denizli has a significant impact on this increase.

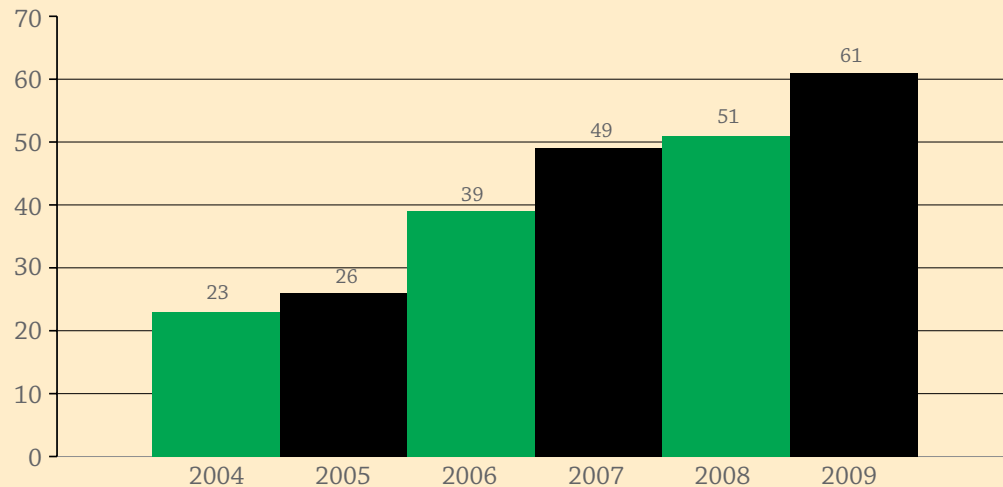
Always a supporter of sports and sportsmen, the Municipality of Denizli provides all the amateur clubs in the city with free sport equipments. In addition, the Municipality has been building sport fields in necessary parts of the city to provide sport clubs with a healthy and modern environment. Similarly, other associations and institutions in Denizli meet many needs of sport clubs without any expectations. Thus, the number of sport clubs increases rapidly.

132

SPORTIVE ACTIVITIES

2004-2008 yılları arası türlerine göre spor kulüpleri | Types of Sport Clubs between 2004-2008

Yıllar Years	İhtisas Expertise	Müessese Organisation	Okul School	Spor Kulüpleri Sport Clubs	Gençlik Kulüpleri Youth Clubs	Toplam Total
2004	6	4	2	23	1	36
2005	6	4	2	26	1	39
2006	10	8	2	39	2	61
2007	10	9	7	49		75
2008	10	8	9	51	1	79
2009	10	8	9	61		88

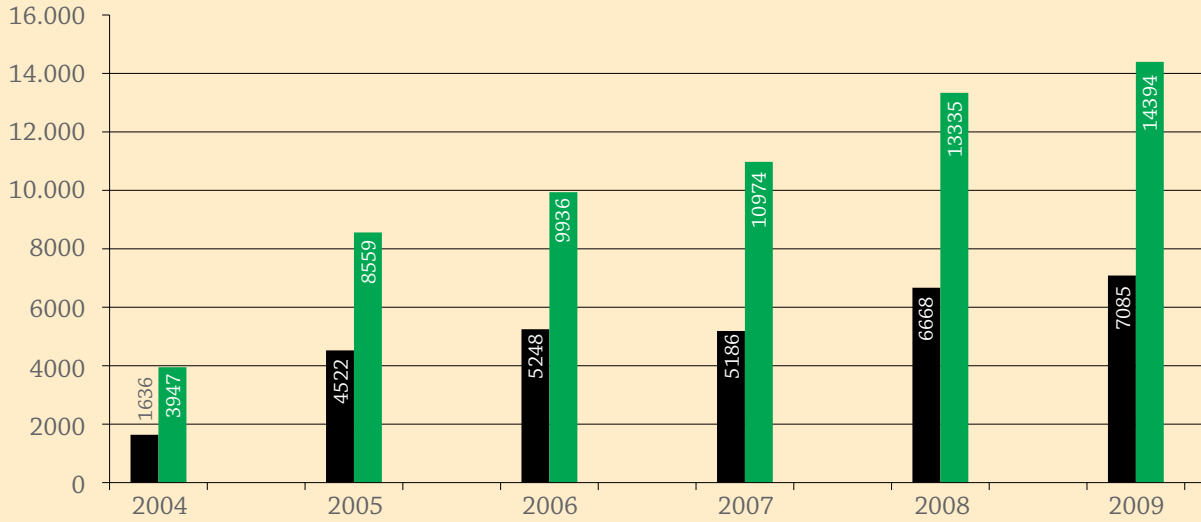
Spor kulüpleri sayısındaki artış sağlıklı yaşam için büyük önem taşımaktadır.

The increase in the number of sport clubs plays an important role in a healthy living.

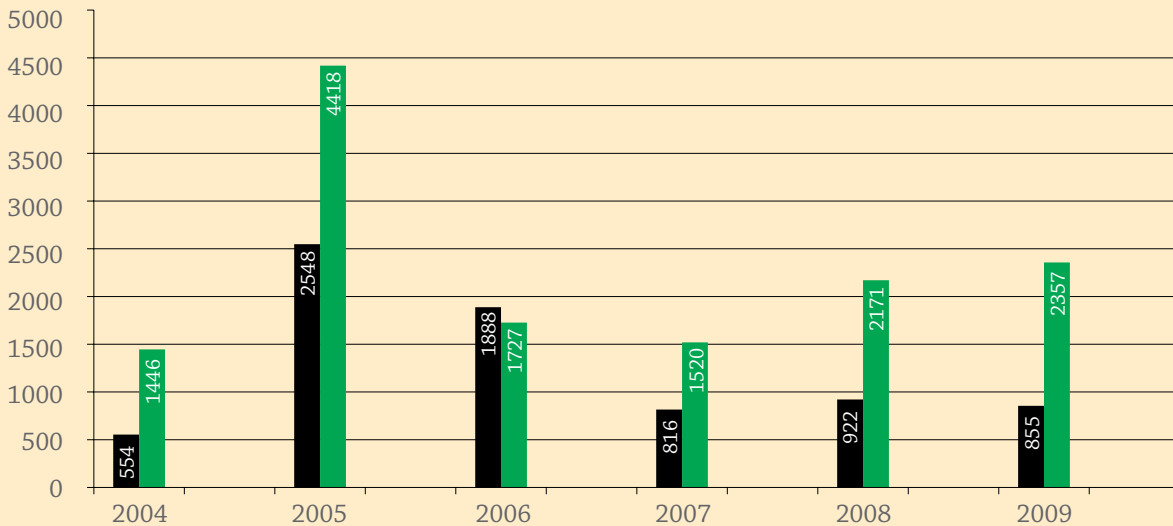
2004-2009 Lisanslı ve Faal Sporcu Sayıları | The Number of Licenced and Active Athletes between 2004-2008

Yıllar Years	Faal Bayan Active Female	Faal Erkek Active Male	Toplam Total	Lisanslı Bayan Licenced Female	Lisanslı Erkek Licenced Male	Toplam Total
2004	554	1,446	2,000	1,636	3,947	5,583
2005	2,548	4,418	6,966	4,522	8,559	13,081
2006	1,888	1,727	3,615	5,248	9,936	15,184
2007	816	1,520	2,336	5,186	10,974	16,190
2008	922	2,171	3,093	6,668	13,335	20,003
2009	855	2,357	3,212	7,085	14,394	21,479

Lisanslı Sporcu Sayıları | The Number of Licenced Athletes

Faal Sporcu Sayıları | The Number of Active Athletes

Denizli Belediyespor'un faaliyetleri

The Activities of Denizli Belediyespor

Spor Aktiviteleri

Spora büyük önem veren Denizli Belediyesi, Denizli Belediyespor Kulübü ile çocuklar ve gençler ağırlıklı olmak üzere kentteki 10.000 kişiye spor yaptıracak bir altyapıyı sunmaktadır.

Futbolun yanı sıra birçok spor branşında faaliyet gösteren Denizli Belediyespor, basketbol, tekvando, judo, okçuluk, atletizm, tenis, güreş, boks ve santranç branşlarında önemli başarılarla imza atmaktadır.

Denizli Belediyespor bünyesindeki lisanslı sporcu sayısı, 2004-2008 yılları arasında toplam 1270 olup, bu sayı yıllara göre değişmektedir.

Aynı zamanda Denizli Belediyespor tarafından faaliyette bulunan tüm branşlarda yaz spor okulları açılmaktadır.

Sport Activities

The Municipality of Denizli is highly committed to the sport activities, and it provides facilities for 10.000 children and young people to do sports under the roof of Denizli Belediyespor Club.

In addition to football, Denizli Belediyespor has reached important achievements in the fields of basketball, taekwon do, judo, archery, athletics, tennis, wrestling, boxing and chess.

The number of registered athletes in Denizli Belediyespor is 1270 between 2004 and 2008, but the number changes annually.

Moreover, there are summer sports schools for every branch carried out by Denizli Belediyespor.

Spor Branşları

» Futbol

Denizli Belediyespor Profesyonel Futbol Takımı, 2. Lig'de mücadele etmektedir. Kulübün kadrosundaki 13 futbolcu altyapıdan yetişmiştir. Denizli Belediyespor çatısı altında 350 genç futbolcu spor yapma imkanı bulmaktadır. Yaz aylarında açılan Denizli Belediyespor Yaz Futbol Okulu'na da yoğun bir ilgi vardır. Bu okula 500'e yakın kursiyer katılmakta, yetenekli gençler devamlı spor yapma imkanı bulmaktadırlar.

» Boks

Denizli Belediyespor Boks Şubesinde 11 kez Türkiye şampiyonluğu, 6 kez Avrupa şampiyonluğu ve 6 kez de dünya üçüncülüğü kazanan Milli Boksör Selma Yağcı bulunmaktadır. Selma Yağcı defalarca milli formaya giyerek hem Denizli Belediyespor'u hem de Denizli'yi başarıyla temsil etmiştir.

» Taekwon-do

2005 Yılı Şubat Ayı'nda faal duruma geçirilen tekvando branşında başarılı sporcuları bünyesinde bulunduran Denizli Belediyespor'da spor yapan 17 yaşındaki Yusuf Emre Koç 11 Kez Türkiye şampiyonu, Refik Erdem Koç 2 kez Türkiye Şampiyonu olurken, Dilara Turan da 5 kez Türkiye ikincisi, 4 kez Türkiye üçüncüsü ve 1 kez de Türkiye şampiyonu olmuştur. Yine Denizli Belediyespor tarafından yaz aylarında açılan spor okulunda 200'e yakın gence spor yapma imkanı sağlanmaktadır.

Sport Branches

Soccer

Denizli Belediyespor Professional Football Team is in the 2nd League. 13 players in the team have been trained in the club's youth team. There are 350 young players under the roof of Denizli Belediyespor. Football Summer School is also highly popular. 500 trainees attend this school, and talented ones have the opportunity to do sports regularly.

Boxing

Selma Yagci, who won Turkey Boxing Championship eleven times, the European Boxing Championship six times and bronze medal in the World Championship three times, is one of the members of Denizli Belediyespor Boxing Branch. She has successfully represented both Denizli and Denizli Belediyespor.

Tae kwon do

The branch was activated in February 2005. Yusuf Emre Koc (17) has won Turkey Championship eleven times, Refik Erdem Koc has won Turkey Championship twice, and Dilara Turan has won silver medal in Turkey Championship five times, bronze medal four times and Championship once. In summer school, around 200 young people do sports.

Basketbol

2004 yılından önce dondurulan basketbol branşı, 2004 yılından sonra tekrar aktif hale getirilmiştir. Bu konuda yapılan çalışmalar kapsamında çocuklar ve gençler için basketbol okulları açılarak bu branşta 800 çocuk ve gence basketbol öğretilmiş, altyapı bazında yapılan çalışmalarla da gençler, yıldızlar ve minikler olmak üzere 3 takım oluşturularak bu takımların yerel liglerde mücadele etmeleri sağlanmıştır.

Atletizm

25 Kişilik sporcu kadrosuyla çalışmalarını sürdüren Denizli Belediyespor Atletizm Takımı'nda Türkiye dağ koşusunda şampiyonluklar elde eden Ümmü Kiraz bulunmaktadır. Bünyesinde Emre Karadayı ve Abdullah Yıldız gibi milli atletleri bulunduran atletizm takımı birçok kez Türkiye birinciliği, ikinciliği ve üçüncülüğü elde etmiştir. Takımın başarılı sporcularından Abdullah Ertekin 300 metre engelli yarışmalarında 2008 yılında Balkan ikincisi, 2009 yılında da ise Türkiye üçüncüsü olmuştur. Aynı sporcu, 2009 salon atletizm 800 metre ve 1500 metre engelli yarışmalarında Türkiye birinciliği kazanmıştır. 2008 yılı yıldız erkeklerde ise kros takımı Türkiye üçüncülüğü ve beşinciliği elde etmiştir.

Judo

50 Denizlili gence judo yapmayı öğreten Denizli Belediyespor, ilk kez dört sporcuyla da aynı anda Judo Milli Takımı'na gönderme başarısını göstermiştir. Yine yaz spor okullarında 100'e yakın gence judo öğretilmiş, Milli Takım seviyesine gelen çok sayıda sporcu Denizli'yi en güzel şekilde temsil etmiştir.

Yüzme

Denizli Belediyespor tarafından kentin merkezinde yer alan Atatürk Yüzme Havuzu'nda küçük yaş ve yetişkin bayanlar kategorisinde toplam 150 kişiye kurs verilmiştir. Aynı şekilde 150 başarılı genç de burada verilen yüzme kursları ile yüzmeyi öğrenmiştir. Denizli Belediyespor, Denizli Belediyesi ile işbirliği yaparak, yüzme sporu ile ilgili önemli projeleri önümüzdeki aylarda hayata geçirmeye hazırlanmaktadır.

Engelliler Güreşi

Engellilere büyük önem veren Denizli Belediyespor, engelliler güreş branşında da faaliyet göstermekte olup, kulübün başarılı sporcusu Onur Özcan Denizli Belediyespor'u başarıyla temsil etmektedir.

Basketball

The branch, deactivated before 2004, was reactivated in 2004. Thanks to the work done, basketball schools for children and young people have been founded and 800 children and young people have been trained. Three teams - youth, junior and children - have been formed and have started playing in local leagues.

Athletics

With its 25 athletes, Denizli Belediyespor Athletics Team has the mountain running champion Ummu Kiraz under its roof. Moreover, with the international athletes such as Emre Karadayi and Abdullah Yildiz, the team has won many golden, silver and bronze medals in Turkey. Abdullah Ertekin has won silver medal in the Balkans 300-meters hurdles in 2008, and won bronze medal in Turkey in 2009. He also won golden medals in indoor 800-meters race and 1500-meters hurdle in Turkey in 2009. The cross-country male-youth team won a bronze medal and became fifth in Turkey in 2008.

Judo

Denizli Belediyespor has trained fifty young people to do judo, and could succeed to send four practitioners to the National Team. Moreover, around 100 young people have been trained in summer schools, and those who achieved the the National Team level have represented the city successfully.

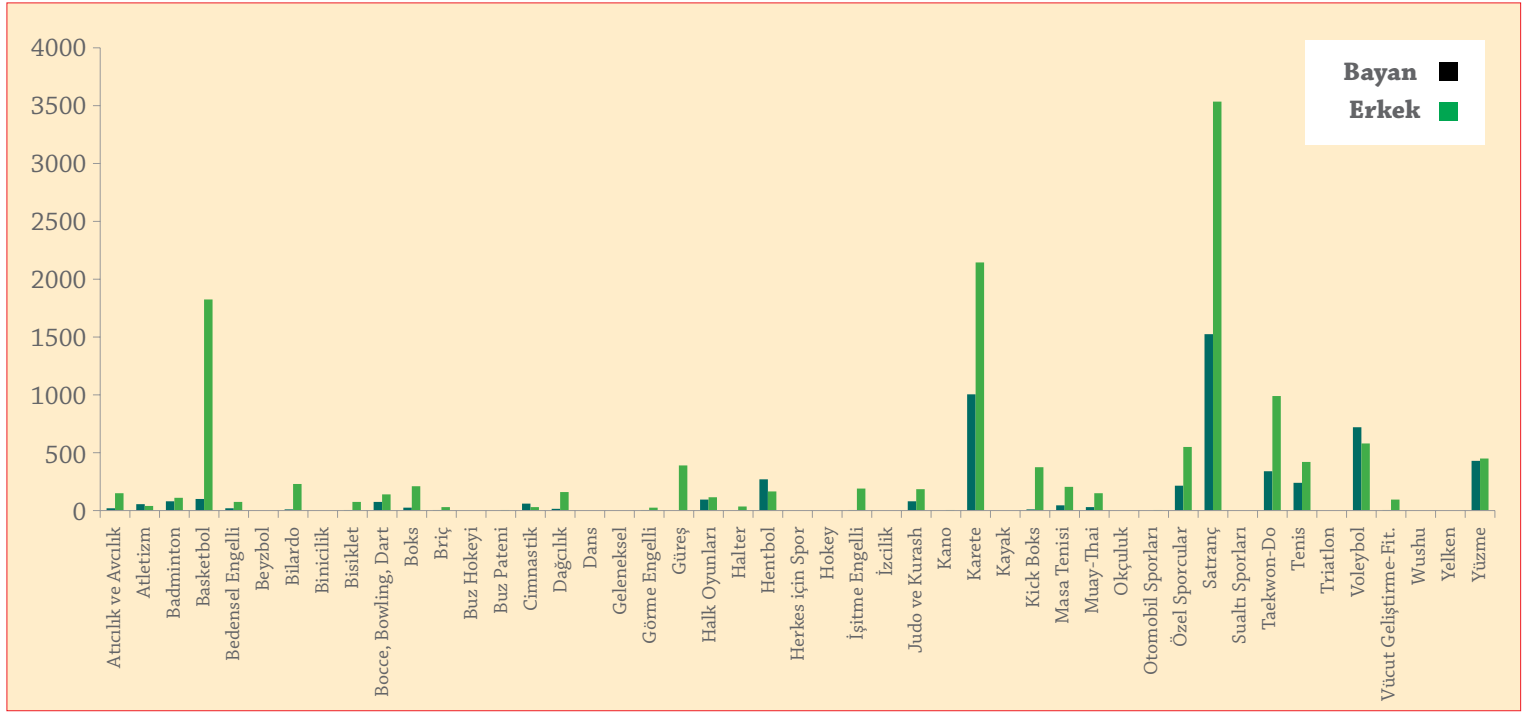
Swimming

150 young and adult females have been trained by Denizli Belediyespor in the Ataturk Swimming Pool in the city centre. Moreover, 150 young people have learnt swimming with these swimming classes. Denizli Belediyespor, in cooperation with the Municipality of Denizli, aims to carry out important project about swimming in the following months.

Disabled Wrestling

Denizli Belediyespor is highly committed to disabled people, and has a disabled wrestling team. The disabled wrestler Onur Ozcan successfully represents Denizli Belediyespor.

Lisanslı Sporcu Sayıları Grafiği | Denizli Population in 2008

Satranç

Yaklaşık 2.5 yıldır çalışmalarını sürdüren Denizli Belediyespor satranççıları, her geçen gün büyüyen bir kadro ile yoluna devam etmektedir. Yaz aylarında açılan satranç okulu sayesinde kent genelinde 900'e yakın çocuğa satranç öğretilmiş, maddi imkanları yetersiz olan sporculara ise gereken destek verilerek 150 gence lisans çıkarılmıştır.

Okçuluk

Türkiye çapında önemli dereceler elde eden Denizli Belediyespor, geçtiğimiz aylarda gerçekleştirilen Genç Bayanlar Kategorisi İlkbahar Okları Turnuvası'nda takım halinde Türkiye ikincisi olmuştur. Takımdan Fatma Zeybekci ise ferdi sıralamada 5. olarak Milli Takım'a seçilmiştir. 2008 yılında Mersin'de yapılan Genç Bayanlar Kategorisinde takım halinde yine Türkiye ikincisi olan Denizli Belediyespor Okçuluk Takımı çalışmalarını sürdürmektedir.

Tenis

Tenis sporunu her yaştan insanın yapmasına önem veren Denizli Belediyesi, bu doğrultuda kentin birçok bölgesinde tenis kortları yaptı. Denizli Belediyespor da İncilipınar ve Yenisehir Yunus Emre Koruluğu'ndaki tenis kortlarında ücretsiz tenis kursları düzenleyerek down sendromlu ve otistik çocuklar da dahil olmak üzere 150 öğrenciye tenis kursu verdi, vermeye de devam ediyor. Bu kapsamda 10 bin çocuk ve gencin tenis sporunu öğrenmesi hedefleniyor.

Chess

Denizli Belediyespor chess players have been carrying out their practice for about 2,5 years and the number of players increases day by day. Thanks to the summer schools, 900 children have been taught chess. The players with inadequate financial situation have been supported and 150 of the players have been licensed.

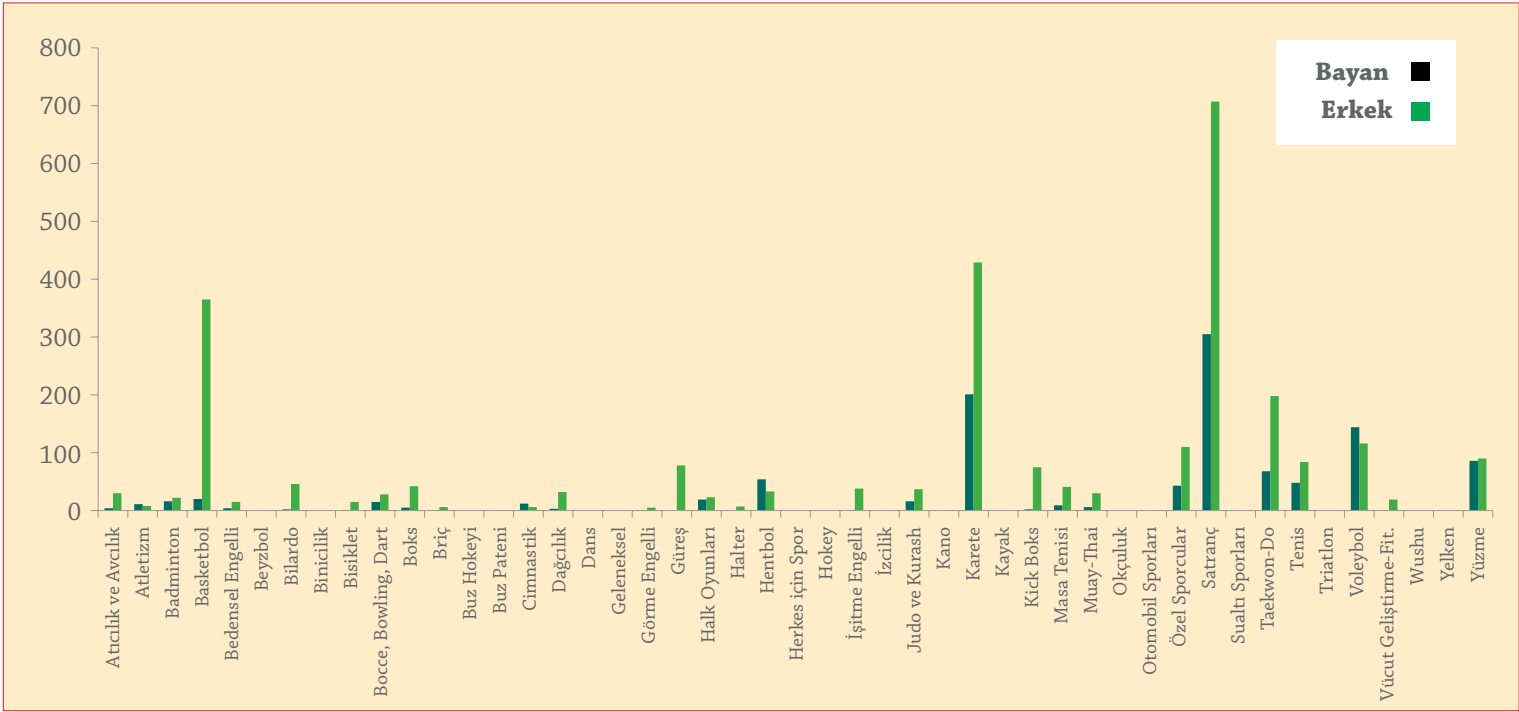
Archery

Denizli Belediyespor has won silver medal as a team in the recent Young Women Spring Archery Tournament. The team member Fatma Zeybekci has become the fifth and thus been selected to the National Team. The team won silver medal in Young Women Category in Mersin in 2008 and is still carrying out practicing.

Tennis

Considering that people from all ages play tennis, the Municipality has built tennis courts in many parts of the city. Denizli Belediyespor have provided free training in the courts in Incilipınar and Yenisehir Yunus Emre Groves, and have trained 150 children including those with Down's syndrome and autistics. Within this context, ten thousand children are aimed to be trained.

Faal Sporcu Sayıları Grafiği | Number of Active Athletes Graph

137

SPORTIVE ACTIVITIES | SPOR

Spor Kulüpleri Sayısı (2008) | Number of Sport Clubs (2008)

İl City	Askeri Military	İhtisas Specialised	Müessese Institution	Okul School	Spor Kulübü Sport Club	Toplam Total
Denizli	0	10	22	8	89	129
Türkiye	13	615	1183	1167	5662	8640

Gençlik ve Spor Kulüpleri ve Amatör Spor Kulüpleri Toplamı | Total Number of Youth&Sport Clubs and Amateur Sport Clubs

İl City	Lisanslı Sporcu Licensed Athletes			Faal Sporcu Active Athletes			Kartlı sporcu Athletes with Card		
	B	E	T	B	E	T	B	E	T
Denizli	6700	10657	19.799	1322	3088	4410	126	163	289
Türkiye	353.607	915.153	1.268.760	31.298	80.754	112.052	4189	9790	13.979

Denizli kulüp bakımından Türkiye sıralamasında 33 sırada, sporcu sayısı bakımından ise 18 sıradadır.

Denizli comes 33rd in terms of the number of sport clubs in Turkey, and 18th in terms of the number of athletes.

Spor Kulüpleri Sayısı2008 | Number of Sport Clubs in 2008

İl City	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Lisanslı Sporcu Sayısı Number of Licensed Athletes in Provincial Directorate of Youth and Sport	Milli Eğitim Müdürlüğü Lisanslı Sporcu Sayısı Number of Licensed Athletes in Directorate of National Education	Amatör Spor Kulüpleri Lisanslı sporcu Number of Licensed Athletes in Amateur Sport Clubs	GSİM+M.E.M+TFF Toplam lisanslı Sporcu sayısı Total Number of Licensed Athletes
Denizli	19.799	7401	3.621	30.821
Türkiye	1.268.732	515.970	219.315	2.004.017

Bu bilgiler, İl Müdürlüğümüz Sicil Lisans Sistemi, Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu ve Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre 17.01.2008 tarih itibarıyla hazırlanmıştır.

These figures were prepared according to the data gathered from License Registry System of City Directorate of Youth and Sport, Amateur Sport Clubs Federation and Directorate of National Education in 17.01.2008.

Spor Kulüpleri Sayısı (2008) | Number of Sport Clubs (2008)

İl City	Askeri Military	İhtisas Specialised	Müessese Institution	Okul School	Spor Kulübü Sport Club	Toplam Total
Denizli	0	10	22	5849	104	145
Türkiye	12	620	1202	1583	6401	9818

Gençlik ve Spor Kulüpleri ve Amatör Spor Kulüpleri Toplamı | Total Number of Youth&Sport Clubs and Amateur Sport Clubs

İl City	Lisanslı Sporcu Licensed Athletes			Faal Sporcu Active Athletes			Kartlı sporcu Athletes with Card		
	B	E	T	B	E	T	B	E	T
Denizli	7085	14394	21479	855	2357	3212	338	343	681
Türkiye	360.016	928.021	1.288.937	60.385	166.575	226.960	14.683	26948	41.631

Denizli, sınırları içerisinde kurulan kulüp sayısı bakımından Türkiye sıralamasında 31'inci sırada, sporcu sayısı bakımından ise 15. sıradadır. Bu rakam her geçen yıl artmaktadır. Özellikle amatör spor kulüp sayısı açısından ciddi bir artış söz konusudur.

Denizli comes 31st in terms of the number of sport clubs founded in provincial borders, 15th in terms of the number of athletes. The number increases year by year. There is a significant increase in the number of amateur clubs in particular.

Spor Kulüpleri Sayısı (2009) | Number of Sport Clubs (2009)

İl City	Askeri Military	İhtisas Specialised	Müessese Institution	Okul School	Spor Kulübü Sport Club	Toplam Total
Denizli	0	10	8	9	61	88
Türkiye	12	620	1202	1583	6401	918

Spor Kulüpleri Sayısı 2009 | Number of Sport Clubs in 2009

İl City	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Lisanslı Sporcu Number of Licensed Athletes in Provincial Directorate of Youth and Sport	Milli Eğitim Müdürlüğü Lisanslı Sporcu Number of Licensed Athletes in Directorate of National Education	Amatör Spor Kulüpleri Lisanslı sporcu Number of Licensed Athletes in Amateur Sport Clubs	GSİM+M.E.M+TFF Toplam lisanslı Sporcu sayısı Total Number of Licensed Athletes
Denizli	21.479	8403	3735	33.617
Türkiye	1.583.737	577.417	259.303	2.420.457

Bu bilgiler Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Sicillisans Sistemi, Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu ve Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre 30.09.2009 tarih itibarıyla hazırlanmıştır.

These figures were prepared according to the data gathered from License Registry System of City Directorate of Youth and Sport, Amateur Sport Clubs Federation and Directorate of National Education in 30.09.2009.

Lisanslı ve Faal Sporcu Sayısı | Number of Licensed and Active Athletes

Yıllar Years	Faal Bayan Active Female	Faal Erkek Active Male	Toplam Total	Lisanslı Bayan Licenced Female	Lisanslı Erkek Licenced Male	Toplam Total
2004	554	1.446	2.000	1.636	3.947	5.583
2005	2.548	4.418	6.966	4.522	8.559	13.081
2006	1.888	1.727	2.615	5.248	9.936	15.184
2007	816	1.520	2.336	5.186	10.974	16.790
2008	922	2.171	3.093	6.668	13.335	20.003
2009	855	2.357	3.212	7.085	14.394	21.479

Türlerine Göre Spor Kulüpleri | Types of Sport Clubs

Yıllar Years	İhtisas Specialised	Müessese Institution	Okul School	Spor Kulübü Sport Club	Gençlik Kulübü Youth Club	Toplam Total
2004	6	4	2	23	2	36
2005	6	4	2	26	1	39
2006	10	8	2	39	2	61
2007	10	9	7	49	-	75
2008	10	8	9	51	1	79
2009	10	8	9	61	-	88

Türlerine Lisanslı ve Faal Sporcu Sayısı | Types of Licensed and Active Athletes

Adı Name	Lisanslı Licensed			Faal Active		
	B	E	T	B	E	T
Atıcılık ve avcılık Rifle and Shooting	47	258	305	4	30	34
Atletizm Athletics	1.178	1.953	3.131	11	8	19
Badminton Badminton	212	129	341	16	22	38
Basketbol Basketball	443	1.479	1.922	20	365	385
Bedensel eng. Physically Disabled	4	15	19	4	15	19
Beyzbol ve softbol Baseball and Softball	10	21	31	0	0	0
Bilardo Pool	6	272	278	2	46	48
Binicilik Equeitation	0	2	2	0	0	0
Bisiklet Cycling	2	27	29	1	15	16
Bocce,bowling ve dar Bocce, Bowling and Dar	15	31	46	15	28	43
Boks Boxing	21	317	338	5	42	47
Briç Bridge (Cards)	5	59	64	1	6	7
Buz hokeyi Ice Hockey	1	1	2	0	0	0
Buz patenı Ice Skating	10	3	13	0	1	1
Cimnastik Gymnastics	325	149	474	12	6	18
Dağcılık Mountaineering	24	90	114	3	32	35
Dans Dance	5	1	6	0	0	0
Eskrim Fencing	0	0	0	0	0	0
Geleneksel Traditional	0	21	21	0	0	0
Gelişmekte olan sp b Developing sport branches	0	0	0	0	0	0
Golf Golf	0	0	0	0	0	0
Görme eng. Visually Impaired	1	20	21	1	5	6
Güreş Wrestling	5	359	364	0	78	78
Halk oyunları Folk Dances	165	173	338	19	23	42
Halter Weightlifting	0	8	8	0	7	7
Hava sporları Air Sports	0	0	0	0	0	0
Hentbol Handball	693	752	1.445	54	33	87
Herkes için spor Sport for Everyone	3	17	20	0	0	0

Türlerine Lisanslı ve Faal Sporcu Sayısı | Types of Licensed and Active Athletes

Adı Name	Lisanslı Licenced			Faal Active		
	B	E	T	B	E	T
Hokey Hockey	1	1	2	0	0	0
İşitme Engelliler Hearing Impaired	14	76	90	1	38	39
İzcilik Scouting	9	16	25	0	0	0
Judo ve kurash Judo and Kurash	96	232	328	16	37	53
Kano Canoeing	34	77	111	0	1	1
Karate Karate	485	1.252	1.737	201	429	630
Kayak Skiing	3	5	8	0	0	0
Kick boks Kickboxing	22	215	237	2	75	77
Kürek Rowing	0	0	0	0	0	0
Masa tenisi Table Tennis	380	822	1.202	9	41	50
Modern pentatlon Modern Pentathlon	0	0	0	0	0	0
Motosiklet Motorcycling	0	0	0	0	0	0
Muay-thai Muay-Thai	8	38	46	6	30	36
Okçuluk Archery	72	63	135	0	0	0
Oryantiring Orienteering	0	0	0	0	0	0
Otomobil sporları Auto Sports	0	6	6	0	1	1
Özel sporcular Special Athletes	67	193	260	43	110	153
Satranç Chess	982	2.845	3.827	305	707	1.012
Su topu Water Polo	0	0	0	0	0	0
Sualtı sporları Underwater Sports	0	5	5	0	0	0
Taekwon-do Tae kwon do	311	800	1.111	68	198	266
Tenis Tennis	64	222	286	48	84	132
Triatlon Triathlon	1	3	4	0	0	0
Voleybol Volleyball	866	515	1.381	144	116	260
Vücut G-Fitness Body Building - Fitness	5	61	66	1	19	20
Wushu Wushu	5	20	25	0	0	0
Yelken Sailing gelecek	4	31	35	0	0	0
Yüzme Swimming	638	923	1.561	86	90	176
Toplam Total	7.242	14.578	21.820	1.098	2.738	3.836

CITY COUNCIL

BÖLÜM 09
issue nine

KENT KONSEYİ

CITY COUNCIL

Denizli'de katılımcı yönetim anlayışı
Participatory Administration Concept in Denizli

Kent Konseyi

Geleceğe güvenle bakan bir Türkiye için 'demokrasi' kavramının önemi büyüktür. Sağlıklı bir demokrasi için ise katılımcı yönetim anlayışının etkin ve etkili olması gerekir. İşte bu anlayışın ülkemizdeki en güzel örneği kent konseyleridir. Bu kurumların hayata geçmesi ile her şeyi yöneticilerden bekleyen bir sistemden, birlikte çözüm üreten bir sisteme doğru ilk adımlar atılmıştır.

Halkın doğrudan ya da dolaylı olarak kent yönetimine katılmasına imkan sağlayan kent konseyleri, o kentte yaşayan insanların yerel yönetimle ilgili tüm öneri, sorun ve şikayetlerini dile getirebildiği aktif bir iletişim ve çözüm platformudur. Bugün çocuğundan gencine, kadınından engellisine kadar Denizli'nin tamamını kapsayan Denizli Belediyesi Kent Konseyi de sessiz çoğunluğun sesi vazifesini görmektedir.

Denizli Belediyesi Kent Konseyi, Denizli'deki kamu kurum ve kuruluşları ile halkı biraraya getirmeyi ilk edinmiş bir nevi kentin ortak akıl meclisidir. Bu yapı, Denizli'de ortak dili, ortak aklı ve ortak vicdanı oluşturup, uzun süreli bir değişim sürecine ışık tutacaktır.

Küreselleşen günümüz dünyasında kentlerle ilgili alınacak tüm kararlar yöneticilerin iki dudağı arasında olmalıdır. Bu konuda yapılması gereken, birlik ve beraberlik içerisinde içinde yaşanılan kent için en iyiyi bulmak ve uygulamak olmalıdır. Bugün Denizli Belediyesi Kent Konseyi'nin gelmiş olduğu nokta, gelecek açısından son derece ümit vermektedir.

The concept of 'democracy' is very important for a Turkey that securely look to the future. The concept of participatory administration has to be efficient for a healthy democracy. The best example of this understanding in our country is city councils. By putting these institutions into action, there has been a move from system that expects everything from the administrators towards a system that creates solutions in cooperation.

City councils, providing the community with an opportunity to participate in the city administration directly or indirectly, is an active communication and solution platform where public can speak out their suggestions, problems and complaints with the local administrations. Today Municipality of Denizli City Council, covering the whole city population, is the voice of silent majority.

Municipality of Denizli City Council is a kind of commonsense assembly that has the principle to assemble the public associations, institutions and public. This construction will shed light on the long process of change by creating a common language, a commonsense and a common conscience.

In today's global world, the decisions about cities cannot be made just by the administrators. The thing to do is find the best and apply it for a city where everybody lives in peace. Today, the point Municipality of Denizli City Council has reached is highly promising.

CITY COUNCIL

Kent Konseyi Komisyonları

- İmar ve Şehircilik Komisyonu
- Çevre, Orman, Su ve Sağlık Komisyonu
- Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonu
- Eğitim, Kültür, Turizm, Sanat ve Spor Komisyonu
- Sanayi, Ticaret ve Ekonomi Komisyonu
- Tarım ve Hayvancılık Komisyonu
- Afetler ve Zarar Azaltma Çalışmaları Komisyonu
- Araştırma Geliştirme Komisyonu (AR-GE)

The City Council Commissions

- Housing and Urban Development Commission
- Environment, Forestry, Water and Health Commission
- Justice and Human Rights Commission
- Education, Culture, Tourism, Art and Sports Commission
- Industry, Commerce and Economy Commission
- Agriculture and Husbandry Commission
- Commission of Disasters and Work for Reducing the Damage
- Research and Development Commission

Meclisler

Kadın Meclisi
Gençlik Meclisi
Çocuk Meclisi
Engelliler Meclisi

Assemblies

Women's Assembly
Youth Assembly
Children's Assembly
Disabled's Assembly

Denizli Belediyesi Kent Konseyi
Kadın Meclisi

Yerel kalkınmada *kadın* faktörünü belirleme, bu amaç doğrultusunda kadınların ekonomik, sosyal, kültürel ve her türlü alanda eğitimini sağlama ve kadınların sosyal, politik ve bireysel yeteneklerini geliştirme amacı ile kurulan Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi, ilk olarak YG 21 Kadın Çalışma Grubu ve ardından YG 21 Kadın Meclisi olarak çalışmalarına başlamıştır.

2006 yılında kurulan Denizli Belediyesi Kent Konseyi ile Denizli Belediyesi Yerel Gündem 21 çatısı altında oluşturulan tüm meclisler bu kurum altında toplanmıştır. Bu meclislerden biri de Kadın Meclisi olmuştur.

Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi, kentteki tüm kadınların karar alma ve uygulama süreçlerine katılabildikleri ortak bir çatıdır.

Çalışmalarında ve eğitim programlarında, kadınların yetersiz sosyo-ekonomik koşullar nedeniyle ortaya çıkan sorunlarını çözmeye yardımcı olmayı ve kadınların kent yönetimine katılımlarını kolaylaştırmayı amaçlayan Kadın Meclisi, cinsiyet ayrımcılığına dayanan eşitsel, hukuksal, çevresel, siyasal, kültürel, toplumsal ve sağlıkla ilgili her alandaki tüm uygulamalara karşı mücadele etmektedir. Bu mücadele, toplumun tüm kesimlerini içine alacak biçimde demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti ile uygar bir devlet olma amacına yöneliktir.

Municipality of Denizli
Women's Assembly

Municipality of Denizli Women's Assembly has been founded with the aim of determining the place of women in local development. It is aimed to provide women with education in every field such as economy, social life and culture, and to improve their social, political and individual abilities. It was first founded as Local Agenda 21 Women's Study Group, then continued its work as Local Agenda 21 Women's Assembly.

All the assemblies founded under the roof of Local Agenda 21 were gathered under the roof of Municipality of Denizli City Council founded in 2006. Women's Assembly has been one of them.

Municipality of Denizli City Council Women's Assembly is a common roof under which all women in the city can participate in the decision making and application processes.

Women's Assembly, aiming in its studies to help women solve their problems that occur due to their inadequate financial situation and ease their participation in the city administration, fights against all equality, juridical, environmental, political, cultural, social and health related practices that are based on gender discrimination. This fight is devoted to being a democratic, secular, social, constitutional and civilised state that covers all the sections of community.

Bu amaç doğrultusunda çalışmalarına devam eden Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi; sağlık, eğitim ve siyaset, kadın danışma ve dayanışma, ekonomi ve sosyal işler ile çevre başlıklarında gruplar oluşturarak önemli projelere imza atmış, yaptığı başarılı çalışmalar ile Denizli'ye ve Denizli halkına önemli katkılar sağlamıştır.

Kadınların ev yaşamından çıkarak kamusal yaşama girmeleri, kendi yaşamları üzerinde daha yoğun bir denetim kurmaları ve yerel yönetimlerin halktan kopukluğunun giderilmesi amacıyla Kent Konseyi Kadın Meclisi'ne üye olan her kadın, aktif olarak ilgi duydukları gruplarda çalışmalarını sürdürmektedir.

Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi, üç ayda bir genel kurul toplantısı yapmaktadır. Genel kurullar dışında çalışma grupları da her hafta düzenli olarak farklı etkinlikler yaparak kentlilik bilincini artırmakta ve daha güzel bir Denizli için çabalarını ortaya koymaktadırlar.

Yürütme Kurulu

Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi Yürütme Kurulu, geçtiğimiz dönemler içerisinde 'Kadına Şiddet'e Son', 'Medeni Kanun'nda Kadın Hakları', 'Kadınların Seçme ve Seçilme Hakkı' gibi önemli konferanslara imza atarken, kadınlar açısından önemli günlerde de birtakım törenler düzenlemiştir.

Ekonomi ve Sosyal İşler Grubu

Ekonomi ve Sosyal İşler Grubu tarafından kadınlarımızın meslek kazanmasına yönelik olarak 0-6 yaş çocuk bakımı ve hasta yaşlı bakımı kursları düzenlenmektedir. Bu kurslara katılan 140 kadının iş bulabilmesini kolaylaştırmak amacı ile gruba üye hanımlardan oluşan komisyon işverenlerle görüşmeler yapmaktadır.

Denizli Okuyor Kampanyası'na destek olan Ekonomi ve Sosyal İşler Grubu, çeşitli alışveriş merkezleri ve etüt merkezlerinde okuma günleri düzenlenmektedir. Ayrıca Bozkurt Açık Cezaevi'nde ödüllü okuma yarışması ve eğlenceler düzenlenmiştir. Huzurevindeki yaşlılar da ziyaret edilerek moral günleri ve eğlenceler tertip edilmektedir.

Eğitim Grubu

Kadınlarımızın üretime katılabilmesi için meslek edinmelerine yönelik olarak verilen eğitim ve okuma yazma kurslarının yanı sıra; kadın olmalarından kaynaklanan

Continuing its studies within this aim, Women's Assembly has done important projects by forming groups under the titles of health, education and politics, women's counseling and solidarity, economical and social studies, and environment. It has made important contributions to Denizli's public life with its successful studies.

Every woman, who has become a member of the Assembly with the aim of participating in the public life rather than staying in the house, establishing a more efficient control on their own life and overcoming the disunity between the local administrations and community, carries on their studies actively in the groups that they are interested in.

Women's Assembly makes a board meeting in every three months. In addition to board meetings, study groups raise the awareness of citizenship by regularly organising different activities every week and aim at a better Denizli.

Executive Committee

Municipality of Denizli City Council Women's Assembly Executive Committee have organised important conferences such as "An End to Violence against Women", Women's Rights in Civil Code" and "Women's Right to Vote, to be Elected", and also organised some ceremonies on the days important for women.

Economy and Social Studies Group

Age 0-6 Child Nursing and Elderly and Patient Care courses are organised for women to have a profession. The commission formed by the members of the group meet employees to make it easier for 140 trainees to find jobs.

Supporting "Denizli is Reading" campaign, Economy and Social Studies Group organise reading days in shopping center and study centers. Moreover, it has organised reading contests and entertainments in Bozkurt Open Prison. Old people in the rest home are visited and entertainments are organised for them.

Education Group

Besides organising literacy courses for women to be able to have vocational abilities to be a part of production,

sorunlarına çözüm üretebilmek ve kadın olma bilincini geliştirebilmek amacı ile mahallelerde eğitim amaçlı seminer, konferans ve söyleşiler düzenlemektedir.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Valilik tarafından düzenlenen Denizli Okuyor Kampanyası'na tam destek olan Eğitim Grubu, İl Halk Kütüphanesi'ne Kadın Meclisi üyelerinin üye olmasını sağlamıştır. Yine çeşitli ilköğretim okullarında okuyan 6. 7. ve 8. sınıf kız öğrencilerine çevre temizliği ve hijyen konulu eğitim seminerleri verilmiş, okuma yazma bilmeyen kadınlar için okuma yazma kursları düzenlenmiş ve bilgisayar kullanmasını bilmeyen kadınlara bilgisayar kursu başlatılmıştır.

Sağlık Grubu

Sağlık Grubu tarafından kentin tüm mahallelerinde genel sağlık taramaları, ilaç kampanyaları ile eğitim ve bilgilendirme seminerleri düzenlenmiştir. Okullarda da önemli çalışmalarda bulunan Sağlık Grubu üyeleri, öğrencilere aile planlaması, ağız ve diş sağlığı, ilk yardım, temizlik ve hijyen konularında eğitimler vermiştir. Kentteki maddi durumu yetersiz ve sağlık koşulları başka bir korunma yöntemine elverişli olmayan kadınlar için tüplikasyon uygulamasını ücretsiz olarak yaptıran Sağlık Grubu, 64 kadına tüplikasyon uygulaması yapmıştır. Ayrıca sağlık sorunları nedeniyle Kadın Meclisi'ne başvuran kadınlarımıza her türlü sağlık hizmeti konusunda gereken yardım yapılmaktadır. Sağlık Grubu tarafından Denizli Belediyesi'nde periyodik olarak sigarayı bırakma konulu seminerler verilmektedir.

Çevre Grubu

Çevre Grubu tarafından özellikle ev hanımlarına yönelik olarak çevre bilinci ve hijyen konulu seminerler düzenlenmektedir. Yine kentteki boş alanların ağaçlandırılması ve kent giriş ve çıkışlarının çiçeklendirilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır. "Güzel Şehrimizi Kirletme, Çöpünü Saatinde Çıkar" sloganıyla çalışmalar yapan Çevre Grubu üyeleri, Denizli Belediyesi Sokak Hayvanları Kliniği ile ortaklaşa yaptıkları çalışmalarla sokak hayvanlarına sahip çıkmaktadır.

İnsan hayatında naylon poşet kullanımının azaltılması ve yerine bez torba çeşitlerinin kullanımının teşviki amacı ile kentsel bir proje başlatan Çevre Grubu, bu konu ile ilgili toplantılar düzenlemektedir. Bu çalışmalar sonunda naylon poşet kullanımında ciddi bir azalma olmuştur.

the group organises seminars, conferences and meetings in various areas of the city to provide solutions to the problems of being a woman and to raise the awareness of being a woman.

Fully supporting "Denizli is Reading" campaign organised by National Education City Directorate and the Governorship, the group has got the members of Women's Assembly to be a member of the City Library. Moreover, environmental health and hygiene seminars have been organised for 6th, 7th and 8th grade female students in various schools. Literacy courses have been organised for illiterate women and computer literacy courses have been organised for those who do not know how to use computers.

Health Group

General health checks in all around the city, medication campaigns, education and information seminars have been organised by Health Group. The group have also organised family planning, oral hygiene, fist aid, cleaning and hygiene seminar for students at schools. The group have provided free vasectomy surgery for women who have inadequate income and whose health conditions are not appropriate for other contraceptions, and 64 women have had the surgery. Moreover, the required health care is provided for women who consult to Women's Assembly due to their health conditions. Regular seminars on giving up smoking are organised in the Municipality of Denizli.

Environment Group

Environmental consciousness and hygiene seminars are organised mainly for housewives by Environment Group. Foresting the wastelands and plating flowers around the entrances and exits of the city are carried out by the group. The group also carry out work with the slogan "Dont pollute our beautiful city, Leave your bin out on time". With the work done in cooperation with Municipality of Denizli Street Animals Clinic, the group look after street animals.

The group have started a project for reducing the use of plastic bags and encouraging the use of fabric bags, and have been organising meetings about this matter. As a result of these activities, there has been a significant decrease in the use of plastic bag.

Kadın Dayanışma Grubu

Kadın Dayanışma Grubu tarafından Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bağlı Toplum Merkezi ile Denizli Belediyesi'ne ait yerlerde kadınlarımıza yönelik olarak aile içi şiddet ve sağlıklı yaşam gibi konularda eğitimler verilmektedir. Kadın sorunları ile yakından ilgilenen Kadın Dayanışma Grubu, Kadın ve Aile Gezici Danışma Merkezi ile her ay bir mahalleye giderek buradaki kadınların sorunlarına çözüm yolları bulmaktadır. Denizli Belediyesi tarafından kente kazandırılan kapalı pazar yerlerinde, ihtiyaç sahibi kadınlarımızın ürettikleri el yapımı işleri satabilecekleri standlar da açan Kadın Dayanışma Grubu, böylece kadınların ev ekonomisine katkı sağlamalarını amaçlamaktadır.

Gönüllü Kadın Zabıta Grubu

Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi tarafından kadınların zabitanın görev alanına giren konularda kente sahip çıkması amacı ile Gönüllü Kadın Zabıta Grubu kurulmuştur. Grup tarafından vatandaşlara bilgilendirme toplantıları yapılmış ve kentteki birçok pazar yeri ve işyeri denetlenmiştir. Uyulması gerekli kurallara uymayan işyerleri ise uyarılmıştır.

Kadın ve Siyaset Grubu

Denizli İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi'ndeki kadın sayısını artırmak amacıyla Kent Konseyi Kadın Meclisi Kadın ve Siyaset Grubu tarafından siyasi partiler ziyaret edilerek il başkanları ve kadın kolları başkanlarıyla görüşmelerde bulunulmuştur. Ayrıca kadının siyasetteki yeri ve önemi konusunda konferanslar düzenlenmiştir. Kentteki kadın muhtar adaylarına seçim döneminde destek veren Kadın ve Siyaset Grubu üyeleri, seçilen kadın muhtarlarla da ortak çalışmalar yapmaktadır.

Denizli Belediyesi Kent Konseyi Gençlik Meclisi

Denizli Belediyesi Kent Konseyi bünyesinde faaliyet gösteren Gençlik Meclisi, 2009 Ulusal Gençlik Parlamentosu Genel Kurulu'nda Türkiye'nin En İyi Gençlik Meclisi seçilmiştir.

Kurulduğu ilk günden itibaren önemli çalışmalara imza atan Denizli Belediyesi Kent Konseyi Gençlik Meclisi, kentte yaşayan gençlerin kent yönetimine katılımını sağlaması açısından son derece önemli bir görevi üstlenmiş durumdadır.

Women Solidarity Group

Seminars on topics such as domestic violence and healthy life are organised for women in Social Services City Directorate's Community Center and other places provided by the Municipality of Denizli. Women Solidarity Group, in cooperation with Women and Family Mobile Counselling Center, organise trips to a different district every month and help women find solutions for their problems. In the marketplaces constructed by the Municipality of Denizli, Women Solidarity Group opens kiosks for women to sell their handmade crafts and thus aim to help them contribute to the family economy.

Volunteer Female Municipal Police Group

The group has been founded by Women's Assembly for women to take more responsibility about the matters that are under the control of the municipality police. The group have organised information meetings and controlled many shops and marketplaces around the city. Those who do not follow the rules have been warned.

Women and Politics Group

To increase the number of women in the Denizli City General Assembly and Municipality assembly, the political parties have been visited, parties' provincial chairmen and women's group leaders have been met by the City Council Women Assembly and Women and Politics Group. Moreover, conferences on the place and importance of women in the politics have been organised. The group support women candidates for district headman and carry out activities with those who have been elected.

City Council of Denizli Municipality Youth Assembly

Working within the Municipality of Denizli City Council, Youth Assembly was awarded Turkey's Best Youth Assembly in the 2009 National Youth Parliament General Assembly.

Having done important activities since the day it was founded, Youth Assembly have undertaken an important responsibility to get young people in the city to participate in the city administration.

Kent Konseyi Gençlik Meclisi ve Kadın Meclisi ortaklığında kentin çeşitli yerlerine, halkın katılımıyla fidan dikimi sağlanmıştır. Orman Bölge Müdürlüğü'nün desteği ile düzenlenen Meyve Çekirdekleri Fidan Olsun Kampanyası kapsamında 5 milyon meyve çekirdeği ağaç olması amacı ile toprağa gömülmüştür.

Yine Gençlik Meclisi tarafından Denizli'deki tüm liselerde ve Pamukkale Üniversitesi'ndeki kulüp ve öğrenci temsilcileri başkanlarına, 'Etkili İletişim Teknikleri', 'Zihin Devrimi Programı' ve 'Liderlik Eğitimi' adı altında çeşitli eğitim seminerleri verilmiştir.

İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile de birlikte projeler gerçekleştiren Gençlik Meclisi çalışmalarına devam etmektedir.

Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor Projesi

Kent Konseyi Gençlik Meclisi tarafından hayata geçirilen bu proje kapsamında; 300 kişiye bilgisayar eğitimi verilmiştir.

AB Eylem 1.1 Barış için Barış Projesi

2008 yılının Dünya Kültürlerarası Diyalog Yılı olması nedeniyle; Litvanya, Romanya, Macaristan ve Portekiz ülkeleri ile Türkiye'nin çeşitli illerinden katılımların olduğu bir proje düzenlenmiştir.

Eğitim için El Ele Projesi

Denizli'de başlatılan ve tüm Türkiye'ye örnek olan Eğitim için El Ele Projesi'nin amacı, maddi imkânsızlıklar nedeniyle dershaneye gidemeyen lise son sınıf öğrencilerine üniversite öğrencileri tarafından üniversiteye giriş sınavına yönelik ders verilmesidir. Projeye dâhil olan gönüllü öğretmenler ve Pamukkale Üniversitesi ile proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.

Ege Bölgesi Eğitim ve Koordinasyon Toplantısı ve Lobicilik Eğitimleri

Denizli'de düzenlenen Ege Bölgesi Eğitim ve Koordinasyon toplantısı ile Bir Gençlik Hikâyesi ve BBBÖ projesi bilgilendirmelerinde bulunulmuş, daha sonra düzenlenen "Her Meclise Bir Gençlik Temsilcisi" Kampanyası ile "Ulusal Demokratik Enstitü (NDI) – Lobicilik" eğitim çalışmaları düzenlenmiştir.

Bilişimde Hedef 1.000.000 Genç

Ülkemizde sürdürülebilir kalkınmanın bilgi ve iletişim teknolojileri ile güçlendirilmesi amacı ile Habitat için

Planting activities have been organised in various parts of the city in cooperation with the City Council Youth Assembly and Women's Assembly. Within the "Let Fruit Seeds Become Trees Campaign" organised with the support of Forestry Region Directorate, 5 million seeds have been planted.

In addition, various educational seminars under the titles of "Effective Communication Strategies", "Evolution of Mind Program" and Leadership Education" have been given to all high school students and chairmen of the clubs and student representatives in Pamukkale University.

Youth Assembly, carrying out projects with the National Education City Directorate, continues its activities.

Trained are Training Trainees for Computer Use

Within this project done by the City Council Youth Assembly, 300 people have been trained in computer use.

EU Action 1.1 Peace for Peace Project

A project was organised in Lithuania, Romania, Hungary, Portugal and various parts of Turkey due to 2008 Year of Intercultural Dialogue.

Hand in Hand for Education Project

The aim of Hand in Hand for Education Project, started in Denizli and became an example for the whole Turkey, is to provide free courses by university students for high school last year students who cannot afford to go to private teaching institutions for university entrance exam preparations. The activities within the project are in progress with the volunteer teachers and Pamukkale University.

Aegean Region Education and Coordination Meeting and Lobbying Training

With Aegean Region Education and Coordination Meeting held in Denizli, information was given about "A Youth Tale" and BBBO Project, within "One Youth Representative for Every Assembly" Campaign "National Democracy Institution - Lobbying" training seminars were given.

1.000.000 Young People in Information Technologies

With the aim of empowering sustainable development by means of information and communication technolo-

Gençlik Derneği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Türkiye Vodafone Vakfı, Microsoft'un "Türkiye Bilişimle Kalkınıyor" vizyonunu desteklemiş ve Dijital Uçurumun Kapatılması: Türkiye'nin E-Dönüşümü için Gençliğin Etkin Kılınması Projesi'ni geliştirmiştir.

Her Meclise Bir Genç Kampanyası

Kent Konseyi Gençlik Meclisi tarafından Ulusal Gençlik Parlamentosu "Gençlik ve E-Katılım" zirvesinin en önemli sonuçlarından biri olarak 'Her Meclise Bir Gençlik Temsilcisi' kampanyası başlatılmıştır. "Her Meclise Bir Gençlik Temsilcisi" Kampanyası, Ulusal Gençlik Parlamentosu tarafından 2006 yılında yapılan "Seçilmek İstiyorum" kampanyasının devamı niteliğini taşımaktadır.

Gençlerin karar alma mekanizmalarına etkin katılımının desteklenmesi ve bu konuda kamuoyunda farkındalık oluşturulmasını hedefleyen kampanya, 73 ille birlikte ilimizde de aynı anda başlatılmıştır. Yapılan planlama çerçevesinde "Her meclise Bir Gençlik Temsilcisi" kampanyası üç aşamadan oluşmuştur:

1. Yerel gençlik meclisleri ve milletvekilleriyle toplantılar düzenlemek, siyasi parti il, ilçe teşkilatları ve gençlik kolları ile görüşmeler ve basın toplantıları yapmak, imza stantları yoluyla Belediye ve İl Genel Meclisleri için 25 -30 yaş arası gençlerin seçilebilir sıralardan aday gösterilmesi konusunda baskı yapmak.
2. Kesinleşen belediye başkan adaylarını gençlerle buluşturacak paneller düzenlemek, gençlik sorunları ve kent politikaları üzerine fikir alışverişlerinde bulunmak ve kent yönetimine gençlerin bakış açısını aktarmak.
3. Yerel gençlik meclislerinin, seçilmiş kişilerle görüşerek kent politikaları konusunda gençliğin bakış açısını aktarmak ve bir takip mekanizması oluşturmak.

Barış İçi Barış Projesi

Gençlik Meclisi tarafından Avrupa Gençlik Projeleri kapsamında 'Barış için Barış' konulu bir proje hayata geçirilmiştir. Gençlik Meclisi'nin bu projesine destek veren Litvanya, Romanya, Portekiz ve Macaristan ile Türkiye'nin çeşitli yerlerinden Denizli'ye gelen 24 genç Denizli'de buluşmuştur. 2008 yılının Dünya Kültürlerarası Diyalog Yılı olmasını iyi değerlendiren gençler, dünyada barışın sağlanmasında katkı için çeşitli projeler yürütmüşlerdir.

gies, "Youth Foundation for Habitat", "Turkey is Developing with Information Technologies" vision of United Nations Development Program, Vodafone Turkey Foundation and Microsoft was supported, and "Closing the Digital Gap: Activating the Youth for Turkey's e-Transformation Project" was developed.

One Young in Every Assembly Campaign

"One Young in Every Assembly Campaign" was initiated as one of the most important results of National Youth Parliament "Youth and E-Participation Summit", organised by City Council Youth Assembly. The campaign was preceded by "I want to be elected" campaign that was organised by the National Youth Parliament in 2006.

Aiming to support the active participation of young people in the decision making mechanisms and to raise awareness about this matter in the society, the campaign started in our city simultaneously with 73 other cities. According to the plan, the campaign consists of three steps:

To organise meetings with local youth assemblies and members of Turkish National Assembly; to organise meetings with political parties' province and town organisations and youth groups; to put pressure on Municipality and Province General Assemblies by means of signature desks for 25-30 year-old young people to have better positions in the election lists. To organise panels to make municipality mayor candidates meet young people; to exchange ideas about the problems of youth and city politics; to convey young people's ideas to the candidates. To convey the ideas of local youth assemblies on city politics to the elected people and create a pursuit mechanism.

Peace for Peace Project

Within the European Youth Projects, "Peace for Peace Project" has been put into action by Youth Assembly. Young people from the participant countries Lithuania, Romania, Portugal, Hungary and 24 young people from various parts of Turkey met in Denizli. Considering "2008 the Year of Intercultural Dialogue", young people did various projects to contribute to the world peace.

**Denizli Belediyesi Kent Konseyi
Çocuk Meclisi**

Denizli Belediyesi Kent Konseyi çatısı altında faaliyet gösteren Kent Konseyi Çocuk Meclisi, Denizlili çocukların kent yönetimine aktif olarak katılımını gerçekleştirmek ve kentin sorunları ile ilgili çözüm önerilerini Meclis gündemine taşıyarak bunlara çözüm yolları bulmak amacı ile kurulmuştur.

Kurulduğu ilk günden itibaren birçok önemli çalışmaya imza atan Kent Konseyi Çocuk Meclisi, sağlık, temizlik, eğitim ve kültür alanlarında birçok önemli projeyi hayata geçirmiştir. Düzenli olarak huzurevi ve çocuk esirgeme kurumuna ziyaretler gerçekleştiren Çocuk Meclisi üyeleri, birçok sosyal sorumluluk projesinde yer alarak çocukların kent yönetimine aktif olarak katılımını sağlamaktadır.

Denizli'deki tüm mahallelerde çevre temizliği konusunda da çalışmalarda bulunan Çocuk Meclisi üyeleri, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü'nün belirlemiş olduğu pilot bölgelerdeki evlerden atıkların ayrı çıkarılması ile atıkların toplanma gün ve saatleri hakkında halkı bilgilendirici, uyarıcı el ilanları ve broşür dağıtım çalışmaları yapmaktadır.

**Denizli Belediyesi Kent Konseyi
Engelliler Meclisi**

2009 yılının Kasım ayına kadar Denizli Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Platformu olarak faaliyet gösteren Kent Konseyi Engelliler Meclisi, ilgili tüzük çalışmalarının tamamlanması ile birlikte Kent Konseyi meclislerinden biri haline gelmiştir.

Denizli'deki hemen hemen tüm engelli derneklerinin aktif olarak katıldığı ve başkanlığını bir engellinin yaptığı Engelliler Meclisi, kentte yaşayan engellilerin sorunlarını, isteklerini ve yerel yönetimden taleplerini Denizli Belediyesi Kent Konseyi gündemine taşıyarak bunlara çözüm yolları bulmaktadır.

Engellilerin günlük hayatta karşılaştıkları sorunların çözümü, engellilere yönelik istihdam alanlarının oluşturulması ve kent yapılarının engellilerin kullanabileceği şekilde oluşturulması amacı ile birçok önemli projeyi hayata geçirmeye hazırlanan Engelliler Meclisi, bu yöndeki çalışmalarına devam etmektedir.

**City Council of Denizli Municipality
Children's Assembly**

Working under the roof of Municipality of Denizli City Council, Children's Assembly aims to get children actively involved in the city administration and to find solutions to the problems of the city by carrying the solutions to the Assembly's agenda.

Since it was founded, City Council Children's Assembly has done many important project about health, hygiene, education and culture. It regularly visits rest houses and child protection centers, and participates in many social projects to secure children's place in the city administration.

The members of Children's Assembly, doing various activities about environmental hygiene in all districts of the city, have been doing activities to deliver information handouts about waste binning and collection schedule in pilot parts of the city chosen by Environmental Protection and Control Directorate.

**City Council of Denizli Municipality
Disabled Assembly**

Having carried out its activities as City Council Disabled Platform until November 2009, it became one of the assemblies of City council after fulfilling the required regulations.

Disabled's Assembly, participated by almost all disabled organisations in the city, finds solutions to the problems and demands of disabled people from the local authorities by carrying them to the agenda of Municipality of Denizli City Council.

Disabled's Assembly continues its activities by preparing to put many important projects into action by aiming to solve the problems disabled people encounter in daily life, to create employment opportunities for disabled people and to construct city facilities suitable for disabled people.

Denizli'deki aile ve yetişkin hizmetleri

Services for Families and Adults in Denizli

Aile ve Yetişkin Hizmetleri

Denizli Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından aile ve yetişkin hizmetlerine yönelik olarak, 2004 yılından bu yana birçok önemli proje hayata geçirilmiştir. Denizli Belediyesi'ne ait hizmet binaları ile kentin farklı bölgelerindeki merkezlerde düzenlenen bu eğitim programlarından binlerce insan faydalanmıştır. Özellikle evlenme çağındaki kişiler için düzenlenen eğitim seminerleri yoğun bir katılımı gerçekleştirmiştir.

Alanındaki uzman kişilerden aile ve yetişkin hizmetleri konusunda eğitim alan kadın ve erkekler, bu eğitimler sayesinde mutlu bir evlilik yapmanın yollarını öğrenmişlerdir.

Bu çalışmalar kapsamında geçtiğimiz yıl içerisinde Pamukkale Rotary Kulübü ve Pamukkale Üniversitesi'nin de katkılarıyla Evlilik Okulu adlı bir çalışma başlatılmıştır. Denizli Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün himayesinde gerçekleştirilen bu projeye evlilik çağında olan 340 çift katılmıştır.

Dört hafta süren Evlilik Okulu Projesi'nde, evlenme çağındaki kişilere ve ailelerine evlilik psikolojisi, evlilikte cinsel yaşam, evlilikte sosyolojik süreçler, üreme sağlığı, temel cinsellik, evlilik ve hukuki haklar konularında eğitimler verilmiştir. Kurs sonunda tüm kursiyelere sertifika verilmiştir. Proje, belirli dönemlerde olmak üzere devam etmektedir.

Yine Denizli Belediyesi tarafından yetişkinler için yaşlı, engelli ve çocuk bakımına yönelik olarak bir eğitim programı düzenlenmiştir. Alanında uzman kişiler tarafından verilen bu eğitim programına katılan yetişkinler, yaşlı, engelli ve çocuk bakımı konusunda bilgi sahibi olmuşlardır. Bu kursu başarıyla tamamlayan kursiyelere sertifikaları verilmiştir.

Ayrıca Denizli Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ve Denizli Halk Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile özellikle ev hanımlarına yönelik olarak el nakışı, tel kırma, örgü, iğne oyası, yemek, giyim, kurdela gibi alanlarda kurslar açılmıştır.

Denizli'nin farklı bölgelerinde verilen bu kurslara da 2007 ile 2009 yılları arasında toplam 300 kişi katılmıştır. Bu kurslara da Denizli Belediyesi'ne ait hizmet binalarında devam edilmektedir.

Services for Families and Adults

By Municipality of Denizli Social and Cultural Studies Directorate, many important projects have been done for family and adult services. Many people have benefited from those education programs organised in the service buildings of Municipality of Denizli and centers in various parts of the city. Educational seminars for those at the age of marriage were carried out with high participation.

Women and men, trained by experts in services for families and adults, have learnt the ways to a happy marriage.

Within these activities, a study called “Marriage School” started with the participation of Denizli Rotary Club and Pamukkale Univerisy last year. 340 couples attended this project carried out under the roof of Municipality of Denizli Cultural and Social Studies Directorate.

In this 4-week seminar, people at the age of marriage and their families were trained about the psychology of marriage, sexual life in marriage, sociological processes in marriage, sexual reproductive health, basic sexuality, marriage and legal rights. All the trainees were given certificates at the end of the seminars. The projects continues in certain periods.

Moreover, a training seminar about elderly, disabled and child care was organised and given by experts in the field for adults. Those who finished the training successfully were given certificates.

In addition, various courses for housewives on embroidery, “tel kirma”, knitting, needle lace, cooking, clothing and ribbon have been organised by Municipality of Denizli Cultural and Social Studies Directorate in cooperation with Denizli Public Education Directorate.

300 people in total attended those courses in various parts of Denizli between 2007 and 2009. The courses are carried out in the Municipality's service buildings.

Ücretsiz Meslek Edindirme Kursları

Free Vocational Courses

Günümüz dünyasının ekonomik şartlarında aile ekonomisine katkı yalnızca erkeğin omuzlarında değil, kadının da omuzlarında şekillenir bir hale gelmektedir. İşte bu nedenle Denizli Belediyesi tarafından aile ekonomisine katkı sağlamak isteyen ev hanımları için ücretsiz meslek edindirme kursları düzenlenmektedir. Bu kurslara gelen kadınlar evlerinde kolaylıkla yapabilecekleri el sanatlarını burada yapmayı öğrenmekte ve daha sonra yaptıkları ürünleri Denizli Belediyesi tarafından kapalı pazar yerlerinde kurulan el emeği pazarlarında satabilmektedirler.

In today's economical situation, contribution to family economy is not only men's responsibility but women's as well. That is why, Municipality of Denizli organises free vocational courses for women who are willing to contribute to family economy. Women are trained to do easy handcrafts and then find the opportunity to sell their products in handcraft marketplaces established by Municipality of Denizli.

Yaşlı Bakım Kursu Müracaat Sayıları | Number of Applications for Elderly Caring Course

Yıllar Years	Müracaat Eden Kişi Sayısı Number of Applicants	Sertifika Alan Kişi Sayısı Number of Certificated
2007	50	18
2008	70	25
Toplam Total	120	43

Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Denizli Merkez Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü) ile Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi ortaklığında düzenlenen; yaşlı bakım kursuna müracaat eden kişi sayısı ve kurs sonunda sertifika alanların sayısı.

The number of applicants and certificates given in elderly caring course organised by Denizli National Education City Directorate (Denizli Central Public Education Directorate and Evening Vocational Schools Directorate) in cooperation with Municipality of Denizli City Council Women's Assembly.

Çocuk Bakım Kursu Müracaat Sayıları | Number of Applications for Child Nursing Courses

Yıllar Years	Müracaat Eden Kişi Sayısı Number of Applicants	Sertifika Alan Kişi Sayısı Number of Certificated
2007	46	19
2008	85	35
Toplam Total	131	54

Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Denizli Merkez Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü) ile Denizli Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi ortaklığında düzenlenen; çocuk bakım kursuna müracaat eden kişi sayısı ve kurs sonunda sertifika alanların sayısı.

The number of applicants and certificates given in child nursing course organised by Denizli National Education City Directorate (Denizli Central Public Education Directorate and Evening Vocational Schools Directorate) in cooperation with Municipality of Denizli City Council Women's Assembly.

CULTURE AND TOURISM

BÖLÜM 11
section eleven

KÜLTÜR VE TURİZM

CULTURE

Kültür ve Turizm Çalışmaları
Culture and Tourism Works

Kültür ve Turizm

155

CULTURE AND TOURISM KÜLTÜR VE TURİZM

Ege Bölgesi'nin ikinci büyük kenti olan Denizli, coğrafi konumu, ılıman iklimi ve doğal zenginlikleri ile geçmişten günümüze birçok büyük medeniyete ev sahipliği yapmıştır. UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne alınan Beyaz Cennet Pamukkalesi, beyaz ve kırmızı renkli travertenleri, şifalı suları, antik kalıntıları, serin yaylaları, turizm amaçlı sportif alanları, gölleri ve mağaraları ile yılın 12 ayı yerli ve yabancı milyonlarca insanı misafir eden Denizli, bu özelliği ile Türkiye'nin sayılı kentleri arasında yer almaktadır.

Denizli, M.Ö 5500'de başlayan Kalkolitik Dönem'den itibaren, Tunç çağları, Demir Çağı, Hitit, Frig, Arkaik, Klasik Hellenistik, Roma ve Bizans gibi medeniyetleri sinesinde yaşatmıştır. Kent, bu antik medeniyetlerin bıraktığı canlı ve ilginç izleri günümüze kadar ulaştırmayı başarmıştır. Aynı zamanda kentin Kutsal Hac Yolu olarak bilinen İzmir-Efes yolunun sonunda bulunması, Hz. İsa'nın havarilerinden olan St. Philip'in mezarının Hierapolis'te olması ve Anadolu'daki en eski yedi kiliseden birinin Laodikeia'da bulunması Denizli'yi inanç turizmi açısından da önemli bir kent haline getirmiştir.

Sahip olduğu kültürel zenginlikler ve turizm potansiyeli ile son derece önemli bir güzergahta yer alan Denizli, Afrodiasia'a komşu olup, sınırları içerisinde Colossae, Tripolis, Hierapolis, Heraklia ve Laodikeia gibi 30'a yakın antik kenti barındırmaktadır. Aynı zamanda sahip olduğu termal kaynaklar ile özellikle sağlık turizmi açısından çok önemli bir potansiyele sahiptir.

Denizli, the second largest city in Aegean Region, has hosted many great civilisations with its geographical location, mild climate and natural sources. With "White Heaven Pamukkale", Denizli has been added to the World Heritage List by UNESCO. The city attracts millions of native and international tourists from all around the world with its white and red travertines, healing water sources, ancient ruins, cool plateaus, tourism-focused sportive fields, lakes and caves. All these make Denizli one of the few cities in Turkey.

Denizli has lived bronze ages, iron age, and civilisations such as Hittite, Phrygian, Archaic, Classical Hellenistic, Roman and Byzantium since Chalcolithic Age that started 5500 B.C. The city has succeeded to maintain the live and interesting traces of those ancient civilisations. Moreover, the fact that the city is at the end of the İzmir-Ephesus route known as Holy Pilgrimage Route, that the graveyard of St. Philip, one of the Apostles of Jesus Christ, is in Hierapolis, and that one of the seven oldest churches in Anatolia is in Laodikeia make Denizli an important city for religious tourism.

Located in a very important area with its cultural assets and potential for tourism, Denizli neighbors Afrodiasia and has around 30 ancient cities in its borders such as Colossae, Tripolis, Hierapolis, Heraklia and Laodikeia. Moreover, with its thermal sources, the city has a very important potential mainly for health tourism.

Tarım İl Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Denizli Horozu ırkı üretim birimince yetiştirilen Denizli Horozları, genel olarak 100 başlık bir sürü halinde elde tutulmaktadır. Damızlık horozlar seçildikten sonra kalanlar Mart ve Nisan ayından itibaren yurdun çeşitli yerlerinden gelen taleplere göre satılmakta, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran aylarında ise civciv satışı yapılmaktadır.

Uluslararası Festivaller

International Festivals

Festivaller

Uluslararası Amatör Tiyatrolar Festivali

Denizli Belediyesi tarafından düzenlenen festivallerin başında 25 yıldır kesintisiz olarak sürdürülen Uluslararası Amatör Tiyatrolar Festivali yer almaktadır. Yurtdışından ve yurt içinden birçok tiyatro gurubunun yer aldığı bu festivalin başlangıcı her yıl geleneksel olarak festival kortejinin halkın da katılımıyla kentin en kalabalık cadde-sinden geçişiyle başlamaktadır. Bir hafta süren festivale katılan amatör tiyatro grupları, birbirinden güzel oyun-larını Denizli Belediyesi'ne ait Çatalçeşme Oda Tiyatrosu, Ziya Tıkroğlu Sanat Merkezi ile Pamukkale Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi, Sümerpark ve Meska Anfi Tiyatroları'nda sergilemektedir.

Uluslararası Halk Dansları Festivali

Denizli Belediyesi tarafından düzenlenen festivallerin bir diğeri de 9 yıldır düzenlenen Uluslararası Halk Dansları Festivali'dir. Festival her yıl kendi kültürlerini yansıtan kıyafetlerle katılan gurupların yaklaşık 1 km uzunluğun-da oluşturduğu korteje halkın katılımıyla başlamaktadır. Çeşitli meydanlarda, caddelerde ve kentteki salonlarda gösterilerini sunan dans grupları kendi kültürlerini hal-kımıza yansıtarak kültürel arası bağların kurulmasına, halkın sanata olan ilgisinin artırılmasına ve kentin tanıtı-mına da katkıda bulunmaktadır.

Türkçevizyon Müzik Festivali

Her yıl iki uluslararası festivale ev sahipliği yapan Denizli Belediyesi; 2009 yılında ilk kez Denizli Valiliği ve TRT iş-birliği ile Uluslararası Türkçevizyon Müzik Festivali'ni düzenlemiştir. Festival, Pamukkale Antik Tiyatro ve Ziya Tıkroğlu Sanat Merkezi'nde yapılmıştır. TRT sanatçıları-nın da katıldığı festivalde geçtiğimiz yıl 16 ülkeden 85 sa-natçı Türkçe şarkılar seslendirmiştir. Amacı, Türkçe dili-nin uluslararası platformda daha iyi tanınması ve kullanı-mının yaygınlaştırılması olan festival her yıl yapılacaktır.

5. Türk Yunan Dostluk Festivali

Denizli Belediyesi'nin katkılarıyla 9-12 Haziran 2006 tarihinde düzenlenen Türk Yunan Dostluk Festivali'nin Denizli'deki bölümü Pamukkale Antik Tiyatro'da ya-pılmıştır. Her iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerinin daha da güçlendirmesi amacıyla gerçekleştirilen festi-val, Denizli'de başlayıp Yunanistan'ın Sisam adasında son bulmuştur. Denizli Belediyesi, 2010 Yılı içerisinde Geleneksel Türk Oyunları Festivali'ni düzenlemeye hazı-rlanmaktadır.

Festivals

International Amateur Theaters Festival

Among the festivals organised by Municipality of Denizli, International Amateur Theaters Festival is the first which has been held uninterruptedly for 25 years. Participated by many national and international theatre groups, the festival starts traditionally with the advance of festival procession and public through the most crowded street of the city. The groups participating in the festival, which lasts one week, perform at Municipality of Denizli Catalcesme Oda Tiyatrosu, Ziya Tıkroğlu Sanat Merkezi, Pamukkale University Kongre ve Kultur Merkezi, Sumerpark, Meska Anfi Tiyatrolari.

International Folk Dances Festival

One of the festivals organised by Municipality of Denizli is the International Folk Dances Festival that has been held for 9 years. The festival starts with the inclusion of public to the 1 km long festival procession which is composed of festival groups wearing their traditional costumes. The groups, performing in various squares, streets and halls, contribute to building bridges among cultures, increasing public's interest in art, and advertising of the city by presenting their culture to public.

Turkcevizyon Music Festival

Hosting two international festivals every year, Municipality of Denizli organised International Turkcevizyon Music Festival in cooperation with Governorship of Denizli and Turkish Radio Television (TRT) for the first time in 2009. The festival was held in Pamukkale Ancient Theater and Ziya Tıkroğlu Sanat Merkezi. 85 musicians from sixteen countries as well as TRT musicians sang Turkish songs in the festival. The festival will be held every year whose aim is to make Turkish language better known in the international area and to generalise the use of Turkish language.

The Fifth Turkish-Greek Friendship Festival

The part of Turkish-Greek Friendship Festival in Denizli, organised with the contributions of Municipality of Denizli, was held in Pamukkale Ancient Theatre in 9-12 June 2006. Aiming at strengthening the friendship relations between two countries, the festival started in Denizli and ended in Sisam Island in Greece. Municipality of Denizli has been in preparation to organise Traditional Turkish Plays Festival in 2010.

Kültür merkezi ve toplantı salonları

Culture Center and Meeting Halls

Kültür Merkezleri

Denizli Kongre ve Kültür Merkezi

4000 metrekarelik bir kapalı alan üzerinde kurulan bu kültür merkezinde sempozyum, konferans ve değişik amaçlı toplantılar için 900 kişilik büyük bir salon, 300 kişilik iki küçük salon, 10'ar kişilik üç adet toplantı odası, altı adet suit oda ve bir basın açıklama bölümü mevcuttur. Merkezi ses ve ışık düzeni, konferans üniteleri, sinevizyon, tepe gözü, slayt, gösterim makineleri ve motorlu perdeye görüntü aktarımı sayesinde, yapılan etkinlikler salonun en uzak köşesinden bile rahatlıkla izlenebilmektedir.

Çatalçeşme Oda Tiyatrosu

Denizli'nin merkezinde yer alan Çatalçeşme Oda Tiyatrosunda tiyatro oyunlarının yanında birbirinden farklı koularda toplantılar düzenlenmektedir.

Toplantı Salonları

Kent merkezinin yanı sıra, Pamukkale ve Karahayit Kasabası'nda bulunan otellerde çok amaçlı toplantı salonları mevcuttur. Birçok uluslararası konferansa ev sahipliği yapan bu toplantı salonları dünya standartlarındadır.

Culture Centers

Denizli Convention and Culture Center

Built on 4000 m2 closed land, the culture center has one 900 people capacity symposium, conference and meeting hall, two 300 people capacity halls, three 10 people capacity meeting rooms, six suite rooms and one press room. The activities can be watched from the farthest point of the hall by means of central sound and light system, conference units, cinevision, overhead projector, slide projectors and picture projection system.

Catalcesme Room Theatre

Besides plays, meetings about various topics are held in Catalcesme Room Theatre in the city center.

Meeting Halls

Besides city center, there are multifunctional meeting halls in the hotels in Pamukkale and Karahayit Town. Hosting many international conferences, these halls are at international standard.

Kongre Turizmine Uygun Salonu Bulunan Kuruluşlar | Institutions with Available Halls for Convention Tourism

Tesisin Adı ve Sınıfı Name and Class of the Institution	Salon Hall	Kapasitesi(Kişi) Capacity (person)
Colossae Otel Colossae Hotel	8	800-300-230-230 80-50-50-30
Polat Otel Polat Hotel	2	850-240
Richmond Otel Richmond Hotel	3	700-400-250
Richmond Pamukkale SPA Richmond Pamukkale SPA	3	800-350-150
Pam Otel Pam Hotel	3	450-100-70
Likos Otel Likos Hotel	2	150-150
Club Hierapolis (Belediye Belgeli) (Municipality certified)	2	240-145
Richmond Savanna Richmond Savanna	2	100-50
Çatalçeşme Oda Tiyatrosu Catalcesme Room Theatre	1	226
Belediye Sanat Merkezi Municipality Arts Center	1	700
PAÜ Rekt. Binası Pamukkale University Chancellery Building	1	80
PAÜ İktisat Fak Pamukkale University Economics Faculty	1	167
Kültür Sanat Mer. EGS Fuar Alanı Culture Art Center EGS Exhibition Hall	3	900-300-300
Organize Sanayi Bölgesi Organised Industry Zone	1	152
Ticaret Odası Başkanlığı Presidency of Chamber of Commerce	2	250-60
Esnafkefalet Kooperatifi Tradesmen and Craftsmen Credit Cooperative	1	250
DEDA Deri Sanayi DEDA Leather Industry	1	1250

Denizli Belediyesi Konservatuvarı Municipality of Denizli Conservatory

Denizli Belediyesi Konservatuvarı

Kültür ve sanat alanında birçok önemli projeye imza atan Denizli Belediyesi, bu çalışmalar kapsamında Türkiye'nin en güzel konservatuvarlarından birini Denizli'ye kazandırmıştır.

Denizli Belediyesi tarafından hayata geçirilen bu proje kapsamında ilk olarak Osmanlı Devleti Dönemi'nde un fabrikası olarak hizmet veren ve çıkan bir yangın sonucunda kül olan Tarihi Kûlahçoğlu Un Fabrikası kamulaştırılmış ve hemen restorasyon çalışmalarına başlanmıştır. Böyle büyük bir projenin tarihe tanıklık etmiş bir binada gerçekleşecek olması tarihe ve sanata gönül vermiş herkesi çok mutlu etmiştir.

2005 yılında başından büyük bir yangın geçen ve Denizli Belediyesi'nin başarılı restorasyon çalışmalarının ardından sadece Denizli'nin değil, tüm Türkiye'nin en prestijli konservatuvarlarından biri haline gelen tarihi bina geleceğe güvenle bakmaktadır. Konservatuvar, bünyesinde yer alan birbirinden değerli hocaları ile haftanın yedi günü yediden yetmişe sanata gönül vermiş herkesi ağırlamaktadır. Denizli Belediye Konservatuvarı'nda keman, bağlama, gitar, piyano, modern dans ve ney kurslarında toplam 500 kişiye kurs verilmektedir.

Municipality of Denizli Conservatory

Having accomplished many important projects in culture and arts, Municipality of Denizli has brought one of the most beautiful conservatories of Turkey in Denizli.

Within this project, first Old Kulahcoglu Flour Mill from Ottoman Empire times, which was destroyed due to a fire, was nationalised and then restoration operations started. That such a big project would be established in a building that witnessed history please everybody who loved art.

This historic building, which was destroyed due to a big fire in the early 2005 and then became one of the most prestigious after successfully done restoration work by Municipality of Denizli, look to the future securely. The conservatory, with its invaluable teaching staff, hosts young and old everybody who loves art seven days a week. In Municipality of Denizli Conservatory, 500 people are trained at violin, baglama, guitar, piano, modern dance and ney.

Sister Cities

Committed to building and improving relations with different countries, Municipality of Denizli has signed sister city protocols with municipalities in different countries to exchange knowledge and experience for strengthening the local administrations; to exchange knowledge about socio-economic, cultural and tourism issues; and to develop ideas in cooperation and apply them when necessary.

Acting in a full harmony and cooperation with sister cities after signing the protocols, Municipality of Denizli has also accomplished many joint projects.

Working in many joint projects especially with the municipalities of the countries in European Union, Municipality of Denizli has done many successful operations about the city.

Country » **Germany**
City » **Betzdorf**
Population »
Regulation Date and Number »
Ministry of Foreign Affairs Approval Date »
Ministry of Interior Approval Date »

Country » **China**
City » **Jiasozuo**
Regulation Date and Number » **04.10.2004,93**

Country » **Belarus**
City » **Mogilev**
Population » **40000**
Regulation Date and Number » **01.10.2001, 97**
Ministry of Interior Approval Date » **18.02.2002**

Country » **Kazakhstan**
City » **Pavlodor**
Population » **750000**
Regulation Date and Number » **30.10.1995, 251**
Ministry of Interior Approval Date » **29.05.1996**

Country » **Georgia**
City » **Tbilisi; Isani Central Town**
Population » **80000**
Regulation Date and Number » **04.11.1993, 301**
Ministry of Foreign Affairs Approval Date » **19.1.1994**

Ülke » **Türkiye**
Şehir » **Bursa**
Nüfus » **2361000**
Karar Tarih, Sayı » **20.12.1986, 457**

Country » **Turkey**
City » **Bursa**
Population » **2361000**
Regulation Date and Number » **20.12.1986, 457**

Ülke » **Rusya**
Şehir » **Samara**
Nüfus » **1200000**
Karar Tarih, Sayı » **10.05.2005, 172**

Country » **Russia**
City » **Samara**
Population » **1200000**
Regulation Date and Number » **10.05.2005, 172**

Ülke » **Hollanda**
Şehir » **Almelo**
Nüfus » **72000**
Karar Tarih, Sayı » **19.09.1974, 135**

Country » **Holland**
City » **Almelo**
Population **72000**
Regulation Date and Number » **19.09.1974, 135**

Ülke » **Türkiye**
Şehir » **Tokat**
Nüfus » **124000**
Karar Tarih, Sayı » **08.11.1998, 322**

Country » **Turkey**
City » **Tokat**
Population » **124000**
Regulation Date and Number » **08.11.1998, 322**

Ülke » **Romanya**
Şehir » **Braila**
Karar Tarih, Sayı » **10.05.2005, 173**

Country » **Romania**
City » **Bralia**
Regulation Date and Number » **10.05.2005, 173**

Ülke » **Yunanistan**
Şehir » **Larisa**
Nüfus » **125000**
Karar Tarih, Sayı » **07.08.2007, 335**
Dış İşleri Bakanlığı Tarih, Onay: **30.11.2007,515440/III**

Country » **Greece**
City » **Larisa**
Population »
Regulation Date and Number »
Ministry of Foreign Affairs Approval Date »

Ülke » **Güney Kore**
Şehir » **Muan**
Nüfus » **63293**
Karar Tarih, Sayı » **07.10.2009, 710**

Country » **South Korea**
City » **Muan**
Population » **63293**
Regulation Date and Number » **07.10.2009, 710**

Ülke » **Polonya**
Şehir » **Lodz**
Nüfus » **80000**
Karar Tarih, Sayı » **19.07.2005, 368**

Country » **Poland**
City » **Lodz**
Population » **80000**
Regulation Date and Number » **19.07.2005, 368**

Ülke » **Bosna-Hersek**
Şehir » **Saraybosna**
Nüfus » **529000**
Karar Tarih, Sayı »
Dış İşleri Bakanlığı Tarih, Onay » **30.02.2009, 52280**

Country » **Bosnia - Herzegovina**
City » **Sarajevo**
Population » **529000**
Regulation Date and Number »
Ministry of Foreign Affairs Approval Date » **30.02.2009, 52280**

Denizli'nin başka ülkelerdeki belediyelerle de kardeş şehir olma ve ortak projelerde birlikte çalışma yönündeki görüşmeleri devam etmektedir.

Negotiations for becoming sister city to the municipalities in other countries and working in joint projects are in progress.

Denizli, Health Plateau

The traces of first settlement in Curuksu Valley (Lykos) in the borders of Denizli date back to 500.000 years ago. This is because of the thermal water, geographical location and climate. Two important rivers give life to these fertile lands: Buyuk Menderes River and Curuksu (Lykos) River. Lykos (Curuksu) River, which names this small but fertile land, has its source from the outskirts of Mount Honaz (Kadmos), flows throughout Lykos (Curuksu) Valley and is added to Buyuk Menderes River around Saraykoy.

Curuksu (Lykos) Valley has thermal water sources that are connected to fault line which starts from Afyon and goes through Aydin. That is why, there are very rich and quality travertine mines in the areas from the outskirts of Mount Cokelez and Mount Honaz towards Kaklik. Thermal water has been used for healing for thousands of years and glorious baths have been built.

Today the area still maintains the same features. Especially healing water sources attract millions of people every year. This clearly shows the city's potential for health tourism.

Medicine in Ancient Period

The most important Pre-Hellenistic Period settlement center of the area is Colossai Ancient City which is also mentioned in Herodotus and Xenophon. Hellenistic Period settlements can be listed as Laodikeia, Attouda (Saraykoy-Hisarkoy), Trapezopolis (Babadag - Bekirler Village) and Karura (Saraykoy-Tekkekoy) which are in the center of the valley; Tripolis (Yenicekent) which is in the east of Büyük Menderes River and Hierapolis (Pamukkale) which is in the north of Laodikeia.

Septic philosophers Antiokhos and Theiodos were educated in Laodikeia that was an education center long before the beginning of Polemon Dynasty. In this city where medicine education was also very important, Herophileian Medicine School (the most famous doctor of ancient world) was founded by Zeuxis in Strabon's period. Both treatment with water therapy and other treatments were applied in this medicine school.

Medicine Schools in Ancient Ages

Medicine was regarded as a field of science in the ancient cities Hierapolis, Laodikeia, Attouda, Karura,

ve Eumeneia'da tıp, bir bilim dalı olarak kabul edilmiştir. Tüm dünyanın kabul ettiği en önemli antik kaynaklardan biri olan Strabon (XII/8.20) da M.S. 9 yılında Lycos Vadisi'ne gelmiş, Laodikeia, Attouda ve Karura arasında büyük saygı gören Men Karou Tapınağı ve bu tapınağın yanında yer alan önemli bir tıp okulunun varlığından söz etmiştir.

Strabon'a göre bu tıp okulu, Herophileion adı altında Zeuxsis tarafından kurulmuştur ve bu okulun yöneticisi Aleksandros Philaethes'tir. Strabon (XII/8.20), bu okulun tıp alanında öneminin Hikesios'un kurmuş olduğu Erasistrateion (ünlü hekim ve anatomi uzmanının kurduğu okul) kadar önemli olduğunu bildirmiştir.

Strabon tarafından da verilen bu bilgiler, Lycos Vadisi'nin antik dünyada çok önemli bir tıp okuluna sahip olduğunu göstermektedir. Bölgenin en önemli antik kenti olan Laodikeia'da da bir tıp fakültesi kurulmuş ve yukarıda sözü edilen kentlerin tıp doktorları bu fakültede eğitilmiştir. Özellikle o dönemde dünyanın birçok ülkesinden doktor olmak isteyen insanlar, Laodikeia Antik Kenti'ndeki bu tıp okuluna gelmişlerdir.

Dünyanın Ünlü Tıp Hekimleri Merkezi

Denizli sınırları içerisinde yer alan Herakleia Salbace Antik Kenti, o dönemde güç tanrısı Herakles adına kurulmuş olmasına rağmen, kentin baş tanrısı Asklepios ve karısı Hygieia'dır. Bu kent de diğer antik kentler gibi tıp alanında çok ileriye gitmiş ve burada yetişen doktorların ünü tüm dünyada nam salmıştır. Bu kentteki kabartma ve heykeller üzerinde de sağlık tanrısı Asklepios ve karısı Hygieia sıkça betimlenmiştir. Bu da kentin sağlığa ne kadar önem verdiğini göstermektedir.

Telkin ve Terapiden, Teşhis ve Tanıya

Antik Dönem'de bölgenin en önemli tıp merkezlerinden biri de Eumeneia Kenti'nde (Çivril-Işıkli kasabası) yer almıştır. Kent yakınında yer alan Attanassos Hieronu etrafına kurulmuş bu tıp okulu, çok sayıda önemli bilim adamı yetiştirmiştir.

Bu dönemde Eumeneia kentinde tıp, bir bilim olarak kabul edilmiştir. Attanassos Hieronu'nda hastalar telkin ve terapi yoluyla tedavi edilirlerken, bu tıp okulunda teşhis, tanı ve tedavi yoluyla hizmet veriliyordu. Yine Eumeneia'daki kazılarda elde edilen yazıtlar, burada yetişen doktorların hastalık teşhisi ve tedavi yöntemlerinde çok başarılı olduklarını göstermektedir.

Herakleia Salbace and Eumeneia in Ancient Age. Strabon (XII/8.20), regarded as one of the most important ancient resources, visited Lycos Valley in the 9th century and mentioned the existence of Men Karou Temple highly regarded among Laodikeia, Attouda and Karura, and of an important medicine school next to this temple.

According to Strabon, this medicine school was founded under the name of Herophileion by Zeuxsis and the administrator of the school was Alexandros Philaethes. Strabon (XII/8.20) stated that this school was as important as Erasistrateion (the school founded by famous doctor and anatomy specialist) founded by Hikesios.

The information provided by Strabon shows that Lycos Valley had a very important medicine school in the ancient age. Another medicine school was founded in Laodikeia, the most important ancient city of the region, and the doctor of those cities mentioned above were educated in this school. Many people from all around the world who wanted to be doctor came to this medicine school in Laodikeia Ancient City.

World's Famous Doctors Center

Although Herakleia Salbace Ancient City in the borders of Denizli was founded in the name of Heracles, the god of power, the head god of the city was Asclepius and his wife Hygieia. Similar to other ancient cities, this city was highly improved in medicine and the doctors educated here became worldwide famous. In the reliefs and sculptures in the city, Asclepius, the god of medicine, and his wife Hygieia were frequently depicted. This show the importance given to medicine in the city.

From Instillation and Therapy to Diagnosis

In Ancient Period, one of the most important medicine centers of the region was in Eumeneia City (Civril-Isikli Town). This medicine school that was founded in Attanassos Hieron around the city educated many important scientists.

In this period, medicine was regarded as a field of science in Eumeneia. While the patients in Attanassos Hieron were treated by instillation and therapy, the patients in this school were served with diagnosis and treatment. Moreover, the epitaphs found in excavations show that the doctors educated here were very successful at disease diagnosis and treatment.

In Denizli, Cardak Beylerli, Buldan Yenicekent-Bolmekaya, Saraykoy-Tekkekoy, Insuyu, Babacik and

Denizli'de; Çardak-Beylerli, Buldan Yenicekent ve Bölmekaya, Sarayköy-Tekkeköy, İnsuyu, Babacık ve Kızıldere Bölgesi ile Akköy-Gölemezli Bölgesi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2006/11354 sayılı karar ile 16 Aralık 2006 tarihinde Termal Turizm Merkezi ilan edilmiştir.

Denizli'nin turizm vizyonunun içinde yer alan jeotermale dayalı sağlık turizmi sayesinde, Pamukkale Karahayit ile Akköy-Yenicekent- Sarayköy arasında uzanan ve su sıcaklığı 36 °C ile 125 °C arasında değişen termal bölgede turizm ve rekreasyona yönelik uluslararası standartlarda tesisler kurulmuştur. Konaklama, eğlence, dinlenme ve spor olanaklarının sunulduğu bu tesislerde 12 ay boyunca hizmet verilmektedir.

Birçok Hastalığa İyi Gelen Termal Su Kaynakları

Denizli sınırları içinde yer alan termal sular, kalp, damar sertliği, tansiyon, romatizma, deri, göz, raşitizm, felç, sinir hastalıklarına, uyuz ve kaşıntı gibi deri hastalıklarına iyi geldiği gibi, ılık içildiğinde mide, damar iltihapları ve reyno hastalığının tedavisinde de son derece etkilidir. Bilhassa çamur banyosuyla yapılan tedavi ile cildin daha genç ve zinde hale gelmesi mümkündür.

Kızıldere Region, Akkoy-Golemezli regions were declared to be Thermal Tourism Centers by Ministry of Culture and Tourism on December 16th 2006 by the declaration number 2006/11354.

Thanks to the tourism vision of Denizli based on thermal tourism, in the geothermal area which lies through Pamukkale-Karahayit and Akkoy-Yenicekent-Saraykoy and where the temperature of the water varies between 36 0C and 125 0C tourism and recreation facilities have been established in international standards. These facilities are open throughout the year where accommodation, entertainment, and sport activities are provided.

Thermal Springs that Heal Many Diseases

Thermal sources in the borders of Denizli are used for the treatment of heart diseases, arteriosclerosis, blood pressure diseases, rheumatism, dermatological diseases, eye diseases, rickets, apoplexy, neurological diseases, scabies and pruritus diseases as well as gastroenterological diseases, coronary diseases, and Raynaud disease when drunk warm. Treatment with a mud bath can be helpful for rejuvenescence of the skin.

Kaplıca ve İçmeler

Pamukkale Şifalı Suları

Eski Hierapolis Antik Kenti'nin bulunduğu alanda yer alan şifalı sular, buradaki travertenlerin oluşmasını sağlamıştır. Kalp, damar sertliği, tansiyon, romatizma, deri, göz, raşitizm, felç, sinir ve damar hastalıklarına iyi gelen sular, ılık içildiğinde spazmlı mideleri iyileştirmektedir. Yine böbrek ve kum taşları ile idrar yolu iltihaplarında etkilidir.

Buldan Maden Suyu

Buldan'a 2 kiometre uzaklıkta bulunan maden suyu kaynakları, iki ayrı çeşmeden akmaktadır. Bu kaynaklar, soğuk ve sıcak su olarak dakikada 25 litre su verir. Suyun sıcaklık derecesi 19°C tır. Bu sular, karbondioksitle bikarbonatlı suların karışımıdır. Denizden yüksekliği 600 metre olan bu maden suyunun sindirim sistemi ve özellikle karaciğer işlevleri üzerinde olumlu etkisi vardır. Sofra suyu niteliğindedir.

Doğa Menba Suyu – Çaybaşı Mahallesi, Buldan
Efe Maden Suyu – İçme Deresi, Buldan
Gerenci Şifalı Suyu – Narlı Köyü, Kale
Kuşkoru Şifalı Suyu – Hisarköyü, Sarayköy

Thermal and Mineral Springs

Pamukkale Healing Springs

The healing springs which are located in the area of Old Hierapolis Ancient City, have led the formation of travertines here. The spring is good for heart diseases, arteriosclerosis, blood pressure diseases, rheumatism, dermatological diseases, eye diseases, rickets, apoplexy, neurological diseases and coronary diseases. If the water is drunk warm, it is good for gastric spasms as well. It is also good for kidney stones and urethritis.

Buldan Mineral Water

The mineral water sources which are 2 km from Buldan have two taps. The hot and cold water sources give 25 liters of spring water per minute. The water temperature is about 19 0C. The water is a mixture of carbon dioxide and bicarbonate waters. The mineral water whose altitude is 600 m is good for the digestive system and especially for kidney functions. It is drinkable.

Doga Mineral Water - Caybasi Street, Buldan
Efe Mineral Water - Icme Deresi, Buldan

Anions: Chlorinate (CL) 53, Nitrate (NO3), Sulfate (SO4) 675.5, Hydro phosphate (HPO4) 1.08, Hydro Carbonate (HCO3) 1045.3.

Çizmeli (Yenice) Kaplıca ve İçmeleri:

Çizmeli Kaplıca ve İçmeleri, Buldan İlçesi'ne 16 km uzaklıkta yer alan Yenicekent sınırları içindedir. Kaynağın sıcaklığı 44°C olup, hidrokarbonat, sülfat, sodyum, kalsiyum ve iyonları bulunur. Suyun özellikle radyoaktivitesi yüksektir (91 eman). Romatizma, kalp, damar sertliği, deri ve hastalıklarının tedavisinde kullanılır. Aynı kaplıca sistemi içinde ılıcaları da vardır.

Gölemezli Çamur Kaplıcası

Bu kaplıca, Denizli'ye 10 km. uzaklıkta bulunan Akköy İlçesi'ne bağlı Gölemezli Köyü yakınlarında yer almaktadır. Dört kaynak halinde bulunur. Kaynakların her biri nitelik bakımından diğerinden farklıdır. Özellikle çamur hamamı deri hastalıklarının tedavisi açısından çok faydalıdır. Kaynakların sıcaklıkları 35 ile 50°C arasında değişir. Kaynak sularının bileşiminde; karbondioksit, sülfat, sodyum ve kalsiyum bulunmaktadır. Deri hastalıklarının tedavisinde etkidir.

Babacık (Kabağağaç) Kaplıcası

Bu kaplıca, Sarayköy İlçesi Tekke Köyü İlçesi'nin 3 kilometre uzaklığındaki Kaabağağaç Köyü'nde yer alır. Kükürtlü iki kaynaktan çıkar. Kaynakların birisi 43°C, diğeri ise 62°C sıcaklıktadır. Kaplıcalar özellikle karbondioksit bakımından zengindir.

Tekkeköy Kaplıcası

Bu kaplıca, Sarayköy İlçesi Tekke Köyü yakınında yer almaktadır. Kaplıcanın Sarayköy'e uzaklığı 20 km. olup, çeşitli yerlerinden sıcak sular kaynamaktadır. Kaplıcanın sıcaklığı yaklaşık 80°C'dir. Kaplıcada Roma Dönemi'nden kalma bir hamam, havuz ve soyunma yeri vardır. Kaplıca; romatizma, deri, kadın hastalıkları ve idrar yolu rahatsızlıklarının tedavisinde kullanılır.

Kavakbaşı Ilıcası

Bu kaplıca, Akköy'e bağlı Kavakbaşı Köyü'ndedir. Pamukkale'ye yaklaşık 4 km. uzaklıktadır. Sıcaklığı 300 C olup, özellikle deri hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Kızıldere Ilıcası

Sarayköy'e 11 km uzakta yer alır ve buradaki kızıl renkli kayalardan çıkan sulardan meydana gelir. Buradan çıkan sular, sodyum karbonatlı ve sodyum sülfatlıdır. Çeşitli kaynaklardan çıkan suların sıcaklıkları 63°C, 65°C ve 88°C'dir. İlçanın iki kubbeli bir hamamı, iki banyo yeri, havuzu ve soyunma yeri vardır. Özellikle romatizma ve yorgunluğa iyi gelir.

Kaklık Cave

The water in Kaklık Cave, which is in the borders of Town Honaz in Denizli, is especially good for the treatment of women's dermatological and venereal diseases.

Cizmeli (Yenice) Thermal and Mineral Spring Waters

It is within the borders of Yenicekent Town, 16 km from Buldan Town. The temperature of the water is 44°C and contains hydrocarbonate, sulfate, sodium, calcium ions. The radioactivity of water is high. The thermal water is used for treating rheumatism, heart ailments, arteriosclerosis, and dermatological diseases. There are also spas in the thermal system.

Gölemezli Mud Baths

It is close to Gölemezli Village of Akköy Town, 10 km from Denizli. There are four different sources. Each of the sources is different from the other in terms of composition. Especially mud baths are highly beneficial for the treatment of dermatological diseases. The water temperatures differ from 35 to 50°C. The thermal waters contain carbon dioxide, sulfate, sodium and calcium. The water is useful for skin diseases.

Babacık (Kabaagac) Thermal Spring

It is in the Kabaagac Village, which is 3 km from the Village Tekke Thermal Springs of Saraykoy Town. There are two sulfurous sources. One of them is 43°C and the other is 62°C. The sources are rich in carbon dioxide.

Tekkekoy Thermal Spring

It is close to Tekke Village in Saraykoy Town. The source is 20 km from Saraykoy and there are thermal springs in various parts of area. Its temperature is about 80°C. There is a bath from Roman times, a pool and a changing room in the area. The water is good for rheumatism, dermatological diseases, female diseases and urethra diseases.

Kavakbasi Thermal Spring

It is in Kavakbasi Village of Akköy Town. It is about 4 km from Pamukkale. The water temperature is 30°C and is used for the treatment of dermatological diseases.

Kızıldere Thermal Springs

It is 11 km from Saraykoy and is formed with the water coming out of red rocks. The water contains sodium bicarbonate and sodium sulfate. The temperatures of the waters from different sources are 63°C, 65°C and 88°C. There is bath with two domes, pools and changing cabins. The water used for rheumatism and tiredness.

Denizli'nin Önemli Kültür ve Turizm Değerleri

Important Cultural and Tourism Assets in Denizli

168

CULTURE AND TOURISM KÜLTÜR VE TURİZM

Pamukkale

Denizli'nin 20 kilometre kuzeyinde, ünlü Hierapolis Antik Kenti'nin bulunduğu düzlükte yer alan Pamukkale, deniz seviyesinden 400 metre yükseklikte geniş bir alana yayılmıştır. Pamukkale'nin binlerce yıldır yerleşim merkezi olmasını sağlayan şifalı termal su, travertenlerin de hayat kaynağıdır. Birçok medeniyete ev sahipliği yapan Pamukkale, Antik çağlardan bu yana dünyanın en önemli turizm merkezlerinden biridir. Sahip olduğu bu özellik nedeniyle de çevresinde Hierapolis Antik Kenti kurulmuştur. Sahip olduğu özelliklerle bir eşi benzeri daha olmayan Pamukkale, UNESCO tarafından da Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmıştır.

Pamukkale

In 20 km north of Denizli, Pamukkale, on the plateau where Hierapolis Ancient City is located, is spread over a vast area whose altitude is 400 meters. The healing thermal water, which made Pamukkale a center of settlement for thousands of years, is also the life source of travertines. Hosting many civilisations, Pamukkale has been one of the most important tourist attractions of the world since ancient ages. Thanks to this asset, Hierapolis Ancient City was built around it. Unique with its assets, Pamukkale was added to World Heritage List by UNESCO.

Hierapolis Antik Kenti

Hierapolis Antik Kenti, gerek tarihi ve gerekse doğal özellikleriyle son derece zengin bir kültür mirasına sahiptir. Bergama Kralı II. Eumenes tarafından M.Ö. 190 yılında kurulan şehir, Hellenistik Dönem'in özelliklerini taşır. Roma Dönemi'nin en önemli kentlerinden biri olan Hierapolis'te yer alan Antik Tiyatro, Antik Havuz, Nekropol, Apollon Tapınağı, St. Philip Martyrion, cadde ve kapılar ile hamamlar görülmeye değer güzelliklerdir. Kentteki kazı çalışmaları halen devam etmektedir. Her yıl milyonlarca insanın görmek için geldiği bu önemli kentte, Denizli Belediyesi de birçok uluslararası organizasyona imza atmaktadır.

Hierapolis Ancient City

Hierapolis Ancient City has a highly rich cultural heritage both with its historical and natural traits. The city, founded by the King of Pergamon II. Eumenes in 190 B.C., has the characteristics of Hellenistic Period. In Hierapolis, one of the most important cities of Roman Age, it is worth seeing the Ancient Theatre, Ancient Pool, Necropolis, the Temple of Apollon, the Martyrion of St. Philip, streets, gates and baths. The excavation work in the city is still in progress. Municipality of Denizli holds many international organisations in this city which is visited by millions of people every year.

Laodikeia Antik Kenti

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile yapılan protokolün ardından kazı çalışmaları Denizli Belediyesi himayesinde gerçekleştirilen Laodikeia Antik Kenti, döneminin en büyük finans ve ticaret merkezidir. Mezopotamya'dan başlayan ve Sardes'e kadar uzanan Kral Yolu, Laodikeia üzerinden geçmektedir. Laodikeia aynı zamanda döneminin tekstil ve moda merkezidir. Bu özelliğinden dolayı Lykos Vadisi kentlerinin ortak banka ve finans merkezi olan Laodikeia, aynı zamanda Anadolu'nun en eski yedi kilisesinden birine sahiptir. Bu özelliği Laodikeia'yı Hristiyanlarca kutsal hac güzergahı üzerinde sayılan en önemli dini merkezlerden biri haline getirmiştir.

Laodikeia Ancient City

Laodikeia Ancient City was the biggest finance and trading center of its age, whose excavation work is done by Municipality of Denizli in accordance with the protocol signed with the Ministry of Culture and Tourism. The King's Road, starting from Mesopotamia and reaching to Sardes, goes through Laodikeia. Laodikeia was also the textile and fashion center of its age. The common banking and finance center of the cities of Lykos Valley, Laodikeia has one of the seven oldest churches in Anatolia. This has made Laodikeia one of the most important religious centers on the holy pilgrimage route for Christians.

Diğer Antik Kentler

Tripolis Antik Kenti » Buldan ilçesi Yenicekent kasabasının doğusunda, Büyük Menderes akarsuyu ile kasaba arasındaki yamaçlar üzerinde kurulmuştur. Lidya Bölgesi kentleri içinde, Karya ve Frigya bölgelerine ulaşımı sağlayan sınır, ticaret ve tarım merkezlerinden biridir. Kuruluş biçimi ve kent anlayışı ile en zengin kentlerdendir. Bölgedeki kazı çalışmaları devam etmektedir.

Colossae Antik Kenti » Denizli ili, Honaz İlçesi'nin 2 km kuzeyinde yer almaktadır. Antik çağdan beri kullanılan güney şark yolu üzerindedir. Büyük Frigya içinde bulunan en önemli merkezlerdendir. MÖ. III. yüzyıldan itibaren Hierapolis ve Laodikeia'nın kurulması ile önemini yitirmiştir.

Herakleia Salbace » Denizli ili, Tavas ilçesi, Vakıf Köyü sınırları içinde yer almaktadır. Bugün antik kentin bir kısmının üzerinde köy yerleşimi bulunur. Adından da anlaşılacağı üzere kent yarı tanrı kahraman Herakles adına kurulmuştur. Bizans döneminden sonra 12.yy'dan itibaren bölge Türklerin eline geçmiştir.

Other Ancient Cities

Tripolis Ancient City It was built in the south of Yenicekent Village of Buldan Town, on the hills between the River Buyuk Menderes and the village. It is one of the border, trading and farming centers that enabled accession to Caria and Phrygia among the cities of Lydian Region. It is one of the richest cities with its style of foundation and understanding of urbanisation. The excavation work in the area is in progress.

Colossae Ancient City It is 2 km north of Honaz Town in Denizli. It is on the South Orient Way that has been used since the Ancient Age. It is one of the most important center in the Great Phrygian. It lost its importance when Heirapolis and Laodikeia were founded after the III. Century B.C.

Herakleia Salbace It is in the borders of Vakif Village of Tavas Town in Denizli. Today, there is village settlement on some part of the ancient city. As understood from its name, the city was founded in the name of half god hero Heracles. The region got under the rule of Turkish in 12th Century after the Byzantium Period.

Denizli'nin Doğal Güzellikleri Scenic Beauties in Denizli

Işıklı Gölü

Denizli'nin doğal güzelliklerinden biri olan Işıklı Gölü, Denizli ile Afyon illeri arasındaki Çivril Ovası'nda yer alan bir tatlı su gölüdür. Göl, özellikle su kuşları açısından önemli bir yaşam, yumurtlama, kuluçka ve göç ortamı oluşturmaktadır. Taşıdığı potansiyel nedeni ile Denizli Milli Park Mühendisliği tarafından "Su Kuşları Koruma Alanı" olarak tescili önerilen gölün, milli park haline getirilmesi yönündeki proje çalışmaları devam etmektedir. Her mevsim farklı kuş türlerinin geldiği gölde, birbirinden farklı ve güzel renkleri görmek mümkündür. Günümüzde sulama, balıkçılık ve balık çiftlikleriyle değerlendirilmektedir.

Lake Isikli

One of the scenic beauties of Denizli, Lake Isikli is a fresh water lake in Civril Plain between Denizli and Afyon. The lake is an important habitat, laying, brooding and migration area especially for aquatic birds. Due to the potential it has, it is proposed to be "Aquatic Birds Reserve Area" by Denizli National Parks Engineering Department and the project to make it a national park is in progress. It is possible to see various different and beautiful colors in the lake which is inhabited by different species of birds every season. Today it is used for irrigation, fishing and fish farms.

Acıgöl

Denizli'nin Çardak ilçesinde bulunan Acıgöl, ülkemizin tek, dünyanın ise ikinci büyük doğal sodyum potansiyeline sahip kapalı havzasıdır. Denizli'nin en büyük gölü olan Acıgöl'ün yaz mevsiminde suyu azalır ve yer yer kurur. Göl suyu, çevresindeki dağların küçük derelerinden ve Gemiş su kaynağından beslenmektedir. Denizden yüksekliği 842 m'dir. İsminden de anlaşılacağı gibi, canlı yaşamayan ve suyu acı olan gölden ihracaatı da yapılmakta olan sodyum sülfat üretilmektedir. Gölün doğusunda bulunan dağlarda yırtıcı kuşlar ile turna, yaban ördeği, yaban kazı ve flâmingo gibi göçmen kuşlar bulunmaktadır. Göl, özellikle flamingoların yuvasıdır.

Lake Acigol

Located in Cardak Town in Denizli, Acigol is Turkey's only and the world's second largest endorheic (closed) basin that has natural sodium reserve. It is the largest lake in Denizli and the water level decreases and gets dry in some parts in summer. The lake is fed by small streams coming from the surrounding mountains and Gemiş spring. The lake's altitude is 842 m. As understood from its name (literally "bitter lake"), there is no life in the lake and the water is bitter. Sodium sulfate is produced from the lake and exported. On the mountains in the east of the lake there are raptors and migrating birds such as whoopers, wild ducks, graylags and flamingos. The lake is a habitat especially for flamingos.

Kartal Gölü

Kartal Gölü, Denizli'nin Beyağaç İlçesi'nin güneyinde bulunan Çiçekbaba Dağı'nın zirvesinin kuzeyine bakan yamaçta yer alır. Denizden yüksekliği 1903 metre olan Kartal Gölü'ne Beyağaç İlçesi'nden 40 kilometrelik orman yolu ile ulaşılır. Vahşi bir güzellik sergileyen gölün çevresi Türkiye'nin en yaşlı karaçam ormanları ile kaplıdır. Buradaki ağaçların yaşları 850 ve 1300 arasında değişiklik gösterir. Etrafındaki orman içerisinde anıt ağaç özelliği gösteren yaşlı ve boylu ağaçların da yer aldığı Kartal Gölü ve çevresi, Çevre ve Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Yaban Hayatı Koruma Genel Müdürlüğü tarafından koruma altına alınmıştır.

Lake Kartal

Lake Kartal is located on the northern hillside of the peak of Mount Cicekbaba which is in the south of Beyagac Town in Denizli. The lake's altitude is 1903 meters and it is reached through a 40 km forest road from Beyagac Town. The lake has a wild scenery and it is surrounded by the oldest black pine forest. The age of trees here varies from 850 to 1300 years. Lake Kartal and its surroundings, with monumental old and tall trees in the forest, is under protection by the Ministry of Environment and Forestry Nature Protection and National Parks Directorate.

Diğer Göller

Beylerli (Çaltı) Gölü » Denizli sınırları içerisinde yer alan Acıgöl'ün 20 kilometre güneybatısındadır. Derinliği oldukça azdır. En derin yeri 4 metredir. Yüzölçümü 4.12 kilometrekaredir. Gölün denizden yüksekliği 850 metredir. Gölü, Degirmenderesi ve Başpınar suları besler.

Buldan Yayla Gölü » Dört bir yanı dağlarla çevrilidir. Yamaçlarında orman yer almaktadır. Ortasında kar ve yağmur suları ile oluşan göl, az bulunur bir doğal güzelliştir. Denizli'nin en gelişmiş ilçelerinden biri olan Buldan'a 8 km. uzaklıkta yer alır. Doğal güzellikleri ve kendine has özellikleriyle binlerce insanın görmeye geldiği bir yerdir. Çok eskiden bu gölün bir ark sistemiyle Buldan'ın yeşil bahçelerini suladığı bilinmektedir.

Karagöl » Yüzölçümü 0.20 kilometre, denizden yüksekliği ise 1250 metredir. Akarsularla beslenen bir krater gölüdür. Bozkurt İlçesi'nin üstünde, çamlar arasında yer alan 3-4 gölden oluşur. Suları tatlıdır. Doğal güzelliklerini görmek için binlerce insan buraya gelir.

Other Lakes

Lake Beylerli (Cati) It is in 20 km southwest of Lake Acigol in Denizli. It is very shallow. The deepest point is 4 meters. It is 4.12 kilometer square. The lake's altitude is 850 meters. It is fed by Degirmenderesi and Baspınar springs.

Lake Buldan Yayla It is surrounded by mountains. There are forests on its hillsides. Formed by snow and rain waters, the lake is a rare scenic beauty. It is 8 km away from one of the most developed towns of Denizli, Buldan. It is visited by thousands of people due to its scenic beauty and unique features. It is known that the lake watered the green lands of Buldan by a canal system in the past.

Lake Karagol It is 0.20 kilometer square, and its altitude is 1250 meters. It is a crater lake, fed by rivers. It contains 3-4 lakes among pine trees over Bozkurt Town. Thousands of people visit the area to see the scenic beauty.

Denizli'nin Doğal Güzellikleri Scenic Beauties in Denizli

172

CULTURE AND TOURISM

Güney Şelalesi

Denizli'ye 70 km. mesafede bulunan ve doğal güzelliği ile insanı büyüleyen gizli bir cennettir. Çal, Buldan, Sarıgöl, Eşme ve Denizli arasındaki ilçe, dördüncü jeolojik dönemde oluşmuş; önemli alüvyon yatakları ve dağlık engebeli arazi üzerine kurulmuştur. Adını Güney ilçesinden almıştır. Gün doğumundan batımına kadar görsel bir şölen sunan Güney Şelalesi, birinci derecede SİT alanı ve genel sıralamada Türkiye'nin 23'ncü doğa harikasıdır. Cindere Dağı yamaçlarından çıkan sularla beslenir. Büyük Menderes nehrine yaklaşık 20 m yüksekten dökülen şelale suyunun kireçli olması, şelale yatağında kalker basamaklar ve çeşitli oluşumlar meydana getirmiştir.

Güney Waterfall

It is an amazing hidden heaven with its scenic beauty, 70 km away from Denizli. The town, in the middle of Cal, Buldan, Sarigol, Esme and Denizli, was formed in the fourth geological period and built on important alluvion beds and mountainous land. It was named after Güney Town (literally "South" Town). Presenting a scenic festival from sunrise until sunset, Güney Waterfall is a first level protected area and is the 23rd natural wonder of Turkey. It is fed by the springs from the outskirts of the Mount Cindere. Because the water falling down onto the River Buyuk Menderes from 20 meters high is chalky, it has created limestone steps and various forms in the waterfall bed.

Honaz Dağı

Honaz ilçesi sınırları içerisinde yer alan Honaz Dağı, şehrin 17 km güneydoğusunda yer alır. Denizden yüksekliği 2571 metredir. Denizli ve Ege Bölgesi'nin en yüksek dağdır. Yamaçları dik ve meyillidir. Dağın kuzey yamaçları ormanlarla kaplı olup, güney yamaçları daha eğilimlidir. Yaz- kış tepelerinde kar eksik olmayan Honaz Dağı, Denizli'nin su deposudur. Akdeniz ve Ege ikliminin etkisi altındadır. Konumu itibarıyla Honaz'ın deniz seviyesinden yüksekliği iklimi etkileyen faktörlerin başında gelir. Akdeniz bitkileri ile iç Anadolu step bitkilerinin karşılaştığı sınırı oluşturduğundan çok çeşitli bitki florasına sahiptir. Ender bulunan bitki türlerine sahiptir.

Mount Honaz

It is in the borders of Honaz Town and 17 km southeast from the city. The mount's altitude is 2571 meters. It is the highest mountain of Denizli and Aegean Region. While the north outskirts of the mountain are covered with forests, the south outskirts are steeper. It is the water storage of Denizli with its snow covered hills all around the year. The altitude of Honaz due to its location is the first of the circumstances that affect the climate. Because it is the border where Mediterranean flora and Central Anatolian steppes meet, it has a diverse flora. It also has rare species of plants.

Denizli'nin Doğal Güzellikleri Scenic Beauties in Denizli

Sandıras Dağı

Denizli il sınırları içerisinde, Beyağaç ile Muğla-Köyceğiz İlçesi arasında yer alır. Bozdağ ile birlikte Menteşe Sıradağları'nın devamı olarak Gölgele Dağlar adı ile anılmaktadır. 2294 m. yükseklikte bulunan Sandıras Dağı, irili ufaklı dereleri, renk renk çiçekleri, minik gölleri ve bin küsur yaşındaki anıt ağaçlarıyla bir başka güzellik sunar. Sandıras Dağı, mitolojiden günümüze efsanelerin dilden dilden dolaşıp destanlaştığı, kurbanların kesilip, adakların sunulduğu özel bir bölgedir. Mitolojik hikayelerle anlatılan 'çoban tanrısı – dağ tanrısı'na kurban sunma ve ya Şamanizm etkileşimli bir gelenek olduğu iddia edilen Eren Günü, yöre halkı tarafından hala yaşatılır.

Mount Sandiras

It is in the borders of Denizli, in the middle of Beyagac Town and Koycegiz Town of Mugla. It is also mentioned as Gölgele Mountains with Mount Bozdağ as a part of Menteşe Mountain Chain. The mount's altitude is 2294 meters and it presents a unique scenic beauty with its streams, flowers in various colors, small lakes, and monumental trees that are about 1000 years old. Mount Sandiras is a special area where the legends has been passed over from mouth to mouth since mythological ages and where sacrifices were offered. The offering of sacrifice from the god of shepherd to the god of mountain mentioned in mythological tales or the "Day of Eren" claimed to be a tradition effected by Shamanism are still carried out by the locals.

Diğer Dağlar

Babadağ » Denizli merkezinin güneyinden batısına doğru uzanan, Akdağ olarak da bilinen Menteşe Sıradağı üzerinde bulunur. Babadağ, 2294 metre yüksekliği ile yörenin en görkemli, Honaz ve Karababa dağlarından sonra en yüksek dağdır. Arazi dağlık ve engebeli olduğundan tarım ve yerleşim zordur. Yıllık ortalama yağış metrekareye 70 kg. olup Akdeniz Bölgesi'nin iç kıyılarında görülen iklim hakimdir.

Karcı Dağı » Denizli'nin güneyinde, Babadağ'ın devamı şeklinde uzanır. En yüksek yeri Gökbel tepesi 2308 m'dir. Karcı Dağı ile Honaz Dağı arasında Akdeniz ve Ege Bölgelerini birbirine bağlayan Kazıklıbeli Geçidi (1250 m.) bulunur. Dağ üzerinde sürekli kar bulunur.

Bozdağ » 2421 m. yüksekliğindedir. Acıpayam - Gireniz Vadisi ile Tavas - Barza Ovası arasındadır. Fazla geçit vermediğinden bu iki yerleşim sahasının bağlantısı zayıftır.

Akdağ » 2449 m. yüksekliğindedir. Denizli'nin ikinci yüksek dağdır. Denizli - Afyon sınırı boyunca devam eder.

Eşeler Dağı » 2254 m. yüksekliğindedir. Acıpayam Ovasını doğusunu kuşatarak Denizli - Burdur sınırı boyunca uzanır.

Other Mountains

Mount Babadag It is on the Menteşe Mountain Chain, which is also known as Mount Akdağ lying from the south of the center of Denizli towards the west. It is the second highest mountain after the glorious Mount Honaz and Karababa whose altitude is 2294 meters. Because the land is mountainous, settlement and farming are rather difficult.

Mount Karci It lies as the chain of Mount Babadag, in the south of Denizli. The altitude of Gokbel Hill, the highest point, is 2308 meters. There is Kazıklıbeli Gateway (1250 meters) that connects Mediterranean and Aegean Regions between Mount Karci and Mount Honaz. Snow stays over it throughout the year.

Mount Bozdağ Its altitude is 2421 meters. It is between Acıpayam-Gireniz Valley and Tavas-Barza Plain.

Mount Akdağ Its altitude is 2449 meters. It is the second highest mountain in Denizli. It lies through the border between Denizli and Afyon.

Mount Eseler Its altitude is 2254 meters. It lies through the border between Denizli and Burdur by covering the east of Acıpayam Plain.

Denizli'nin Kültürel Değerleri Cultural Assets of Denizli

174

CULTURE AND TOURISM KÜLTÜR VE TURİZM

Folklor

Denizli Halk Müziği ve geleneksel oyunlarında, yöre konumunun ve komşu illerin müzik ve oyunlarının izleri görülmektedir. Bir yandan Aydın ve Muğla'nın zeybek havalarının etkisinde kalmış, diğer yandan Teke yöresinin canlı, devinimli oyun ve müziğinden etkilenmiştir. Denizli yöresinde bağlama düzeninde saz çalmak yaygındır. Tezeneli sazlardan bağlama ailesi (divan, bağlama, tambur, cura) yörede çok kullanılır. Yaylı sazlardan, çeşitli boylarda kabak kemaneler vardır. Üflemeli sazlardan zurna, sipsi, dilli dudukler kemikten yapılmış dilsiz kavallar bölgede yaygın olanlardır. Denizli'de zeybek oyunları ve türleri yaygındır.

Folklore

The effect of the location of the area and music and dances of neighboring cities is seen on Denizli's folk music and traditional dances. On the one hand, it was influenced by the "zeybek" tunes of Aydın and Muğla; on the other hand, it was influenced by alive and rhythmic music and dance of Teke region. It is common to play "baglama" in "baglama" accord. Baglama family (divan, baglama, tambur, cura), a stringed instrument family played with plectrum, are commonly played in the region. There are various sizes of "kabak kemana", a stringed instrument played with a bow. Wind instruments such as zurna, sipsi, dilli duduk and dilsiz kaval are also common in the region. Zeybek dance and its varieties are common in Denizli.

Eski Denizli Evleri

Anadolu'nun en eski kentlerinden biri olan Denizli, bu özelliği nedeni ile birçok tarihi yapıya ev sahipliği yapmaktadır. Ancak bu yapıların büyük bir çoğunluğu, sivil mimarinin özgün örnekleri ve hızlı kentleşme nedeni ile ciddi oranda tahrip edilmiştir. Denizli'deki bu evlerin gelecek nesillerle buluşturulması amacı ile Denizli Belediyesi ve Denizli İl Özel İdaresi tarafından birçok eski ev restore edilmektedir. Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından Hükümet Konağı, Gazi İlkokulu, Çallı Evi, Kulahçıoğlu Un Fabrikası, ve Mavi Konak gibi tarihe ışık tutan tarihi mekanlar tek tek günümüze kazandırılmıştır. Restore çalışmaları bütün hızı ile devam etmektedir.

Old Denizli Houses

One of the oldest cities of Anatolia, Denizli hosts many historical buildings. However, a great number of these buildings were seriously ruined as a result of civil architecture and rapid urbanisation. Many old houses are restored to pass these old houses over to the next generations by Municipality of Denizli and Denizli City Private Administration. As a result of these operations, historical buildings such as Government Mansion, Gazi Primary School, House of Calli, Kulahcioglu Wheat Mill and Blue Mansion that shed light on history were regained. The restoration operations are in progress.

Denizli'nin Kültürel Değerleri Cultural Assets of Denizli

Yemek Kültürü

Denizli'de geleneksel yemek türleri ve beslenme alışkanlıkları sürmektedir. Mercimek çorbası, domates çorbası, kuru börülce çorbası, tarhana çorbası, ovmaç çorbası gibi yöreye özgü çorba türleridir. Et yemeklerinin başlıcaları tas kapaması, kumbar dolması, sirkeli et, nohutlu et, tandır kebabı, kol dolması, ciğer sarma ve saçta işkembedir. Denizli mutfağının temelini sebzeli yemekler oluşturur. Özellikle patlıcan yemek çeşitleri çoktur. Kuru patlıcan dolması, patlıcan gözlemesi gibi yemekler sıklıkla yapılır. Taratorlu börülce salatası, ebe gümeci salatası, filiz salatası yöreye özgün salata türleridir. Börek ve tatlı türlerinde Ege Bölgesi özellikleri görülür. Keşkeği ünlüdür.

Food Culture

Traditional varieties of food and eating habits are still maintained in Denizli. Lentil soup, tomato soup, dried pea soup, tarhana soup, ovmac soup are some of the local soups. Some of the main meals with meat are tas kapaması, kumbar dolması, sirkeli et, nohutlu et, tandır kebabı, kol dolması, ciğer sarma and saçta işkembe. Cuisine of Denizli is based on vegetable meals. There are many different types of meals with aubergine. Kuru patlıcan dolması and patlıcan gözlemesi are cooked frequently. Taratorlu börülce salad, ebe gümeci salad and filiz salad are salad varieties unique to the region. In pastries and deserts, characteristics of Aegean Region are observed. It is famous for keşkek.

Kültürel Değerler

Ahilik Geleneği » Denizli ticaretinde ahilik son derece önemli bir olgudur. Ahilik, sanat, ticaret ve mesleğin, olgun kişilik, ahlak ve doğruluğun iç içe girmiş bir alaşımıdır. Ahi diye anılan kişi kesin olarak bir sanat, ticaret ya da meslek sahibidir. O bununla birlikte olgun, ahlaklı, merhametli, iyiliksever ve her işinde, her davranışında dürüst ve güvenilir bir kişidir.

Çeşmi Bülbül » Denizli'de cam sanayi oldukça gelişmiştir. Bu sanayinin en güzel örneklerinden biri de çeşmi bülbüldür. Yapılışı itibarı ile diğer cam ürünlerinden ayrılan çeşmi bülbüller, Denizli'nin önemli simgeleri arasında yer almaktadır. Çeşmi bülbüller özellikle yabancıların büyük ilgisini çekmektedir.

Dokumacılık » Denizli Ekonomisi'nin temeli tekstil ve mermercilik üzerinde kurulmuştur. Özellikle tekstil, Denizli Ekonomisi açısından son derece önemlidir. Tekstilin bu kadar önemli olmasının nedeni kentin dokumacılık konusunda çok ilerlemiş olmasıdır. Birçok ilçede el yapımı dokuma tezgahlarında dokumacılıkla uğraşılmaktadır.

Cultural Assets

The Tradition of Ahilik Ahilik is a very important issue in Denizli's commercial life. Ahilik is a composition of art, commerce and profession with maturity, morality and righteousness. The person who is called Ahi is definitely an artist, trader or professional. Moreover, he or she is mature, moral, merciful, benevolent and always trustworthy.

Çeşmi Bülbül Glass industry in Denizli is highly developed. Cesmi Bulbul is one of the most beautiful examples of this industry. Different from other glass products in terms of its production, Cesmi Bulbuls are among the important symbols of Denizli. Cesmi Bulbuls attracts attention especially from foreigners.

Looming The base of Denizli's economy is built on textile and marble. Especially textile is has a great importance in Denizli's economy. The reason why textile is so important is that the city is very developed in looming. Hand looming is used in many towns.

Denizli'deki Mağaralar Caves in Denizli

176

CULTURE AND TOURISM KÜLTÜR VE TURİZM

Keloğlan Mağarası

Keloğlan Mağarası, Acıpayam İlçesi'ne bağlı Dodurgalar Kasabası'nın 6 km. batısında yer alan Malı Dağı'nın doğu yamacında yer alır. Mağara, 1110 metre rakımında olup, dar bir girişten sonra uzun bir salon şeklinde uzanır. Bol çatlaklı yapısı nedeniyle karstlaşmaya son derece uygundur. Mağara, birçok damlataş sütunları ile birbirine geçen çok sayıda adacığa ayrıldığından girintili çıkıntılı bir yapıya sahiptir. Hemen hemen yatay gelişen mağaranın girişi 70 cm. kadar yükseklikte olup; ilerledikçe 5-6 metreye kadar yükselir. İlerisi çatlaklar boyunca gelişmiş damlataşlar ile kaplıdır. Mağara, damlataş sütunları ile küçük odacıklara bölünmüş tek bir salondan oluşmaktadır.

Keloglan Cave

Keloglan Cave is situated on the east skirt of Mount Mali which is 6 km west of Dodurgalar village of Acıpayam Town. Its altitude is 1110 meters and after a narrow entrance it leads to a long hall. Karstification is observable due to cave's fissured structure. It has a craggy surface because it is separated into many small islands formed by stalactites and stalagmites. The cave is mostly vertical with a 70 cm high entrance and then it reaches to 5-6 meters high. The rest of the cave is covered with stalactites and stalagmites formed throughout the fissures. The cave is composed of one hall that is separated into small rooms by stalactites and stalagmites.

Kaklık Mağarası

Doğal sit alanı olarak belirlenen Kaklık Mağarası, 2002 yılında turizme açılmıştır. Mağara, günümüzden yaklaşık 2 -2,5 milyon yıl önce çökelen kireçtaşlarını kükürtlü termal suların eritmesi sonucu oluşmaya başlamıştır. Pamukkale'deki havuzlara çok benzeyen bu şekiller, basamaklar halinde üst üste gelişmiştir. Mağara ağzından şelale oluşturarak giren sular, bir havuzdan diğerine geçerek, güneş ışınlarının gün içindeki geliş açılarına göre her an değişen görüntüler yaratmaktadır. Mağara duvarlarında yosun ve küçük sarmaşıklar gelişmiştir. Gün içinde yeşilin değişik tonlarında renkler alan bu bitkiler mağaraya son derece ilginç bir güzellik katmaktadır.

Kaklik Cave

Classified as a natural protected area, Kaklik Cave was opened to tourism in 2002. The cave was formed about 2-2.5 million years ago with the erosion of limestones by sulphurous thermal waters. These shapes, very similar to those of in Pamukkale, have been formed as steps one on another. The water entering the cave by forming a waterfall create continuously changing sceneries while passing from one pool to another according to the angle of daylight in daytime. The walls of the cave are partly covered with ivy and moss. Having various tunes of green during the day, these plants contribute to the beauty of the cave.

Mount Karkin There is snow on the peak in summer and winter. The slope of the mountain is highly suitable for skiing. There are glorious monumental trees in the region.

Denizli'de Turistik Sporlar

Touristic Sports in Denizli

Yamaç Paraşütü

Honaz Dağı'nın geniş bir ovada tek başına 2500 metrelik bir yükselti olması son derece önemli bir coğrafi özelliktir. Bu özelliği nedeniyle paraşüt, delta (Yelken), kanat ve yamaç paraşütü gibi sporlar için çok uygundur. 1997 yılında dünyada ilk kez yapılmış olan 1. Dünya Hava Oyunları Honaz Dağı ve Çökelez Dağı etekleri ile Pamukkale'de gerçekleştirilmiştir. Halen bu yörelerde yamaç paraşütü yapılabilmektedir.

Yamaç Paraşütü Parkutları

1. Çökelez Dağı, Pamukkale
2. Honaz Dağı Serinhisar İlçesi

Paragliding

The fact that Mount Honaz is at 2500 meters altitude on its own on a vast plain is a very important geographical feature. That is why, it is highly suitable for parachuting, delta (kite), wing parachuting and paragliding. The First World Air Games in 1997 was held in the outskirts of Mount Honaz and Mount Cokelez and in Pamukkale. Paragliding can still be done in these areas.

Paragliding Tracks

1. Mount Cokelez, Pamukkale
2. Mount Honaz, Serinhisar Town

Bisiklet

Geniş düzlüklere sahip olan Denizli kent merkezi ve ilçeleri, bisiklet sporu açısından son derece elverişlidir. Ayrıca Denizli Belediyesi tarafından kentin birçok bölgesinde bisiklet parkurları yapılmaktadır.

Bisiklet Parkurları

1. Pamukkale, Karahayıt, Haytabey, Uzunpınar, Kurtluca, Güzelpınar, Irlıganlı, Korucuk Kavşağı, Pamukkale Kasabası
2. Denizli Karakurt, Ovacık, Karateke, Honaz, Dereçiftlik, Kaklık, Kocabaş, Baklan Çakırlar, Kapandamları, Güzelpınar, Kurtluca, Pamukkale
3. Denizli Bereketli, Hallaçlar, Göveçlik, Altındere, Molla Ahmetler, Kelleci, Bekirler, Duacılı, Kumkısıık

Cycling

With its vast plains, Denizli and its towns are very suitable for cycling. Moreover, cycling tracks have been built in many parts of the city by Municipality of Denizli.

Cycling Tracks

1. Pamukkale, Karahayıt, Haytabey, Uzunpınar, Kurtluca, Güzelpınar, Irlıganlı, Korucuk Kavşağı, Pamukkale Town
2. Denizli Karakurt, Ovacık, Karateke, Honaz, Dereçiftlik, Kaklık, Kocabaş, Baklan Çakırlar, Kapandamları, Güzelpınar, Kurtluca, Pamukkale
3. Denizli Bereketli, Hallaçlar, Göveçlik, Altındere, Molla Ahmetler, Kelleci, Bekirler, Duacılı, Kumkısıık

Dağcılık

Etrafı dağlarla çevrili Denizli, dağcılık sporu açısından elverişli bir konuma sahiptir. Kentin merkez ve ilçelerinde dağ yürüyüşlerine imkan veren parkurlar mevcuttur.

Dağ Yürüyüşü

Honaz Dağı, Babadağ, Beşparmak Dağı (Baklan), Kartal Gölü Tabiatı Koruma Alanı

Dağcılık Parkurları

1. Cankurtaran Gençlik Spor Kampı - Honaz Dağı
2. Çamlık - Kızılcabölük

Trekking Parkurları

1. Cankurtaran Çamlığı ve Honaz Dağı
2. Denizli Çamlık - Kızılcabölük

Mountaineering

Surrounded by mountains, Denizli is suitable for mountaineering. There are mountain trekking tracks in the city center and towns.

Mountain Trekking

Mount Honaz, Mount Babadag, Mount Besparmak (Baklan), Lake Kartal Nature Protection Area

Mountaineering Tracks

1. Cankurtaran Youth Sports Camp - Mount Honaz
2. Pine Grove - Kizilcaboluk

Trekking Tracks

1. Cankurtaran Pine Grove - Mount Honaz
2. Denizli Pine Grove - Kizilcaboluk

It is just next to Cardak Town. As understood from the epitaphs, it was built during Alaaddin Keykubat the First in 1230. It is in the shape of sultan's inns.

Denizli'nin turistik kapasitesi

Touristic Capacity of Denizli

Turistik Kapasite

Denizli'de turizm sektörünün gelişmesi ile birlikte gerek otel sayısında gerekse yatak sayısında ciddi bir artış söz konusudur. Özellikle yabancı sermayenin yatırımları ile Denizli'deki kapasite her geçen gün artmaktadır. Bu da turizm sektörü açısından son derece önemlidir.

Touristic Capacity

There is a significant increase in the number of hotels and beds thanks to the improvement in tourism sector in Denizli. The capacity in Denizli is increasing day by day especially with the investments of foreigner capitals. And this is highly important for tourism sector.

İl Merkezindeki Otellerin

Toplam Oda ve Yatak Kapasiteleri | Room and Bed Capacities of Hotel in the City Center

Tesisin türü Type of the Facility	Adedi Number	Oda Rooms	Yatak Beds
** Oteller ** Hotels	6	233	469
*** Oteller *** Hotels	6	410	819
**** Oteller **** Hotels	1	126	252
Toplam Total	13	769	1.540

Pamukkale'deki Otellerin

Toplam Oda ve Yatak Kapasiteleri | Room and Bed Capacities of Hotel in Pamukkale

Tesisin türü Type of the Facility	Adedi Number	Oda Rooms	Yatak Beds
Pamukkale Kas. 4 Yıldızlı Tur. İşl. Belgeli Oteller **** Hotels with Tourism Enterprise Certificate	2	378	752
Toplam Total	2	378	752

Karahayıt'taki Otellerin Toplam Oda ve Yatak Kapasiteleri

| Room and Bed Capacities of Hotel in Karahayıt

Tesisin türü Type of the Facility	Adedi Number	Oda Rooms	Yatak Beds
** Oteller ** Hotels	1	125	250
*** Oteller *** Hotels	4	762	1.543
**** Oteller **** Hotels	2	483	1.008
Toplam Total	7	1.370	2.801

Karahayıt'taki Otellerin Türü ve Yatak Kapasiteleri

| The Type and Bed Capacities of Hotel in Karahayıt

Tesisin türü Type of the Facility	Adedi Number	Oda Rooms	Yatak Beds
Turizm İşletme Belgeli Oteller Tourism Enterprise Certificated	22	2.517	5.093
Belediye Belgeli Oteller Hotels with Municipality Certificate	57	2.334	4.896
Pansiyonlar Hostels	105	1946	4.137
Toplam Total	7	1.370	2.801

Hierapolis Archaeology Museum

Roman Bath, one of the largest buildings of Hierapolis City, has been used as Hierapolis Archaeology Museum since 1984. There are many ancient pieces in the museum.

Hierapolis Ören Yeri Ziyaretçi Sayısı | Hierapolis Historical Site Number of Visitors

Yıllar Years	Yerli Ücretli Natives with entrance fee	Yerli Ücretsiz Natives with free entrance	Yabancı Ücretli Foreigners with entrance fee	Yabancı Ücretsiz Foreigners with free entrance	Toplam Total
2004	27500	41474	45900	1347	116221
2005	26600	45868	54400	1196	127964
2006	34719	59073	33931	1130	128853
2007	20124	21416	45576	924	88040
2008	16638	37232	45412	584	99866
Toplam Total	125481	205063	225219	5181	560944

Ataturk Ethnography Museum

There is not any clear document about the construction date of the museum in the center of Denizli. The building has two floors and there are rooms on both floor with tables in the middle.

Atatürk ve Etnografya Müzesi Ziyaretçi Sayısı | TR32 Area Unemployment

Yıllar Years	Yerli Ücretli Natives with entrance fee	Yerli Ücretsiz Natives with free entrance	Yabancı Ücretli Foreigners with entrance fee	Yabancı Ücretsiz Foreigners with free entrance	Toplam Total
2004	-	13714	-	143	13857
2005	-	16275	-	159	16534
2006	-	10312	-	64	10376
2007	-	16365	-	72	16437
2008	-	15666	-	86	15752
Toplam Total	-	72432	-	524	72956

Pamukkale Ören Yeri Giriş Yapan Ziyaretçi Sayısı | Pamukkale Historical Site Number of Visitors

Yıllar Years	Yerli Native	Yabancı Foreigner	Toplam Total
2004	304150	956100	1260250
2005	303750	1054750	1358500
2006	231200	762200	993400
2007	160.850	992.560	1.152.410
2008	262.434	1.091.869	1.354.309

Sinema ve Tiyatro

Cinema and Theatre

Denizli'de sinema ve tiyatroya büyük önem verilmektedir. Bu nedenle de kentin farklı bölgelerinde sinema ve tiyatro salonları yapılmıştır. Denizli'de 6 adet tiyatro salonu, 4 adet de sinema salonu bulunmaktadır.

Cinema and theater are particularly regarded by the people of Denizli. That is why, cinema and theater halls have been built in various parts of the city. There are six theater halls and four cinema halls in Denizli.

Denizli'deki Tiyatro Salonları | Cinemas and Theaters

Tiyatro Salonu Theater Hall	Kapasite Capacity
Çatalçeşme Oda Tiyatrosu Catalcesme Room Theater	226
Belediye Sanat Merkezi Municipality Art Center	700
PAÜ Kongre ve Kültür Merkezi Pamukkale University Convention Center	950
EGS Kongre ve Kültür Merkezi EGS Convention Center	1500
Pamukkale Açık Hava Tiyatrosu Pamukkale Open Air Theater	15000
Denizli Açık hava Tiyatrosu Denizli Open Air Theater	1400

Denizli'deki Sinema Salonları | TR32 Area Unemployment

Sinema Salonu Cinema Hall	Kapasite Capacity
Belediye Sanat Merkezi Municipality Art Center	433
Cinebonus Sinemaları (Forum Çamlık) Cinebonus Cinemas (Forum Camlık)	857
Beyaz Sahne Sinemaları (Pekdemir AVM) Beyaz Sahne Cinemas (Pekdemir Shopping Mall)	575
Avşar Sinemaları (Teras Park) Avsar Cinemas (Teras Park)	1150

Teşekkür

Bir kentin sağlık profili, o kentte yaşayanların sağlık düzeylerinin ve sağlıklarını etkileyen faktörlerin niceliksel ve niteliksel açıklamasıdır. Bu kapsamda sorunları tanımlar, gelişim için öneriler sunar ve etkinlikleri teşvik eder. Bir kentin sağlık profiline ilişkin standart bir tarif yoktur ve her kent profilinin kendine özgü koşullardan yola çıkarak hazırlar. Bu profile kentte yaşayanların sağlığı ile ilgili doğru, güncel, tarafsız ve bağımsız bilginin sağlanması amaçlanır.

Bu bağlamda Denizli Sağlıklı Kent Projesi, kentin sağlığını etkileyebilecek konularla ilgili tüm verileri tarafsızca bir araya getirmiş ve bu veriler incelenmeye sunulmuştur. Ancak bu çalışma, alanında bir ilk olarak Denizli'ye sağlanacak sağlıklı bir gelecek uzun ve yoğun bir çalışmanın ilk basamağını oluşturmaktadır. Kent ve kentli bilincini arttırmak için yapılan bu çalışmalara gönüllü olarak bilfiil çalışarak destek veren grup üyelerine ve veri sağlayan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

Thanks

A city health profile is a quantitative and qualitative description of the health of citizens and the factors which influence their health. It identifies problems, proposes areas for improvement and stimulates action. There is not any standard definition of city health profile, and each city makes their profiles according to their unique circumstances. The main purpose of a city health profile is to provide accurate, up-to-date, unbiased and independent information about the citizens health.

Within this framework, Denizli Healthy City Project collected unbiased data that might affect the city's health and presented them for examination. However, this project, as the first in its field, forms the first step of a long and dense study to provide Denizli with a healthy future.

We would like to thank all members of the group who supported this project by working voluntarily, and all institutions and associations that provided data.

Denizli Belediyesi Kent Sağlık Profili DENİZLİ MUNICIPALITY CITY HEALTH PROFILE

Proje Sahibi
Denizli Belediyesi Adına
Belediye Başkanı
PROJECT OWNER IN THE NAME OF
DENİZLİ MUNICIPALITY
Nihat Zeybekci

Genel Koordinatör
Belediye Başkan Yardımcısı
GENERAL COORDINATOR DEPUTY MAYOR
Mustafa Gökoğlan

Sağlıklı Kentler Proje Ofisi
HEALTHY CITIES PROJECT OFFICE

Proje Koordinatörü | PROJECT COORDINATOR
Dr. İbrahim Ünlü

Proje Ofisi Sorumlusu | PROJECT OFFICE MANAGER
H. Zerrin Esen

Ofis Memuru | OFFICE CLERK
Rıdvan Kayan

İstatistikçi | STATISTICIAN
Mustafa Esat Akman

Proje Danışmanı | PROJECT CONSULTANT
Prof. Dr. Ali İhsan Bozkurt

Yayın | PUBLISHING

Editör | EDITOR
Mehmet Çağrı Sebzeci

Görsel Tasarım | DESIGNED BY
Mustafa Odabaşı

Konsept Danışmanlık | CONCEPT CONSULTING
MÇS Fikir Sanat

İngilizce Çeviri | ENGLISH TRANSLATION
Fatih Bayram

Redakte | CORRECTION
Koray Şenaydın
Merve Sebzeci

Baskı | PRESS
Ege Basım
Şubat 2010 | February 2010